

## Білім туралы

Қазақстан Республикасының 2007 жылғы 27 шілдедегі № 319 Заңы.

**ЗҚАИ-ның ескертпесі!**

**Заңның қолданысқа енгізілу тәртібін 68-баптан қараңыз.**

### **МАЗМҰНЫ**

**Ескерту. Бүкіл мәтін бойынша:**

"соғысқа қатысушылар мен соғыс мүгедектеріне" деген сөздер "Ұлы Отан соғысының қатысушылары мен мүгедектеріне" деген сөздермен ауыстырылсын;

"Оқу және тәрбие процесін", "оқу және тәрбие процесі", "оқу және тәрбие процесін" , "Оқу және тәрбие процесі", "оқу және тәрбие процесінің" деген сөздер тиісінше " Оқу-тәрбие процесін", "оқу-тәрбие процесі", "оқу-тәрбие процесін", "Оқу-тәрбие процесі", "оқу-тәрбие процесінің" деген сөздермен ауыстырылды - ҚР 2011.10.24 № 487-IV (алғашқы ресми жарияланғанынан кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Заңымен.

Ескерту. Бүкіл мәтін бойынша "ауыл (село)", "ауылдың (селоның), ауылдық ( селолық)", "ауылдың (селоның)" деген сөздер тиісінше "ауыл", "ауылдың, ауылдық", " ауылдың" деген сөздермен ауыстырылды - ҚР 03.07.2013 № 121-V Конституциялық заңымен (алғашқы ресми жарияланғанынан кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі).

Ескерту. Бүкіл мәтін бойынша "жоғары оқу орындарында", "жоғары оқу орындарының", "Жоғары оқу орындарында", "Жоғары оқу орындарындағы", "жоғары оқу орындары", "жоғары оқу орындарына", "жоғары оқу орындарын", "Жоғары оқу орындары", "жоғары оқу орнының", "Жоғары оқу орнының ерекше", "жоғары оқу орнын", "Жоғары оқу орындарының", "жоғары оқу орны", "жоғары оқу орнына" деген сөздер тиісінше "жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдарында", "жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдарының", "Жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдарында", "Жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдарындағы", "жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдары", "жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдарына", "жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдарын", "Жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдары", "жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымының", "Жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымының ерекше", "жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымын", "Жоғары және (немесе

) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдарының", "жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымы", "жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымына" деген сөздермен ауыстырылды – ҚР 04.07.2018 № 171-VI (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Заңымен.

Ескерту. Бүкіл мәтін бойынша "педагог кадрлардың", "педагог қызметкердің", "педагог жұмыскерге", "педагог кадрларды", "педагог жұмыскерлер мен оларға теңестірілген адамдар", "педагог жұмыскерлері мен оларға теңестірілген адамдары", "педагог қызметкерлердің", "педагог жұмыскерлердің", "педагог жұмыскерлерді", "педагог жұмыскерлер", "педагог қызметкерлерден", "педагог қызметкерлер" деген сөздер тиісінше "педагогтердің", "педагогтің", "педагогке", "педагогтерді", "педагогтер", "педагогтері", "педагогтердің", "педагогтердің", "педагогтерді", "педагогтер", "педагогтерден", "педагогтер" деген сөздермен ауыстырылды – ҚР 27.12.2019 № 294-VI (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Заңымен.

Ескерту. Бүкіл мәтін бойынша "мүгедектер", "мүгедек балалар", "мүгедектердің", "мүгедек балалардың", "мүгедек-балалар", "мүгедек балаларды", "мүгедектерді", "мүгедек", "мүгедектерге" деген сөздер тиісінше "мүгедектігі бар адамдар", "мүгедектігі бар балалар", "мүгедектігі бар адамдардың", "мүгедектігі бар балалардың", "мүгедектігі бар балалар", "мүгедектігі бар балаларды", "мүгедектігі бар адамдарды", "мүгедектігі бар адам", "мүгедектігі бар адамдарға" деген сөздермен ауыстырылды - ҚР 27.06.2022 № 129-VII (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Заңымен.

Осы Заң білім беру саласындағы қоғамдық қатынастарды реттейді, осы саладағы мемлекеттік саясаттың негізгі принциптерін айқындайды және Қазақстан Республикасы азаматтарының, сондай-ақ Қазақстан Республикасында тұрақты тұратын шетелдіктердің және азаматтығы жоқ адамдардың білім алуға конституциялық құқығын қамтамасыз етуге бағытталған.

## **1-тарау. ЖАЛПЫ ЕРЕЖЕЛЕР**

### **1-бап. Осы Заңда пайдаланылатын негізгі ұғымдар**

Осы Заңда мынадай негізгі ұғымдар пайдаланылады:

1) алып тасталды - ҚР 13.11.2015 № 398-V Заңымен (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі);

1-1) адъюнкт – жоғары оқу орнынан кейінгі білімнің білім беру бағдарламаларын іске асыратын шетелдік әскери оқу орындарында білім алып жатқан адам;

2) академия – белгілі бір салада ғылыми-педагогикалық қызметті жүзеге асыратын және ғылыми-әдістемелік орталық болып табылатын жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымы;

2-1) академиялық кредит – білім алушының және (немесе) оқытушының (педагогтің) білім беру бағдарламасының оқу нәтижелеріне қол жеткізу үшін қажетті ғылыми және (немесе) оқу жұмысы (жүктемесі) көлемінің біріздендірілген өлшем бірлігі;

2-2) академиялық ұтқырлық – білім алушыларды немесе оқытушы-зерттеушілерді оқыту немесе зерттеулер жүргізу үшін белгілі бір академиялық кезеңге (семестрге немесе оқу жылына) өзінің жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымында немесе оқуды жалғастыру үшін басқа жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымында академиялық кредиттер түрінде меңгерген оқу бағдарламаларынан, пәндерден міндетті түрде қайта сынақ тапсыра отырып, басқа жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымына (ел ішінде немесе шетелге) ауыстыру;

2-3) аккредиттеу органы – аккредиттеу стандарттарының (регламенттерінің) негізінде білім беру ұйымдарын институционалдық және (немесе) мамандандырылған (бағдарламалық) аккредиттеуді жүргізетін заңды тұлға;

2-4) аккредиттеу стандарттары (регламенттері) – аккредиттеу органының аккредиттеу рәсіміне қойылатын талаптарды белгілейтін құжаттары;

3) атаулы стипендия - тиісті білім беру бағдарламаларын ойдағыдай меңгерген, ғылыми-зерттеу жұмыстарымен айналысатын, оқу орнының қоғамдық, мәдени және спорттық өміріне белсене қатысатын неғұрлым қабілетті білім алушыларды көтермелеу үшін жеке немесе заңды тұлғалар тағайындайтын стипендия;

3-1) әдістемелік кабинет – білім беруді басқару органдарының білім беру процесінің ұйымдастырушылық-әдістемелік қамсыздандырылуын, нәтижелілігін талдау мен бағалауды, педагогтердің шығармашылық өсуіне және олардың кәсіптік тұрғыдан өзін-өзі жетілдіруіне жәрдемдесетін инновациялық педагогикалық тәжірибені жинақтау мен таратуды қамтамасыз ететін құрылымдық бөлімшесі;

3-2) әскери, арнаулы оқу орындары – Қазақстан Республикасының ұлттық қауіпсіздік органдарына, Қазақстан Республикасының Ішкі істер министрлігіне, Қазақстан Республикасының Төтенше жағдайлар министрлігіне, Қазақстан Республикасының прокуратура органдарына және Қазақстан Республикасының Қорғаныс министрлігіне ведомстволық бағынысты білім беру ұйымдары;

4) бакалавр – жоғары білімнің білім беру бағдарламаларын меңгерген адамдарға берілетін дәреже;

4-1) бакалавриат – тиісті мамандық бойынша "бакалавр" дәрежесін бере отырып, кадрлар даярлауға бағытталған жоғары білім, білім беру бағдарламалары;

4-2) баланы жәбірлеу (буллинг) – қорлау сипатындағы жүйелі (екі және одан көп) әрекеттер, қудалау және (немесе) қорқыту, оның ішінде қандай да бір әрекетті жасауға немесе жасаудан бас тартуға мәжбүрлеуге бағытталған әрекеттер, сол сияқты жария

түрде немесе масс-медиа және (немесе) телекоммуникация желілері және (немесе) онлайн-платформалар пайдаланыла отырып жасалған дәл сол әрекеттер (кибербуллинг) ;

5) бейін алды даярлық - білім алушының жеке білім беру траекториясының негізгі орта білім беруді таңдауын мақсатты педагогикалық қолдау;

5-1) бейіндік мектеп – жалпы орта білімнің жалпы білім беретін оқу бағдарламасын іске асыратын оқу орны;

6) бейінді оқыту - білім алушылардың мүдделерін, бейімділігі мен қабілеттерін ескере отырып, оқытуды саралау және даралау процесі, білім беру процесін ұйымдастыру;

6-1) бейіні бойынша доктор – Қазақстан Республикасында немесе одан тысқары жерлерде кәсіптік қызметтің тиісті саласы бойынша докторантураның бағдарламасын меңгерген және диссертация қорғаған адамдарға берілетін, Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен танылған дәреже;

7) "Болашақ" халықаралық стипендиясы — Қазақстан Республикасы азаматтарының шетелдік жетекші жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдарында күндізгі оқу нысаны бойынша оқуы немесе Шетелдерде кадрлар даярлау жөніндегі республикалық комиссия санаттарын айқындайтын жұмыскерлердің шетелдік ұйымдарда тағылымдамадан өтуі үшін Қазақстан Республикасының Президенті тағайындайтын стипендия;

7-1) біліктілікті арттырудың ваучерлік-модульдік жүйесі – білім беру қызметкеріне ұйымды, оқытудың мазмұны мен мерзімдерін таңдауға мүмкіндік беретін, мемлекет белгілеген және белгілі бір ақша сомасымен қамтамасыз етілген, атаулы құжат (ваучер) түрінде ресімделген жан басына шаққандағы норматив негізінде қаржыландырылатын біліктілікті арттыру нысаны;

7-2) біліктілікті арттыру институты – үздіксіз білім беру жүйесінде кадрлардың кәсіптік біліктілігін арттырудың актуалды білім беру бағдарламаларын іске асыратын, білім берудегі әдістемелік жұмыстың тиімділігін қамтамасыз ететін инновациялық процестерді қолдауды жүзеге асыратын білім беру ұйымы;

7-3) біліктілікті беру – тиісті кәсіптік қызмет түрінің шеңберінде жұмысты орындау үшін қажетті жеке қабілеттілік, кәсіптік білім, машықтар мен дағдылар жиынтығын растау рәсімі;

7-4) білім алу үшін арнаулы жағдайлар – ерекше білім беруді қажет ететін адамдардың (балалардың), сондай-ақ мүмкіндігі шектеулі балалардың оларсыз білім беру бағдарламаларын меңгеруі мүмкін болмайтын, оқу, сондай-ақ арнаулы, жеке дамыту мен түзеу-дамыту бағдарламаларын және оқыту әдістерін, техникалық, оқу және өзге де құралдарды, тыныс-тіршілік ортасын, психологиялық-педагогикалық қолдап отыруды, медициналық, әлеуметтік және өзге де көрсетілетін қызметтерді қамтитын жағдайлар;

8) білім алушыларды аралық аттестаттау – білім алушылардың бір оқу сабағының, бір оқу пәнінің және (немесе) модульдің, сондай-ақ бір біліктілік шеңберінде кәсіптік модульдердің бір бөлігінің немесе бүкіл көлемінің мазмұнын оларды зерделеп бітіргеннен кейінгі меңгеру сапасын бағалау мақсатында жүргізілетін рәсім;

9) білім алушыларды қорытынды аттестаттау - олардың тиісті білім беру деңгейінің мемлекеттік жалпыға міндетті стандартында көзделген оқу сабақтарының, оқу пәндерінің және (немесе) модульдердің көлемін меңгеру дәрежесін айқындау мақсатында жүргізілетін рәсім;

9-1) білім беру – имандылық, зияткерлік, мәдени, тәндік жағынан дамыту және кәсіби құзыреттілікті қалыптастыру мақсаттарында жүзеге асырылатын тәрбиелеу мен оқытудың үзіліссіз процесі;

9-2) білім беру бағдарламасы – оқытудың мақсатын, нәтижелері мен мазмұнын, білім беру процесін ұйымдастыруды және оларды іске асыру тәсілдері мен әдістерін, оқыту нәтижелерін бағалау өлшемшарттарын қамтитын білім берудің негізгі сипаттамаларының біртұтас кешені;

10) білім беру гранты - "бакалавр" немесе "магистр" дәрежелері берілетін жоғары немесе жоғары оқу орнынан кейінгі білімге ақы төлеу үшін Қазақстан Республикасының заңнамасымен белгіленген шарттармен білім алушыға берілетін ақшаның нысаналы сомасы;

10-1) Білім беру инфрақұрылымын қолдау қоры – орта білім беру объектілерін салуды, реконструкциялауды қаржыландыру мақсатында ақша түсімдерін есепке жатқызу және жұмсау үшін Қазақстан Республикасының Бюджет кодексіне сәйкес бюджетті атқару жөніндегі орталық уәкілетті органда ашылған қолма-қол ақшаны бақылау шоты;

10-2) білім беру кредиті – қаржылық ұйымдар оқыту ақысын төлеу үшін қарыз алушыға мерзімділік, ақылылық және қайтарымдылық шарттарымен беретін ақша;

10-3) білім беру жүйесі мен білім беру процесін әдіснамалық және ғылыми-әдістемелік қамтамасыз ету – мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандарттарының, үлгілік оқу бағдарламаларының, үлгілік оқу жоспарларының, білім беру (оның ішінде эксперименттік) бағдарламаларының, нормативтік-әдістемелік, ғылыми-әдістемелік және оқу-әдістемелік материалдардың жобаларын дайындауды, оларды сынақтан өткізуді, ендіруді, мониторингілеуді, сондай-ақ білім беру саласындағы зерттеулерді қамтитын іс-шаралар кешені;

11) білім беру қызметі - білім беру субъектілерінің мақсатты, педагогтік негізделген, дәйекті өзара іс-қимылы барысында жеке адамды оқыту, дамыту және тәрбиелеу міндеттері шешілетін процесс;

12) білім беру мониторингі - білім беру процестерін жүзеге асырудың жай-күйін және нәтижелері мен шарттары өзгеруінің серпінін, білім алушылар контингентін,

білім беру ұйымдары желісін, сондай-ақ олардың қызметі жетістіктерінің рейтингілік көрсеткіштерін жүйелі түрде байқау, талдау, бағалау және болжау;

**ЗҚАИ-ның ескертпесі!**

**12-1) тармақша 01.01.2026 дейін қолданыста болады – ҚР 30.12.2022 № 177-VII Заңымен.**

12-1) білім беру саласындағы пилоттық ұлттық жобаны іске асыру жөніндегі дирекция – дауыс беретін акцияларының елу және одан көп пайызы тікелей немесе жанама түрде мемлекетке тиесілі, Қазақстан Республикасы Үкіметінің шешімімен айқындалатын, тапсырыс берушінің функциялары берілген, Қазақстан Республикасының Үкіметі бекіткен білім беру саласындағы пилоттық ұлттық жобада көзделген жұмыстар, көрсетілетін қызметтер кешенін жүзеге асыратын заңды тұлға;

13) білім беру саласындағы уәкілетті орган – мектепке дейінгі, орта, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі және қосымша білім беру саласында басшылықты және салааралық үйлестіруді жүзеге асыратын Қазақстан Республикасының орталық атқарушы органы;

13-1) білім беру саласындағы уәкілетті органның операторы – жарғылық капиталына мемлекет жүз пайыз қатысатын, білім беру саласындағы уәкілетті орган айқындайтын, студенттерді, магистранттар мен докторанттарды жатақханалардағы орындармен қамтамасыз етуге мемлекеттік тапсырысты, жекеменшік білім беру ұйымдарында орта білім беруге мемлекеттік білім беру тапсырысын, жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білімі бар кадрлар даярлауға мемлекеттік білім беру тапсырысын орналастыруды және мемлекеттік атаулы стипендияларды қоспағанда, мемлекеттік стипендиялар төлеуді жүзеге асыратын, сондай-ақ Қазақстан Республикасының заңнамасында көзделген шекте жан басына шаққандағы нормативтік қаржыландыруға қатысушылардың қызметін үйлестіруді жүзеге асыратын және осы Заңның 47-бабының 17-тармағында аталған адамдардың бюджет қаражаты шығыстарын жұмыспен өтеу немесе жұмыспен өтемеген жағдайда орнын толтыру жөніндегі өз міндеттерін сақтауын мониторингтеу мен бақылауды қамтамасыз ететін заңды тұлға;

13-2) білім беру сапасы – білім беру қызметі тиімділігінің кешенді сипаттамасы, сондай-ақ білім алушы мен тәрбиеленуші даярлығының мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандарттарының талаптарына, жеке адамның, қоғам мен мемлекеттің қажеттіліктеріне сәйкестігі;

14) білім беру сапасын бағалаудың ұлттық жүйесі – білім беру сапасына сәйкестікті белгілеудің институционалдық құрылымдарының, рәсімдерінің, нысандары мен әдістерінің жиынтығы;

14-1) білім беру сапасының мәдениеті – ішкі және сыртқы бағалау рәсімдерінің көмегімен қалыптастырылатын және білім беру ұйымдарында білім беру қызметінің

субъектілері қолдайтын, білім беру процесіне қатысушылардың құндылықтары мен сенімдерінің жүйесі;

15) алып тасталды – ҚР 08.01.2021 № 410-VI (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Заңымен;

16) білім беру ұйымдарын аккредиттеу – білім беру қызметтерінің сапасы туралы объективті ақпарат беру және оны арттырудың тиімді тетіктерінің бар екенін растау мақсатында аккредиттеу органының белгіленген аккредиттеу стандарттарына ( талаптарына) сәйкестігін тану рәсімі;

17) алып тасталды – ҚР 08.01.2021 № 410-VI (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Заңымен;

17-1) алып тасталды – ҚР 04.07.2018 № 171-VI (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Заңымен.

17-2) білім туралы құжаттарды тану – шетелдік білім беру ұйымдары, оның ішінде олардың филиалдары, сондай-ақ ғылыми орталықтар мен зертханалар берген білім туралы құжаттарды ресми растау;

18) гимназия – білім алушылардың бейімділігі мен қабілеттеріне сәйкес қоғамдық-гуманитарлық және өзге де оқыту бағыттары бойынша кең ауқымда және тереңдете білім беруді қамтамасыз ететін бастауыш, негізгі орта және жалпы орта білімнің жалпы білім беретін оқу бағдарламаларын және қосымша білімнің білім беру бағдарламаларын іске асыратын оқу орны;

18-1) ғылыми-әдістемелік жұмыс – ғылым жетістіктері мен озық педагогикалық тәжірибеге негізделген және үздіксіз білім беру жүйесінің жұмыс істеуін және оны дамытуды жетілдіруге бағытталған қызмет түрі;

18-2) ғылым кандидаты, ғылым докторы – ізденушілердің диссертациялар қорғауы негізінде берілген ғылыми дәрежелер;

18-3) докторант – докторантурада білім алатын адам;

18-4) докторантура – білім беру бағдарламалары философия докторы (PhD), бейіні бойынша доктор дәрежесін бере отырып, ғылыми, педагогтік және (немесе) кәсіптік қызмет үшін кадрлар даярлауға бағытталған жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру;

18-5) ғылым және жоғары білім саласындағы уәкілетті орган – жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру саласында басшылықты және салааралық үйлестіруді жүзеге асыратын Қазақстан Республикасының орталық атқарушы органы;

19) алып тасталды - ҚР 2011.10.24 № 487-IV (алғашқы ресми жарияланғанынан кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Заңымен;

19-1) дуальды оқыту – кәсіпорынның (ұйымның), оқу орнының және білім алушының тең жауапкершілігі кезінде білім беру ұйымындағы оқытуды білім алушыларға жұмыс орындарын ұсынып және өтемақы төлемін төлей отырып, кәсіпорындағы (ұйымдағы) өндірістік оқыту мен кәсіптік практиканың міндетті кезеңдерімен ұштастыратын кадрлар даярлау нысаны;



19-2) ерекше білім беруді қажет ететін адамдар (балалар) – тиісті деңгейде білім алу және қосымша білім алу үшін арнаулы жағдайларға тұрақты немесе уақытша қажеттілік көріп жүрген адамдар (балалар);

19-3) ерекше білім беру қажеттіліктерін бағалау – білім алу үшін қажетті арнаулы жағдайларды айқындау;

19-4) ерекше мәртебе – Қазақстан Республикасының Президенті жеке адамды тәрбиелеуге, оқытуға және оның кәсіптік қалыптасуына аса зор үлес қосқаны, жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім берудің тұрақты жоғары деңгейін қамтамасыз еткені үшін беретін, жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымының мәртебесі;

**20) алып тасталды - ҚР 2011.10.24 № 487-IV (алғашқы ресми жарияланғанынан кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Заңымен;**

21) жалпы білім беретін мектеп – білім алушылар мен тәрбиеленушілерге мектепке дейінгі тәрбие беру мен оқыту бағдарламаларын, бастауыш, негізгі орта және жалпы орта білімнің жалпы білім беретін оқу бағдарламаларын, арнаулы оқу мен жеке дамыту бағдарламаларын, сондай-ақ қосымша білімнің білім беру бағдарламаларын іске асыратын білім беру ұйымы;

21-1) жан басына шаққандағы қаржыландыру нормативі – білім берудің барлық деңгейлеріндегі мемлекеттік кепілдендірілген оқыту құнының қаржылық камсыздандырылу нормативі;

21-2) жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білімі бар кадрларды даярлау бағыттарының сыныптауышы (бұдан әрі – кадрларды даярлау бағыттарының сыныптауышы) – жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білімі бар кадрларды даярлау бағыттарын сыныптау мен кодтауды белгілейтін және жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білімнің білім беру бағдарламаларын іске асыру үшін пайдаланылатын құжат;

21-3) жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымы – жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білімнің білім беру бағдарламаларын іске асыратын және ғылыми-зерттеу қызметін жүзеге асыратын жоғары оқу орны;

21-4) жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымының эндаумент-қоры – қайырымдылық көмек, өтеусіз аударымдар, қайырмалдықтар, гранттар, білім беру ұйымдары құрылтайшыларының (қатысушыларының) салымдары есебінен қалыптастырылатын нысаналы капитал қоры, одан түсетін инвестициялық кіріс ғылыми, ғылыми-техникалық, инновациялық қызметті және (немесе) білім беру қызметін қаржыландыруға бағытталады;

21-5) жоғары колледж – жалпы орта, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білімнің интеграцияланған модульдік білім беру бағдарламаларын іске асыратын оқу орны;



21-6) зерттеу университеті – Қазақстан Республикасының Үкіметі бекіткен, бес жылға арналған даму бағдарламасын іске асыратын және білім мен ғылымды интеграциялау, жаңа білімді және технологияларды жинақтау мен трансферттеу үшін өз қызметінің нәтижелерін пайдаланатын университет;

21-7) инклюзивті білім беру – ерекше білім беру қажеттіліктері мен жеке-дара мүмкіндіктерін ескере отырып, барлық білім алушылар үшін білім алуға тең қолжетімділікті қамтамасыз ететін процесс;

21-8) желілік мектептер – орналасқан жеріне қарамастан бірыңғай мамандандырылған жалпы білім беретін оқу бағдарламасын іске асыратын орта білім беру ұйымдары;

22) инновациялық - білім беру консорциумы - жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдары, ғылыми ұйымдар мен өндіріс саласында жұмыс істейтін басқа да заңды тұлғалар іргелі, қолданбалы ғылыми зерттеулер мен технологиялық инновациялар негізінде жоғары білікті мамандар даярлау үшін зияткерлік, қаржылық және өзге де ресурстарды біріктіретін, бірлескен қызмет туралы шарт негізіндегі ерікті тең құқықты бірлестік;

23) алып тасталды - ҚР 2011.10.24 № 487-IV (алғашқы ресми жарияланғанынан кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Заңымен;

24) алып тасталды - ҚР 2011.10.24 № 487-IV (алғашқы ресми жарияланғанынан кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Заңымен;

25) институт – ғылыми-педагогикалық қызметті, сондай-ақ кәсіби қызмет үшін кадрлар даярлауды жүзеге асыратын жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымы;

26) институционалдық аккредиттеу – мәлімделген мәртебесіне және белгіленген аккредиттеу стандарттарына (регламенттеріне) сәйкес білім беру ұйымында сапаны ішкі қамтамасыз ету жүйесі процестерінің тиімділігін аккредиттеу органының бағалау рәсімі;

26-1) интеграцияланған білім беру бағдарламалары – білім беру бағдарламаларының тиісті мазмұнды аспектілерін біріктіру негізінде әзірленген білім беретін оқу бағдарламалары;

27) интернаттық ұйымдар — тұратын орын беріле отырып, белгілі бір санаттағы адамдардың білім алу құқықтарына мемлекеттік кепілдіктерді қамтамасыз ететін білім беру ұйымдары;

28) интернатура – клиникалық практикаға рұқсат алу үшін білім алушыларды базалық жоғары медициналық білім беру шеңберінде клиникалық мамандықтар бойынша даярлау нысаны;

28-1) кадет – әскери, арнаулы оқу орнында техникалық және кәсіптік немесе орта білімнен кейінгі білімнің білім беру бағдарламалары бойынша білім алып жатқан адам;

28-2) кәмелетке толмағандарды бейімдеу орталықтары – ата-анасын немесе басқа да заңды өкілдерін анықтау және оларға беру үшін үш жастан он сегіз жасқа дейінгі қадағалаусыз және панасыз қалған балаларды, уақтылы орналастырылуы мүмкін болмаған жағдайда ата-анасының немесе оларды алмастыратын адамдардың қамқорлығынсыз қалған балаларды, қорғаншылық және қамқоршылық органы балалардың өміріне немесе денсаулығына тікелей қатер төнген кезде ата-анасынан (олардың біреуінен) немесе қамқорлыққа алған басқа адамдардан алып қойған балаларды, арнаулы білім беру ұйымдарына жіберілетін балаларды, сондай-ақ әлеуметтік бейімсіздікке және әлеуметтік депривацияға әкеп соққан қатыгездікпен қарау салдарынан арнаулы әлеуметтік қызметтерге мұқтаж балаларды қабылдауды және уақытша бағып-ұстауды қамтамасыз ететін, білім беру органдарының қарамағындағы ұйым;

29) кәсіптік бағдар - білім алушының кәсіптік қызығушылықтарына, жеке қабілеттері мен психикалық-физиологиялық ерекшеліктеріне сәйкес білім беру және кәсіптік мүмкіндіктер саласында, мамандық пен оқитын орнын еркін және саналы тандау құқықтарын іске асыруына ақпараттар мен консультациялық көмек беру;

29-1) кәсіптік білім – білім алушылардың белгілі бір салада кәсіптік қызметті жүргізуіне және (немесе) нақты кәсіп немесе мамандық бойынша жұмысты орындауына мүмкіндік беретін білімдерді, машықтарды, дағдыларды және құзыреттерді алуына бағытталған білім беру түрі;

29-2) кәсіптік даярлау – белгілі бір жұмыс түрін орындау үшін қажет жаңа немесе өзгертілген кәсіптік дағдыны меңгеру үшін жеке адамды дамытуға бағытталған кәсіптік оқыту нысаны;

**30) алып тасталды – ҚР 04.07.2018 № 172-VI (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Заңымен.**

30-1) кәсіптік практика – болашақ кәсіптік қызметпен байланысты белгілі бір жұмыс түрлерін орындау процесінде теориялық білімдерді, дағдыларды бекітуге, практикалық машықтар мен құзыреттерді иемденуге және дамытуға бағытталған оқу қызметінің түрі;

**31) алып тасталды - ҚР 2011.10.24 № 487-IV (алғашқы ресми жарияланғанынан кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Заңымен;**

**32) алып тасталды - ҚР 2011.10.24 № 487-IV (алғашқы ресми жарияланғанынан кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Заңымен;**

33) кешенді тестілеу - ақпараттық-коммуникациялық технологиялар қолданылып, бірнеше оқу пәндері бойынша бір мезгілде өткізілетін емтихан нысаны;

34) клиникалық база - білім беру ұйымы бірлескен қызмет туралы шарт бойынша денсаулық сақтау саласында кадрлар даярлау және олардың біліктілігін арттыру үшін пайдаланатын денсаулық сақтау ұйымы;

35) колледж – жалпы орта, техникалық және кәсіптік білімнің білім беру бағдарламаларын іске асыратын оқу орны;

35-1) кооперативтік оқыту – мемлекеттің, жұмыс берушілердің және оқу орындарының корпоративтік жауапкершілігіне негізделген, кадрларды кәсіптік даярлауды ұйымдастыру нысандарының бірі;

36) кредиттік оқыту технологиясы - академиялық кредиттерді жинақтай отырып, білім алушылардың пәндерді және (немесе) модульдерді оқып зерделеу дәйектілігін таңдауы және дербес жоспарлауы негізіндегі оқыту;

36-1) курсант – әскери, арнаулы оқу орнында жоғары білімнің білім беру бағдарламалары бойынша білім алып жатқан адам;

37) қабылдау квотасы – техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі және жоғары білімнің білім беру бағдарламаларын іске асыратын білім беру ұйымдарына қабылдау үшін бөлінетін мемлекеттік білім беру тапсырысы, оның ішінде білім беру гранттары көлемінің шекті саны;

37-1) Қазақстан Республикасы Президентінің "Өркен" білім беру гранты (бұдан әрі – "Өркен" гранты) – "Назарбаев Зияткерлік мектептері" дербес білім беру ұйымында дарынды балалардың оқуына ақы төлеу үшін Қазақстан Республикасының Президенті тағайындайтын грант;

37-2) қауымдастырылған профессор (доцент), профессор – білім беру саласындағы уәкілетті орган беретін ғылыми атақтар;

38) қашықтан оқыту – педагог пен білім алушылардың қашықтан, оның ішінде ақпараттық-коммуникациялық технологиялар мен телекоммуникациялық құралдарды қолдана отырып өзара іс-қимыл жасауы кезінде жүзеге асырылатын оқыту;

38-1) қолданбалы бакалавриат – білім беру бағдарламалары "қолданбалы бакалавр" біліктілігін бере отырып, кадрлар даярлауға бағытталған орта білімнен кейінгі білім;

38-2) қолданбалы бакалавр – орта білімнен кейінгі білімнің білім беру бағдарламаларын меңгерген адамдарға берілетін біліктілік;

38-3) қосымша білім беретін мектептен тыс ұйым – балаларға балалар мен жасөспірімдер шығармашылығын, спорт, мәдениет және өнер саласындағы қызығушылықтарды дамытуға бағытталған қосымша білімнің білім беру бағдарламаларын іске асыратын оқу-тәрбие ұйымы;

39) қосымша білім беру – білім алушылардың, тәрбиеленушілер мен мамандардың жан-жақты қажеттіліктерін қанағаттандыру мақсатында жүзеге асырылатын тәрбиелеу, оқыту процесі;

40) лицей – білім алушылардың бейімділігі мен қабілеттеріне сәйкес оларға кең ауқымда және тереңдете жаратылыстанушылық-математикалық білім беруді қамтамасыз ететін негізгі орта және жалпы орта білімнің жалпы білім беретін оқу бағдарламаларын және қосымша білімнің білім беру бағдарламаларын іске асыратын оқу орны;

41) магистр – магистратураның білім беру бағдарламаларын меңгерген адамдарға берілетін дәреже;

41-1) магистрант – магистратурада білім алатын адам;

41-2) магистратура – білім беру бағдарламалары "магистр" дәрежесін бере отырып, кадрлар даярлауға бағытталған жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру;

41-3) маман – адамдарға жоғары білімнің білім беру бағдарламасын меңгергеннен кейін берілетін біліктілік;

42) мамандандырылған (бағдарламалық) аккредиттеу – білім беру ұйымы іске асыратын жекелеген білім беру бағдарламаларының сапасын бағалау рәсімі;

42-1) мектепке дейінгі ұйым – мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың жалпы білім беретін, арнайы оқу бағдарламаларын, жеке дамыту бағдарламаларын іске асыратын білім беру ұйымы;

**43) алып тасталды - ҚР 2011.10.24 № 487-IV (алғашқы ресми жарияланғанынан кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Заңымен;**

44) мемлекеттік атаулы стипендия – ғылым және жоғары білім саласындағы уәкілетті орган белгілейтін стипендия;

44-1) мемлекеттік аттестаттау – білім беру ұйымдары ұсынатын білім беру қызметтерінің тиісті білім беру деңгейінің мемлекеттік жалпыға міндетті стандартының талаптарына сәйкестігін бақылау мақсатында жүзеге асырылатын рәсім;

44-2) мемлекеттік білім беру кредиті – білім алушыларға жоғары білім алуға ақы төлеу үшін берілетін нысаналы кредит;

45) мемлекеттік білім беру тапсырысы - мектепке дейінгі тәрбие мен оқыту, орта білім беру, мүмкіндігі шектеулі балаларды арнаулы психологиялық-педагогикалық қолдау, балаларға қосымша білім беру жөнінде, экономиканың қажеттілігін қамтамасыз ету, білікті жұмыс күші мен қоғамның зияткерлік әлеуетін молықтыру үшін кадрларды даярлау, білікті жұмыскерлер мен мамандардың біліктілігін арттыру және оларды қайта даярлау жөнінде, сондай-ақ білім беру жүйесін оқу-әдістемелік қамтамасыз ету жөнінде мемлекет қаржыландыратын қызмет көрсетулер көлемі;

45-1) мемлекеттік білім беру ұйымдарының бірінші басшыларын ротациялау – облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың жергілікті атқарушы органдарының қарамағындағы мемлекеттік білім беру ұйымдарының бірінші басшылары арасындағы лауазымдық орын ауыстыру;

45-2) мемлекеттік оқу бітіру емтиханы – білім алушылардың орта білім беру курсы аяқтағаны туралы куәландыратын, мемлекеттік үлгідегі құжатты алуы үшін қажетті шарт болып табылатын, орта білім беру ұйымдарында білім алушыларды қорытынды аттестаттау нысаны;

45-3) мүмкіндігі шектеулі балаларды арнаулы психологиялық-педагогикалық қолдау – қызметтің қандай да бір түрін орындау қабілеттерін қалпына келтіруге немесе оның орнын толтыруға бағытталған көрсетілетін қызметтер мен іс-шаралар кешені;

46) оқу бағдарламасы – әрбір оқу сабағы, әрбір оқу пәні және (немесе) модуль бойынша меңгерілуге тиіс білімнің, машықтың, дағды мен біліктіліктің мазмұны мен көлемін айқындайтын бағдарлама;

47) оқу жоспары – тиісті білім беру деңгейінде білім алушылардың оқу сабақтарының, оқу пәндерінің және (немесе) модульдердің, кәсіптік практиканың, өзге де оқу қызметі түрлерінің тізбесін, реттілігін, көлемін (еңбекті қажетсінуін) және бақылау нысандарын регламенттейтін құжат;

48) оқу-клиникалық орталығы - медициналық жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымының қазіргі заманғы аппаратурамен, фантомдармен және муляждармен жабдықталған және білім алушылардың және (немесе) медицина қызметкерлерінің практикалық (клиникалық) машықтарды меңгеруіне және оларды бақылауға арналған құрылымдық бөлімшесі;

48-1) оқыту – білім алушылар мен тәрбиеленушілердің білімдерді, машықтарды, дағдыларды және құзыреттерді иелену, қабілеттерді дамыту, білімдерін күнделікті өмірде қолдану тәжірибесін иелену және бүкіл өмір бойы білім алуға ынталануын қалыптастыру жөніндегі қызметін ұйымдастырудың мақсатты бағытталған процесі;

48-2) оқыту нәтижелері – білім алушылардың білім беру бағдарламасын меңгеру бойынша алған, көрсететін білімінің, машықтарының, дағдыларының бағалаумен расталған көлемі және қалыптасқан құндылықтар мен қарым-қатынастар;

48-3) оқыту-сауықтыру білім беру ұйымы – балаларды және оқушы жастарды тәрбиелеу, оларға білім беру, сауықтыру, демалдыру жөніндегі функцияларды жүзеге асыратын заңды тұлға;

48-4) онлайн-оқыту – білім алушы кеңістік және уақыт арақашықтығына қарамастан, педагог пен білім алушы арасында өзара әрекет болуға арналған ақпараттық-коммуникациялық технологиялар және Интернет арқылы жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білімді алатын кадрлар даярлаудың нақты бағыттары бойынша оқыту нысаны;

49) орта білім - азаматтардың Қазақстан Республикасының Конституциясымен кепілдік берілген, білім берудің мемлекеттік жалпыға міндетті стандарттарына сәйкес бастауыш, негізгі орта және жалпы орта білім берудің жалпы білім беретін оқу бағдарламаларын меңгеруі нәтижесінде алатын білімі;

49-1) "Орта білім беретін үздік ұйым" гранты – облыстың, республикалық маңызы бар қаланың және астананың жергілікті атқарушы органдары мемлекеттік орта білім беру ұйымдарына рейтингілік көрсеткіштері негізінде конкурс қорытындылары бойынша жыл сайын бөлетін ақша;

49-2) орта білім беру ұйымы – мектепке дейінгі тәрбие беру мен оқытудың, бастауыш, негізгі орта, жалпы орта білімнің жалпы білім беретін оқу бағдарламаларын, мамандандырылған жалпы білім беретін және арнайы оқу бағдарламаларын іске асыратын білім беру ұйымы;

49-3) алып тасталды - ҚР 14.07.2022 № 141-VII (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Заңымен;

49-4) алып тасталды - ҚР 01.04.2019 № 240-VI Заңымен (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі);

49-5) арнаулы әлеуметтік қызметтерге мұқтаж балаларды қолдау орталықтары – тұрақты немесе уақытша (күндіз) болуды ұсына отырып, сондай-ақ қызметі арнаулы әлеуметтік қызметтерге мұқтаждықтың алдын алу жөніндегі шараларды жүзеге асырумен байланысты заңды тұлғаларға ақпараттық, консультациялық, делдалдық көрсетілетін қызметтерді ұсыну жолымен арнаулы әлеуметтік қызметтер көрсететін, білім беру органдарының қарамағындағы ұйымдар;

49-6) өндірістік оқыту – білім беру ұйымдарының және (немесе) кәсіпорындардың (ұйымдардың) базасында білім алушылардың теориялық білім алуына, практикалық машықтануына бағытталған оқыту;

50) алып тасталды - ҚР 2012.07.10 N 36-V (алғашқы ресми жарияланғанынан кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Заңымен;

50-1) педагог – педагогтік немесе тиісті бейіні бойынша өзге де кәсіптік білімі бар және білім алушыларды және (немесе) тәрбиеленушілерді оқыту және тәрбиелеу, білім беру қызметін әдістемелік қолдау немесе ұйымдастыру бойынша педагогтің кәсіптік қызметін жүзеге асыратын адам;

50-2) педагог қызметін курстан кейін қолдау – педагогтің кәсіптік құзыреттілігін оның курстан кейінгі қызметін үздіксіз мониторингтеу және әдістемелік, консультациялық көмек көрсету арқылы дамытуды қамтамасыз ететін іс-шаралар жүйесі;

50-3) психологиялық-педагогикалық қолдап отыру – білім беру ұйымдарында іске асырылатын, процесінде білім алушыларды, оның ішінде ерекше білім беру қажеттіліктерін бағалау негізінде ерекше білім беруді қажет ететін адамдарды (балаларды) ойдағыдай оқыту және дамыту үшін әлеуметтік және психологиялық-педагогикалық жағдайлар жасалатын жүйелі-ұйымдастырылған қызмет ;

50-4) резидент-дәрігер – резидентураның білім беру бағдарламасы шеңберінде білім алатын және тәлімгердің қадағалауымен медициналық ұйымда жұмыс істейтін дәрігер;

51) резидентура - мақсаты дербес клиникалық практикаға жіберу үшін тиісті мамандық бойынша дәрігердің кәсіптік біліктілігін алу немесе өзгерту болып табылатын, жоғары оқу орнынан кейінгі медициналық білім беру деңгейі;

51-1) алып тасталды – ҚР 07.07.2020 № 361-VI Заңымен (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі);

52) рухани (діни) білім беру ұйымдары - дін қызметшілерін даярлаудың білім беру бағдарламаларын іске асыратын оқу орындары;

52-1) сапаны ішкі қамтамасыз ету жүйесі – білім беру ұйымдарында білім беру процесі мен білім беру ортасының сапасын қамтамасыз ету қағидаларының, стандарттарының (регламенттерінің), құралдарының жиынтығы;

53) стипендия - білім алушыларға олардың тамағына, күнелтуіне және оқу әдебиетін сатыға алуына жұмсалатын шығындарды ішінара жабу үшін берілетін ақша сомасы;

53-1) стипендиялық бағдарламалар – қазақстандық жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдарында шетелдіктерді, оның ішінде Қазақстан Республикасының азаматы болып табылмайтын, ұлты қазақ адамдарды оқытуды көздейтін және мемлекеттік бюджет қаражатынан қаржыландырылатын бағдарламалар;

53-2) студент – техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі және жоғары білімнің білім беру бағдарламаларын іске асыратын білім беру ұйымында оқитын адам;

53-3) студенттерді, магистранттар мен докторанттарды жатақханалардағы орындармен қамтамасыз етуге мемлекеттік тапсырыс – мемлекеттік білім беру тапсырысымен байланысты, студенттер, магистранттар мен докторанттар үшін жатақханалардан жаңа орындар беруді қамтамасыз ету бойынша көрсетілетін қызметтер үшін ақшалай төлемдер;

53-4) сынып жетекшілігі – педагогке сыныпта білім алушылардың қызметін оқу-тәрбие процесі шеңберінде үйлестіру бойынша жүктелген функция;

53-5) танылған аккредиттеу органдарының тізілімі – білім беру саласындағы уәкілетті орган қалыптастырған, Экономикалық ынтымақтастық және даму ұйымына (ЭЫДҰ) мүше мемлекеттердің аккредиттеу органдарының тізіліміне және (немесе) қауымдастықтарына кірген ұлттық және шетелдік аккредиттеу органдарының тізбесі;

53-6) тәлімгер – өндіріс немесе қызметтер көрсету саласы технологияларын меңгерген, өндірістік оқыту мен кәсіптік практикаға басшылықты жүзеге асыратын кәсіпорынның (ұйымның) білікті жұмыскері;

53-7) техникалық және кәсіптік білім беру – білікті жұмысшы кадрлар мен орта буын мамандарын даярлауға бағытталған білім беру;

53-8) "Техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім беретін үздік ұйым" гранты – облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың жергілікті атқарушы органдары техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім беретін мемлекеттік ұйымдарға рейтингтік көрсеткіштері негізінде конкурс қорытындысы бойынша жыл сайын бөлетін ақша;

53-9) тыңдаушы – білім беру ұйымында қосымша білімнің және дайындық бөлімінің білім беру бағдарламалары бойынша білім алып жатқан адам;

53-10) тірек мектеп (ресурс орталығы) – шағын жинақталған мектеп оқушыларының сапалы білім алуға қолжетімділігін қамтамасыз ету мақсатында білім алушылардың



қысқа мерзімді сессиялық сабақтарын, аралық және қорытынды аттестатталуын өткізу үшін таяу маңдағы шағын жинақталған мектептердің білім беру ресурстары оның базасында шоғырланатын орта білім беру ұйымы;

54) университет – әртүрлі салалар бойынша ғылыми-педагогикалық қызметті, кадрлар даярлауды, іргелі және (немесе) қолданбалы ғылыми зерттеулерді жүзеге асыратын және жетекші ғылыми-әдістемелік орталық болып табылатын жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымы;

55) училище – мәдениет саласында негізгі орта, жалпы орта, техникалық және кәсіптік немесе орта білімнен кейінгі білімнің білім беру бағдарламаларын іске асыратын оқу орны;

56) ұлттық бірыңғай тестілеу – жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдарына түсуге арналған іріктеу емтихандарының бір нысаны;

56-1) ұлттық жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымы – ерекше мәртебесі бар жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымы;

56-2) ұлттық зерттеу университеті – ерекше мәртебесі бар зерттеу университеті;

56-3) үздіксіз интеграцияланған білім беру - деңгейаралық интеграцияланған білім беру бағдарламалары шеңберінде біліктілігі жоғары кадрлар даярлауға бағытталған кәсіптік оқыту нысаны;

57) философия докторы (PhD) – Қазақстан Республикасында немесе одан тысқары жерлерде ғылыми-педагогикалық бағыт бойынша докторантураның бағдарламасын меңгерген және диссертация қорғаған адамдарға берілетін, Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен танылған дәреже;

57-1) халықаралық мектеп – дербес әзірленген интеграцияланған білім беру бағдарламаларын іске асыратын, Халықаралық Бакалавриат Ұйымында авторизациялаудан немесе халықаралық институционалдық аккредиттеуден өткен оқу орны;

58) шағын жинақты мектеп - білім алушылар контингенті шағын, сынып-жинақтары біріктірілген және оқу сабақтарын ұйымдастырудың өзіндік нысаны бар жалпы білім беретін мектеп;

59) эксперименттік алаң – жаңа педагогикалық технологиялар мен білім берудің жаңа мазмұнын сынақтан өткізуге арналған эксперимент режимінде білім беру бағдарламаларын іске асыратын білім беру ұйымы;

60) экстернат – білім алушы сабаққа үнемі қатыспай-ақ тиісті білім беру бағдарламасының оқу пәндерін өз бетімен оқитын оқыту нысандарының бірі;

61) элиталық білім - дарынды адамдарға арналған мамандандырылған білім беру ұйымдарында іске асырылатын мамандандырылған жалпы білім беретін оқу және білім беру бағдарламалары бойынша алынатын білім.

Ескерту. 1-бапқа өзгерістер енгізілді - ҚР 2011.10.24 № 487-IV (алғашқы ресми жарияланғанынан кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі), 2012.01.09 № 535-IV (алғашқы ресми жарияланғанынан кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі), 2012.07.10 N 36-V (алғашқы ресми жарияланғанынан кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 18.02.2014 № 175-V (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 21.07.2015 № 337-V (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 13.11.2015 № 398-V (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 24.11.2015 № 419-V (01.01.2016 бастап қолданысқа енгізіледі); 09.04.2016 № 501-V (қолданысқа енгізілу тәртібін 2-баптан қараңыз); 05.05.2017 № 60-VI (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 05.07.2017 № 88-VI (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 11.07.2017 № 91-VI (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 02.07.2018 № 165-VI (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 04.07.2018 № 171-VI (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 04.07.2018 № 172-VI (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 01.04.2019 № 240-VI (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 27.12.2019 № 291-VI (01.01.2020 бастап қолданысқа енгізіледі); 27.12.2019 № 294-VI (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 07.07.2020 № 361-VI (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 02.01.2021 № 399-VI (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 08.01.2021 № 410-VI (қолданысқа енгізілу тәртібін 2-баптан қараңыз); 31.03.2021 № 24-VII (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 26.06.2021 № 56-VII (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 29.06.2021 № 58-VII (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 03.05.2022 № 118-VII (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 14.07.2022 № 141-VII (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 30.12.2022 № 177-VII (қолданысқа енгізілу тәртібін 2-б. қараңыз); 19.04.2023 № 223-VII (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 20.04.2023 № 226-VII (01.07.2023 бастап қолданысқа енгізіледі); 04.07.2023 № 15-VIII (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 10.07.2023 № 19-VIII (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік алпыс күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 23.02.2024 № 64-VIII (

алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік алпыс күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 15.04.2024 № 72-VIII (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік алпыс күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 21.05.2024 № 86-VIII (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік алпыс күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 19.06.2024 № 94-VIII (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік алпыс күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Зандарымен.

## **2-бап. Қазақстан Республикасының білім беру саласындағы заңнамасы**

1. Қазақстан Республикасының білім беру саласындағы заңнамасы Қазақстан Республикасының Конституциясына негізделеді, осы Заңнан және Қазақстан Республикасының өзге де нормативтік құқықтық актілерінен тұрады.

2. Егер Қазақстан Республикасы ратификациялаған халықаралық шартта осы Заңдағыдан өзгеше ережелер белгіленсе, онда халықаралық шарттың ережелері қолданылады.

3. Қазақстан Республикасының білім беру саласындағы заңнамасымен реттелген құқықтық қатынастарға:

1) аккредиттеу органының көрсетілетін қызметтерін;

2) мемлекеттік орта білім беру ұйымдарында, қосымша білім беретін мектептен тыс ұйымдарда білім алушыларды тамақтандыруды ұйымдастыру бойынша көрсетілетін қызметтерді, тауарларды, сондай-ақ мемлекеттік мектепке дейінгі ұйымдарда, жетім балалар мен ата-анасының қамқорлығынсыз қалған балаларға арналған білім беру ұйымдарында, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім беру ұйымдарында тәрбиеленетін және білім алатын балаларды тамақтандыруды қамтамасыз етуге байланысты тауарларды;

3) мемлекеттік білім беру тапсырысының көрсетілетін қызметтерін сатып алу бөлігінде Қазақстан Республикасының мемлекеттік сатып алу туралы заңнамасының күші қолданылмайды. Бұл ретте мемлекеттік білім беру тапсырысының көрсетілетін қызметтерінің шарттары білім беру саласындағы уәкілетті орган айқындаған тәртіппен мемлекеттік сатып алу веб-порталы арқылы жасалады;

**ЗҚАИ-ның ескертпесі!**

4) тармақша 01.01.2026 дейін қолданыста болады – ҚР 30.12.2022 № 177-VII Заңымен.

4) сатып алынуы Қазақстан Республикасының Үкіметі бекіткен білім беру саласындағы пилоттық ұлттық жобада айқындалған тәртіппен жүзеге асырылатын жұмыстарды, тауарларды, көрсетілетін қызметтерді сатып алу бөлігінде Қазақстан Республикасының мемлекеттік сатып алу туралы заңнамасының күші қолданылмайды.

**Ескерту.** 2-бапқа өзгеріс енгізілді – ҚР 04.07.2018 № 171-VI (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 08.01.2021 № 410-VI (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 15.11.2021 № 72-VII (01.01.2022 бастап қолданысқа

енгізіледі); 30.12.2022 № 177-VII (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Заңдарымен.

### **3-бап. Білім беру саласындағы мемлекеттік саясаттың принциптері**

1. Білім беру саласындағы мемлекеттік саясаттың негізгі принциптері мыналар болып табылады:

- 1) баршаның сапалы білім алуға құқықтарының теңдігі;
- 2) білім беру жүйесін дамытудың басымдығы;
- 3) әрбір адамның зияткерлік дамуы, психикалық-физиологиялық және жеке ерекшеліктері ескеріле отырып, халықтың барлық деңгейдегі білімге қолжетімділігі;
- 4) білім берудің зайырлы, гуманистік және дамытушылық сипаты, азаматтық және ұлттық құндылықтардың, адам өмірі мен денсаулығының, жеке адамның еркін дамуының басымдығы;
- 5) адамның құқықтары мен бостандықтарын құрметтеу;
- 6) жеке адамның білімдарлығын ынталандыру және дарындылығын дамыту;
- 7) білім беру деңгейлерінің сабақтастығын қамтамасыз ететін білім беру процесінің үздіксіздігі;
- 8) оқытудың, тәрбиенің және дамытудың бірлігі;
- 9) білім беруді басқарудың демократиялық сипаты, білім беру жүйесі қызметінің ашықтығы;
- 10) білім беру ұйымдарының меншік нысандары, оқыту мен тәрбиенің нысандары, білім беру бағыттары бойынша алуан түрлі болуы.

2. Білім беру ұйымдарында саяси партиялар мен діни ұйымдардың (бірлестіктердің) ұйымдық құрылымдарын құруға және олардың қызметіне тыйым салынады.

Ескерту. 3-бапқа өзгерту енгізілді - ҚР 2011.10.24 № 487-IV (алғашқы ресми жарияланғанынан кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Заңымен.

## **2-тарау. БІЛІМ БЕРУ ЖҮЙЕСІН БАСҚАРУ**

### **4-бап. Қазақстан Республикасы Үкіметінің білім беру саласындағы құзыреті**

Қазақстан Республикасының Үкіметі:

- 1) алып тасталды – ҚР 19.04.2023 № 223-VII (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Заңымен;
- 2) алып тасталды - ҚР 03.07.2013 № 124-V Заңымен (алғашқы ресми жарияланғанынан кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі);
- 3) алып тасталды – ҚР 19.04.2023 № 223-VII (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Заңымен;
- 4) алып тасталды – ҚР 19.04.2023 № 223-VII (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Заңымен;
- 5) алып тасталды – ҚР 19.04.2023 № 223-VII (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Заңымен;

5-1) алып тасталды – ҚР 19.04.2023 № 223-VII (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Заңымен;

5-2) алып тасталды – ҚР 19.04.2023 № 223-VII (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Заңымен;

5-3) алып тасталды – ҚР 19.04.2023 № 223-VII (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Заңымен;

6) алып тасталды - ҚР 29.09.2014 N 239-V Заңымен (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі);

7) алып тасталды – ҚР 08.01.2021 № 410-VI (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Заңымен;

8) алып тасталды - ҚР 13.11.2015 № 398-V Заңымен (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі);

9) алып тасталды - ҚР 29.09.2014 N 239-V Заңымен (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі);

10) алып тасталды – ҚР 24.11.2021 № 75-VII (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Заңымен.

11) алып тасталды – ҚР 19.04.2023 № 223-VII (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Заңымен;

12) Қазақстан Республикасының Президентіне жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдарына ерекше мәртебе беру туралы ұсыну енгізеді және жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдарының ерекше мәртебесі туралы ережені бекітеді;

13) егер Қазақстан Республикасының заңдарында өзгеше көзделмесе, мемлекеттік басқару органының ұсынысы бойынша бюджет қаражаты есебінен қаржыландырылатын мемлекеттік білім беру ұйымдарын құрады, қайта ұйымдастырады және таратады;

14) алып тасталды - ҚР 29.09.2014 N 239-V Заңымен (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі);

15) Қазақстан Республикасы Президенті Әкімшілігімен келісу бойынша "Болашақ" халықаралық стипендиясын беру үшін үміткерлерді іріктеу қағидаларын бекітеді және "Болашақ" халықаралық стипендиясын жұмсау бағыттарын айқындайды;

16) алып тасталды – ҚР 19.04.2023 № 223-VII (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Заңымен;

17) алып тасталды - ҚР 29.09.2014 N 239-V Заңымен (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі);

18) алып тасталды - ҚР 29.09.2014 N 239-V Заңымен (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі);

19) алып тасталды – ҚР 04.07.2018 № 171-VI (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Заңымен.

20) алып тасталды - ҚР 2011.10.24 № 487-IV (алғашқы ресми жарияланғанынан кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Заңымен;

21) мемлекеттік білім беру ұйымдарының мемлекеттік атаулы әлеуметтік көмек алуға құқығы бар отбасылардан, сондай-ақ мемлекеттік атаулы әлеуметтік көмек алмайтын, жан басына шаққандағы табысы ең төменгі күнкөріс деңгейінің шамасынан төмен отбасылардан шыққан білім алушылары мен тәрбиеленушілеріне және жетім балаларға, ата-анасының қамқорлығынсыз қалып, отбасыларда тұратын балаларға, төтенше жағдайлардың салдарынан шұғыл жәрдемді талап ететін отбасылардан шыққан балаларға және білім беру ұйымының алқалы басқару органы айқындайтын өзге де санаттағы білім алушылар мен тәрбиеленушілерге жалпы білім беретін мектептерді ағымдағы күтіп-ұстауға және шаруашылық жүргізу құқығындағы мемлекеттік кәсіпорындарда орта білім беруге мемлекеттік білім беру тапсырысын орналастыруға бөлінетін бюджет қаражатының кемінде екі пайызы мөлшерінде қаржылай және материалдық көмек көрсетуге бөлінетін қаражатты қалыптастыру, жұмсау бағыты мен оларды есепке алу қағидаларын бекітеді;

22) алып тасталды - ҚР 29.09.2014 N 239-V Заңымен (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі);

22-1) алып тасталды – ҚР 24.11.2021 № 75-VII (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Заңымен.

22-2) алып тасталды – ҚР 19.04.2023 № 223-VII (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Заңымен;

23) алып тасталды – ҚР 27.12.2019 № 294-VI (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Заңымен.

24) алып тасталды – ҚР 04.07.2018 № 171-VI (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Заңымен.

24-1) алып тасталды – ҚР 19.04.2023 № 223-VII (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Заңымен;

25) алып тасталды – ҚР 04.07.2018 № 171-VI (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Заңымен.

25-1) осы Заңның 8-бабы 4-тармағының екінші бөлігінде аталған азаматтарға әлеуметтік көмектің мөлшерін, көздерін, түрлерін және оны беру тәртібін айқындайды;

26) алып тасталды - ҚР 29.09.2014 N 239-V Заңымен (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі);

27) алып тасталды - ҚР 29.09.2014 N 239-V Заңымен (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі);

28) алып тасталды - ҚР 29.09.2014 N 239-V Заңымен (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі);

29) алып тасталды - ҚР 29.09.2014 N 239-V Заңымен (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі);



29-1) алып тасталды – ҚР 19.04.2023 № 223-VII (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Заңымен;

30) алып тасталды – ҚР 19.04.2023 № 223-VII (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Заңымен.

Ескерту. 4-бапқа өзгерістер енгізілді - ҚР 2011.07.05 N 452-IV (2011.10.13 бастап қолданысқа енгізіледі), 2011.10.24 № 487-IV (алғашқы ресми жарияланғанынан кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі), 2011.07.15 N 461-IV (2012.01.30 бастап қолданысқа енгізіледі), 2012.02.13 N 553-IV (алғашқы ресми жарияланғанынан кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 03.07.2013 № 124-V (алғашқы ресми жарияланғанынан кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 29.09.2014 N 239-V (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 13.11.2015 № 398-V (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 04.07.2018 № 171-VI (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 26.12.2019 № 287-VI (01.01.2020 бастап қолданысқа енгізіледі); 27.12.2019 № 291-VI (қолданысқа енгізілу тәртібін 3-баптан қараңыз); 27.12.2019 № 294-VI (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 08.01.2021 № 410-VI (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 24.11.2021 № 75-VII (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 26.12.2022 № 168-VII (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік алпыс күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 19.04.2023 № 223-VII (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Заңдарымен.

#### **5-бап. Білім беру саласындағы уәкілетті органның құзыреті**

Білім беру саласындағы уәкілетті орган мынадай өкілеттіктерді орындайды:

- 1) азаматтардың білім беру саласындағы конституциялық құқықтары мен бостандықтарының сақталуын қамтамасыз етеді;
- 2) білім беру саласында жергілікті атқарушы органдарды үйлестіруді және оларға әдістемелік басшылық жасауды жүзеге асырады;
- 3) білім беру саласындағы бірыңғай мемлекеттік саясатты қалыптастырады және іске асырады, салааралық үйлестіруді жүзеге асырады, мектепке дейінгі, орта, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім беру, қосымша білім беру саласындағы халықаралық бағдарламаларды әзірлейді және іске асырады;
- 4) мемлекеттік орта, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім беру ұйымдарында, қосымша білім беретін мектептен тыс ұйымдарда білім алушыларды тамақтандыруды ұйымдастыру, сондай-ақ мемлекеттік мектепке дейінгі ұйымдарда,



жетім балалар мен ата-анасының қамқорлығынсыз қалған балаларға арналған білім беру ұйымдарында тәрбиеленетін және білім алатын балаларды тамақтандыруды қамтамасыз етуге байланысты тауарларды сатып алу қағидаларын бекітеді;

5) мемлекеттік орта, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім беру ұйымдарында, қосымша білім беретін мектептен тыс ұйымдарда білім алушыларды тамақтандыруды ұйымдастыру бойынша көрсетілетін қызметтерді және (немесе) тауарларды, сондай-ақ мемлекеттік мектепке дейінгі ұйымдарда, жетім балалар мен ата-анасының қамқорлығынсыз қалған балаларға арналған білім беру ұйымдарында тәрбиеленетін және білім алатын балаларды тамақтандыруды қамтамасыз етуге байланысты тауарларды жосықсыз берушілердің (әлеуетті өнім берушілердің) тізбесін қалыптастыру қағидаларын бекітеді;

6) мектепке дейінгі, орта, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі, қосымша білім беруді дамытудың жай-күйі туралы жыл сайынғы ұлттық баяндама дайындау және жариялау арқылы қоғам мен мемлекетті мектепке дейінгі, орта, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім беру, қосымша білім беру жүйесінің жай-күйі және оның қызметінің тиімділігі туралы объективті ақпаратпен қамтамасыз етеді;

7) білім беру сапасына халықаралық салыстырмалы зерттеулердің жүргізілуін үйлестіруді және білім беруді дамытудың жай-күйі туралы жыл сайынғы ұлттық баяндама дайындауды, сондай-ақ "Ұлттық білім беру дерекқоры" ақпараттық жүйесін қалыптастыруды, қолдап отыруды, оған жүйелік-техникалық қызмет көрсетуді, оны интеграциялауды және оның ақпараттық қауіпсіздігін қамтамасыз етуді жүзеге асыратын, мемлекет жүз пайыз қатысатын заңды тұлғаны айқындайды;

8) білім беруді басқару жүйесіне білім беру мониторингін және оны ақпараттық қамтамасыз етуді жүзеге асырады, мектепке дейінгі, орта, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім беру, қосымша білім беру саласындағы ақпараттандыру объектілерін ұйымдастыру және олардың жұмыс істеу қағидаларын бекітеді;

9) орта, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім беру ұйымдарына қабылдау қорытындылары бойынша мониторинг жүргізу қағидаларын бекітеді;

10) "Ұлттық білім беру дерекқоры" ақпараттық жүйесін қалыптастыру, қолдап отыру, жүйелік-техникалық қызмет көрсету, интеграциялау және оның ақпараттық қауіпсіздігін қамтамасыз ету қағидаларын бекітеді;

11) білім беру сапасын басқаруды, білім беру ұйымдары ұсынатын білім беру қызметтерінің сапасын әдістемелік және әдіснамалық қамтамасыз етуді жүзеге асырады ;

12) техникалық және кәсіптік білім беру ұйымдары үшін жалпы білім беретін пәндер циклінің немесе модулінің үлгілік оқу бағдарламаларын бекітеді;

13) техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім беру ұйымдары іске асыратын білім беру бағдарламаларының тізілімдерін жүргізу қағидаларын, сондай-ақ

білім беру бағдарламаларының тізілімдеріне енгізу және олардан шығару негіздерін бекітеді;

14) мектепке дейінгі тәрбие мен оқыту, бастауыш, негізгі орта және жалпы орта білім беру деңгейлерінің үлгілік оқу жоспарлары мен үлгілік оқу бағдарламаларын бекітеді;

15) орта, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім туралы құжаттардың түрлерін, орта, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім туралы мемлекеттік үлгідегі құжаттардың нысандарын және оларды есепке алу мен беру қағидаларын, білім туралы өзіндік үлгідегі құжаттардың мазмұнына қойылатын негізгі талаптарды және оларды есепке алу мен беру қағидаларын, сондай-ақ білім беру ұйымдарында білім алуды аяқтамаған адамдарға берілетін анықтаманың нысанын бекітеді;

16) бас бостандығынан айыруға сотталғандардың бастауыш, негізгі орта, жалпы орта, техникалық және кәсіптік білім алуын ұйымдастыру қағидаларын қылмыстық-атқару қызметі саласындағы уәкілетті органмен келіседі;

17) балалар музыка мектептерінің, балалар көркемөнер мектептерінің және балалар өнер мектептерінің үлгілік оқу жоспарлары мен білім беру бағдарламаларын бекітеді;

18) мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың, бастауыш, негізгі орта, жалпы орта білім берудің үлгілік оқу жоспарларын, үлгілік оқу бағдарламаларына сараптама жасау және сынақтан өткізу жөніндегі жұмысты ұйымдастыру қағидаларын бекітеді;

19) заңды тұлғаларға:

мамандықтар бойынша, әскери, арнаулы оқу орындары үшін мамандықтар топтары және күндізгі оқыту және онлайн-оқыту нысандары бойынша техникалық және кәсіптік білім беру;

мамандықтар бойынша, әскери, арнаулы оқу орындары үшін мамандықтар топтары және күндізгі оқыту және онлайн-оқыту нысандары бойынша орта білімнен кейінгі білім беру;

рухани білім беру үшін білім беру қызметімен айналысуға лицензия және (немесе) лицензияға қосымша береді;

20) білім беру мониторингін жүзеге асыру тәртібін белгілейді;

21) балаларға арналған мектепке дейінгі тәрбие мен оқыту және қосымша білім беру бойынша қызметті жүзеге асырудың басталғаны немесе тоқтатылғаны туралы хабарламаларды қабылдауды жүзеге асырады;

22) "Алтын белгі" белгісі туралы ережені бекітеді;

23) балаларға арналған мектепке дейінгі тәрбие мен оқыту және қосымша білім беру бойынша рұқсаттар мен хабарламалардың мемлекеттік электрондық тізілімін жүргізеді;

24) "Үздік педагог" атағын беру қағидаларын бекітеді;

25) "Орта білім беретін үздік ұйым", "Техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім беретін үздік ұйым" гранттарының мөлшерін және оларды беру тәртібін белгілей отырып, осы гранттарды беруге арналған конкурстарды өткізу қағидаларын бекітеді;

26) халықтың тығыздығына және елді мекендердің шалғайлығына қарай білім беру ұйымдары желісінің кепілдік берілген мемлекеттік нормативін бекітеді;

27) денсаулық сақтау саласындағы техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білімнің білім беру бағдарламаларын іске асыратын білім беру ұйымдарын және Қазақстан Республикасы Жоғарғы Сотының жанындағы Сот төрелігі академиясын (бұдан әрі – Сот төрелігі академиясы) қоспағанда, мыналарды:

мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың жалпы білім беретін оқу бағдарламаларын;

бастауыш, негізгі орта және жалпы орта білім берудің жалпы білім беретін оқу бағдарламаларын;

техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім берудің білім беру бағдарламаларын іске асыратын меншік нысанына және ведомстволық бағыныстылығына қарамастан, білім беру ұйымдарын мемлекеттік аттестаттауды жүргізеді;

28) аккредиттеу органдарын, оның ішінде шетелдік аккредиттеу органдарын тану қағидаларын бекітеді, танылған аккредиттеу органдарының, аккредиттелген білім беру ұйымдары мен білім беру бағдарламаларының тізілімін қалыптастырады және бекітеді, сондай-ақ оларды оған енгізу, оны тоқтата тұру және одан шығару негіздерін бекітеді;

29) мектепке дейінгі тәрбие мен оқыту бағдарламаларын, бастауыш, негізгі орта, жалпы орта білімнің жалпы білім беретін оқу бағдарламаларын, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білімнің білім беру бағдарламаларын іске асыратын білім беру ұйымдарына оқуға қабылдаудың үлгілік қағидаларын бекітеді;

30) тиісті типтердегі және түрлердегі мектепке дейінгі, орта, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі, қосымша білім беру ұйымдары қызметінің үлгілік қағидаларын бекітеді;

31) мектепке дейінгі, орта, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім беру, қосымша білім беру ұйымдарында психологиялық-педагогикалық қолдап отыру қағидаларын бекітеді;

32) ерекше білім беру қажеттіліктерін бағалау қағидаларын бекітеді;

33) білім беру қызметіне қойылатын біліктілік талаптарын және оларға сәйкестікті растайтын құжаттардың тізбесін бекітеді;

34) орта білім беру ұйымдарындағы сынып жетекшілігі туралы ережені бекітеді;

35) тиісті саланың уәкілетті органымен келісу бойынша мектепке дейінгі, орта, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі, қосымша білім беру ұйымдарына және олардың аумақтарына әкелуге тыйым салынған, оларда пайдаланылуы шектелген нәрселер мен заттардың тізбесін бекітеді;

36) мүдделі орталық атқарушы органдармен, жұмыс берушілермен және басқа да әлеуметтік әріптестермен өзара іс-қимыл жасай отырып, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім беру мамандықтары мен біліктіліктерінің сыныптауышын бекітеді;

37) мүдделі орталық атқарушы органдармен, жұмыс берушілермен және басқа да әлеуметтік әріптестермен өзара іс-қимыл жасай отырып, кадрлар даярлау бағыттарының сыныптауышын бекітеді;

38) орта, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім беру ұйымдарында оқу жылының басталу және аяқталу мерзімдерін, сондай-ақ орта білім беру ұйымдарында білім алушыларды қорытынды аттестаттаудан өткізу мерзімдерін айқындайды;

39) орта білім беру ұйымдары үшін міндетті мектеп формасына қойылатын талаптарды бекітеді;

40) қолайсыз ауа райы метеожағдайларында орта білім беру ұйымдарында, сондай-ақ техникалық және кәсіптік білімнің білім беру бағдарламаларын іске асыратын білім беру ұйымдарында сабақтарды тоқтату қағидаларын бекітеді;

41) техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білімнің жалпы білім беретін оқу бағдарламаларын іске асыратын білім беру ұйымдарында онлайн-оқыту нысанында оқу процесін ұйымдастыру қағидаларын бекітеді;

42) мәдениет және өнер, дене шынықтыру және спорт мамандықтары бойынша сырттай және кешкі оқу, сондай-ақ экстернат нысандарында білім алуға жол берілетін техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білімнің мамандықтары мен біліктіліктерінің тізбесін бекітеді;

43) мәдениет және өнер, дене шынықтыру және спорт мамандықтары бойынша техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білімнің білім беру бағдарламаларын іске асыратын білім беру ұйымдарында экстернат нысанында оқуға рұқсат беру қағидаларын бекітеді;

44) жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдарын қоспағанда, білім алушыларды білім беру ұйымдарының типтері бойынша ауыстыру және қайта қабылдау қағидаларын бекітеді;

45) техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім беру ұйымдарында білім алушыларға академиялық демалыс беру қағидаларын бекітеді;

46) орта, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім беру ұйымдары үшін білім алушылардың үлгеріміне ағымдағы бақылауды, оларды аралық және қорытынды аттестаттауды өткізудің үлгілік қағидаларын бекітеді;

46-1) білім беру ұйымдарының ішкі тәртіптемесінің үлгілік қағидаларын әзірлейді және бекітеді;

47) мектепке дейінгі тәрбие беру мен оқыту бағдарламаларын, бастауыш, негізгі орта және жалпы орта білімнің жалпы білім беретін оқу бағдарламаларын, техникалық

және кәсіптік білімнің білім беру бағдарламаларын іске асыратын білім беру ұйымдарының оқулықтарға және оқу-әдістемелік кешендерге қажеттілігін болжау әдістемесін бекітеді;

48) мемлекеттік білім беру ұйымдарының білім алушылары мен тәрбиеленушілерін оқулықтармен және оқу-әдістемелік кешендермен қамтамасыз ету қағидаларын бекітеді ;

49) мемлекеттік орта, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім беру ұйымдарының кітапханалар қорын қалыптастыру, пайдалану және сақтау жөніндегі қағидаларды бекітеді;

50) орта білім беру ұйымдарына арналған оқулықтардың және мектепке дейінгі ұйымдарға, орта білім беру ұйымдарына арналған оқу-әдістемелік кешендердің құрылымы мен мазмұнына қойылатын талаптарды бекітеді;

51) мемлекеттік білім беру ұйымдары педагогтарының оқулықтар мен оқу-әдістемелік кешендерді таңдау қағидаларын бекітеді;

52) Қазақстан Республикасының аумағында танылатын орта, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім туралы құжаттарды тану қағидаларын бекітеді;

53) орта, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім беру ұйымдарынан шығатын ресми құжаттарға апостиль қою рәсімін жүзеге асырады;

54) орта, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім беру ұйымдарын бағалау өлшемшарттарын бекітеді;

55) орта, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім алушылардың білімін бағалау өлшемшарттарын бекітеді;

56) білім туралы мемлекеттік үлгідегі құжаттардың бланкілеріне тапсырыс беруді ұйымдастыру, оларды сақтау, есепке алу мен беру және олармен негізгі орта, жалпы орта білімнің жалпы білім беретін оқу бағдарламаларын және техникалық және кәсіптік , орта білімнен кейінгі білімнің білім беру бағдарламаларын іске асыратын білім беру ұйымдарын, ведомстволық бағынысты білім беру ұйымдарын қамтамасыз ету жөніндегі қағидаларды бекітеді, олардың пайдаланылуына бақылауды жүзеге асырады;

57) білім беру қызметінде орта, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім беру ұйымдары пайдаланатын қатаң есептіліктегі құжаттардың нысандарын бекітеді;

58) мектепке дейінгі тәрбие және оқыту, орта, арнаулы, қосымша, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім беру ұйымдарының педагогтері жүргізу үшін міндетті құжаттардың тізбесін және олардың нысандарын бекітеді;

59) мектепке дейінгі ұйымдар, орта, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім беру ұйымдары үшін білім беру қызметтерін көрсетудің үлгілік шартының , техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім беру ұйымдары үшін кәсіптік практиканы өткізуге арналған үлгілік шарттың және дуальды оқыту туралы үлгілік шарттың нысандарын бекітеді;

60) білім беру жинақтау салымы туралы үлгілік шартты бекітеді;

61) қаржы ұйымдары беретін білім беру кредиттеріне кепілдік беру және осындай кепілдік беру мөлшерін айқындау қағидаларын бекітеді;

62) оқу-әдістемелік және ғылыми-әдістемелік жұмысқа басшылықты жүзеге асырады және оны жүргізуді үйлестіреді, мәдениет саласындағы білім беру ұйымдарын қоспағанда, білім беру ұйымдарында оқу-әдістемелік және ғылыми-әдістемелік жұмысты ұйымдастыру және жүзеге асыру қағидаларын, оқытудың кредиттік технологиясы бойынша оқу процесін ұйымдастыру қағидаларын, сондай-ақ қашықтан оқытуды ұсыну бойынша білім беру ұйымдарына қойылатын талаптарды және бастауыш, негізгі орта, жалпы орта, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білімнің білім беру бағдарламалары бойынша қашықтан оқыту бойынша оқу процесін ұйымдастыру қағидаларын және техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білімнің білім беру бағдарламалары бойынша онлайн-оқыту нысанында оқу процесін ұйымдастыру қағидаларын бекітеді;

63) техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім берудің республикалық оқу-әдістемелік кеңесін, бейіндер бойынша техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім берудің оқу-әдістемелік бірлестіктерін құрады және олардың қызметі туралы ережелерді бекітеді;

64) республикалық орта білім беру ұйымдарын, сондай-ақ халықаралық келісімдерге сәйкес шетелдік мектептерде оқитын отандастарды оқулықтармен және оқу-әдістемелік кешендермен қамтамасыз етеді;

65) мектепке дейінгі, орта, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім беру ұйымдарын, сондай-ақ арнаулы білім беру ұйымдарын жабдықтармен және жиһазбен жарақтандыру нормаларын бекітеді;

66) орта білім беру ұйымдарына арналған оқулықтарды және мектепке дейінгі ұйымдарға, орта білім беру ұйымдарына арналған оқу-әдістемелік кешендерді дайындау, сараптама жасау, сынақтан өткізу және мониторинг жүргізу, басып шығару жөніндегі қағидаларды бекітеді;

67) республикалық және жергілікті бюджеттер бекітілгенге дейін орта білім беру ұйымдарына арналған оқулықтардың, мектепке дейінгі ұйымдарға, орта білім беру ұйымдарына арналған оқу-әдістемелік кешендердің тізбесін, оның ішінде электрондық нысанда бекітеді;

68) мектепке дейінгі, орта білім беру ұйымдарының білім алушылары мен тәрбиеленушілерін оқулықтармен және оқу-әдістемелік кешендермен қамтамасыз ету бойынша жұмысты үйлестіреді;

69) республикалық маңызы бар мектептен тыс іс-шаралар өткізуді ұйымдастырады;

70) жаратылыстану-математика циклі пәндері бойынша Президенттік олимпиаданы, жалпы білім беретін пәндер бойынша республикалық олимпиадалар мен ғылыми

жобалар конкурстарын, орындаушылардың республикалық конкурстары мен кәсіби шеберлік конкурстарын ұйымдастыру мен өткізу қағидаларын бекітеді;

71) жалпы білім беретін пәндер бойынша республикалық және халықаралық олимпиадалар мен ғылыми жобалар конкурстарының (ғылыми жарыстардың), орындаушылар конкурстарының, кәсіби шеберлік конкурстарының және спорттық жарыстардың тізбесін және оларды іріктеу өлшемшарттарын бекітеді;

72) жалпы білім беретін пәндер бойынша халықаралық олимпиадалар мен ғылыми жобалар конкурстарына (ғылыми жарыстарға) қатысушылар құрамын қалыптастыру қағидаларын бекітеді;

73) соңғы үш жылдағы жеңімпаздары мен жүлдегерлері (бірінші, екінші және үшінші дәрежелі дипломдармен марапатталған) жоғары білімнің білім беру бағдарламаларын іске асыратын білім беру ұйымдарына білім беру гранты беріле отырып қабылданатын, жалпы білім беретін пәндер бойынша халықаралық олимпиадалардың және орындаушылардың халықаралық конкурстарының, спорттық жарыстардың тізбесін және оларды іріктеу өлшемшарттарын бекітеді;

74) жеңімпаздары, жүлдегерлері және оларды дайындаған педагогтер бюджет қаражаты есебінен біржолғы сыйақымен көтермеленетін жалпы білім беретін пәндер бойынша халықаралық олимпиадалардың тізбесін бекітеді;

75) жалпы білім беретін пәндер бойынша халықаралық олимпиадалардың жеңімпаздары мен жүлдегерлеріне, оларды дайындаған педагогтерге біржолғы сыйақы төлеу қағидаларын бекітеді, сондай-ақ жалпы білім беретін пәндер бойынша халықаралық олимпиадалардың жеңімпаздары мен жүлдегерлеріне, оларды дайындаған педагогтерге біржолғы сыйақы мөлшерін бекітеді;

76) Қазақстан Республикасының заңдарында көзделген жағдайларды қоспағанда, ведомстволық бағыныстағы білім беру ұйымдарының жарғыларын бекітеді;

77) білім беру ұйымдарында меншік нысандарына және ведомстволық бағыныстылығына қарамастан, Қазақстан Республикасының мектепке дейінгі, орта, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі, қосымша білім беру саласындағы заңнамасының және нормативтік құқықтық актілерінің, мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандарттарының, сондай-ақ ведомстволық бағыныстағы ұйымдардағы бюджеттік және қаржылық тәртіптің Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес орындалуына мемлекеттік бақылау жасауды жүзеге асырады;

78) жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдарында кәсіптік қызметін жүзеге асыратын педагогтерді қоспағанда, педагог лауазымдарының үлгілік біліктілік сипаттамаларын тиісті саланың уәкілетті органдарымен келісу бойынша бекітеді;

79) педагогикалық әдеп қағидаларын бекітеді;



79-1) мектепке дейін тәрбие беретін және оқытатын, орта, қосымша, сондай-ақ техникалық және кәсіптік білім беретін педагогтерге арналған кәсіптік стандарттарды әзірлейді және бекітеді;

80) мектепке дейінгі, орта, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі, қосымша білім беретін мемлекеттік ұйымдардың бірінші басшыларын ротациялауды жүргізу қағидаларын бекітеді;

81) педагогтерді қайта даярлауды және олардың біліктілігін арттыруды ұйымдастырады;

82) педагогтердің біліктілігін арттыру курстарын, сондай-ақ педагог қызметін курстан кейін қолдауды ұйымдастыру және жүргізу қағидаларын бекітеді;

83) педагогтердің біліктілігін арттыру курстарының білім беру бағдарламаларын әзірлеу, келісу және бекіту қағидаларын бекітеді;

84) алып тасталды – ҚР 04.07.2023 № 15-VIII (алғашқы ресми жарияланған күнінен бастап күнтізбелік алпыс күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Заңымен.

85) салалық көтермелеу жүйесін бекітеді;

86) шетелдік әріптестермен келіссөздер жүргізеді және өз құзыреті шегінде мектепке дейінгі, орта, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім беру саласындағы халықаралық шарттарға (келісімдерге) және бағдарламаларға қол қояды, білім беру ұйымдары жүзеге асыратын халықаралық ынтымақтастық ұйымдарының қағидаларын белгілейді және осы жұмысты үйлестіреді;

87) техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі және жоғары білімнің білім беру бағдарламаларын іске асыратын білім беру ұйымдарында мемлекеттік білім беру тапсырысы негізінде білім алушылар үшін өтемақылар төлеу арқылы қысқы және жазғы каникул кезеңінде қалааралық теміржол және автомобиль көлігінде жеңілдікпен жол жүруді қамтамасыз ету қағидаларын бекітеді;

88) студенттерді жатақханалардағы орындармен қамтамасыз етуге мемлекеттік тапсырысты орналастыру қағидаларын бекітеді;

89) жекеменшік білім беру ұйымдарында орта білім беруге мемлекеттік білім беру тапсырысын, оқуға ата-ана төлемақысының шекті мөлшерін бекітеді;

90) мүмкіндігі шектеулі балаларды арнаулы психологиялық-педагогикалық қолдауға мемлекеттік білім беру тапсырысын орналастыру қағидаларын бекітеді;

91) Қазақстан Республикасының білім беру саласындағы заңнамасының анықталған бұзушылықтарын нұсқамада белгіленген мерзімде жою туралы орындалуы міндетті жазбаша нұсқамалар береді;

92) мектепке дейінгі, орта, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім беру ұйымдарында эксперимент режимінде іске асырылатын білім беру бағдарламаларын әзірлеу, сынақтан өткізу және ендіру қағидаларын бекітеді;

93) білім беру жүйесін басқару органдарын ақпараттық қамтамасыз етуді жүзеге асырады;

- 94) білім беру ұйымдары, оның ішінде шағын жинақталған мектептер түрлерінің номенклатурасын бекітеді;
- 95) Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес сәйкестендіру нөмірлерінің ұлттық тізілімдерінде қамтылған мәліметтерді алады;
- 96) кәмелетке толмағандарды Қазақстан Республикасының заңдарына сәйкес кәмелетке толмағандарды бейімдеу орталықтарында және арнаулы әлеуметтік көрсетілетін қызметтерге мұқтаж балаларды қолдау орталықтарында ұстаудың тәртібі мен шарттарын белгілейді;
- 97) мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың, орта білім берудің, сондай-ақ кредиттік оқыту технологиясын ескере отырып, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім берудің жан басына шаққандағы нормативтік қаржыландыру әдістемесін (бұдан әрі – жан басына шаққандағы нормативтік қаржыландыру әдістемесі) әзірлеуді ұйымдастырады және бекітеді;
- 98) мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың, орта білім берудің, сондай-ақ кредиттік оқыту технологиясын ескере отырып, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім берудің жан басына шаққандағы нормативтік қаржыландыру қағидаларын әзірлеуді ұйымдастырады және бекітеді;
- 99) біліктілікті арттырудың ваучерлік-модульдік жүйесінің әдістемесін әзірлеуді ұйымдастырады және бекітеді;
- 100) экстернат нысанында оқыту қағидаларын бекітеді;
- 101) техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім беру ұйымдары үшін кәсіптік практиканы ұйымдастыру мен өткізу қағидаларын және практика базалары ретінде кәсіпорындарды (ұйымдарды) айқындау қағидаларын бекітеді;
- 102) мүдделі мемлекеттік органдармен келісу бойынша дуальды оқытуды ұйымдастыру қағидаларын бекітеді;
- 103) техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім беру ұйымдарының жатақханаларында орындарды бөлу қағидаларын бекітеді;
- 104) мектепке дейінгі және мектеп жасындағы балаларды олар орта білім алғанға дейін есепке алуды ұйымдастыру қағидаларын бекітеді;
- 105) республикалық орта білім беру ұйымдарындағы мемлекеттік білім беру тапсырысын бекітеді;
- 106) мектепке дейінгі, орта, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім беру ұйымдарын дамыту бағдарламасының құрылымын және оны әзірлеу қағидаларын бекітеді;
- 107) жан басына шаққандағы нормативтік қаржыландыру іске асырылатын мектепке дейінгі, орта, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім беру ұйымдарының типтері мен түрлерінің тізбесін бекітеді;

108) мемлекеттік мекеменің ұйымдық-құқықтық нысанында құрылған орта білім беру ұйымдарын шаруашылық жүргізу құқығындағы мемлекеттік кәсіпорынның ұйымдық-құқықтық нысанына қайта ұйымдастыру үшін өлшемшарттарды бекітеді;

109) мемлекеттік орта білім беру ұйымдарына бекітілген дене шынықтыру-сауықтыру және спорт құрылысжайларын мүліктік жалдауға (жалға) беру қағидаларын бекітеді;

110) облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың, астананың, аудандардың (облыстық маңызы бар қалалардың) білім беруді басқару органдарының бірінші басшыларын лауазымға тағайындауды және лауазымнан босатуды келіседі;

111) бюджет қаражаты есебінен орта білім беру объектілерін салуды, реконструкциялауды қаржыландыру әдістемесін бекітеді;

112) орта білім беру ұйымдарындағы психологиялық қызметтің жұмыс істеу қағидаларын бекітеді;

113) тиісті саланың уәкілетті органымен келісу бойынша баланы жәбірлеудің (буллингтің) профилактикасы қағидаларын бекітеді;

114) мемлекеттік білім беру ұйымдары, сондай-ақ мемлекеттік білім беру тапсырысын алатын білім беру ұйымдары педагогтерінің біліктілігін арттыру курстарының құнын айқындау әдістемесін бекітеді;

115) "Өркен" грантын беру қағидаларын және оның мөлшерін бекітеді;

116) Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес білім беру ақысын төлеу мақсатында ғылым және жоғары білім беру саласындағы уәкілетті органмен бірлесіп, бірыңғай жинақтаушы зейнетақы қорынан төленетін нысаналы жинақ төлемдерін пайдалану қағидаларын әзірлейді және бекітеді.

Білім беру саласындағы уәкілетті органның осы баптың бірінші бөлігінің 8), 9), 14), 20), 22), 23), 29), 30), 31), 32), 36), 38), 39), 40), 44), 45), 62), 66), 73), 78), 80), 81), 82), 83), 85), 88), 89), 90), 94), 97), 100), 101), 106), 107), 108), 109), 114) және 115) тармақшаларында көзделген өкілеттіктері әскери, арнаулы оқу орындарына және Сот төрелігі академиясына қолданылмайды.

**Ескерту. 5-бап жаңа редакцияда – ҚР 19.04.2023 № 223-VII (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); өзгеріс енгізілді – ҚР 04.07.2023 № 15-VIII (алғашқы ресми жарияланған күнінен бастап күнтізбелік алпыс күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 16.11.2023 № 40-VIII (01.01.2024 бастап қолданысқа енгізіледі); 23.02.2024 № 64-VIII (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік алпыс күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Зандарымен.**

**5-1-бап. Қазақстан Республикасы ұлттық қауіпсіздік органдарының, Қазақстан Республикасы Ішкі істер министрлігінің, Қазақстан Республикасы Төтенше жағдайлар**

**министрлігінің, Қазақстан Республикасы прокуратура органдарының және Қазақстан Республикасы Қорғаныс министрлігінің өздеріне ведомстволық бағынысты әскери, арнаулы оқу орындарына қатысты құзыреті**

**Ескерту. 5-1-баптың тақырыбына өзгеріс енгізілді – ҚР 29.06.2021 № 58-VII (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Заңымен.**

Қазақстан Республикасының ұлттық қауіпсіздік органдары, Қазақстан Республикасының Ішкі істер министрлігі, Қазақстан Республикасының Төтенше жағдайлар министрлігі, Қазақстан Республикасының прокуратура органдарының және Қазақстан Республикасының Қорғаныс министрлігі өздеріне ведомстволық бағынысты әскери, арнаулы оқу орындарына қатысты мынадай өкілеттіліктерді жүзеге асырады:

1) орта білім беру ұйымдарын қоспағанда, әскери, арнаулы оқу орындарының білім беру қызметінің тиісті деңгейлерінің мемлекеттік жалпыға міндетті стандарттарының жекелеген бөлімдерін әзірлеуге қатысады;

2) әскери, арнаулы оқу орындарының білім беру қызметіне қойылатын біліктілік талаптарының жекелеген бөлімдерін және оларға сәйкестікті растайтын құжаттардың тізбесін әзірлеуге қатысады;

3) әскери, арнаулы оқу орындарының қызмет қағидаларын әзірлейді және бекітеді;

4) әскери, арнаулы оқу орындарында (орта білім беру ұйымдарында білім беру саласындағы уәкілетті органмен келісу бойынша) оқу процесін, оқу-әдістемелік және ғылыми-әдістемелік қызметті ұйымдастыру және жүзеге асыру қағидаларын әзірлейді және бекітеді;

4-1) әскери, арнаулы оқу орындарында (білім беру саласындағы уәкілетті органмен келісу бойынша орта білім беру ұйымдарында) қашықтан оқыту бойынша оқу процесін ұйымдастыру қағидаларын әзірлейді және бекітеді;

5) әскери, арнаулы оқу орындарында білім алушылардың үлгеріміне ағымдағы бақылау, оларға аралық және қорытынды аттестаттау жүргізу қағидаларын әзірлейді және бекітеді;

**6) алып тасталды – ҚР 19.04.2023 № 223-VII (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Заңымен;**

**7) алып тасталды – ҚР 19.04.2023 № 223-VII (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Заңымен;**

8) орта білім беру ұйымдарын қоспағанда, оқулық басылымдары мен оқу-әдістемелік кешендерді дайындау, сараптау, сынамақтан өткізу, басып шығару және оларға мониторинг жүргізу жөніндегі жұмыстарды ұйымдастыру қағидаларын әзірлейді және бекітеді;

9) тиісті деңгейдегі білім беру бағдарламаларын іске асырып жатқан әскери, арнаулы оқу орындарына оқуға қабылдау қағидаларын әзірлейді және бекітеді;

10) орта білім беру ұйымдарын қоспағанда, әскери, арнаулы оқу орындарында оқу жылының басталу және аяқталу мерзімдерін айқындайды;

11) әскери, арнаулы оқу орындарында білім алушылардың кәсіптік практикасын және тағылымдамасын ұйымдастыру және одан өту қағидаларын әзірлейді және бекітеді;

12) әскери, арнаулы оқу орындарына ауыстыру және қайта қабылдау қағидаларын әзірлейді және бекітеді;

13) орта, техникалық және кәсіптік білімнің білім беру бағдарламаларын іске асыратын білім беру ұйымдарының азаматтық қызметшілерінің лауазымдарын қоспағанда, әскери, арнаулы оқу орындарындағы педагог лауазымдарының біліктілік сипаттамаларын әзірлейді және бекітеді;

14) әскери, арнаулы оқу орындарында, азаматтық қызметші лауазымдарын қоспағанда, педагогтер, ғылыми қызметкерлер лауазымдарына орналасу қағидаларын әзірлейді және бекітеді;

15) әскери, арнаулы оқу орындарының ақпараттық жүйелері мен интернет-ресурстарына қойылатын талаптарды әзірлейді және бекітеді;

16) мамандықтар мен біліктіліктердің, әскери, арнаулы оқу орындарында іске асырылатын білім беру бағдарламаларының тізбелерін бекітеді;

17) әскери, арнаулы оқу орындарында білім алу нысандары мен технологиясын айқындайды;

18) әскери, арнаулы оқу орындарында білім беру технологияларын қолдана отырып, оқыту нысандарын, оның ішінде онлайн-оқытуды қолдану және оқу процесін ұйымдастыру қағидаларын бекітеді;

19) осы Заңда және Қазақстан Республикасының өзге де заңдарында, Қазақстан Республикасы Президентінің және Қазақстан Республикасы Үкіметінің актілерінде көзделген өзге де өкілеттіктерді жүзеге асырады.

**Ескерту. 2-тарау 5-1-баппен толықтырылды - ҚР 13.11.2015 № 398-V (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 04.07.2018 № 171-VI (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 27.12.2019 № 294-VI (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 08.01.2021 № 410-VI (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 29.06.2021 № 58-VII (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 19.04.2023 № 223-VII (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Заңдарымен.**

**5-2-бап. Қазақстан Республикасы Жоғары Сот Кеңесінің Сот төрелігі академиясына қатысты құзыреті**

Ескерту. 5-2-баптың тақырыбына өзгеріс енгізілді – ҚР 27.03.2023 № 216-VII (15.07.2024 бастап қолданысқа енгізіледі) Заңымен.

Қазақстан Республикасының Жоғары Сот Кеңесінің Сот төрелігі академиясына қатысты мынадай өкілеттіктерді жүзеге асырады:

1) Сот төрелігі академиясының білім беру қызметінің тиісті деңгейлерінің мемлекеттік жалпыға міндетті стандарттарының жекелеген бөлімдерін әзірлеуге қатысады;

2) Сот төрелігі академиясының білім беру қызметіне қойылатын біліктілік талаптарының жекелеген бөлімдерін және оларға сәйкестікті растайтын құжаттардың тізбесін әзірлеуге қатысады;

3) Сот төрелігі академиясы қызметінің қағидаларын әзірлейді және бекітеді;

4) Сот төрелігі академиясында оқу процесін, оқу-әдістемелік және ғылыми-әдістемелік қызметті ұйымдастыру және жүзеге асыру қағидаларын әзірлейді және бекітеді;

5) Сот төрелігі академиясына оқуға қабылдау қағидаларын әзірлейді және бекітеді;

6) үлгілік оқу жоспарларын және үлгілік оқу бағдарламаларын әзірлейді және бекітеді;

7) оқулық басылымдары мен оқу-әдістемелік кешендерді дайындау, сараптау, сынамалау, басып шығару және оларға мониторинг жүргізу жөніндегі жұмыстарды ұйымдастыру қағидаларын әзірлейді және бекітеді;

8) Сот төрелігі академиясында білім алушылардың кәсіптік практикасы мен тағылымдамасын ұйымдастыру мен одан өту қағидаларын әзірлейді және бекітеді;

9) Сот төрелігі академиясына қайта қабылдау қағидаларын әзірлейді және бекітеді;

10) Сот төрелігі академиясының педагогтері лауазымдарының біліктілік сипаттамаларын әзірлейді және бекітеді;

11) Сот төрелігі академиясының педагогтері, ғылыми жұмыскерлері лауазымдарына орналасу қағидаларын әзірлейді және бекітеді;

12) Сот төрелігі академиясының ақпараттық жүйелері мен интернет-ресурстарына қойылатын талаптарды әзірлейді және бекітеді;

13) Сот төрелігі академиясында білім алу нысандары мен технологияларын айқындайды;

14) Сот төрелігі академиясында білім беру технологияларын қолдана отырып оқу процесін ұйымдастыру қағидаларын әзірлейді және бекітеді;

14-1) Сот төрелігі академиясында қашықтан оқыту бойынша оқу процесін ұйымдастыру қағидаларын әзірлейді және бекітеді;

14-2) Сот төрелігі академиясын мемлекеттік аттестаттауды жүргізеді;

15) осы Заңда, Қазақстан Республикасының өзге де заңдарында, Қазақстан Республикасы Президентінің және Қазақстан Республикасы Үкіметінің актілерінде көзделген өзге де өкілеттіктерді жүзеге асырады.



Ескерту. 2-тарау 5-2-баппен толықтырылды - ҚР 21.02.2019 № 227-VI Конституциялық заңымен (қолданысқа енгізілу тәртібін 2-баптан қараңыз); өзгеріс енгізілді – ҚР 08.01.2021 № 410-VI (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 27.03.2023 № 216-VII (15.07.2024 бастап қолданысқа енгізіледі) Заңдарымен.

### **5-3-бап. Ғылым және жоғары білім саласындағы уәкілетті органның құзыреті**

Ғылым және жоғары білім саласындағы уәкілетті орган мынадай өкілеттіктерді орындайды:

1) азаматтардың білім беру саласындағы конституциялық құқықтары мен бостандықтарын сақтауды қамтамасыз етеді;

2) жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру саласындағы бірыңғай мемлекеттік саясатты қалыптастырады және іске асырады, салааралық үйлестіруді жүзеге асырады, жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру және ғылым саласындағы халықаралық бағдарламаларды әзірлейді және іске асырады;

3) жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру саласындағы білім беруді дамытудың жай-күйі туралы жыл сайынғы ұлттық баяндама дайындау және жариялау арқылы қоғам мен мемлекетті білім беру жүйесінің жай-күйі және оның қызметінің тиімділігі туралы объективті ақпаратпен қамтамасыз етеді;

4) білім беруді басқару жүйесіне білім беру мониторингін және ақпараттық қамтамасыз етуді жүзеге асырады, білім беру саласындағы ақпараттандыру объектілерін ұйымдастыру және олардың жұмыс істеу қағидаларын бекітеді;

5) білім беру бағдарламалары бойынша жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдарына білім алушыларды қабылдау қорытындылары бойынша мониторинг жүргізу қағидаларын бекітеді;

6) заңды тұлғаларға мыналарды;

кадрларды даярлау бағыттары және оқыту нысандары бойынша жоғары білім беру;

кадрларды даярлау бағыттары және оқыту нысандары бойынша жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру;

рухани білім беру үшін білім беру қызметімен айналысуға лицензия және (немесе) лицензияға қосымша береді;

7) білім беру мониторингін жүзеге асыру тәртібін белгілейді;

8) Сот төрелігі академиясын қоспағанда, меншік нысанына және ведомстволық бағыныстылығына қарамастан, әскери, арнаулы оқу орындарында жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білімнің білім беру бағдарламаларын іске асыратын жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдарын мемлекеттік аттестаттауды жүргізеді;

9) жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру бағдарламаларын іске асыратын білім беру ұйымдарына оқуға қабылдаудың үлгілік қағидаларын бекітеді;



10) жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдары қызметінің үлгілік қағидаларын бекітеді;

11) мүдделі орталық атқарушы органдармен, жұмыс берушілермен және басқа да әлеуметтік әріптестермен өзара іс-қимыл жасай отырып, кадрлар даярлау бағыттарының сыныптауышын бекітеді;

12) жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдарынан шығатын ресми құжаттарға апостиль қою рәсімін жүзеге асырады;

13) оқу-әдістемелік және ғылыми-әдістемелік жұмысқа басшылықты жүзеге асырады және оны жүргізуді үйлестіреді, мәдениет саласындағы білім беру ұйымдарын қоспағанда, білім беру ұйымдарында оқу-әдістемелік және ғылыми-әдістемелік жұмысты ұйымдастыру және жүзеге асыру қағидаларын, оқытудың кредиттік технологиясы бойынша оқу процесін ұйымдастыру қағидаларын, сондай-ақ қашықтан оқытуды ұсыну бойынша білім беру ұйымдарына қойылатын талаптарды және жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білімнің білім беру бағдарламалары бойынша қашықтан оқыту бойынша оқу процесін ұйымдастыру және жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білімнің білім беру бағдарламалары бойынша онлайн-оқыту нысанында оқу процесін ұйымдастыру қағидаларын бекітеді;

14) Қазақстан Республикасының заңдарында көзделген жағдайларды қоспағанда, ведомстволық бағынысты білім беру ұйымдарының жарғыларын бекітеді;

15) жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдарында меншік нысанына және ведомстволық бағыныстылығына қарамастан, Қазақстан Республикасының білім беру саласындағы заңнамасының және нормативтік құқықтық актілерінің, мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандарттарының, сондай-ақ ведомстволық бағыныстағы ұйымдардағы бюджеттік және қаржылық тәртіптің Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес орындалуына мемлекеттік бақылауды жүзеге асырады;

16) еңбек жөніндегі уәкілетті органмен бірлесіп мемлекеттік білім беру ұйымдарының бірінші басшылары мен педагогтерін лауазымға тағайындау, лауазымнан босату қағидаларын бекітеді;

17) шетелдік әріптестермен келіссөздер жүргізеді және өз құзыреті шегінде жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру, сондай-ақ ғылыми қызмет саласындағы халықаралық шарттарға (келісімдерге) және бағдарламаларға қол қояды;

18) студенттерді, магистранттар мен докторанттарды жатақханалардағы орындармен қамтамасыз етуге мемлекеттік тапсырысты орналастыру қағидаларын бекітеді;

19) Қазақстан Республикасының жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру саласындағы заңнамасының анықталған бұзушылықтарын нұсқамада белгіленген мерзімдерде жою туралы орындалуы міндетті жазбаша нұсқамаларды береді;

20) жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру саласындағы білім беру ұйымдары түрлерінің номенклатурасын бекітеді;

21) Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес сәйкестендіру нөмірлерінің ұлттық тізілімдерінде қамтылған мәліметтерді алады;

22) мүдделі мемлекеттік органдармен келісу бойынша дуальды оқытуды ұйымдастыру қағидаларын бекітеді;

23) жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымын дамыту бағдарламасының құрылымын және оны әзірлеу қағидаларын бекітеді;

24) стипендиялық бағдарламаларға қатысу үшін үміткерлерді іріктеу қағидаларын бекітеді;

25) жан басына шаққандағы нормативтік қаржыландыру іске асырылатын жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдарының типтері мен түрлерінің тізбесін бекітеді;

26) "бакалавр" немесе "магистр" дәрежесін бере отырып, жоғары немесе жоғары оқу орнынан кейінгі білімге ақы төлеу үшін білім беру грантын беру қағидаларын бекітеді;

27) мемлекеттік атаулы стипендиялар тағайындайды;

28) маманды жұмысқа жіберу, бюджет қаражаты есебінен жұмсалған шығыстарды өтеу, өз бетінше жұмысқа орналасу құқығын беру, осы Заңның 47-бабының 17-тармағында көрсетілген мемлекеттік білім беру тапсырысы негізінде білім алған Қазақстан Республикасының азаматтарын жұмыспен өтеу жөніндегі міндетінен босату немесе олардың міндетін тоқтату тәртібін айқындайды;

29) шетелде кадрларды даярлаудың, қайта даярлаудың және олардың біліктілігін арттырудың халықаралық бағдарламалары бойынша, оның ішінде "Болашақ" халықаралық стипендиясы бойынша іс-шаралар кешенін жүзеге асыратын ұйымды (әкімшіні) айқындайды.

30) білім беру саласындағы уәкілетті органмен бірлесіп формалды емес білім беру арқылы алынған оқыту нәтижелерін, сондай-ақ кәсіптік біліктілігін тану нәтижелерін тану қағидаларын әзірлейді және бекітеді;

31) жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдарының педагогтеріне (профессор-оқытушылар құрамына) арналған кәсіптік стандартты әзірлейді және бекітеді;

32) Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес білім беру ақысын төлеу мақсатында білім беру саласындағы уәкілетті органмен бірлесіп, бірыңғай жинақтаушы зейнетақы қорынан төленетін нысаналы жинақ төлемдерін пайдалану қағидаларын әзірлейді және бекітеді.

Ғылым және жоғары білім саласындағы уәкілетті органның осы баптың бірінші бөлігінің 4), 5), 7), 9), 10), 11), 13), 16), 18), 20), 22), 23), 24) және 25) тармақшаларында көзделген өкілеттіктері әскери, арнаулы оқу орындарына және Сот төрелігі академиясына қолданылмайды.

Ескерту. Заң 5-3-баппен толықтырылды – ҚР 19.04.2023 № 223-VII (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); өзгеріс енгізілді – ҚР 04.07.2023 № 15-VIII (алғашқы ресми жарияланған күнінен бастап күнтізбелік алпыс күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 16.11.2023 № 40-VIII (01.01.2024 бастап қолданысқа енгізіледі) Заңдарымен.

**6-бап. Білім беру саласындағы жергілікті өкілді және атқарушы органдардың құзыреті**

**1. Жергілікті өкілді органдар:**

1) алып тасталды - ҚР 03.07.2013 № 124-V Заңымен (алғашқы ресми жарияланғанынан кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі);

2) білім алушылардың қоғамдық көлікте (таксиден басқа) жеңілдікпен жол жүруі туралы шешім қабылдайды;

3) Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес азаматтардың құқықтары мен заңды мүдделерін қамтамасыз ету жөніндегі өзге де өкілеттіктерді жүзеге асырады.

**2. Облыстың жергілікті атқарушы органы:**

1) алып тасталды - ҚР 03.07.2013 № 124-V Заңымен (алғашқы ресми жарияланғанынан кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі);

1-1) білім беру саласындағы мемлекеттік саясатты іске асырады;

1-2) бастауыш, негізгі орта және кешкі (ауысымды) оқу нысанын қоса алғанда, жалпы орта білім беру және интернат үлгісіндегі ұйымдар арқылы ұсынылатын жалпы орта білім беретін мемлекеттік білім беру ұйымдарында (қылмыстық-атқару (пенитенциарлық) жүйесінің түзеу мекемелеріндегі білім беру ұйымдарын қоспағанда) білім берудің сапасын қамтамасыз етеді;

1-3) тірек мектептердің (ресурс орталықтарының) жұмыс істеуін, оның ішінде олардың шағын жинақты мектептермен өзара іс-қимылын қамтамасыз етеді;

2) техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім берудің сапасын қамтамасыз етеді;

3) ерекше білім беруді қажет ететін адамдарды (балаларды) оқытуды, олардың білім беру ұйымдарында білім алуы үшін арнаулы жағдайлар жасауды, әмбебап дизайн және (немесе) ақылға қонымды ыңғайлылық қағидаттарын ескере отырып, мемлекеттік құрылыс нормалары мен стандарттарына сәйкес білім беру ұйымдарының ғимараттарына, құрылысжайлары мен үй-жайларына қолжетімділікті қамтамасыз етеді;

4) мамандандырылған білім беру ұйымдарында дарынды балаларды оқытуды қамтамасыз етеді;

4-1) мектепке дейінгі жастағы және мектеп жасындағы балаларды есепке алуды, орта білім алғанға дейін оларды оқытуды ұйымдастырады;

4-2) мектепке дейінгі тәрбие мен оқытуға мемлекеттік білім беру тапсырысын орналастыруды қамтамасыз етеді;

5) білім туралы мемлекеттік үлгідегі құжаттардың бланкілеріне тапсырыс беруді және негізгі орта, жалпы білімнің жалпы білім беретін оқу бағдарламаларын және

техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білімнің білім беру бағдарламаларын іске асыратын білім беру ұйымдарын солармен қамтамасыз етуді ұйымдастырады және олардың пайдаланылуына бақылауды жүзеге асырады;

**5-1) алып тасталды - ҚР 13.06.2013 № 102-V (алғашқы ресми жарияланғанынан кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Заңымен.**

6) Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен, мамандандырылған жалпы білім беретін және арнайы оқу бағдарламаларын іске асыратын мемлекеттік білім беру ұйымдарын қоспағанда, мектепке дейінгі тәрбие және оқыту, бастауыш, негізгі орта және жалпы орта білімнің жалпы білім беретін оқу бағдарламаларын және балаларға қосымша білім беру бағдарламаларын іске асыратын мемлекеттік білім беру ұйымдарын, сондай-ақ білім беру саласындағы уәкілетті органмен келісу бойынша техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білімнің білім беру бағдарламаларын, мамандандырылған жалпы білім беретін және арнайы оқу бағдарламаларын іске асыратын мемлекеттік білім беру ұйымдарын, балалар-жасөспірімдер спорт мектептерін құрады, қайта ұйымдастырады және таратады;

6-1) Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес Білім беру инфрақұрылымын қолдау қорының қаражаты есебінен орта білім беру объектілерін салуды, реконструкциялауды қамтамасыз етеді;

6-2) отыз жылдан көп пайдаланылып отырған мемлекеттік мектепке дейінгі ұйымдардың, орта, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі және қосымша білім беру ұйымдарының (қылмыстық-атқару (пенитенциарлық) жүйесінің түзеу мекемелеріндегі білім беру ұйымдарын қоспағанда) жай-күйін әрбір бес жыл сайын авариялығы тұрғысынан зерттеп-қарауды, сондай-ақ сейсмикалық қауіпті өңірлерде орналасқан мемлекеттік мектепке дейінгі ұйымдарды, орта, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі және қосымша білім беру ұйымдарын сейсмикалық беріктігі тұрғысынан зерттеп-қарауды қамтамасыз етеді;

**7) алып тасталды - ҚР 2011.10.24 N 487-IV (алғашқы ресми жарияланғанынан кейін алты ай өткен соң бастап қолданысқа енгізіледі) Заңымен;**

**7-1) алып тасталды - ҚР 2011.10.24 N 487-IV (алғашқы ресми жарияланғанынан кейін алты ай өткен соң бастап қолданысқа енгізіледі) Заңымен;**

**7-2) алып тасталды - ҚР 2011.10.24 N 487-IV (алғашқы ресми жарияланғанынан кейін алты ай өткен соң бастап қолданысқа енгізіледі) Заңымен;**

7-3) мектепке дейінгі тәрбие мен оқытуға мемлекеттік білім беру тапсырысын, ата-ана төлемақысының мөлшерін бекітеді;

8) жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білімі бар кадрларды даярлауға арналған мемлекеттік білім беру тапсырысын бекітеді;

8-1) өңірлік кәсіпкерлер палаталарының және мүдделі ұйымдардың ұсыныстарын ескере отырып, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі, жоғары және жоғары

оқу орнынан кейінгі білімі бар кадрларды даярлауға арналған мемлекеттік білім беру тапсырысын орналастырады;

8-2) мемлекеттік білім беру ұйымдарында орта білім беруге мемлекеттік білім беру тапсырысын бекітеді;

8-3) техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білімі бар кадрларды даярлауға арналған мемлекеттік білім беру тапсырысын бекітеді;

8-4) тиісті қаржы жылына арналған жергілікті бюджеттерде бекітілген бюджет қаражатының көлемдері шегінде балаларға қосымша білім беруге мемлекеттік білім беру тапсырысын бекітеді;

8-5) тиісті қаржы жылына арналған жергілікті бюджеттерде бекітілген бюджет қаражатының көлемдері шегінде мүмкіндігі шектеулі балаларды арнаулы психологиялық-педагогикалық қолдауға мемлекеттік білім беру тапсырысын бекітеді және орналастырады;

9) білім алушылардың ұлттық бірыңғай тестілеуге қатысуын ұйымдастырады;

10) техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білімнің білім беру бағдарламаларын, сондай-ақ мамандандырылған жалпы білім беретін және арнайы оқу бағдарламаларын (қылмыстық-атқару жүйесінің түзеу мекемелеріндегі білім беру ұйымдарын қоспағанда) іске асыратын мемлекеттік білім беру ұйымдарын материалдық-техникалық қамтамасыз етуді жүзеге асырады;

10-1) бастауыш, негізгі орта және жалпы орта білімнің жалпы білім беретін оқу бағдарламаларын іске асыратын мемлекеттік білім беру ұйымдарын (қылмыстық-атқару жүйесінің түзеу мекемелеріндегі білім беру ұйымдарын қоспағанда) материалдық-техникалық қамтамасыз етуге қолдау көрсетеді және жәрдемдеседі;

11) облыстық және аудандық (облыстық маңызы бар қала) ауқымдардағы мемлекеттік білім беру ұйымдарының мемлекеттік атаулы әлеуметтік көмек алуға құқығы бар отбасылардан, сондай-ақ мемлекеттік атаулы әлеуметтік көмек алмайтын, жан басына шаққандағы табысы ең төменгі күнкөріс деңгейінің шамасынан төмен отбасылардан шыққан білім алушылары мен тәрбиеленушілеріне және жетім балаларға, ата-анасының қамқорлығынсыз қалып, отбасыларда тұратын балаларға, төтенше жағдайлардың салдарынан шұғыл жәрдемді талап ететін отбасылардан шыққан балаларға және білім беру ұйымының алқалы басқару органы айқындайтын өзге де санаттағы білім алушылар мен тәрбиеленушілерге жалпы білім беретін мектептерді ағымдағы күтіп-ұстауға және шаруашылық жүргізу құқығындағы мемлекеттік кәсіпорындарда орта білім беруге мемлекеттік білім беру тапсырысын орналастыруға бөлінетін бюджет қаражатының кемінде екі пайызы мөлшерінде қаржылай және материалдық көмек көрсетуге қаражат жұмсайды;

12) мемлекеттік тапсырыс негізінде техникалық және кәсіптік білімнің білім беру бағдарламаларын, сондай-ақ мамандандырылған жалпы білім беретін және арнайы оқу бағдарламаларын іске асыратын білім беру ұйымдары үшін жыл сайын 1 тамызға дейін

қағаз және электрондық жеткізгіштерде оқулықтар мен оқу-әдістемелік кешендерін сатып алуды және жеткізуді қамтамасыз етеді;

12-1) жыл сайын 1 тамызға дейін аудандарда (облыстық маңызы бар қалаларда) орналасқан, мектепалды даярлықтың жалпы білім беретін оқу бағдарламаларын іске асыратын білім беру ұйымдарына, орта білім беру ұйымдарына оқу жылына білім беру органдары болжайтын көлемде оқулықтар мен оқу-әдістемелік кешендерді сатып алуды және жеткізуді ұйымдастырады;

13) облыстық және аудандық (облыстық маңызы бар қала) ауқымдарда жалпы білім беретін пәндер бойынша мектеп олимпиадаларын және ғылыми жобалар конкурстарын, облыстық ауқымда орындаушылар конкурстары мен кәсіби шеберлік конкурстарын, аудандық (қалалық) ауқымдағы конкурстар ұйымдастыруды және өткізуді қамтамасыз етеді;

13-1) мектепке дейінгі ұйымдарды және интернаттық ұйымдарға жатпайтын орта білім беру ұйымдарын қоспағанда, Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен білім беру ұйымдарының, оның ішінде аудандарда (облыстық маңызы бар қалаларда) орналасқан білім беру ұйымдарының білім алушылары мен тәрбиеленушілеріне медициналық қызмет көрсетуді ұйымдастырады;

13-2) мектепке дейінгі тәрбиелеу мен оқытудың сапасын қамтамасыз етеді, оның ішінде Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен қалалардағы аудандарда, облыстық және аудандық маңызы бар қалаларда, кенттерде, ауылдарда, ауылдық округтерде мектепке дейінгі тәрбиелеу мен оқыту ұйымдарында медициналық қызмет көрсетуді ұйымдастырады;

14) облыстық және аудандық (облыстық маңызы бар қала) деңгейлерде жүзеге асырылатын, балаларға қосымша білім берудің сапасын қамтамасыз етеді;

15) бюджет қаражаты есебінен қаржыландырылатын мемлекеттік білім беру ұйымдарының кадрларын қайта даярлау және қызметкерлерінің біліктілігін арттыру сапасын қамтамасыз етеді;

**16) алып тасталды - ҚР 29.09.2014 N 239-V Заңымен (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі);**

16-1) балалар мен жасөспірімдердің психикалық денсаулығын зерттеп-қарауды және психологиялық-медициналық-педагогикалық консультациялық көмек көрсетуді қамтамасыз етеді;

17) дамуында проблемалары бар балалар мен жасөспірімдерді оңалтуды және әлеуметтік бейімдеуді қамтамасыз етеді;

18) жетім балаларды, ата-анасының қамқорлығынсыз қалған балаларды белгіленген тәртіппен мемлекеттік қамтамасыз етуді жүзеге асырады;

18-1) мектепке дейінгі тәрбие және оқыту ұйымдарына, оның ішінде аудандарда (облыстық маңызы бар қалаларда) орналасқан мектепке дейінгі тәрбие және оқыту

ұйымдарына және отбасыларға қажетті әдістемелік және консультациялық көмек көрсетеді;

19) Қазақстан Республикасының заңнамасында көзделген тәртіппен білім алушылар мен тәрбиеленушілердің жекелеген санаттарын тегін және жеңілдікпен тамақтандыруды ұйымдастырады;

20) техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі, жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білімнің білім беру бағдарламаларын іске асыратын білім беру ұйымдарын мемлекеттік білім беру тапсырысы негізінде бітірген адамдарды жұмысқа орналастыруға жәрдемдеседі;

20-1) берілген өтінімдерге сәйкес кейіннен жұмысқа орналастыра отырып, ауылдық жердің кадрлар қажетсінуі туралы өтінімді білім беру және денсаулық сақтау саласындағы уәкілетті органдарға жыл сайын 15-ші сәуірге дейін ұсынады;

21) мәслихатқа білім алушылардың қоғамдық көлікте (таксиден басқа) жеңілдікпен жол жүруі туралы ұсыныстар енгізеді;

22) білім беру саласындағы уәкілетті органмен келісу бойынша облыстық білім беруді басқару органының бірінші басшысын лауазымға тағайындайды және лауазымнан босатады;

22-1) білім беру мониторингін жүзеге асырады;

22-2) жыл сайын белгіленген мерзімдерде білім саласындағы уәкілетті органның ақпараттандыру объектілерінде статистикалық байқаулар деректерін жинауды қамтамасыз етеді;

23) кәмелетке толмағандарды бейімдеу орталықтарының және арнаулы әлеуметтік қызметтерге мұқтаж балаларды қолдау орталықтарының жұмыс істеуін қамтамасыз етеді;

24) кәмелетке толмағандарды бейімдеу орталықтарында және арнаулы әлеуметтік қызметтерге мұқтаж балаларды қолдау орталықтарында ұсталатын адамдарға жағдай жасайды;

24-1) қамқоршылық кеңестерге жәрдем көрсетеді;

24-2) мемлекеттік білім беру ұйымдарының сапалы кадрмен қамтамасыз етілуін жүзеге асырады;

24-3) конкурс жеңімпаздарына – мемлекеттік орта білім беру ұйымдарына "Орта білім беретін үздік ұйым" грантын төлейді;

24-4) негізгі орта, жалпы орта білім беру ұйымдарында, мамандырылған және арнайы жалпы білім беретін оқу бағдарламаларын, сондай-ақ мәдениет және өнер, дене шынықтыру және спорт мамандықтары бойынша техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білімнің білім беру бағдарламаларын іске асыратын білім беру ұйымдарында экстернат нысанында оқытуға рұқсат береді;

24-5) әдістемелік кабинеттердің материалдық-техникалық базасын қамтамасыз етеді

;



24-6) алып тасталды – ҚР 03.05.2022 № 118-VII (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Заңымен;

24-7) алып тасталды – ҚР 23.02.2024 № 64-VIII (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік алпыс күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Заңымен;

24-8) дуальды оқыту бойынша білікті жұмысшы кадрлар мен орта буын мамандарын даярлаудың сапасын қамтамасыз етеді;

24-9) конкурс жеңімпаздарына – мемлекеттік техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім беру ұйымдарына "Техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім беретін үздік ұйым" грантын төлейді;

24-10) білім беру ұйымдарында, оның ішінде аудандарда (облыстық маңызы бар қалаларда) орналасқан білім беру ұйымдарында психологиялық қызметке әдістемелік басшылықты қамтамасыз етеді;

24-11) алып тасталды – ҚР 26.06.2021 № 56-VII (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Заңымен;

24-12) тиісті кентте, ауылда, ауылдық округте мектеп болмаған жағдайда білім алушыларды жақын жердегі мектепке дейін тегін алып баруды және одан алып қайтуды ұйымдастырады;

24-13) мемлекеттік білім беру ұйымдарының бірінші басшыларын ротациялауды жүргізу қағидаларына сәйкес мемлекеттік білім беру ұйымдарының бірінші басшыларын ротациялауды жүргізеді;

25) жергілікті мемлекеттік басқару мүддесінде Қазақстан Республикасының заңнамасымен жергілікті атқарушы органдарға жүктелетін өзге де өкілеттіктерді жүзеге асырады.

3. Республикалық маңызы бар қаланың және астананың жергілікті атқарушы органы :

1) алып тасталды - ҚР 03.07.2013 № 124-V Заңымен (алғашқы ресми жарияланғанынан кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі);

2) мектеп жасына дейінгі және мектеп жасындағы балаларды есепке алуды, оларды орта білім алғанға дейін оқытуды ұйымдастырады;

3) кешкі (ауысымды) оқу нысанын қоса алғанда, орта білім беру және интернат үлгісіндегі білім беру ұйымдары (қылмыстық-атқару (пенитенциарлық) жүйесінің түзеу мекемелеріндегі білім беру ұйымдарын қоспағанда) арқылы ұсынылатын орта білім берудің сапасын қамтамасыз етеді;

4) техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім беруді ұйымдастырады және оның сапасын қамтамасыз етеді;

5) мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың, бастауыш, негізгі орта және жалпы орта, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білімнің, балаларға қосымша білім берудің жалпы білім беретін оқу бағдарламаларын іске асыратын мемлекеттік білім беру ұйымдарын, сондай-ақ мамандандырылған жалпы білім беретін және арнайы оқу

бағдарламаларын іске асыратын мемлекеттік білім беру ұйымдарын Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен құрады, қайта ұйымдастырады және таратады;

6) алып тасталды - ҚР 2011.10.24 N 487-IV (алғашқы ресми жарияланғанынан кейін алты ай өткен соң бастап қолданысқа енгізіледі) Заңымен;

6-1) алып тасталды - ҚР 2011.10.24 N 487-IV (алғашқы ресми жарияланғанынан кейін алты ай өткен соң бастап қолданысқа енгізіледі) Заңымен;

6-2) алып тасталды - ҚР 2011.10.24 N 487-IV (алғашқы ресми жарияланғанынан кейін алты ай өткен соң бастап қолданысқа енгізіледі) Заңымен;

7) жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білімі бар кадрларды даярлауға арналған мемлекеттік білім беру тапсырысын бекітеді;

7-1) мектепке дейінгі тәрбие мен оқытуға мемлекеттік білім беру тапсырысын, ата-ана төлемақысының мөлшерін бекітеді;

7-2) мемлекеттік білім беру ұйымдарында орта білім беруге мемлекеттік білім беру тапсырысын бекітеді;

7-3) техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білімі бар кадрларды даярлауға арналған мемлекеттік білім беру тапсырысын бекітеді;

7-4) тиісті қаржы жылына арналған жергілікті бюджеттерде бекітілген бюджет қаражатының көлемдері шегінде балаларға қосымша білім беруге мемлекеттік білім беру тапсырысын бекітеді;

7-5) тиісті қаржы жылына арналған жергілікті бюджеттерде бекітілген бюджет қаражатының көлемдері шегінде мүмкіндігі шектеулі балаларды арнаулы психологиялық-педагогикалық қолдауға мемлекеттік білім беру тапсырысын бекітеді және орналастырады;

8) білім алушылардың ұлттық бірыңғай тестілеуге қатысуын ұйымдастырады;

9) мемлекеттік орта білім беру ұйымдары, сондай-ақ техникалық және кәсіптік білімнің білім беру бағдарламаларын, мамандандырылған жалпы білім беретін және арнайы оқу бағдарламаларын іске асыратын білім беру ұйымдары үшін жыл сайын 1 тамызға дейін оқулықтар мен оқу-әдістемелік кешендер сатып алуды және жеткізуді ұйымдастырады;

10) балаларға арналған қосымша білім берудің сапасын қамтамасыз етеді;

11) мемлекеттік білім беру ұйымдарының мемлекеттік атаулы әлеуметтік көмек алуға құқығы бар отбасылардан, сондай-ақ мемлекеттік атаулы әлеуметтік көмек алмайтын, жан басына шаққандағы табысы ең төмен күнкөріс деңгейінің шамасынан төмен отбасылардан шыққан білім алушылары мен тәрбиеленушілеріне және жетім балаларға, ата-анасының қамқорлығынсыз қалып, отбасыларда тұратын балаларға, төтенше жағдайлардың салдарынан шұғыл жәрдемді қажет ететін отбасылардан шыққан балаларға және мемлекеттік білім беру ұйымының алқалы басқару органы айқындайтын, білім алушылар мен тәрбиеленушілердің өзге де санаттарына жалпы

білім беретін мектептерді ағымдағы күтіп-ұстауға және шаруашылық жүргізу құқығындағы мемлекеттік кәсіпорындарда орта білім беруге мемлекеттік білім беру тапсырысын орналастыруға бөлінетін бюджет қаражатының жиынтық көлемінің кемінде екі пайызы мөлшерінде қаржылай және материалдық көмек көрсетуге қаражат жұмсайды;

12) мемлекеттік білім беру ұйымдарының (қылмыстық-атқару жүйесінің түзеу мекемелеріндегі білім беру ұйымдарын қоспағанда) және мектепке дейінгі тәрбие және оқыту ұйымдарының материалдық-техникалық қамтамасыз етілуін жүзеге асырады;

12-1) Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес Білім беру инфрақұрылымын қолдау қорының қаражаты есебінен орта білім беру объектілерін салуды, реконструкциялауды қамтамасыз етеді;

12-2) отыз жылдан көп пайдаланылып отырған мемлекеттік мектепке дейінгі ұйымдардың, орта, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі және қосымша білім беру ұйымдарының (қылмыстық-атқару (пенитенциарлық) жүйесінің түзеу мекемелеріндегі білім беру ұйымдарын қоспағанда) жай-күйін әрбір бес жыл сайын авариялығы тұрғысынан зерттеп-қарауды, сондай-ақ сейсмикалық қауіпті өңірлерде орналасқан мемлекеттік мектепке дейінгі ұйымдарды, орта, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі және қосымша білім беру ұйымдарын сейсмикалық беріктігі тұрғысынан зерттеп-қарауды қамтамасыз етеді;

13) ерекше білім беруді қажет ететін адамдарды (балаларды) оқытуды, олардың білім беру ұйымдарында білім алуы үшін арнаулы жағдайлар жасауды, әмбебап дизайн және (немесе) ақылға қонымды ыңғайлылық қағидаттарын ескере отырып, мемлекеттік құрылыс нормалары мен стандарттарына сәйкес білім беру ұйымдарының ғимараттарына, құрылысжайлары мен үй-жайларына қолжетімділікті қамтамасыз етеді;

14) дарынды балаларды мамандандырылған білім беру ұйымдарында оқытуды қамтамасыз етеді;

15) республикалық маңызы бар қала, астана ауқымында жалпы білім беретін пәндер бойынша мектеп олимпиадаларын, ғылыми жобалар конкурстарын, орындаушылар конкурстары мен кәсіби шеберлік конкурстарын ұйымдастыруды және өткізуді қамтамасыз етеді;

16) балалар мен жасөспірімдердің психикалық денсаулығын тексеруді және халыққа психологиялық-медициналық-педагогтік консультациялық көмек көрсетуді қамтамасыз етеді;

17) дамуында проблемалары бар балалар мен жасөспірімдерді оңалтуды және әлеуметтік бейімдеуді қамтамасыз етеді;

18) бюджет қаражаты есебінен қаржыландырылатын мемлекеттік білім беру ұйымдарының кадрларын қайта даярлау және қызметкерлерінің біліктілігін арттыру сапасын қамтамасыз етеді;

19) жетім балаларды, ата-анасының қамқорлығынсыз қалған балаларды белгіленген тәртіппен мемлекеттік қамтамасыз етуді жүзеге асырады;

20) мектепке дейінгі ұйымдарды және интернаттық ұйымдарға жатпайтын орта білім беру ұйымдарын қоспағанда, Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен білім беру ұйымдарының білім алушылары мен тәрбиеленушілеріне медициналық қызмет көрсетуді ұйымдастырады;

21) Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен білім алушылар мен тәрбиеленушілердің жекелеген санаттарын тегін және жеңілдікпен тамақтандыруды ұйымдастырады;

22) техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі, жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білімнің білім беру бағдарламаларын іске асыратын білім беру ұйымдарын мемлекеттік білім беру тапсырысының негізінде бітірген адамдарды жұмысқа орналастыруға жәрдемдеседі;

23) мәслихатқа білім алушылардың қоғамдық көлікте (таксиден басқа) жеңілдікпен жол жүруі туралы ұсыныстар енгізеді;

24) мектепке дейінгі тәрбие және оқыту ұйымдарына қажетті әдістемелік және консультациялық көмек көрсетеді;

24-1) алып тасталды – ҚР 03.05.2022 № 118-VII (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Заңымен;

24-2) алып тасталды – ҚР 23.02.2024 № 64-VIII (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік алпыс күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Заңымен;

25) білім беру саласындағы уәкілетті органмен келісу бойынша білім беруді басқару органының бірінші басшысын лауазымға тағайындайды және лауазымнан босатады;

25-1) білім туралы мемлекеттік үлгідегі құжаттардың бланкілеріне тапсырыс беруді және олармен негізгі орта, жалпы орта білімнің жалпы білім беретін оқу бағдарламалары мен техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білімнің білім беру бағдарламаларын іске асыратын білім беру ұйымдарын қамтамасыз етуді ұйымдастырады және олардың пайдаланылуына бақылауды жүзеге асырады;

25-2) білім беру мониторингін жүзеге асырады;

25-3) қамқоршылық кеңестерге жәрдем көрсетеді;

25-4) мемлекеттік білім беру ұйымдарының кадрмен қамтамасыз етілу сапасын қамтамасыз етеді;

25-5) білім беру ұйымдарындағы психологиялық қызметтің әдістемелік басшылығын қамтамасыз етеді;

25-6) конкурс жеңімпаздарына – мемлекеттік орта білім беру ұйымдарына "Орта білім беретін үздік ұйым" грантын төлейді;

25-7) негізгі орта, жалпы орта білім беру ұйымдарында, мамандандырылған жалпы білім беретін және арнайы оқу бағдарламаларын, сондай-ақ мәдениет және өнер, дене шынықтыру және спорт мамандықтары бойынша техникалық және кәсіптік, орта

білімнен кейінгі білімнің білім беру бағдарламаларын іске асыратын білім беру ұйымдарында экстернат нысанында оқытуға рұқсат береді;

25-8 әдістемелік кабинеттердің материалдық-техникалық базасын қамтамасыз етеді;

25-9) конкурс жеңімпаздарына – техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім беретін мемлекеттік ұйымдарға "Техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім беретін үздік ұйым" грантын төлейді;

26) кәмелетке толмағандарды бейімдеу орталықтарының және арнаулы әлеуметтік қызметтерге мұқтаж балаларды қолдау орталықтарының жұмыс істеуін қамтамасыз етеді;

27) кәмелетке толмағандарды бейімдеу орталықтарында және арнаулы әлеуметтік қызметтерге мұқтаж балаларды қолдау орталықтарында ұсталатын адамдарға жағдай жасайды;

27-1) мемлекеттік білім беру ұйымдарының бірінші басшыларын ротациялауды жүргізу қағидаларына сәйкес мемлекеттік білім беру ұйымдарының бірінші басшыларын ротациялауды жүргізеді;

28) жергілікті мемлекеттік басқару мүддесінде Қазақстан Республикасының заңнамасымен жергілікті атқарушы органдарға жүктелетін өзге де өкілеттіктерді жүзеге асырады.

3-1. Облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың жергілікті атқарушы органдары өздеріне жүктелген функцияларды білім беруді басқарудың тиісті органдары және республикалық маңызы бар қалалардағы, астанадағы аудандар әкімдерінің аппараттары арқылы іске асырады.

Аудандарда, қалаларда немесе облыстық және республикалық маңызы бар қалалардағы, астанадағы аудандарда орналасқан білім бөлімдері облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың, астананың білім басқармаларына есеп береді және олардың бақылауында болады.

4. Ауданның (облыстық маңызы бар қаланың) жергілікті атқарушы органы:

1) алып тасталды - ҚР 03.07.2013 № 124-V Заңымен (алғашқы ресми жарияланғанынан кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі);

2) алып тасталды – ҚР 27.12.2019 № 291-VI (01.01.2021 бастап қолданысқа енгізіледі) Заңымен.

3) алып тасталды – ҚР 27.12.2019 № 291-VI (01.01.2021 бастап қолданысқа енгізіледі) Заңымен.

4) алып тасталды – ҚР 27.12.2019 № 291-VI (01.01.2021 бастап қолданысқа енгізіледі) Заңымен.

4-1) алып тасталды – ҚР 27.12.2019 № 291-VI (01.01.2021 бастап қолданысқа енгізіледі) Заңымен.

5) алып тасталды – ҚР 27.12.2019 № 291-VI (01.01.2021 бастап қолданысқа енгізіледі) Заңымен.

- 6) алып тасталды - ҚР 2011.10.24 N 487-IV (алғашқы ресми жарияланғанынан кейін алты ай өткен соң бастап қолданысқа енгізіледі) Заңымен;
- 6-1) алып тасталды - ҚР 2011.10.24 N 487-IV (алғашқы ресми жарияланғанынан кейін алты ай өткен соң бастап қолданысқа енгізіледі) Заңымен;
- 6-2) алып тасталды - ҚР 2011.10.24 N 487-IV (алғашқы ресми жарияланғанынан кейін алты ай өткен соң бастап қолданысқа енгізіледі) Заңымен;
- 7) алып тасталды – ҚР 27.12.2019 № 291-VI (01.01.2021 бастап қолданысқа енгізіледі) Заңымен.
- 8) алып тасталды – ҚР 27.12.2019 № 291-VI (01.01.2021 бастап қолданысқа енгізіледі) Заңымен.
- 8-1) алып тасталды – ҚР 27.12.2019 № 291-VI (01.01.2021 бастап қолданысқа енгізіледі) Заңымен.
- 8-2) алып тасталды – ҚР 27.12.2019 № 291-VI (01.01.2021 бастап қолданысқа енгізіледі) Заңымен.
- 8-3) алып тасталды – ҚР 27.12.2019 № 291-VI (01.01.2021 бастап қолданысқа енгізіледі) Заңымен.
- 9) алып тасталды – ҚР 27.12.2019 № 291-VI (01.01.2021 бастап қолданысқа енгізіледі) Заңымен.
- 10) алып тасталды – ҚР 27.12.2019 № 291-VI (01.01.2021 бастап қолданысқа енгізіледі) Заңымен.
- 11) алып тасталды – ҚР 27.12.2019 № 291-VI (01.01.2021 бастап қолданысқа енгізіледі) Заңымен.
- 12) жетім балаларды, ата-анасының қамқорлығынсыз қалған балаларды міндетті түрде жұмысқа орналастыруды және тұрғын үймен қамтамасыз етуді жүзеге асырады;
- 13) алып тасталды – ҚР 27.12.2019 № 291-VI (01.01.2021 бастап қолданысқа енгізіледі) Заңымен.
- 14) алып тасталды – ҚР 27.12.2019 № 291-VI (01.01.2021 бастап қолданысқа енгізіледі) Заңымен.
- 15) білім беру ұйымдарында оқу бітірген адамдарды жұмысқа орналастыруға жәрдемдеседі;
- 16) ауылдық жердегі білім беру ұйымдарына жұмыс істеуге келген жас мамандарды тұрғын үй-тұрмыстық жағдайлармен қамтамасыз етуге жәрдемдеседі;
- 17) мәслихатқа білім алушылардың қоғамдық көлікте (таксиден басқа) жеңілдікпен жол жүруі туралы ұсыныстар енгізеді;
- 18) алып тасталды – ҚР 27.12.2019 № 291-VI (01.01.2021 бастап қолданысқа енгізіледі) Заңымен.
- 19) алып тасталды - ҚР 26.11.2019 № 273-VI Заңымен (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі);
- 19-1) алып тасталды – ҚР 27.12.2019 № 291-VI (01.01.2021 бастап қолданысқа



енгізіледі) Заңымен.

19-2) алып тасталды – ҚР 27.12.2019 № 291-VI (01.01.2021 бастап қолданысқа енгізіледі) Заңымен.

19-3) алып тасталды – ҚР 27.12.2019 № 291-VI (01.01.2021 бастап қолданысқа енгізіледі) Заңымен.

20) алып тасталды - ҚР 2011.10.24 № 487-IV (алғашқы ресми жарияланғанынан кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Заңымен;

21) алып тасталды - ҚР 2011.10.24 № 487-IV (алғашқы ресми жарияланғанынан кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Заңымен;

21-1) алып тасталды – ҚР 27.12.2019 № 291-VI (01.01.2021 бастап қолданысқа енгізіледі) Заңымен.

21-2) алып тасталды – ҚР 27.12.2019 № 291-VI (01.01.2021 бастап қолданысқа енгізіледі) Заңымен.

21-3) алып тасталды – ҚР 27.12.2019 № 291-VI (01.01.2021 бастап қолданысқа енгізіледі) Заңымен.

21-4) алып тасталды - ҚР 13.11.2015 № 398-V Заңымен (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі);

21-5) алып тасталды – ҚР 27.12.2019 № 291-VI (01.01.2021 бастап қолданысқа енгізіледі) Заңымен.

22) жергілікті мемлекеттік басқару мүддесінде Қазақстан Республикасының заңнамасымен жергілікті атқарушы органдарға жүктелетін өзге де өкілеттіктерді жүзеге асырады.

5. Алып тасталды – ҚР 27.12.2019 № 291-VI (01.01.2021 бастап қолданысқа енгізіледі) Заңымен.

Ескерту. 6-бапқа өзгерістер енгізілді - ҚР 2010.12.29 N 372-IV (алғашқы ресми жарияланғанынан кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі), 2011.07.05 N 452-IV (2011.10.13 бастап қолданысқа енгізіледі), 2011.10.24 № 487-IV (қолданысқа енгізілу тәртібін 2-баптан қараңыз), 2011.07.15 N 461-IV (2012.01.30 бастап қолданысқа енгізіледі), 13.06.2013 № 102-V (алғашқы ресми жарияланғанынан кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 03.07.2013 № 124-V (алғашқы ресми жарияланғанынан кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 04.07.2013 № 130-V (алғашқы ресми жарияланғанынан кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 29.09.2014 N 239-V (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 13.11.2015 № 398-V (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 09.04.2016 № 501-V (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 22.12.2016 № 29-VI (01.01.2017 бастап қолданысқа енгізіледі); 05.05.2017 № 59-VI (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 05.05.2017 № 60-VI (алғашқы ресми



жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 05.07.2017 № 88-VI (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 04.07.2018 № 171-VI (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 04.07.2018 № 172-VI (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 01.04.2019 № 240-VI (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 26.11.2019 № 273-VI (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 26.12.2019 № 287-VI (01.01.2020 бастап қолданысқа енгізіледі); 27.12.2019 № 291-VI (01.01.2021 бастап қолданысқа енгізіледі); 25.06.2020 № 347-VI (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 08.01.2021 № 410-VI (01.01.2021 бастап қолданысқа енгізіледі); 31.03.2021 № 24-VII (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 26.06.2021 № 56-VII (қолданысқа енгізілу тәртібін 2-баптан қараңыз); 03.05.2022 № 118-VII (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 30.12.2022 № 177-VII (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 20.04.2023 № 226-VII (01.07.2023 бастап қолданысқа енгізіледі); 23.02.2024 № 64-VIII (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік алпыс күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Зандарымен.

#### **6-1-бап. Облыстың, республикалық маңызы бар қаланың, астананың, ауданның (облыстық маңызы бар қаланың) білім беруді басқару органдары**

1. Облыстың, республикалық маңызы бар қаланың, астананың, ауданның, облыстық маңызы бар қаланың білім беруді басқару органдары осы Заңда және Қазақстан Республикасының өзге де заңнамасында айқындалған құзыреті шегінде тиісті аумақта білім беру саласындағы жергілікті мемлекеттік басқару функцияларын жүзеге асырады.

2. Облыстық білім беруді басқару органдары білім беру саласындағы уәкілетті органмен келісу бойынша аудандардың (облыстық маңызы бар қалалардың) білім беруді басқару органдарының бірінші басшыларын лауазымға тағайындайды және лауазымнан босатады.

Ескерту. 2-тарау 6-1-баппен толықтырылды - ҚР 26.11.2019 № 273-VI Заңымен (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі).

#### **7-бап. Білім беру жүйесін басқару органдарын ақпараттық қамтамасыз ету**

1. Білім беру жүйесін басқару органдарын толық, анық, салыстырмалы ақпаратпен уақтылы қамтамасыз ету мақсатында Қазақстан Республикасында білім беруді тиімді басқарудың мүмкіндіктерін қамтамасыз ететін білім беру саласындағы ақпараттандыру объектілері құрылады.

2. Білім беру саласындағы ақпараттандыру объектілері техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі, жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдары іске асыратын білім беру бағдарламаларының тізілімдерін, білім беру мониторингінің деректерін, әкімшілік деректерді және білім беру саласындағы уәкілетті орган мен ғылым және жоғары білім беру саласындағы уәкілетті орган, жергілікті атқарушы органдар, білім беру ұйымдары өз қызметін жүзеге асыру процесінде алған өзге деректерді де қамтиды.

Білім беру саласындағы уәкілетті орган мен ғылым және жоғары білім беру саласындағы уәкілетті орган Қазақстан Республикасының дербес деректер және оларды қорғау туралы заңнамасында белгіленген тәртіппен ақпараттандыру объектілерінің деректеріне азаматтардың еркін қол жеткізуін қамтамасыз етуге міндетті.

3. "Ұлттық білім беру дерекқоры" ақпараттық жүйесі білім беру саласындағы әкімшілік және өзге де деректерді жинауға, өңдеуге және талдауға, сондай-ақ басқа ақпараттандыру объектілерімен ақпараттық өзара іс-қимыл жасауды қамтамасыз етуге арналған.

4. Білім беру саласындағы ақпараттандыру объектілеріндегі дербес деректерді жинау, өңдеу және қорғау Қазақстан Республикасының дербес деректер және оларды қорғау туралы заңнамасына сәйкес жүзеге асырылады.

**Ескерту. 7-бап жаңа редакцияда - ҚР 25.06.2020 № 347-VI (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); өзгеріс енгізілді – ҚР 08.01.2021 № 410-VI (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 03.05.2022 № 118-VII (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 23.02.2024 № 64-VIII (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік алпыс күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Заңдарымен.**

## **8-бап. Білім беру саласындағы мемлекеттік кепілдіктер**

1. Мемлекет білім алу құқығын білім беру жүйесін дамыту, оның жұмыс істеуінің құқықтық негізін жетілдіру және Қазақстан Республикасының Конституциясына сәйкес білім алу үшін қажетті әлеуметтік-экономикалық жағдайлар жасау арқылы қамтамасыз етеді.

Білім беру сапасын мемлекеттік бақылау білім беру сапасын бағалаудың ұлттық жүйесін жасау және оның жұмыс істеуін қамтамасыз ету арқылы жүзеге асырылады.

1-1. Мемлекет ерекше білім беруді қажет ететін адамдарға (балаларға) олардың жеке даму ерекшеліктерін ескере отырып, білім беру жүйесі ұсынған шекте білім алу нысанын таңдау құқығын беруді қоса алғанда, олардың өзін-өзі жетілдіруіне, білім берудің барлық деңгейлерінде өмір бойы оқуын жалғастыруына, өздерінің қабілеттерін еркін дамытуына жағдайлар жасайды.

2. Мемлекет Қазақстан Республикасы азаматтарының тегін мектепалды, бастауыш, негізгі орта, жалпы орта білім алуын, түлектерге бір мамандық шеңберінде жұмысшы

біліктілігін немесе жұмысшы біліктіліктерін бере отырып, техникалық және кәсіптік білім алуын, сондай-ақ, әскери, арнаулы оқу орындарында және Қазақстан Республикасы Президентінің жанындағы білім беру ұйымдарында алынатын білімді қоспағанда, егер Қазақстан Республикасының азаматы осы деңгейлердің әрқайсысында бірінші рет білім алатын болса, мемлекеттік білім беру тапсырысына сәйкес конкурстық негізде тегін техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі, жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білім алуын қамтамасыз етеді.

Қазақстан Республикасында тұрақты тұратын, сондай-ақ Қазақстан Республикасына отбасына қосылу мақсатында келген шетелдіктердің және азаматтығы жоқ адамдардың білім беру саласындағы уәкілетті орган белгілеген тәртіппен Қазақстан Республикасының азаматтарымен бірдей мектепалды, бастауыш, негізгі орта және жалпы орта білім алуға құқығы бар.

Әскери, арнаулы оқу орындарын қоспағанда, Қазақстан Республикасында тұрақты тұратын азаматтығы жоқ адамдарға, егер олар осы деңгейлердің әрқайсысында бірінші рет білім алатын болса, мемлекеттік білім беру тапсырысына сәйкес конкурстық негізде тегін техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі, жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білім алуға құқық беріледі.

Стипендиялық бағдарламалар бойынша білім алатын адамдарды қоспағанда, шетелдіктердің мемлекеттік білім беру тапсырысына сәйкес конкурстық негізде тегін техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі, жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білім алуға құқығы Қазақстан Республикасының халықаралық шарттарымен айқындалады.

2-1. Мемлекет ақпараттық-коммуникациялық технологияларды пайдаланыла отырып, электрондық оқытудың ақпараттық-коммуникациялық инфрақұрылымын құру жағдайларын қамтамасыз етеді.

2-2. Мемлекет студенттерді, магистранттар мен докторанттарды жатақханалардағы орындармен қамтамасыз етуге мемлекеттік тапсырысты орналастыру арқылы студенттер, магистранттар мен докторанттар үшін жатақханалардағы жаңадан берілетін орындармен студенттерді, магистранттар мен докторанттарды қамтамасыз ету бойынша жағдай жасайды. Жатақханаларда тұру үшін ақы төлеу студенттерді, магистранттар мен докторанттарды жатақханалардағы орындармен қамтамасыз етуге мемлекеттік тапсырыстың құрамына кірмейді.

Студенттерді, магистранттар мен докторанттарды жатақханалардағы орындармен қамтамасыз етуге мемлекеттік тапсырыс шарты білім беру саласындағы уәкілетті орган, білім беру саласындағы уәкілетті органның операторы және жатақхананың меншік иесі арасында үш жылдан асатын мерзімге жасалады және бюджетті атқару жөніндегі орталық уәкілетті органның аумақтық бөлімшелерінде міндетті тіркелгенінен кейін күшіне енеді. Жатақхананың нысаналы мақсатын өзгертуге кемінде жиырма жыл мерзімге тыйым салудың болуы студенттерді, магистранттар мен докторанттарды

жатақханалардағы орындармен қамтамасыз етуге мемлекеттік тапсырыс шартының міндетті талабы болып табылады.

3. Техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі, жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білім алуға қолжетімділікті қамтамасыз ету мақсатында Мемлекеттік білім беру жинақтау жүйесін және мемлекеттік емес білім беруді кредиттеуді дамыту үшін жағдайлар жасалады.

Мемлекет қаржылық ұйымдар беретін білім беру кредиттерінің кепілдік жүйесін құру жөнінде шаралар қабылдайды.

4. Мемлекет әлеуметтік көмекке мұқтаж Қазақстан Республикасы азаматтарын олардың білім алуы кезеңінде қаржылау шығыстарын толық немесе ішінара өтейді.

Әлеуметтік көмек көрсетілетін Қазақстан Республикасы азаматтарының санатына:

- 1) жетім балалар, ата-анасының қамқорлығынсыз қалған балалар;
- 2) даму мүмкіндігі шектеулі балалар, мүгедектігі бар балалар, мүгедектігі бар адамдар және бала кезінен мүгедектігі бар адамдар;
- 3) көп балалы отбасылардың балалары;
- 4) кәмелетке толмағандарды бейімдеу орталықтарындағы және арнаулы әлеуметтік қызметтерге мұқтаж балаларды қолдау орталықтарындағы балалар;
- 5) жалпы және санаторийлік үлгідегі мектеп-интернаттарында, мектеп жанындағы интернаттарда тұратын балалар;
- 6) дарынды балаларға арналған мамандандырылған интернаттық білім беру ұйымдарында тәрбиеленетін және білім алатын балалар;
- 7) интернаттық ұйымдардың тәрбиеленушілері;
- 8) мемлекеттік атаулы әлеуметтік көмек алуға құқығы бар отбасылардан, сондай-ақ мемлекеттік атаулы әлеуметтік көмек алмайтын, жан басына шаққандағы орташа табысы ең төменгі күнкөріс деңгейінің шамасынан төмен отбасылардан шыққан балалар;
- 9) денсаулық жағдайына байланысты бастауыш, негізгі орта, жалпы орта білім беру бағдарламалары бойынша ұзақ уақыт бойы үйде немесе стационарлық көмек, сондай-ақ қалпына келтіру емін және медициналық оңалту көрсететін ұйымдарда оқитын балалар ;

10) Қазақстан Республикасының заңдарымен айқындалатын өзге де санаттағы азаматтар;

11) Қазақстан Республикасы Үкіметінің шешімі бойынша айқындалатын өзге де санаттағы азаматтар жатады.

4-1. Мемлекет Қазақстан Республикасының заңнамасында көзделген тәртіппен білім алушылардың жекелеген санаттарын тамақтандыруға жұмсалатын шығыстарды толығымен немесе ішінара өтейді.

5. Денсаулық жағдайына қарай ұзақ уақыт бойы орта білім беру ұйымдарына бара алмайтын азаматтар үшін үйде немесе стационарлық көмек, сондай-ақ қалпына келтіру

емін және медициналық оңалту көрсететін ұйымдарда тегін жеке оқыту ұйымдастырылады.

6. Мемлекет инклюзивті білім берудің мақсатын іске асыра отырып, білім берудің барлық деңгейінде даму мүмкіндіктері шектеулі азаматтарға олардың білім алуына, дамуындағы ауытқуды түзетуіне және әлеуметтік бейімделуіне арнайы жағдайлар жасауды қамтамасыз етеді.

7. Мемлекет тұрғындар саны аз елді мекендерде тұратын балалардың бастауыш, негізгі орта, жалпы орта білім алу құқықтарын қамтамасыз ету үшін шағын жинақты мектептер мен интернат ұйымдарының жұмыс істеуіне кепілдік береді.

8. Мемлекет Қазақстан Республикасының дарынды азаматтарының элиталық білім, оның ішінде шетелде білім алуына қажетті жағдай жасайды.

Ескерту. 8-бапқа өзгерістер енгізілді - ҚР 2011.07.22 № 478-IV (алғашқы ресми жарияланғанынан кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі), 2011.10.24 № 487-IV (алғашқы ресми жарияланғанынан кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі), 2012.02.13 N 553-IV (алғашқы ресми жарияланғанынан кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі), 2013.01.14 N 68-V (алғашқы ресми жарияланғанынан кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі), 21.05.2013 № 93-V (алғашқы ресми жарияланғанынан кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 14.01.2014 № 161-V (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 29.09.2014 N 239-V (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 13.11.2015 № 398-V (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 24.11.2015 № 419-V (01.01.2016 бастап қолданысқа енгізіледі); 04.12.2015 № 435-V (01.01.2016 бастап қолданысқа енгізіледі); 09.04.2016 № 501-V (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 25.12.2017 № 122-VI (01.01.2018 бастап қолданысқа енгізіледі); 04.07.2018 № 171-VI (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 04.07.2018 № 172-VI (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 01.04.2019 № 240-VI (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 26.06.2021 № 56-VII (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 27.06.2022 № 129-VII (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 20.03.2023 № 214-VII (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 20.04.2023 № 226-VII (01.07.2023 бастап қолданысқа енгізіледі) Зандарымен.

#### **8-1-бап. Білім беру саласындағы ең төмен әлеуметтік стандарттар**

Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың, бастауыш, негізгі орта және жалпы орта білім берудің, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім берудің,

конкурстық негізде алынатын жоғары білімнің ең төмен әлеуметтік стандарттары "Ең төмен әлеуметтік стандарттар және олардың кепілдіктері туралы" Қазақстан Республикасының Заңына сәйкес білім беру саласындағы ең төмен әлеуметтік стандарттар болып табылады.

Ескерту. 2-тарау 8-1-баппен толықтырылды - ҚР 19.05.2015 № 315-V Заңымен (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі).

#### **8-2-бап. Білім беру саласындағы мемлекеттік монополия**

Білім беру деңгейлері бойынша оқулықтарға, оқу-әдістемелік кешендерге сараптама жүргізуді, сондай-ақ білім беру жүйесі мен білім беру процесін әдіснамалық және ғылыми-әдістемелік (мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандарттары, үлгілік оқу жоспарлары, үлгілік оқу бағдарламалары) қамтамасыз етуді ұйымдастыру жөніндегі қызмет мемлекеттік монополияға жатады.

Ескерту. 2-тарау 8-2-баппен толықтырылды - ҚР 13.11.2015 № 398-V (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); өзгеріс енгізілді – ҚР 08.01.2021 № 410-VI (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Заңдарымен.

#### **8-3-бап. Мемлекеттік мектепке дейінгі ұйымдар, орта, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім беру ұйымдары қызметкерлерінің штат саны мен штат кестесі**

Мемлекеттік мектепке дейінгі ұйымдардың, орта, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім беру ұйымдарының штат саны мемлекеттік білім беру ұйымдары қызметкерлерінің үлгілік штаттарында айқындалады.

Мемлекеттік мектепке дейінгі ұйымдардың, орта, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім беру ұйымдарының бірінші басшылары штат саны мен штат кестесін бекітеді.

Бірінші басшылар штат санының бекітілген лимиті шеңберінде басқарушы, әкімшілік және көмекші персоналдың штат саны мен штат кестесін білім беру саласындағы уәкілетті орган айқындаған тәртіппен, бірақ қаржы жылы ішінде бір реттен асырмай өзгертуге құқылы.

Ескерту. 8-3-баппен толықтырылды – ҚР 23.02.2024 № 64-VIII (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік алпыс күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Заңымен.

#### **9-бап. Оқыту және тәрбиелеу тілі**

1. Білім беру ұйымдарындағы тіл саясаты Қазақстан Республикасының Конституциясына және Қазақстан Республикасының тіл туралы заңнамасына сәйкес жүзеге асырылады.

2. Меншік нысандарына қарамастан барлық білім беру ұйымдары білім алушылардың мемлекеттік тіл ретінде қазақ тілін білуін, сондай-ақ білім берудің тиісті



деңгейінің мемлекеттік жалпыға міндетті стандартына сәйкес орыс тілін және шет тілдерінің біреуін оқып-үйренуін қамтамасыз етуге тиіс.

3. Ана тілінде білім алу құқығы тиісті білім беру ұйымдарының мүмкіндіктері болған жағдайда сыныптар, топтар құрумен, сондай-ақ олардың жұмыс істеуіне жағдай жасаумен қамтамасыз етіледі.

Мемлекеттік тілде оқытатын тиісті білім беру ұйымдарын, сыныптарды, топтарды құру басым бағыт болып табылады.

4. Мемлекеттік тіл және орыс тілі орта білім беру ұйымдарында білім алушыларға қорытынды аттестаттау өткізу кезінде пәндер тізбесіне енгізілетін міндетті пәндер болып табылады.

**Ескерту. 9-бапқа өзгерістер енгізілді - ҚР 2011.10.24 № 487-IV (алғашқы ресми жарияланғанынан кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 09.04.2016 № 501-V (01.01.2017 бастап қолданысқа енгізіледі) Заңдарымен.**

### **9-1-бап. Білім беру ұйымдарын аккредиттеу**

1. Білім беру ұйымын аккредиттеу ерікті негізде жүзеге асырылады.

Білім беру ұйымы аккредиттеу органын өз бетінше тандайды.

2. Аккредиттеуден өткізу туралы немесе аккредиттеуді өткізуден бас тарту туралы шешімді аккредиттеу органы білім беру ұйымы өтінішінің және тізбесін аккредиттеу органы айқындайтын, ұсынылған құжаттардың қаралу нәтижелері бойынша қабылдайды.

Аккредиттеуді өткізудің шарттары мен мерзімдері білім беру ұйымы мен аккредиттеу органы арасындағы аккредиттеуді өткізу туралы шартта айқындалады.

**3. Алып тасталды – ҚР 04.07.2018 № 171-VI (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Заңымен.**

4. Білім беру ұйымын аккредиттеу білім беру ұйымының қаражаты есебінен өткізіледі.

5. Білім беру ұйымдары танылған аккредиттеу органдарының тізіліміне енгізілген аккредиттеу органдарында институционалдық және (немесе) мамандандырылған (бағдарламалық) аккредиттеуден өтуге құқылы.

**6. Алып тасталды – ҚР 04.07.2018 № 171-VI (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Заңымен.**

**Ескерту. 2-тарау 9-1-баппен толықтырылды - ҚР 2011.10.24 № 487-IV (алғашқы ресми жарияланғанынан кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); өзгеріс енгізілді - ҚР 04.07.2018 № 171-VI (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 23.02.2024 № 64-VIII (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік алпыс күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Заңдарымен.**

## **3-тарау. БІЛІМ БЕРУ ЖҮЙЕСІ**



## **10-бап. Білім беру жүйесі ұғымы**

Қазақстан Республикасының білім беру жүйесі өзара іс-қимыл жасайтын:

- 1) білім беру деңгейінің сабақтастығын қамтамасыз ететін мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандарттарының және білім беру бағдарламаларының;
- 2) үлгілері мен түрлеріне қарамастан, білім беру бағдарламаларын іске асыратын білім беру ұйымдарының;
- 3) білім беруді басқару органдары мен тиісті инфрақұрылымдардың, оның ішінде білім беру мониторингін жүзеге асыратын оқу-әдістемелік және ғылыми-әдістемелік қамтамасыз ету ұйымдарының;
- 4) білім беру қызметінің субъектілері бірлестіктерінің жиынтығын білдіреді.

**Ескерту. 10-бапқа өзгерістер енгізілді - ҚР 2011.10.24 № 487-IV (алғашқы ресми жарияланғанынан кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 13.11.2015 № 398-V (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Заңдарымен.**

## **11-бап. Білім беру жүйесінің міндеттері**

1. Білім беру жүйесінің міндеттері:

- 1) ұлттық және жалпы адамзаттық құндылықтар, ғылым мен практика жетістіктері негізінде жеке адамды қалыптастыруға, дамытуға және кәсіптік шыңдауға бағытталған сапалы білім алу үшін қажетті жағдайлар жасау;
- 2) жеке адамның шығармашылық, рухани және күш-қуат мүмкіндіктерін дамыту, адамгершілік пен салауатты өмір салтының берік негіздерін қалыптастыру, даралықты дамыту үшін жағдай жасау арқылы ой-өрісін байыту;
- 3) азаматтық пен патриотизмге, өз Отаны - Қазақстан Республикасына сүйіспеншілікке, мемлекеттік рәміздер мен мемлекеттік тілді құрметтеуге, халық дәстүрлерін қастерлеуге, Конституцияға қайшы және қоғамға жат кез келген көріністерге төзбеуге тәрбиелеу;
- 4) белсенді азаматтық ұстанымы бар жеке адамды тәрбиелеу, республиканың қоғамдық-саяси, экономикалық және мәдени өміріне қатысу қажеттігін, жеке адамның өз құқықтары мен міндеттеріне саналы көзқарасын қалыптастыру;
- 5) отандық және әлемдік мәдениеттің жетістіктеріне баулу; қазақ халқы мен республиканың басқа да халықтарының тарихын, әдет-ғұрпы мен дәстүрлерін зерделеу; мемлекеттік тілді, орыс, шетел тілдерін меңгерту;
- 6) педагогтердің әлеуметтік мәртебесін арттыруды қамтамасыз ету;
- 7) білім беру ұйымдарының еріктілігін, дербестігін кеңейту, білім беру ісін басқаруды демократияландыру;
- 8) қоғам мен экономиканың қажеттеріне жауап беретін білім беру сапасын бағалаудың ұлттық жүйесінің жұмыс істеуі;
- 9) оқытудың жаңа технологияларын, оның ішінде кәсіптік білім беру бағдарламаларының қоғам мен еңбек нарығының өзгеріп отыратын қажеттеріне тез

бейімделуіне ықпал ететін кредиттік, ақпараттық-коммуникациялық технологияларды енгізу және тиімді

пайдалану;

10) жалпы оқытудың, жұмыс орны бойынша оқытудың және еңбек нарығының қажеттері арасындағы өзара байланысты қамтамасыз ететін және әркімге өзінің білім мен біліктілікке негізделген жеке әлеуетін қоғамда барынша пайдалануға көмектесетін оқыту жүйесін өмір бойы дамыту;

11) білімнің, ғылымның және өндірістің интеграциясы;

12) білім алушылардың кәсіптік ұмтылысын қамтамасыз ету;

13) жұмыс берушілермен және басқа да әлеуметтік әріптестермен белсенді өзара іс-қимыл арқылы техникалық және кәсіптік білім берудің озық қарқынмен дамытылуын қамтамасыз ету;

14) білім алушылар мен тәрбиеленушілердің жеке ерекшеліктерін ескере отырып, білім алуы үшін арнаулы жағдайлар жасау болып табылады.

**Ескерту. 11-бапқа өзгерістер енгізілді - ҚР 2011.10.24 № 487-IV (алғашқы ресми жарияланғанынан кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 13.11.2015 № 398-V (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 02.07.2018 № 165-VI (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 08.01.2021 № 410-VI (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 26.06.2021 № 56-VII (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Заңдарымен.**

## **12-бап. Білім беру деңгейлері**

Қазақстан Республикасындағы білім беру жүйесі жалпы білім беретін оқу және білім беру бағдарламаларының үздіксіздігі және сабақтастығы принципі негізінде мынадай білім беру деңгейлерін:

1) мектепке дейінгі тәрбие мен оқытуды;

2) бастауыш білім беруді;

3) негізгі орта білім беруді;

4) орта білім беруді (жалпы орта білім беруді, техникалық және кәсіптік білім беруді);

5) орта білімнен кейінгі білім беруді;

6) жоғары білім беруді;

7) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беруді қамтиды.

**Ескерту. 12-бапқа өзгеріс енгізілді - ҚР 13.11.2015 № 398-V Заңымен (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі).**

## **4-тарау. БІЛІМ БЕРУ МАЗМҰНЫ**

### **13-бап. Білім беру мазмұнының ұғымы**

Білім беру мазмұны - жеке адамның біліктілігі мен жан-жақты дамуын қалыптастыру үшін негіз болып табылатын білім берудің әрбір деңгейі бойынша білімдер жүйесі (кешені).

Білім беру мазмұны білім берудің мемлекеттік жалпыға міндетті стандарттары негізінде әзірленетін жалпы білім беретін оқу және білім беру бағдарламаларымен айқындалады.

**Ескерту. 13-бапқа өзгеріс енгізілді - ҚР 13.11.2015 № 398-V Заңымен (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі).**

#### **14-бап. Білім беру бағдарламалары**

**Ескерту. 14-баптың тақырыбына өзгеріс енгізілді - ҚР 13.11.2015 № 398-V Заңымен (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі).**

1. Білім беру бағдарламалары мазмұны мен бағыттарына (міндеттеріне) қатысты:

- 1) жалпы білім беретін (үлгілік, жұмыстық);
- 2) кәсіптік (үлгілік, жұмыстық);
- 3) қосымша болып бөлінеді.

Үлгілік оқу бағдарламалары мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандарттарының талаптарына сәйкес әзірленеді.

Жұмыстық оқу бағдарламалары тиісті үлгілік оқу жоспарларының және (немесе) үлгілік оқу бағдарламаларының негізінде әзірленеді.

Жұмыс оқу жоспарлары мен жұмыс оқу бағдарламаларын жалпы білім беретін пәндер циклінің немесе модулінің білім беру бағдарламалары мен үлгілік оқу бағдарламалары негізінде техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білімнің білім беру бағдарламаларын іске асыратын ұйымдар әзірлейді.

Жалпы білім беретін пәндер циклінің жұмыс оқу бағдарламаларын қоспағанда, жұмыс оқу жоспарлары мен жұмыс оқу бағдарламаларын жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білімнің білім беру бағдарламалары негізінде жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдары әзірлейді.

2. Жалпы білім беретін оқу бағдарламалары жеке адамның жалпы мәдениетін қалыптастырудың, жеке адамды қоғамдағы өмірге бейімдеудің міндеттерін шешуге, кәсіпті, мамандықты саналы түрде таңдау мен меңгеру үшін негіз жасауға бағытталған.

Жалпы білім беретін оқу бағдарламалары мазмұнына қарай мынадай оқу бағдарламаларына:

- 1) мектепке дейінгі тәрбие мен оқыту;
- 2) бастауыш білім беру;
- 3) негізгі орта білім беру;
- 4) жалпы орта білім беру болып бөлінеді.

Дарынды адамдардың әлеуетті мүмкіндіктерін неғұрлым толық дамыту үшін оқу бағдарламасының жекелеген пәндерін тереңдетіп оқытуды көздейтін мамандандырылған жалпы білім беретін оқу бағдарламалары әзірленеді.

Мүмкіндігі шектеулі балалар үшін арнаулы оқу бағдарламалары әзірленеді.

3. Білім беру бағдарламалары экономика салаларындағы кәсіптік қызмет бағыттары бойынша білікті кадрлар, оның ішінде жұмысшы кадрлар мен орта буын мамандарын даярлауға, жеке бастың кәсіптік және жалпы білім деңгейін дәйекті түрде арттыруға бағытталған.

Кәсіптік бағдарламалар мазмұнына қарай:

- 1) техникалық және кәсіптік білімнің;
- 2) орта білімнен кейінгі білімнің;
- 3) жоғары білімнің;
- 4) жоғары оқу орнынан кейінгі білімнің білім беру бағдарламаларына бөлінеді.

4. Қосымша білімнің білім беру бағдарламалары білім алушылардың өзін-өзі билеуін, шығармашылығын дамыту, олардың қабілеттерін іске асыру, қоғам өміріне бейімделуі, азаматтық сана-сезімін, жалпы мәдениетін, салауатты өмір салтын қалыптастыру, бос уақытын мазмұнды ұйымдастыру үшін жағдайлар жасауды көздейді.

5. Оқытудың жаңа технологияларын сынақтан өткізу, білім берудің жаңа мазмұнын енгізу үшін эксперимент режимінде (эксперименттік алаңдарда) жұмыс істейтін білім беру ұйымдарында іске асырылатын эксперименттік білім беру бағдарламалары әзірленеді.

6. Интеграцияланған білім беру бағдарламаларын білім беру ұйымдары әзірлейді. Интеграцияланған білім беретін оқу бағдарламалары пәнаралық және деңгейаралық, жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдары аралық және халықаралық болуы мүмкін.

**7. Алып тасталды - ҚР 13.11.2015 № 398-V Заңымен (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі).**

8. Медициналық және фармацевтикалық мамандықтар бойынша үлгілік оқу бағдарламаларын білім беру саласындағы уәкілетті органмен және (немесе) ғылым және жоғары білім беру саласындағы уәкілетті органмен келісу бойынша денсаулық сақтау саласындағы уәкілетті орган бекітеді.

8-1. Су көлігі саласындағы мамандықтар бойынша үлгілік оқу бағдарламаларын білім беру саласындағы уәкілетті органмен және (немесе) ғылым және жоғары білім беру саласындағы уәкілетті органмен келісу бойынша сауда мақсатында теңізде жүзу саласында басшылықты жүзеге асыратын орталық атқарушы орган бекітеді.

9. Егер Қазақстан Республикасының заңдарында өзгеше көзделмесе, білім беру ұйымы лицензиясы болған жағдайда әртүрлі деңгейдегі білім беру бағдарламаларын іске асыруға құқылы.

Білім беру ұйымдары ерекше білім беруді қажет ететін адамдарды (балаларды) оқыту үшін білім беру бағдарламаларын білім алушылар мен тәрбиеленушілердің жеке даму ерекшеліктеріне және әлеуетті мүмкіндіктеріне сәйкес бейімдейді.

Ескерту. 14-бапқа өзгерістер енгізілді - ҚР 2011.01.19 N 395-IV (алғашқы ресми жарияланғанынан кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі), 2011.10.24 № 487-IV (алғашқы ресми жарияланғанынан кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі), 2012.07.10 N 36-V (алғашқы ресми жарияланғанынан кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 13.01.2015 № 276-V (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 13.11.2015 № 398-V (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 04.07.2018 № 171-VI (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 26.06.2021 № 56-VII (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 03.05.2022 № 118-VII (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік алпыс күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 19.04.2023 № 223-VII (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) **Зандарымен.**

#### **15-бап. Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың жалпы білім беретін оқу бағдарламалары**

1. Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың жалпы білім беретін оқу бағдарламалары іс-әрекет түрлерінің мектеп жасына дейінгі балалар үшін ерекшеліктерін ескере отырып, мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың мемлекеттік жалпыға міндетті стандартының негізінде әзірленеді.

2. Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың жалпы білім беретін оқу бағдарламалары:

1) балаларды тәрбиелеу, оқыту, дамыту және сауықтыру тұтастығы принциптерін ескере отырып, мектепке дейінгі және бастауыш білім берудің сабақтастығы мен үздіксіздігін қамтамасыз етеді;

2) әр баланың талабын, бейімділігін, қабілеттілігін, дарындылығын іске асыруға және оның даму ерекшеліктері мен денсаулық жағдайын ескере отырып, дара әдіс негізінде оны бастауыш білім берудің білім беру бағдарламасын меңгеруге даярлауға бағдарланады.

3. Мектепке дейінгі оқытудың жалпы білім беретін оқу бағдарламалары оқудың, жазудың, есептеудің және тілдік қатынас тәжірибесінің қарапайым дағдыларын қалыптастырады және бастауыш білім беруді меңгеру үшін бірдей бастапқы жағдайларды жасауды көздейді.

#### **16-бап. Бастауыш, негізгі орта және жалпы орта білім берудің жалпы білім беретін оқу бағдарламалары**

1. Бастауыш білім берудің жалпы білім беретін оқу бағдарламалары баланың жеке басын қалыптастыруға, оның жеке қабілеттерін, оқу ісіндегі оң талпынысы мен

алғырлығын: негізгі мектептің білім беру бағдарламаларын кейіннен меңгеру үшін оқудың, жазудың, есептеудің, тілдік қатынастың, шығармашылық тұрғыдан өзін-өзі көрсетудің, мінез-құлық мәдениетінің берік дағдыларын дамытуға бағытталған.

2. Негізгі орта білім берудің жалпы білім беретін оқу бағдарламалары білім алушылардың ғылым жүйесінің базалық негіздерін меңгеруге, олардың бойында тұлғааралық және этносаралық қатынастың жоғары мәдениетін қалыптастыруға, жеке адамның өзін-өзі билеуіне және кәсіптік бағдарлануына бағытталады.

Жалпы білім беретін оқу бағдарламасы білім алушылардың бейін алды даярлығын қамтиды.

Әрбір пәннің мазмұнын зерделеу негізгі орта білім беру деңгейінде аяқталады.

Негізгі орта білім берудің жалпы білім беретін оқу бағдарламасын меңгеру мерзімі – бес жыл.

3. Жалпы орта білімнің жалпы білім беретін оқу бағдарламалары бейіндік оқытуды енгізе отырып, білім беру мазмұнын саралау, интеграциялау және кәсіптік бағдарлау негізінде әзірленеді.

Жалпы орта білім берудің жалпы білім беретін оқу бағдарламасын игеру мерзімі - екі жыл.

**Ескерту. 16-бапқа өзгерістер енгізілді - ҚР 2011.10.24 № 487-IV (алғашқы ресми жарияланғанынан кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 13.11.2015 № 398-V (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Заңдарымен.**

## **17-бап. Техникалық және кәсіптік білімнің білім беру бағдарламалары**

**Ескерту. 17-баптың тақырыбына өзгеріс енгізілді - ҚР 13.11.2015 № 398-V Заңымен (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі).**

1. Техникалық және кәсіптік білім беру орта білім беру деңгейінің құрамдас бөлігі болып табылады және білікті жұмысшы кадрлар мен орта буын мамандарды даярлауға бағытталған.

2. Техникалық және кәсіптік білімнің білім беру бағдарламалары мазмұнына және білім алушылардың даярлық деңгейіне қарай мынадай болып бөлінеді:

1) білікті жұмысшы кадрлар даярлауды көздейтін білім беру бағдарламалары.

Білім беру бағдарламаларының мазмұны жалпы білім беретін, жалпы гуманитарлық, жалпы кәсіптік, арнаулы пәндерді зерделеуді, өндірістік оқыту мен кәсіптік практикадан өтуді немесе жалпы білім беретін пәндер модулін және жалпыға міндетті, базалық және кәсіптік модульдерге интеграцияланған жалпы гуманитарлық, жалпы кәсіптік, арнаулы пәндерді зерделеуді, оқыту нәтижелеріне бағдарланған жұмысшы біліктіліктері беріле отырып, өндірістік оқыту мен кәсіптік практикадан өтуді көздейді;

2) орта буын мамандарын даярлауды көздейтін білім беру бағдарламалары.



Білім беру бағдарламаларының мазмұны жалпы білім беретін, әлеуметтік-экономикалық, жалпы гуманитарлық, жалпы кәсіптік, арнаулы пәндерді зерделеуді, өндірістік оқыту мен кәсіптік практикадан өтуді немесе жалпы білім беретін пәндер модулін және жалпыға міндетті, базалық және кәсіптік модульдерге интеграцияланған әлеуметтік-экономикалық, жалпы гуманитарлық, жалпы кәсіптік, арнаулы пәндерді зерделеуді, оқыту нәтижелеріне бағдарланған "орта буын маманы" біліктілігі және (немесе) жұмысшы біліктіліктері беріле отырып, өндірістік оқыту мен кәсіптік практикадан өтуді көздейді.

Техникалық және кәсіптік білімнің білім беру бағдарламаларының тізбесі білім беру бағдарламаларының тізілімінде қамтылады.

3. Мәдениет және өнер мамандықтары бойынша техникалық және кәсіптік білімнің білім беру бағдарламалары көрсетілген мамандықтар бойынша білім алушылардың ерте мамандануы қағидаты мен даярлау ерекшеліктері ескеріле отырып әзірленеді. Оқыту ұзақтығы бағдарламалардың күрделілігі мен берілетін біліктілік деңгейіне байланысты және ол тиісті мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандартымен айқындалады.

4. Жалпы орта білімі бар азаматтар үшін техникалық және кәсіптік білімнің білім беру бағдарламалары жалпы кәсіптік, әлеуметтік-экономикалық, арнайы пәндерді зерделеуді және таңдаған мамандығы бойынша болашақ кәсіптік қызметін айқындайтын оқу-өндірістік жұмыстарды орындауды көздейді.

5. Техникалық және кәсіптік білімнің білім беру бағдарламалары теориялық және өндірістік оқыту бағдарламаларынан және кәсіптік практикадан тұрады.

6. Дуальды оқыту пайдаланылатын техникалық және кәсіптік білімнің білім беру бағдарламалары білім беру ұйымдарындағы теориялық оқытуды және кәсіпорын (ұйым) базасында кәсіптік практика нысанындағы жалпы кәсіптік, арнаулы пәндердің және (немесе) базалық, кәсіптік модульдердің оқу уақыты көлемінің кемінде алпыс пайызын құрайтын өндірістік оқытуды көздейді.

Ескерту. 17-бап жаңа редакцияда - ҚР 2011.10.24 № 487-IV (алғашқы ресми жарияланғанынан кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); өзгеріс енгізілді - ҚР 13.11.2015 № 398-V (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 04.07.2018 № 172-VI (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 08.01.2021 № 410-VI (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 23.02.2024 № 64-VIII (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік алпыс күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Заңдарымен.

#### **18-бап. Мамандандырылған жалпы білім беретін оқу бағдарламалары**

Мамандандырылған жалпы білім беретін оқу бағдарламалары негізгі орта, жалпы орта білім берудің жалпы білім беретін оқу бағдарламалары негізінде әзірленеді және



білім алушылардың ғылым, мәдениет, өнер, спорт, әскери іс негіздерін терең игеруіне, олардың шығармашылық әлеуеттері мен дарын-қабілеттерін дамытуға бағытталған.

Мамандандырылған жалпы білім беретін оқу бағдарламалары дарынды балаларға арналған мамандандырылған білім беру ұйымдарында, сондай-ақ Қазақстан Республикасы Қорғаныс министрлігінің әскер қатарына шақыруға дейінгі терең даярлықты мамандандырылған мектептерінде іске асырылады.

#### **19-бап. Арнайы оқу бағдарламалары**

**Ескерту. 19-баптың тақырыбына өзгеріс енгізілді - ҚР 13.11.2015 № 398-V Заңымен (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі).**

1. Арнайы оқу бағдарламалары мектепке дейінгі тәрбие беру мен оқытудың, бастауыш, негізгі орта, жалпы орта білімнің жалпы білім беретін оқу бағдарламалары және техникалық және кәсіптік білімнің білім беру бағдарламалары негізінде әзірленеді және мүмкіндігі шектеулі балаларды оқытуға және дамытуға бағытталады, білім алушылар мен тәрбиеленушілердің психологиялық-медициналық-педагогтік консультациялар ұсынымдары ескеріле отырып айқындалатын психикалық-физикалық ерекшеліктері мен танымдық мүмкіндіктерін ескереді.

**2. Алып тасталды – ҚР 26.06.2021 № 56-VII (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Заңымен.**

3. Арнайы оқу бағдарламалары Қазақстан Республикасының заңдарында көзделген арнаулы білім беру ұйымдарында, мектепке дейінгі ұйымдарда, жалпы білім беретін мектептерде, техникалық және кәсіптік білім беру ұйымдарында немесе үйде іске асырылады.

**Ескерту. 19-бапқа өзгерістер енгізілді - ҚР 2011.10.24 № 487-IV (алғашқы ресми жарияланғанынан кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 13.11.2015 № 398-V (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 02.07.2018 № 165-VI (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 26.06.2021 № 56-VII (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Заңдарымен.**

#### **20-бап. Орта білімнен кейінгі білімнің білім беру бағдарламалары**

1. Орта білімнен кейінгі білімнің білім беру бағдарламалары орта (жалпы орта немесе техникалық және кәсіптік) білімі бар азаматтардың қатарынан қолданбалы бакалаврларды даярлауға бағытталған.

2. Орта білімнен кейінгі білімнің білім беру бағдарламаларының мазмұны бакалавриаттың білім беру бағдарламаларының жекелеген модульдерін немесе пәндерін енгізе отырып, модульдерге интеграцияланған техникалық және кәсіптік білімнің білім беру бағдарламаларын зерделеуді көздейді.

Орта білімнен кейінгі білімнің білім беру бағдарламаларының тізбесі білім беру бағдарламаларының тізілімінде қамтылады.

Ескерту. 20-бап жаңа редакцияда - ҚР 13.11.2015 № 398-V (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); өзгеріс енгізілді - ҚР 04.07.2018 № 172-VI (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 08.01.2021 № 410-VI (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Заңдарымен.

## **21-бап. Жоғары білімнің білім беру бағдарламалары**

1. Жоғары білімнің білім беру бағдарламалары "бакалавр" дәрежесін немесе "маман" біліктілігін бере отырып, экономика салаларының қажеттіліктеріне сәйкес біліктілігі жоғары кадрлар даярлауға бағытталған.

"Бакалавр" дәрежесі беріліп немесе "маман" біліктілігін бере отырып, жоғары білімнің білім беру бағдарламасы бойынша оқытуды аяқтаған адамдар өздері үшін біліктілік талаптарында жоғары білімі болуы көзделген лауазымдарға орналаса алады.

2. Жоғары білімнің білім беру бағдарламаларының мазмұны жалпы білім беретін пәндер циклін, базалық пәндер циклін, бейіндеуші пәндер циклін зерделеуді, сондай-ақ оқыту нәтижелеріне және ұлттық біліктілік шеңберіне және салалық біліктілік шеңберлеріне сәйкестікке бағдарлана отырып, кадрлар даярлаудың тиісті бағыттары бойынша кәсіптік практикадан өтуді көздейді.

Жоғары білімнің білім беру бағдарламалары міндетті құрауыштың және таңдау бойынша құрауыштың пәндерін қамтиды.

Білім алушы таңдау бойынша құрауыш шеңберінде жеке оқыту траекториясын айқындау кезінде:

- 1) негізгі білім беру бағдарламасы бойынша пәндерді;
- 2) қосымша білім беру бағдарламасы бойынша пәндерді таңдай алады.

Негізгі және қосымша білім беру бағдарламалары бойынша пәндерді меңгерудің тәртібі мен көлемі кредиттік оқыту технологиясы бойынша оқу процесін ұйымдастыру қағидаларында белгіленеді.

Жоғары білімнің білім беру бағдарламаларының тізбесі білім беру бағдарламаларының тізілімінде қамтылады.

3. Жоғары білімнің білім беру бағдарламаларын игеру мерзімі мемлекеттік жалпыға міндетті жоғары білім беру стандартында айқындалады.

4. Техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі немесе жоғары білімі бар Қазақстан Республикасының азаматтары үшін жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдары қысқартылған оқыту мерзімдерін көздейтін білім беру бағдарламаларын әзірлейді және іске асырады.

5. Дәрігер кадрларды даярлау үздіксіз интеграцияланған білім беру бағдарламалары бойынша жүзеге асырылады, бакалавриатты, интернатураны және магистратураны қамтиды.

Үздіксіз интеграцияланған білім беру шеңберінде интернатураның кәсіптік білім беру бағдарламасын меңгеру "дәрігер" біліктілігін алудың міндетті шарты болып табылады.

Интернатурада медицина кадрларын даярлау қағидаларын денсаулық сақтау саласындағы уәкілетті орган бекітеді.

Ескерту. 21-бап жаңа редакцияда - ҚР 13.11.2015 № 398-V (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Заңымен; өзгерістер енгізілді - ҚР 04.07.2018 № 171-VI (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 07.07.2020 № 361-VI (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Заңдарымен.

## **22-бап. Жоғары оқу орнынан кейінгі білімнің білім беру бағдарламалары**

Ескерту. 22-баптың тақырыбы жаңа редакцияда - ҚР 13.11.2015 № 398-V Заңымен (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі).

1. Жоғары оқу орнынан кейінгі білімнің білім беру бағдарламалары біліктілігі жоғары педагогтер, ғылыми қызметкерлер мен басшы кадрлар даярлауға, олардың ғылыми, педагогтік және кәсіптік даярлық деңгейін дәйектілікпен арттыруға бағытталған.

2. Жоғары оқу орнынан кейінгі білімнің білім беру бағдарламаларының мазмұны: базалық және бейіндеуші пәндерді қамтитын теориялық оқытуды, оқыту нәтижелеріне және ұлттық біліктілік шеңберіне және салалық біліктілік шеңберлеріне сәйкестікке бағдарлана отырып, кәсіптік практиканы, диссертация (бейіндік магистратураның білім беру бағдарламаларына арналған жобаны) жаза отырып, ғылыми-зерттеу (эксперименттік-зерттеу) жұмысын көздейді.

Жоғары оқу орнынан кейінгі білімнің білім беру бағдарламаларының тізбесі білім беру бағдарламаларының тізілімінде қамтылады.

3. Резидентураның кәсіптік оқу бағдарламасын меңгеру тізбесін денсаулық сақтау саласындағы уәкілетті орган бекітетін клиникалық мамандықтар бойынша үздіксіз интеграцияланған білім беру бағдарламасын аяқтаған азаматтарға дербес клиникалық практикаға жіберудің міндетті шарты болып табылады.

Ескерту. 22-бапқа өзгеріс енгізілді - ҚР 13.11.2015 № 398-V (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 04.07.2018 № 171-VI (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 27.12.2019 № 294-VI (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 07.07.2020 № 361-VI

(алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Зандарымен.

### **23-бап. Қосымша білім беретін білім беру бағдарламалары**

Ескерту. 23-баптың тақырыбына өзгеріс енгізілді - ҚР 13.11.2015 № 398-V Заңымен (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі).

1. Қосымша білім беретін білім беру бағдарламалары оқыту нәтижелеріне және ұлттық біліктілік шеңберіне және салалық біліктілік шеңберлеріне сәйкестікке бағдарлана отырып, білім алушылардың, тәрбиеленушілер мен мамандардың жан-жақты қажеттіліктерін қанағаттандыруға бағытталған.

Жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білімнің білім беру бағдарламаларын іске асыратын Сот төрелігі академиясындағы, әскери, арнаулы оқу орындарындағы қосымша білім беретін білім беру бағдарламалары оқыту нәтижелеріне және (немесе) тиісінше Қазақстан Республикасының соттарындағы, құқық қорғау органдарындағы, Қорғаныс министрлігіндегі және ұлттық қауіпсіздік органдарындағы кәсіптік құзыреттерге, біліктілік сипаттамаларына және біліктілік талаптарына сәйкестікке бағдарлана отырып, білім алушылар мен мамандардың жан-жақты қажеттіліктерін қанағаттандыруға бағытталған.

2. Қосымша білім беретін білім беру бағдарламалары мазмұнына және бағытына қарай:

1) білім алушылар мен тәрбиеленушілерге қосымша білім беру бағдарламалары;

2) қазіргі заман талаптарына сай келетін кәсіптік құзыреттерді дамытуға бағытталған мамандардың біліктілігін арттыру бағдарламалары;

2-1) еңбек нарығының қажеттіліктері ескеріле отырып, біліктілік алуға бағытталған мамандарды қайта даярлау бағдарламалары;

3) жетекші ғалымның жетекшілік етуімен мамандандырылған тақырып бойынша ғылыми білімді тереңдетуге, ғылыми және қолданбалы міндеттерді шешуге бағытталған докторлықтан кейінгі бағдарламалар болып бөлінеді.

3. Балалардың музыкалық мектептерінің, балалардың көркемсурет мектептерінің және балалардың өнер мектептерінің білім беру саласындағы уәкілетті орган бекітетін білім беру бағдарламаларын қоспағанда, мемлекеттік білім беру ұйымдары іске асыратын балаларға арналған қосымша білімнің білім беру бағдарламаларын оларға қатысты мемлекеттік басқару органының функцияларын атқаратын органдар бекітеді.

Ескерту. 23-бапқа өзгерістер енгізілді - ҚР 2011.10.24 № 487-IV (алғашқы ресми жарияланғанынан кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 13.11.2015 № 398-V (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 04.07.2018 № 171-VI (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 21.02.2019 № 227-VI (қолданысқа енгізілу тәртібін 2-баптан қараңыз); 27.12.2019 № 294-VI (алғашқы ресми

жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Заңдарымен.

#### **24-бап. Ересектерге білім беру**

Ескерту. 24-бап алып тасталды - ҚР 2011.10.24 № 487-IV (алғашқы ресми жарияланғанынан кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Заңымен.

#### **25-бап. Эксперименттік білім беру бағдарламалары**

Ескерту. 25-баптың тақырыбына өзгеріс енгізілді - ҚР 13.11.2015 № 398-V Заңымен (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі).

Эксперименттік білім беру бағдарламалары оқытудың жаңа технологияларын сынақтан өткізуге, білім берудің жаңа мазмұнын енгізуге бағытталған.

Ескерту. 25-бапқа өзгеріс енгізілді - ҚР 13.11.2015 № 398-V Заңымен (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі).

### **5-тарау. БІЛІМ БЕРУ ҚЫЗМЕТІН ҰЙЫМДАСТЫРУ**

#### **26-бап. Білім алушылар мен тәрбиеленушілерді білім беру ұйымдарына қабылдауға қойылатын жалпы талаптар**

1. Сот төрелігі академиясын, әскери, арнаулы оқу орындарын қоспағанда, мектепке дейінгі ұйымдарға, орта, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі, жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдарына оқуға қабылдау тәртібі тиісті үлгідегі білім беру ұйымдарына қабылдаудың үлгілік қағидаларында айқындалады.

1-1. Алып тасталды – ҚР 04.07.2018 № 171-VI (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Заңымен.

2. Білім беру ұйымы қызмет көрсететін аумақта тұратын барлық балаларды, оның ішінде ерекше білім беруді қажет ететін адамдарды (балаларды) қабылдауды қамтамасыз ететін мектепке дейінгі ұйымдарға және орта білім беру ұйымдарына оқуға қабылдау тәртібі тиісті үлгідегі білім беру ұйымдарына оқуға қабылдаудың үлгілік қағидаларында айқындалады.

2-1. Конкурстық негізде "Өркен" гранты берілген Қазақстан Республикасының азаматтарын оқуға қабылдауды "Назарбаев Зияткерлік мектептері" дербес білім беру ұйымы жүзеге асырады.

3. Техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі, жоғары, жоғары оқу орнынан кейінгі білімнің білім беру бағдарламаларын іске асыратын білім беру ұйымдарына оқуға қабылдау, осы баптың 8-1-тармағында көзделген жағдайды қоспағанда, конкурстық негізде азаматтардың өтініші бойынша жүзеге асырылады. Конкурстың шарттары білім алу құқықтарын сақтауға кепілдік беруге және неғұрлым қабілетті және тиісті деңгейдегі білім беру бағдарламаларын меңгеруге даярлығы бар азаматтарды қабылдауды қамтамасыз етуге тиіс.

Білім беру саласындағы уәкілетті орган бекіткен тізбе бойынша, жалпы білім беретін пәндер бойынша халықаралық олимпиадалардың және орындаушылардың халықаралық конкурстарының, спорттық жарыстардың соңғы үш жылдағы жеңімпаздары мен жүлдегерлері (бірінші, екінші және үшінші дәрежелі дипломдармен марапатталған) өздері таңдаған мамандығы олимпиаданың, конкурстың немесе спорттық жарыстың пәніне сәйкес келген жағдайда, өздерінің өтініштері негізінде жоғары білімнің білім беру бағдарламаларын іске асыратын білім беру ұйымдарына білім беру гранты беріле отырып қабылданады.

Әскери қызметшілерге мерзімді әскери қызметін өткеру аяқталғаннан кейін алдағы оқу жылына арналған жоғары білімнің білім беру бағдарламалары бойынша оқуға білім беру гранты "Әскери қызмет және әскери қызметшілердің мәртебесі туралы" Қазақстан Республикасы Заңының 50-1-бабының 2) тармақшасына сәйкес жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдарында оқуға даярлығы расталған кезде осы баптың 8-тармағының 2-1) тармақшасына сәйкес квота шегінде конкурстық негізде беріледі.

3-1. Дербес білім беру ұйымдарына оқуға қабылдау ұлттық бірыңғай тестілеу рәсімін қолданбастан, аталған ұйымдар айқындайтын тәртіппен жүзеге асырылады.

4. Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен жыл сайын бекітілетін мамандықтар тізбесіне сәйкес оқытудың күндізгі нысаны бойынша жетекші шетелдік жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдарында жоғары оқу орнынан кейінгі білімді алу үшін Қазақстан Республикасы азаматтарының Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген жас шектеулері ескеріле отырып, конкурстық негізде "Болашақ" халықаралық стипендиясын алу құқығы бар.

"Болашақ" халықаралық стипендиясы берілген Қазақстан Республикасының азаматтарымен "Болашақ" халықаралық стипендиясы бойынша оқуға арналған шарт жасалады.

5. Білім беру гранттарын алуға, сондай-ақ жоғары білімді кадрлар даярлауға мемлекеттік білім беру тапсырысы бойынша білім алушылардың құрамына қабылдауға конкурс өткізу кезінде баллдары тең болған жағдайда, келесі кезектілікпен:

1) "Алтын белгі" белгісімен марапатталған адамдардың;

1-1) патриоттық танытқаны және белсенді азаматтық ұстанымы үшін ерекшелік белгісімен наградталған адамдардың;

2) алып тасталды - ҚР 13.11.2015 № 398-V Заңымен (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі);

2-1) техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білімнің білім беру бағдарламаларын іске асыратын білім беру ұйымдарының білім туралы құжаттары бар, біліктілігін растаған және мамандығы бойынша кемінде бір жыл жұмыс өтілі бар адамдардың;



3) осы баптың 3-тармағының екінші бөлігінде аталған адамдарды қоспағанда, тізбесін білім беру саласындағы уәкілетті орган айқындайтын жалпы білім беретін пәндер бойынша халықаралық олимпиадалар мен ғылыми жобалар конкурстарының (ғылыми жарыстардың) (бірінші, екінші және үшінші дәрежелі дипломдармен марапатталған), орындаушылардың халықаралық және республикалық конкурстарының және спорттық жарыстардың (бірінші, екінші және үшінші дәрежелі дипломдармен марапатталған) соңғы үш жылдағы жеңімпаздарының, сондай-ақ өздері таңдаған мамандықтары олимпиаданың, конкурстың немесе спорттық жарыстың пәніне сәйкес келген жағдайда, жалпы білім беретін пәндер бойынша ағымдағы оқу жылында президенттік, республикалық олимпиадалар мен ғылыми жобалар конкурстары (бірінші, екінші және үшінші дәрежелі дипломдармен марапатталған) жеңімпаздарының ;

4) жетім балалар мен ата-анасының қамқорлығынсыз қалған балалардың, сондай-ақ кәмелетке толғанға дейін ата-анасынан айырылған немесе ата-анасының қамқорлығынсыз қалған жастардың қатарындағы Қазақстан Республикасы азаматтарының, бірінші және екінші топтардағы мүгедектігі бар адамдардың, басқа мемлекеттердің аумағындағы ұрыс қимылдары ардагерлерінің, жеңілдіктер бойынша Ұлы Отан соғысының ардагерлеріне теңестірілген ардагерлердің, медициналық қорытындыға сәйкес тиісті білім беру ұйымдарында оқуға қарсы көрсетілімдері жоқ бала кезінен мүгедектігі бар адамдардың, мүгедектігі бар балалардың және үздік білімі туралы құжаттары (куәліктері, аттестаттары, дипломдары) бар адамдардың артықшылықты құқығы бар.

5-1. Білім беру грантын иеленуші оны жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымына қабылдағанға дейін одан бас тартқан жағдайда, білім беру грантын беру туралы куәліктің күші жойылады, ал білім беру гранты белгіленген тәртіппен беріледі.

6. Орта білімнен кейінгі білімнің білім беру бағдарламалары бойынша оқуға қабылдау білім беру саласындағы уәкілетті орган айқындаған шарттармен жүзеге асырылады.

7. Жоғары оқу орнынан кейінгі білім алу үшін жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдарына оқуға қабылдау ғылым және жоғары білім саласындағы уәкілетті орган белгілеген тәртіппен конкурстық негізде азаматтардың өтініштері бойынша жүзеге асырылады.

8. Техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі және жоғары білімнің білім беру бағдарламаларын іске асыратын білім беру ұйымдарына оқуға түсу кезінде:

1) бірінші немесе екінші топтағы мүгедектігі бар адамдар, бала кезінен мүгедектігі бар адамдар, мүгедектігі бар балалар арасынан шыққан азаматтар үшін;



2) басқа мемлекеттердің аумағындағы ұрыс қимылдарының ардагерлері, жеңілдіктер бойынша Ұлы Отан соғысының ардагерлеріне теңестірілген ардагерлер үшін;

2-1) әскерге шақыру бойынша мерзімді әскери қызметтің белгіленген мерзімін өткерген Қазақстан Республикасының азаматтары үшін;

3) ауылдың әлеуметтік-экономикалық дамуын айқындайтын білім беру бағдарламалары бойынша оқуға ауыл жастары арасынан шыққан азаматтар үшін;

4) Қазақстан Республикасының азаматтары болып табылмайтын ұлты қазақ адамдар үшін;

5) жетім балаларды және ата-аналарының қамқорлығынсыз қалған балаларды, сондай-ақ кәмелеттік жасқа толғанға дейін ата-анасын жоғалтқан немесе ата-анасының қамқорлығынсыз қалған жастар қатарындағы Қазақстан Республикасының азаматтарын ;

6) Қазақстан Республикасының Үкіметі айқындаған өңірлерге қоныс аударған ауыл жастары арасынан шыққан Қазақстан Республикасының азаматтары үшін;

7) кәмелетке толмаған төрт және одан көп бала тәрбиелеп отырған отбасылардағы балалар үшін;

8) кемінде үш жыл толық емес отбасы мәртебесі бар отбасылардағы балалар үшін;

9) бала кезінен мүгедектігі бар балаларды, бірінші немесе екінші топтағы мүгедектігі бар адамдарды тәрбиелеп отырған отбасылардағы балалар үшін қабылдау квотасы көзделеді.

8-1. Арнаулы мемлекеттік органдар және құқық қорғау органдары, азаматтық қорғау органдары, мемлекеттік фельдъегерлік қызмет қызметкерлерінің, қызметтік міндеттерін атқару кезінде қаза тапқан (қайтыс болған) немесе мертігуі (жаралануы, жарақаттануы, контузия алуы) салдарынан мүгедектік белгіленген әскери қызметшілердің, сондай-ақ медицина қызметкерлерінің балаларын (оның ішінде асырап алған ұлдарын, асырап алған қыздарын, бірге тұратын өгей ұлдары мен өгей қыздарын) жоғары білімнің білім беру бағдарламаларын іске асыратын білім беру ұйымдарына оқуға қабылдау білім беру гранты беріле отырып, олардың өтініші негізінде конкурстан тыс жүзеге асырылады.

9. Арнаулы және (немесе) шығармашылық дайындықты талап ететін білім беру бағдарламалары бойынша, оның ішінде білім беру және денсаулық сақтау саласындағы кадрларды даярлау бағыттары бойынша оқуға қабылдау арнаулы және (немесе) шығармашылық емтихандардың нәтижелері ескеріле отырып жүзеге асырылады. Білім беру бағдарламаларының тізбесі мен арнайы және (немесе) шығармашылық емтихандарды өткізу тәртібі үлгілік қабылдау қағидаларында айқындалады.

9-1. Бірінші академиялық кезең аяқталғанға дейін білім алушыларды жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдарына қабылдау тәртібі үлгілік қабылдау қағидаларында айқындалады.

10. Рухани (діни) білім беру ұйымдарына оқуға қабылдау орта білімі бар адамдар арасынан құрылтайшы белгілеген тәртіппен жүзеге асырылады.

11. Мемлекеттік құпиялармен жұмыс істеу талап етілетін техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі және жоғары білім берудің жекелеген мамандықтары немесе білім беру бағдарламалары бойынша мемлекеттік білім беру тапсырыстарымен оқуға қабылдау Қазақстан Республикасының мемлекеттік құпиялар туралы заңнамасына сәйкес ұлттық қауіпсіздік органдарының рұқсаты бар білім беру ұйымдарында жүзеге асырылады.

12. Білім беру ұйымдарына оқуға қабылдау тәртібін осы Заңмен және қабылдаудың тиісті үлгілік ережелерімен реттелмеген бөлігінде білім беру ұйымдарының құрылтайшысы немесе құрылтайшылары (мемлекеттік басқару органы) белгілейді.

13. Әскери, арнаулы оқу орындарын қоспағанда, мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың, бастауыш, негізгі орта және жалпы орта білімнің жалпы білім беретін оқу бағдарламаларын, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білімнің білім беру бағдарламаларын іске асыратын білім беру ұйымдарындағы оқу шарт негізінде жүзеге асырылады, оның үлгілік нысанын білім беру саласындағы уәкілетті орган бекітеді.

Ескерту. 26-бапқа өзгерістер енгізілді - ҚР 2011.01.19 № 395-IV (алғашқы ресми жарияланғанынан кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі), 2011.10.24 № 487-IV (алғашқы ресми жарияланғанынан кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 21.07.2015 № 337-V (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 13.11.2015 № 398-V (қолданысқа енгізілу тәртібін 2-б. қараңыз); 24.11.2015 № 421-V (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 03.12.2015 № 433-V (01.01.2016 бастап қолданысқа енгізіледі); 09.04.2016 № 501-V (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 16.05.2018 № 155-VI (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 02.07.2018 № 165-VI (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 04.07.2018 № 171-VI (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 21.02.2019 № 227-VI (қолданысқа енгізілу тәртібін 2-баптан қараңыз); 27.12.2019 № 291-VI (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 27.12.2019 № 294-VI (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 06.05.2020 № 323-VI (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 02.01.2021 № 399-VI (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 26.06.2021 № 56-VII (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 03.05.2022 № 118-VII (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 27.06.2022 № 129-VII (алғашқы ресми жарияланған

күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 11.07.2022 № 136-VII (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 19.04.2023 № 223-VII (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 19.04.2024 № 74-VIII (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 06.05.2024 № 79-VIII (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Заңдарымен.

## **27-бап. Білім алу нысандары**

Жеке адамның қажеттіліктері мен мүмкіндіктері ескеріле отырып, білім беру бағдарламаларының мазмұнына, білім берудің әрбір деңгейін алуға қол жеткізу жағдайларының жасалуына қарай оқыту күндізгі, кешкі, сырттай оқыту, онлайн-оқыту және экстернат нысанында жүзеге асырылады.

Ескерту. 27-бапқа өзгерістер енгізілді - ҚР 2011.10.24 № 487-IV (алғашқы ресми жарияланғанынан кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 13.11.2015 № 398-V (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 08.01.2021 № 410-VI (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 03.05.2022 № 118-VII (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Заңдарымен.

## **28-бап. Оқу-тәрбие процесін ұйымдастыру**

1. Білім беру ұйымдарындағы оқу-тәрбие процесі жұмыстық оқу жоспарлары мен жұмыстық оқу бағдарламаларына сәйкес жүзеге асырылады.

2. Білім беру ұйымдары жүзеге асыратын оқу және тәрбие жұмысын жоспарлау мен есепке алу оқу-тәрбие процесін ұйымдастырудың негізі болып табылады.

Оқу және тәрбие жұмыстарын жоспарлау оқу жоспарлары мен бағдарламаларының толық көлемде уақтылы және сапалы орындалуын қамтамасыз етуге тиіс.

Орта білім беру ұйымдарында, техникалық және кәсіптік білімнің білім беру бағдарламаларын іске асыратын білім беру ұйымдарында оқу-тәрбие жұмысын жоспарлау бекітілген оқу-тәрбие процесінің оқу жылына арналған графигі мен бекітілген теориялық және практикалық сабақтардың кестесі негізінде жүзеге асырылады.

Орта білім беру ұйымдарында, техникалық және кәсіптік білімнің білім беру бағдарламаларын іске асыратын білім беру ұйымдарында оқу-тәрбие жұмысын есепке алу теориялық және өндірістік оқытудың есепке алу журналдарын және оқу бағдарламаларының оқу сағаттарында орындалуын есепке алу табельдерін жүргізу арқылы жүзеге асырылады.

Жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдарында оқу-тәрбие жұмысын жоспарлау бекітілген оқу жылына арналған академиялық күнтізбе және бекітілген оқу сабақтарының кестесі негізінде жүзеге асырылады.

3. Білім беру ұйымдарындағы тәрбие бағдарламалары білім беру процесінің құрамдас бөлігі болып табылады және білім алушылардың, тәрбиеленушілердің патриоттық, азаматтық, интернационалдық, жоғары моральдық және имандылық сезімін қалыптастыруға, сондай-ақ жан-жақты қызығушылықтары мен қабілеттерін дамытуға бағытталған.

Білім беру ұйымдарында нәсілдік, этностық, діни, әлеуметтік ымырасыздық пен айырықшалықты насихаттауға, милитаристік және де халықаралық құқық пен ізгіліктің жалпыға танылған принциптеріне қайшы келетін өзге де идеяларды насихаттауға тыйым салынады.

4. Оқу-тәрбие процесі білім алушылардың, тәрбиеленушілердің, педагогтердің адамгершілік қадір-қасиетін өзара құрметтеу және мүгедектігі бар адамдардың құқықтарына білім беру жүйесінің барлық деңгейлерінде құрметпен қарау негізінде жүзеге асырылады.

Білім алушылар мен тәрбиеленушілерге қатысты күш көрсету, моральдық және психикалық қысым жасау әдістерін қолдануға жол берілмейді.

5. Азаматтарды күндізгі бөлімдерінде оқыту уақыты мерзімді әскери қызметті өткеруге теңестірілетін білім беру ұйымдарындағы білім беру қызметін ұйымдастыру тәртібін олардың мемлекеттік басқару органдары айқындайды.

6. Әскерге шақырылуға дейінгі және шақырылу жасындағы білім алушылардың негізгі орта білім беру базасындағы алғашқы әскери даярлығы - жалпы орта білімнің жалпы орта білім беретін оқу бағдарламаларын, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім беретін кәсіптік оқу бағдарламаларын іске асыратын білім беру ұйымдарында (арнаулы білім беру ұйымдарынан басқа) жүзеге асырылады.

7. Білім беру ұйымдары білім алушылардың білім беру бағдарламаларын игеруін бақылау мақсатында білім алушылардың үлгерімін ағымдағы бақылауды жүзеге асырады және оларға аралық аттестаттау жүргізеді.

Білім беру ұйымдары білім алушылардың үлгеріміне ағымдағы бақылауды жүзеге асыру және оларға аралық аттестаттау жүргізу нысандарын, тәртібін және мерзімділігін таңдауда дербес болады.

8. Негізгі орта, жалпы орта, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі, жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білімнің білім беру бағдарламаларын меңгеру білім алушыларды міндетті қорытынды аттестаттаумен аяқталады.

9. Орта білім беру ұйымдарында білім алушыларды қорытынды аттестаттау мемлекеттік оқу бітіру емтихандары нысанында жүзеге асырылады.

10. Жоғары оқу орнынан кейінгі білімнің білім беру бағдарламаларын меңгерген білім алушыларды қорытынды аттестаттау ерекшеліктерін білім беру саласындағы уәкілетті орган айқындайды.

11. Білім беру ұйымдары кәмелетке толмаған білім алушылардың, тәрбиеленушілердің ата-аналарына және өзге де заңды өкілдеріне оқу-тәрбие

процесінің барысымен және мазмұнымен, сондай-ақ білім алушылардың үлгерімімен танысу мүмкіндігін қамтамасыз етеді.

Ескерту. 28-бапқа өзгерістер енгізілді - ҚР 2011.10.24 № 487-IV (алғашқы ресми жарияланғанынан кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 13.11.2015 № 398-V (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 03.12.2015 № 433-V (01.01.2016 бастап қолданысқа енгізіледі); 09.04.2016 № 501-V (01.01.2017 бастап қолданысқа енгізіледі); 04.07.2018 № 171-VI (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 04.07.2018 № 172-VI (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Заңдарымен.

## **29-бап. Оқу-әдістемелік және ғылыми-әдістемелік жұмысты ұйымдастыру**

1. Білім мен ғылымды интеграциялау, оқу-тәрбие процесін қамтамасыз ету және жетілдіру, оқытудың жаңа технологияларын әзірлеу және енгізу, білім беру ұйымдарында және тиісті инфрақұрылымда педагогтердің біліктілігін арттыруды қамтамасыз ету мақсатында оқу-әдістемелік және ғылыми-әдістемелік жұмыс жүзеге асырылады.

2. Оқу-әдістемелік және ғылыми-әдістемелік жұмысқа басшылық жасау:

орта білім беру ұйымдарында – облыстық, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың әдістемелік кабинеттеріне және аудандық (қалалық) білім бөлімдерінің әдістемелік кабинеттеріне;

техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білімнің білім беру бағдарламаларын іске асыратын білім беру ұйымдарында – облыстық, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың білім беруді басқару органдарының әдістемелік кабинеттеріне және бейіндер бойынша техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім берудің оқу-әдістемелік бірлестіктеріне;

Сот төрелігі академиясын, әскери, арнаулы оқу орындарын қоспағанда, жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдарында – кадрларды даярлау бағыттары бойынша оқу-әдістемелік бірлестіктерге жүктеледі.

Кадрларды даярлау бағыттары бойынша оқу-әдістемелік бірлестіктердің оқу-әдістемелік және ғылыми-әдістемелік жұмысына басшылық жасау жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білім берудің республикалық оқу-әдістемелік кеңесіне жүктеледі.

Бейіндер бойынша техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім берудің оқу-әдістемелік бірлестіктерінің оқу-әдістемелік жұмысына басшылық жасау техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім берудің республикалық оқу-әдістемелік кеңесіне жүктеледі.

3. Білім беру ұйымдарында және тиісті инфрақұрылымда, оның ішінде оқу-әдістемелік және ғылыми-әдістемелік қамтамасыз ету ұйымдарында оқу-әдістемелік және ғылыми-әдістемелік қызметті үйлестіру білім беру саласындағы

уәкілетті орган және (немесе) ғылым және жоғары білім саласындағы уәкілетті орган белгілеген тәртіппен жүзеге асырылады.

Ескерту. 29-бапқа өзгерістер енгізілді - ҚР 2011.10.24 № 487-IV (алғашқы ресми жарияланғанынан кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 13.11.2015 № 398-V (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 04.07.2018 № 171-VI (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 04.07.2018 № 172-VI (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 21.02.2019 № 227-VI (қолданысқа енгізілу тәртібін 2-баптан қараңыз); 19.04.2023 № 223-VII (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Заңдарымен.

### **30-бап. Мектепке дейінгі тәрбие мен оқыту**

1. 1-сыныпқа қабылданғанға дейін балаларды мектепке дейінгі тәрбиелеу отбасында немесе бір жастан бастап 1-сыныпқа қабылданғанға дейін мектепке дейінгі ұйымдарда жүзеге асырылады.

Қазақстан Республикасының аумағындағы мектепке дейінгі ұйымдарға балаларды қабылдау білім беру саласындағы ақпараттандыру объектілері арқылы есепке алудың, кезектіліктің және жолдама берудің бірыңғай базасы арқылы жүзеге асырылады.

2. Мектепке дейінгі оқыту балаларды мектепте оқытуға мектеп алды даярлық түрінде бес жастан бастап жүзеге асырылады.

Мектеп алды даярлық міндетті және отбасында, мектепке дейінгі ұйымдарда, жалпы білім беретін мектептердің, лицейлердің және гимназиялардың мектеп алды сыныптарында жүзеге асырылады.

Мемлекеттік білім беру ұйымдарындағы мектеп алды даярлық тегін болып табылады.

3. Жоспарлы профилактикалық екпелерді алмаған балаларды мектепке дейінгі ұйымдарға жіберу Қазақстан Республикасының денсаулық сақтау саласындағы заңнамасында айқындалған тәртіппен жүзеге асырылады.

Жоспарлы профилактикалық екпелердің және оларды жүргізу үшін медициналық қарсы көрсетілімдердің бар немесе жоқ екендігі туралы ақпаратты тегін медициналық көмектің кепілдік берілген көлемі шеңберінде және (немесе) міндетті әлеуметтік медициналық сақтандыру жүйесінде медициналық қызмет көрсету үшін бала бекітілген жердегі медициналық ұйым береді.

Ескерту. 30-бап жаңа редакцияда - ҚР 2011.10.24 № 487-IV (алғашқы ресми жарияланғанынан кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); өзгерістер енгізілді – ҚР 09.04.2016 № 501-V (01.01.2019 бастап қолданысқа енгізіледі); 02.07.2018 № 165-VI (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 27.12.2019 № 294-VI (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 07.07.2020 № 361-VI (



алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 23.02.2024 № 64-VIII (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік алпыс күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Заңдарымен.

### **31-бап. Бастауыш, негізгі орта және жалпы орта білім беру**

1. 1-сыныпқа оқуға балалар тестілік немесе конкурстық рәсімдерді қолданусыз, білім беру саласындағы уәкілетті орган айқындаған тәртіппен алты жастан қабылданады.

Мүмкіндігі шектеулі балалар орта білім алу үшін алты – он жастан білім беру ұйымдарына қабылдана алады. Мүмкіндігі шектеулі балаларды оқыту ерекше білім беру қажеттіліктерін бағалау ескеріле отырып жүзеге асырылады. Бұл ретте білім беру бағдарламаларына сәйкес бастауыш және негізгі орта білім алудың ұзақтығы он жылдан кем болмауға тиіс.

2. Орта білім беру ұйымдарының негізгі түрлері жалпы білім беретін мектеп, шағын жинақталған мектеп, гимназия, лицей, желілік мектеп, бейіндік мектеп болып табылады.

3. Он алты жасқа дейінгі балаларды орта білім беретін мемлекеттік ұйымдардан шығаруға құқыққа қарсы әрекеттер жасағаны, білім беру ұйымдарының жарғысын өрескел және бірнеше рет бұзғаны үшін білім беру ұйымы мемлекеттік басқару органының шешімі бойынша ерекше жағдайларда рұқсат етіледі.

Жетім балаларды және ата-анасының қамқорлығынсыз қалған балаларды шығару туралы шешім қорғаншы және қамқоршы ұйымдардың келісімімен қабылданады.

Пробация қызметінің есебінде тұрған кәмелетке толмағандарды орта білім беретін мемлекеттік ұйымдардан шығару туралы шешім пробация қызметінің келісімімен қабылданады.

Ескерту. 31-бапқа өзгерістер енгізілді - ҚР 2011.10.24 № 487-IV (алғашқы ресми жарияланғанынан кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 13.11.2015 № 398-V (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 18.04.2017 № 58-VI (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 09.04.2016 № 501-V (01.01.2019 бастап қолданысқа енгізіледі); 26.06.2021 № 56-VII (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 23.02.2024 № 64-VIII (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік алпыс күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Заңдарымен.

### **32-бап. Техникалық және кәсіптік білім беру**

1. Техникалық және кәсіптік білім беру негізгі орта және (немесе) жалпы орта білім беру базасында училищелерде, колледждерде және жоғары колледждерде жүзеге асырылады.

Техникалық және кәсіптік білімнің білім беру бағдарламаларын іске асыратын білім беру ұйымдарындағы оқу процесі білім беру ұйымдарындағы теориялық оқытуды,



сондай-ақ оқу-өндірістік шеберханаларда, оқу шаруашылықтары мен оқу полигондарында – өндірістік оқыту шеберінің, практика жетекшісінің басшылығымен, кәсіпорындар (ұйымдар) базасында тәлімгердің, өндірістік оқыту шеберінің, практика жетекшісінің басшылығымен орындалатын өндірістік оқыту мен кәсіптік практиканы қамтиды.

Техникалық және кәсіптік білімнің білім беру бағдарламалары бойынша оқу күндізгі, кешкі және сырттай оқу нысандарында жүзеге асырылады.

Бұл ретте тізбелерін мәдениет, дене шынықтыру және спорт саласындағы уәкілетті органдар айқындайтын халықаралық, республикалық конкурстар мен фестивальдардың, спорттық жарыстардың жеңімпаздары үшін мәдениет және өнер, дене шынықтыру және спорт мамандықтары бойынша техникалық және кәсіптік білімнің білім беру бағдарламалары бойынша экстернат нысанында оқуға жол беріледі.

2. Алып тасталды - ҚР 2011.10.24 № 487-IV (алғашқы ресми жарияланғанынан кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Заңымен.

3. Алып тасталды – ҚР 08.01.2021 № 410-VI (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Заңымен.

4. Техникалық және кәсіптік білімнің білім беру бағдарламасын меңгеру бойынша қорытынды аттестаттаудан өткен білім алушыға жұмысшы біліктілігі және (немесе) "орта буын маманы" біліктілігі беріледі.

Ескерту. 32-бапқа өзгерістер енгізілді - ҚР 2011.10.24 № 487-IV (алғашқы ресми жарияланғанынан кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 13.11.2015 № 398-V (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 04.07.2018 № 172-VI (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 01.04.2019 № 240-VI (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 08.01.2021 № 410-VI (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Заңдарымен.

## **32-1-бап. Кәсіптік даярлық**

1. Кәсіптік даярлық белгілі бір жұмыс түрін орындау үшін қажетті жаңа немесе өзгерген кәсіптік дағдыларды білім алушылардың жедел меңгеруіне бағытталған. Кәсіптік даярлық білім алушының білім деңгейін арттырумен байланысты емес.

2. Қызметкерлердің немесе жұмыс берушімен еңбек қатынастарында тұрмайтын өзге де адамдардың кәсіптік даярлығын жұмыс беруші тікелей кәсіпорын (ұйым) базасында, оқу орталықтарында, курстарда, сондай-ақ заңды тұлғалардың әр түрлі оқу-өндірістік құрылымдарында немесе техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім берудің білім беретін оқу бағдарламаларын іске асыратын білім беру ұйымдарында жүргізеді.

3. Кәсіптік даярлық оқыту шартына сәйкес жұмыс берушінің қаражаты немесе Қазақстан Республикасының заңнамасында тыйым салынбаған өзге де қаражат есебінен жүзеге асырылады.

Кәсіптік даярлықтың нысанын, мазмұны мен көлемін жұмыс беруші тиісті кәсіп бойынша қолданыстағы білім беретін оқу бағдарламаларының негізінде айқындайды.

Кәсіптік даярлық нысандарына кәсіпорында (ұйымда) оқыту, басқа мамандыққа қайта оқыту, корпоративтік жауапкершілік және оқушылық негізінде кооперативтік оқыту жатады.

4. Біліктілік емтиханын тапсырған адамдарға нақты мамандық бойынша тиісті біліктілік деңгейі беріледі және біліктілік беру туралы куәлік (сертификат) беріледі.

Ескерту. 5-тарау 32-1-баппен толықтырылды - ҚР 2011.10.24 № 487-IV (алғашқы ресми жарияланғанынан кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); өзгеріс енгізілді - ҚР 04.07.2018 № 172-VI (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Заңдарымен.

### **33-бап. Орта білімнен кейінгі білім беру**

Орта білімнен кейінгі білімнің білім беру бағдарламалары жоғары колледждерде немесе училищелерде іске асырылады.

Орта білімнен кейінгі білімнің білім беру бағдарламасын меңгеру бойынша қорытынды аттестаттаудан өткен білім алушыға "қолданбалы бакалавр" біліктілігі беріледі.

Орта білімнен кейінгі білімнің білім беру бағдарламалары бойынша оқу күндізгі, кешкі және сырттай оқу нысандарында жүзеге асырылады.

Бұл ретте тізбелерін мәдениет, дене шынықтыру және спорт саласындағы уәкілетті органдар айқындайтын халықаралық, республикалық конкурстар мен фестивальдардың, спорттық жарыстардың жеңімпаздары үшін мәдениет және өнер, дене шынықтыру және спорт мамандықтары бойынша орта білімнен кейінгі білімнің білім беру бағдарламалары бойынша экстернат нысанында оқуға жол беріледі.

Ескерту. 33-бапқа өзгерістер енгізілді - ҚР 2011.10.24 № 487-IV (алғашқы ресми жарияланғанынан кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 13.11.2015 № 398-V (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 04.07.2018 № 172-VI (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 01.04.2019 № 240-VI (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 08.01.2021 № 410-VI (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Заңдарымен.

### **34-бап. Жоғары техникалық мектептер**

Ескерту. 34-бап алып тасталды - ҚР 2011.10.24 № 487-IV (алғашқы ресми жарияланғанынан кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Заңымен.

### **35-бап. Жоғары білім беру**

1. Жоғары білімді жалпы орта немесе техникалық және кәсіптік немесе орта білімнен кейінгі білімі бар азаматтар алады. Азаматтың конкурстық негізде тегін жоғары білім алуға құқығы бар.

2. Жоғары білімнің білім беру бағдарламалары жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдарында іске асырылады.

Жоғары білімнің білім беру бағдарламалары бойынша оқыту күндізгі оқыту және (немесе) онлайн-оқыту және (немесе) экстернат нысандарында жүзеге асырылады.

Ұлттық зерттеу университеті, ұлттық жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымы, зерттеу университеті, университет, академия, институт және оларға теңестірілгендер (консерватория, жоғары мектеп, жоғары училище) жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдарының негізгі түрлері болып табылады.

Жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдарында тиісті лицензия және материалдық-техникалық база болған кезде техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі, жоғары, жоғары оқу орнынан кейінгі және қосымша білімнің білім беру бағдарламалары, сондай-ақ мәдениет саласындағы білім беру ұйымдарында бастауыш, негізгі орта, жалпы орта білімнің жалпы білім беретін оқу бағдарламалары іске асырылуы мүмкін.

3. Жоғары білімнің білім беру бағдарламасын меңгеру бойынша қорытынды аттестаттаудан өткен білім алушыға "бакалавр" дәрежесі беріледі немесе "маман" біліктілігі беріледі.

4. Білім беру бағдарламаларын іске асыру және ғылыми-қолданбалы зерттеулерді жүргізу үшін жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдары инновациялық-білім беру консорциумын құруға және (немесе) оған кіруге құқылы.

**Ескерту. 35-бапқа өзгерістер енгізілді - ҚР 2011.10.24 № 487-IV (алғашқы ресми жарияланғанынан кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі), 2011.07.15 N 461-IV (2012.01.30 бастап қолданысқа енгізіледі); 13.11.2015 № 398-V (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 04.07.2018 № 171-VI (қолданысқа енгізілу тәртібін 2-баптан қараңыз); 08.01.2021 № 410-VI (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 03.05.2022 № 118-VII (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Заңдарымен.**

### **36-бап. Жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру**

1. Жоғары оқу орнынан кейінгі білімді жоғары білімі бар азаматтар алады.

Жоғары оқу орнынан кейінгі білімнің білім беру бағдарламалары бойынша оқыту күндізгі оқыту және (немесе) онлайн-оқыту нысандарында жүзеге асырылады.

2. Жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру қызметтің негізгі бейіні мен кадрлар даярлаудың бағыттары бойынша жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдарының, ғылыми ұйымдардың магистратурасында, резидентурасында

және докторантурасында, сондай-ақ "Болашақ" халықаралық стипендиясының стипендиаттарын Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен жыл сайын бекітілетін мамандықтар тізбесіне сәйкес күндізгі оқыту нысаны бойынша жетекші шет елдердің жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдарына оқуға жіберу арқылы жүзеге асырылады.

3. Кадрларды магистратурада даярлау жоғары білімнің білім беру бағдарламалары базасында:

1) кемінде екі жылдық оқыту мерзімімен ғылыми-педагогтік;

2) кемінде бір жылдық оқыту мерзімімен бейіндік болып екі бағытта жүзеге асырылады.

4. Кадрларды докторантурада даярлау магистратураның білім беру бағдарламалары базасында:

1) кемінде үш жылдық оқыту мерзімімен ғылыми-педагогтік;

2) кемінде үш жылдық оқыту мерзімімен бейіндік болып екі бағытта жүзеге асырылады.

4-1. Әскери мамандықтар бойынша магистр дәрежесін алған немесе жоғары оқу орнынан кейінгі білімнің білім беру бағдарламаларын меңгерген адамдар философия докторы (PhD), бейіні бойынша доктор дәрежесін алу үшін әскери, арнаулы оқу орындарының докторантурасында кемінде үш жыл даярлықтан өтеді.

5. Жоғары оқу орнынан кейінгі медициналық және фармацевтік білім беру резидентураны, магистратура мен докторантураны қамтиды.

Резидентурада тиісті мамандық бойынша дәрігердің кәсіптік біліктілігін алу немесе өзгерту мақсатында клиникалық мамандықтар бойынша резидент-дәрігерлерді даярлау жүзеге асырылады. Резидентурада медицина кадрларын даярлау қағидаларын денсаулық сақтау саласындағы уәкілетті орган бекітеді.

Ескерту. 36-бапқа өзгерістер енгізілді - ҚР 2011.10.24 № 487-IV (алғашқы ресми жарияланғанынан кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі), 2012.02.13 N 553-IV (алғашқы ресми жарияланғанынан кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 13.11.2015 № 398-V (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 04.07.2018 № 171-VI (қолданысқа енгізілу тәртібін 2-баптан қараңыз); 07.07.2020 № 361-VI (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 03.05.2022 № 118-VII (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Заңдарымен.

### **37-бап. Қосымша білім беру**

1. Балаларға қосымша білім беру олардың түрлерін білім беру саласындағы уәкілетті орган айқындайтын білім беру ұйымдарында және мектептен тыс ұйымдарда жүзеге асырылады.

Қосымша білімнің білім беру бағдарламалары бойынша білім беру қызметтерін білім алушыларға бастауыш, негізгі орта және жалпы орта білімнің жалпы білім беретін оқу бағдарламаларын іске асыратын білім беру ұйымдары көрсетеді және шарттық негізде ұсынады.

2. Ересектерге (он сегіз жасқа толған адамдарға) білім беру қоғамда болып жатқан әлеуметтік-экономикалық өзгерістерге сәйкес білім мен дағдылардың қосымша көлемін алу үшін олардың өмір бойы білім алу қажеттіліктерін қанағаттандыруға бағытталған.

Ересектердің білім мен дағдылардың қосымша көлемін алуы қосымша және формальды емес білім беру арқылы жүзеге асырылады.

Ересектерге қосымша білім беруді білім беру ұйымдары, сондай-ақ қосымша білім беру бағдарламаларын іске асыратын құрылымдық бөлімшелері бар заңды тұлғалар жүзеге асырады.

Ересектерге формальды емес білім беруді оқудың орны, мерзімдері және нысаны есепке алынбай көрсетілетін білім беру қызметтерін ұсынатын ұйымдар жүзеге асырады және ол оқыту нәтижелерін растайтын құжат берумен бірге жүргізіледі.

Ересектердің формальды емес білім беру арқылы өмір бойы алған оқу нәтижелері осы Заңда көзделген тәртіпке сәйкес танылады және одан әрі жұмысқа орналасуға жәрдемдеседі.

2-1. Жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдарының дайындық бөлімдерінде оқыту қосымша білім беруге жатады.

3. Кадрлардың біліктілігін арттыру қосымша білімнің білім беру бағдарламаларын іске асыратын білім беру ұйымдарында, ғылыми ұйымдарда, біліктілікті арттыру институттарында, өндірісте және "Болашақ" халықаралық стипендиясы бойынша тағылымдамадан өту кезінде жүзеге асырылады.

Докторлықтан кейінгі бағдарламаларды іске асыру жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдарында және ғылыми мектептері бар және кадрлар даярлаудың бағыттары бойынша ғылыми зерттеулерді орындайтын ғылыми ұйымдарда жеке және (немесе) заңды тұлғалардың қаражаты есебінен, оның ішінде ғылыми, ғылыми-техникалық жобалар мен бағдарламаларды гранттық қаржыландыру есебінен жүзеге асырылады.

4. Білім беру ұйымдары басшы кадрларының, педагогтерінің біліктілігін арттыру үш жылда бір реттен сиретпей және ғылыми қызметкерлерінің біліктілігін арттыру бес жылда бір реттен сиретпей жүзеге асырылады.

**5. Алып тасталды - ҚР 07.07.2020 № 361-VI Заңымен (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі).**

6. Қазақстан Республикасының азаматтары Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген жас шектеулері ескеріле отырып, тағылымдамадан өту үшін "Болашақ" халықаралық стипендиясын алуға арналған конкурсқа қатысуға құқылы.



Конкурстық іріктеуден өткен Қазақстан Республикасының азаматтарымен тағылымдамадан өту туралы шарт жасалады.

7. "Болашақ" халықаралық стипендиясын әкімшілендіру жөніндегі іс-шаралар кешенін жүзеге асыратын, Қазақстан Республикасының Үкіметі құрған ұйым:

1) "Болашақ" халықаралық стипендиясы бойынша іс-шараларды ақпараттық қолдап отыруды жүргізеді;

2) "Болашақ" халықаралық стипендиясын тағайындауға үміткерлердің құжаттарын қабылдауды ұйымдастыруды және жүргізуді жүзеге асырады;

3) үміткерлерді конкурстық негізде іріктеуді ұйымдастыру жөніндегі іс-шаралар кешенін жүзеге асырады;

4) оқыту, кепіл және (немесе) кепілдік шарттарын жасасады;

5) стипендиаттардың академиялық оқытылуы мен тағылымдамадан өтуін ұйымдастыруды және оның мониторингін жүзеге асырады;

6) оқытуды және тағылымдамадан өтуді ұйымдастыруға байланысты шығыстарды қаржыландыруды қамтамасыз етеді;

7) шарттың Қазақстан Республикасының аумағында жұмыспен өтеу бөлігіндегі талаптарын стипендиаттардың орындауына мониторингті жүзеге асырады;

8) халықаралық әріптестермен, шетелдік оқу орындарымен стипендиаттардың оқуын ұйымдастыруға арналған шарттар жасасады.

Ескерту. 37-бап жаңа редакцияда - ҚР 2011.10.24 № 487-IV (алғашқы ресми жарияланғанынан кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); өзгерістер енгізілді - 21.07.2015 № 337-V (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 13.11.2015 № 398-V (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 04.07.2018 № 171-VI (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 27.12.2019 № 294-VI (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 07.07.2020 № 361-VI (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 03.05.2022 № 118-VII (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 01.07.2024 № 104-VIII (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік алпыс күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Зандарымен.

### **37-1-бап. Жеке педагогтік қызмет**

1. Табыс алумен байланысты жеке педагогтік қызмет кәсіпкерлік қызмет болып табылады. Жеке педагогтік қызметпен айналысатын тұлғаны мемлекеттік тіркеу Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес жүзеге асырылады.

1-1. Қашықтан оқыту ғылым және жоғары білім беру саласындағы уәкілетті орган айқындайтын тәртіппен жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдарында жүзеге асырылады.

2. Жеке педагогтік қызмет лицензияланбайды.

Ескерту. 5-тарау 37-1-баппен толықтырылды - ҚР 2011.10.24 № 487-IV (алғашқы ресми жарияланғанынан кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); өзгеріс енгізілді – ҚР 19.04.2023 № 223-VII (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Заңдарымен.

### **37-2-бап. Қашықтан оқыту**

1. Қашықтан оқыту білім беру саласындағы уәкілетті орган айқындайтын тәртіппен орта, қосымша, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі, жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдарында жүзеге асырылады.

2. Тиісті әкімшілік-аумақтық бірліктерде (жекелеген объектілерде) төтенше жағдай, шектеу іс-шаралары, оның ішінде карантин енгізілген, төтенше жағдайлар жарияланған жағдайларда жергілікті атқарушы органдар мен білім беру ұйымдары білім беру саласындағы уәкілетті орган айқындайтын тәртіппен барлық білім алушылар үшін қашықтан оқытуды енгізеді.

3. Осы баптың 2-тармағында көзделген жағдайларды қоспағанда, медициналық, фармацевтикалық және педагогикалық білім беру бағдарламаларын іске асыруды жүзеге асыратын техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі, жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдарында қашықтан оқытуға жол берілмейді.

Ескерту. 5-тарау 37-2-баппен толықтырылды – ҚР 08.01.2021 № 410-VI (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); өзгеріс енгізілді – ҚР 23.02.2024 № 64-VIII (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік алпыс күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Заңдарымен.

### **38-бап. Білім алушылардың кәсіптік практикасы**

1. Білім алушылардың кәсіптік практикасы кадрлар даярлайтын білім беру бағдарламаларының құрамдас бөлігі болып табылады.

Кәсіптік практика тиісті кәсіпорындарда (ұйымдарда) жүргізіледі және оқыту процесінде алған білімдерді бекітуге, практикалық дағдыларды игеруге және озық тәжірибені меңгеруге бағытталған.

2. Кәсіптік практиканың түрлері, мерзімдері мен мазмұны жұмыстық оқу бағдарламаларымен және жұмыстық оқу жоспарларымен айқындалады.

3. Кәсіптік практиканы өткізу үшін білім беру ұйымдары шарттық негізде практиканың базасы ретінде кәсіпорындарды (ұйымдарды) айқындайды, олармен практиканы өткізудің келісілген бағдарламалары мен күнтізбелік кестелерін бекітеді.

Шарттарда білім беру ұйымдарының, практиканың базасы болып табылатын кәсіпорындардың (ұйымдардың) және білім алушылардың міндеттері мен жауаптылықтары айқындалады.



4. Кәсіптік практикаға кететін шығындар білім беру ұйымдарында және практиканың базасы болып табылатын кәсіпорындарда (ұйымдарда) көзделеді және жасасылған шарттармен айқындалады.

5. Практиканың базалары болып табылатын кәсіпорындармен (ұйымдармен) шарттар білім алушылардың кәсіптік практикасын өткізуге арналған шарттардың үлгілік нысаны негізінде жасасылады.

Практиканың базалары болып табылатын кәсіпорындар (ұйымдар) өндірістік практикадан өту кезінде білім алушыға Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес еңбекақы төлеуді жүзеге асыруы мүмкін.

6. Жоғары білімнің білім беру бағдарламалары бойынша оқудың екінші курсынан бастап кәсіптік практикадан өту міндетті. Кәсіптік практиканың мазмұны мен базасы мамандықтың бейіні мен білім беру бағдарламасының мазмұнына сәйкес айқындалады.

7. Осы баптың талаптары әскери, арнаулы оқу орындарында білім алушылардың кәсіптік практикасына қолданылмайды.

**Ескерту. 38-бапқа өзгеріс енгізілді - ҚР 13.11.2015 № 398-V (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 04.07.2018 № 172-VI (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 23.02.2024 № 64-VIII (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік алпыс күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Заңдарымен.**

### **39-бап. Білім туралы құжаттар**

1. Орта, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі, жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдарында қорытынды аттестаттаудан өткен білім алушыларға білім туралы мынадай құжаттардың бірі беріледі:

- 1) білім туралы мемлекеттік үлгідегі құжат;
- 2) дербес білім беру ұйымдарының білім туралы құжаты;
- 3) білім туралы өзіндік үлгідегі құжат.

Дербес білім беру ұйымдарының, сондай-ақ Қазақстан Республикасының Президенті жанындағы білім беру ұйымдарының білім туралы құжаттары білім туралы мемлекеттік үлгідегі құжаттарға теңестіріледі.

Білім туралы құжаттардың қорғаныш белгілері болады.

2. Білім туралы мемлекеттік үлгідегі құжаттың не дербес білім беру ұйымының білім туралы құжатының не білім туралы өзіндік үлгідегі құжаттың болуы келесі деңгейдегі білім беру ұйымдарында білім алуды жалғастыру үшін қажетті талап болып табылады.

3. Білім туралы мемлекеттік үлгідегі құжаттарды:

1) негізгі орта, жалпы орта білімнің жалпы білім беретін оқу бағдарламалары, Сот төрелігі академиясында, әскери, арнаулы оқу орындарында жоғары және жоғары оқу

орнынан кейінгі білімнің білім беру бағдарламалары бойынша білім беру қызметімен айналысуға лицензиясы бар және мемлекеттік аттестаттаудан өткен білім беру ұйымдары;

2) егер Қазақстан Республикасы ратификациялаған халықаралық шарттарда өзгеше көзделмесе, негізгі орта, жалпы орта білімнің жалпы білім беретін оқу бағдарламалары бойынша білім беру қызметімен айналысуға лицензиясы бар және Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен мемлекеттік аттестаттаудан немесе аккредиттеуден өткен халықаралық мектептер;

3) білім беру бағдарламаларының тізіліміне енгізілген техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білімнің білім беру бағдарламалары бойынша білім беру қызметімен айналысуға лицензиясы бар және мемлекеттік аттестаттаудан өткен білім беру ұйымдары;

4) денсаулық сақтау саласындағы жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білімнің білім беру бағдарламалары бойынша білім беру қызметімен айналысуға лицензиясы бар және танылған аккредиттеу органдарының тізіліміне енгізілген аккредиттеу органдарында аккредиттеуден өткен білім беру ұйымдары береді.

Білім туралы мемлекеттік үлгідегі құжаттарды толтыруға қойылатын талаптарды білім беру саласындағы уәкілетті орган және (немесе) ғылым және жоғары білім саласындағы уәкілетті орган айқындайды.

4. Дербес білім беру ұйымдарының білім туралы құжаттарын дербес білім беру ұйымдары береді.

Дербес білім беру ұйымының білім туралы құжаттарының нысаны мен оларды толтыруға қойылатын талаптарды дербес білім беру ұйымы айқындайды.

5. Техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білімнің білім беру бағдарламаларын іске асыратын білім беру ұйымдары білім алушылардың бір біліктілік шеңберінде кәсіптік модульдерді меңгеру қорытындысы және аралық аттестаттау нәтижелері бойынша кәсіптік даярлық туралы куәлік береді.

5-1. Сот төрелігі академиясын, әскери, арнаулы оқу орындарын, денсаулық сақтау саласындағы жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білімнің білім беру бағдарламаларын іске асыратын білім беру ұйымдарын қоспағанда, білім беру қызметімен айналысуға лицензиясы бар және танылған аккредиттеу органдарының тізіліміне енгізілген аккредиттеу органдарында аккредиттеуден өткен жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдары білім туралы өзіндік үлгідегі құжаттарды береді.

Білім туралы өзіндік үлгідегі құжаттардың нысаны мен оларды толтыруға қойылатын талаптарды білім туралы өзіндік үлгідегі құжаттардың мазмұнына қойылатын негізгі талаптарды ескере отырып, жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымы айқындайды.

6. Білім алуды аяқтамаған не қорытынды аттестаттаудан өтпеген білім алушыларға белгіленген үлгідегі анықтама беріледі.

7. Шетелдік білім беру ұйымдары, оның ішінде олардың филиалдары, сондай-ақ ғылыми орталықтар мен зертханалар берген білім туралы құжаттар олардағы оқуын аяқтаған адамдарға тиісті куәлік беріле отырып, Қазақстан Республикасының аумағында танылады.

8. "Болашақ" халықаралық стипендиясын иеленуші Қазақстан Республикасының азаматтарына шетелдік жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдары, ғылыми орталықтары мен зертханалары берген білім туралы құжаттар білім туралы құжаттарды тану рәсімдерінен өтпей-ақ Қазақстан Республикасында танылады.

9. Техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі, жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдарында қорытынды аттестаттаудан өткен білім алушыларға білім туралы құжатпен қоса бір мезгілде Қазақстан Республикасының заңнамасында көзделген тәртіппен және нысан бойынша олардың практикалық дағдылар мен құзыреттерді меңгергенін растайтын құжат берілуі мүмкін.

Ескерту. 39-бап жаңа редакцияда - ҚР 13.11.2015 № 398-V (қолданысқа енгізілу тәртібін 2-баптан қараңыз); өзгерістер енгізілді - ҚР 09.04.2016 № 501-V (01.01.2021 бастап қолданысқа енгізіледі); 04.07.2018 № 171-VI (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 04.07.2018 № 172-VI (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 21.02.2019 № 227-VI (қолданысқа енгізілу тәртібін 2-баптан қараңыз); 08.01.2021 № 410-VI (қолданысқа енгізілу тәртібін 2-баптан қараңыз); 19.04.2023 № 223-VII (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 19.04.2023 № 223-VII (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 23.02.2024 № 64-VIII (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік алпыс күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Заңдарымен.

## **6-тарау. БІЛІМ БЕРУ ҚЫЗМЕТІНІҢ СУБЪЕКТІЛЕРІ**

### **40-бап. Білім беру ұйымдары**

1. Меншік нысанына және ұйымдық құқықтық нысанына қарамастан, бір немесе бірнеше білім беру бағдарламаларын іске асыратын және (немесе) білім алушыларды, тәрбиеленушілерді бағып-күтуді және тәрбиелеуді қамтамасыз ететін заңды тұлғалар, сондай-ақ заңды тұлғалардың халықаралық мектептер мәртебесі бар филиалдары, заңды тұлға құрмай, мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың жалпы білім беретін оқу бағдарламаларын іске асыратын дара кәсіпкерлер білім беру ұйымдары болып табылады.

2. Білім беру ұйымдарында білім беру қызметімен айналысу құқығы:

1) лицензиялауды талап ететін білім беру қызметінің кіші түрлері үшін – егер Қазақстан Республикасының заңдарында өзгеше көзделмесе, лицензияны және (немесе) лицензияға қосымшаны алған кезден бастап туындайды және Қазақстан Республикасының заңдарында белгіленген тәртіппен лицензиядан және (немесе) лицензияға қосымшадан айыру немесе оларды жарамсыз деп тану туралы сот шешімі не білім беру саласындағы уәкілетті органның лицензиядан және (немесе) лицензияға қосымшадан айыру туралы шешімі заңды күшіне енген кезден бастап тоқтатылады;

2) лицензиялауды талап етпейтін білім беру қызметінің кіші түрлері үшін – заңды тұлғаларды мемлекеттік тіркеген сәттен бастап туындайды.

3) білім беру қызметінің хабарлама жасау тәртібі көзделген кіші түрлері үшін – хабарлама берілген кезден бастап туындайды және Қазақстан Республикасының заңдарында белгіленген тәртіппен хабарламалар тізілімінен білім беру ұйымы алып тасталған кезден бастап тоқтатылады.

2-1. Заңды тұлға ретінде мемлекеттік тіркеуден өткен кезден бастап алты ай ішінде білім беру қызметімен айналысуға лицензия алмаған жағдайда білім беру ұйымы сот тәртібімен таратылады.

Осы мерзімнің өтуін білім беру саласындағы уәкілетті орган білім беру ұйымының білім беру қызметімен айналысу құқығына лицензия алу туралы материалдарын қарау мерзіміне тоқтата тұрады.

3. Егер Қазақстан Республикасының заңдарында өзгеше көзделмесе, білім беру ұйымының мәртебесін (үлгісін, түрін) оның құрылтайшылары айқындайды және осы Заңның талаптары, білім беру қызметін лицензиялау кезіндегі біліктілік талаптары, тиісті үлгідегі білім беру ұйымдары қызметінің үлгілік ережелері ескеріле отырып, оның жарғыларында көрсетіледі.

4. Іске асырылатын білім беру бағдарламаларына қарай білім беру ұйымдарының мынадай үлгілері болуы мүмкін:

- 1) мектепке дейінгі ұйымдар;
- 2) орта (бастауыш, негізгі орта, жалпы орта) білім беру ұйымдары;
- 3) техникалық және кәсіптік білім беру ұйымдары;
- 4) орта білімнен кейінгі білім беру ұйымдары;

**5) алып тасталды – ҚР 04.07.2018 № 171-VI (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Заңымен.**

- 6) жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдары;
- 7) мамандандырылған білім беру ұйымдары;
- 8) арнайы білім беру ұйымдары;

9) жетім балалар мен ата-анасының қамқорлығынсыз қалған балаларға арналған білім беру ұйымдары;

- 10) балаларға арналған қосымша білім беру ұйымдары;
- 11) ересектерге арналған қосымша білім беру ұйымдары.

**ЗҚАИ-ның ескертпесі!**

**12) тармақшамен толықтыру көзделген – ҚР 15.04.2024 № 72-VIII (01.01.2025 бастап қолданысқа енгізіледі) Заңымен.**

Білім беру ұйымдары түрлерінің номенклатурасын ғылым және жоғары білім саласындағы уәкілетті орган бекітетін жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдарын қоспағанда, білім беру ұйымдары түрлерінің номенклатурасын білім беру саласындағы уәкілетті орган бекітеді.

5. Білім беру ұйымдары қаржыландырылуы Қазақстан Республикасының заңнамасында тыйым салынбаған көздерден жүзеге асырылатын клиникалық базасы болған кезде ғана клиникалық мамандықтар бойынша медициналық білім беру бағдарламаларын іске асыруды жүзеге асыра алады.

Мемлекеттік медициналық білім беру ұйымдарының клиникалық базалары болып табылатын мемлекеттік денсаулық сақтау ұйымдары медицина және фармацевтика кадрларын өтеусіз негізде даярлау үшін тиісті жағдайлар ұсынады.

Клиникалық мамандықтар бойынша медициналық білім беру бағдарламаларын іске асыруға мыналар да міндетті шарттар болып табылады:

1) денсаулық сақтау саласындағы білім беру ұйымының құрылымында симмуляциялық кабинеттің (орталықтың) болуы;

2) білім беру ұйымының білім беру бағдарламасының барлық курстарын (оқу жылын) іске асыруы;

3) дәрігер кадрларды даярлау кезінде - жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымында үздіксіз интеграцияланған білім беру және жоғары оқу орнынан кейінгі (резидентура, докторантура) бағдарламаларды іске асыру;

4) клиникалық базаларда білім алушыларды даярлау кезеңінде білікті медицина қызметкерлері арасынан тәлімгерлерді тарту;

5) жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдарында ғылыми ұйымдармен және денсаулық сақтау ұйымдарымен жасалатын шарттар негізінде жұмыс істейтін университеттік ауруханаларды және (немесе) интеграцияланған академиялық медициналық орталықтарды қалыптастыру.

Университеттік аурухана, интеграцияланған академиялық медициналық орталық және клиникалық базалар туралы ережелерді және оларға қойылатын талаптарды денсаулық сақтау саласындағы уәкілетті орган бекітеді.

**Ескерту. 40-бапқа өзгерістер енгізілді - ҚР 2011.01.19 N 395-IV (алғашқы ресми жарияланғанынан кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі), 2011.10.24 № 487-IV (алғашқы ресми жарияланғанынан кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі), 2011.07.15 N 461-IV (2012.01.30 бастап қолданысқа енгізіледі); 16.05.2014 № 203-V (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін алты ай өткен соң қолданысқа енгізіледі); 21.07.2015 № 337-V (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 13.11.2015 № 398-V (алғашқы**

ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 04.07.2018 № 171-VI (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 07.07.2020 № 361-VI (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 03.05.2022 № 118-VII (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 19.04.2023 № 223-VII (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Заңдарымен.

#### **40-1-бап. Жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымының ерекше мәртебесі**

Ескерту. 40-1-бап алып тасталды – ҚР 04.07.2018 № 171-VI (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Заңымен.

#### **41-бап. Білім беру ұйымының жарғысы**

1. Білім беру ұйымының жарғысы Қазақстан Республикасының азаматтық заңнамасында көзделген талаптардан басқа, мыналарды:

- 1) іске асырылатын білім беру бағдарламаларының тізбесін;
- 2) білім беру ұйымдарына қабылдау тәртібін;
- 3) білім беру процесін ұйымдастыру тәртібін (оның ішінде оқыту және тәрбиелеу тілін (тілдерін), білім алушылардың, тәрбиеленушілердің сабақ режимін);
- 4) білімдерді ағымдағы бақылау, білім алушыларды аралық және қорытынды аттестаттау жүйесін, оларды өткізудің нысандарын және тәртібін;
- 4-1) білім алушыларды, тәрбиеленушілерді оқудан шығару негіздерін және тәртібін;
- 5) ақылы қызмет көрсетудің тізбесін және тәртібін;
- 6) білім беру ұйымының білім алушылармен, тәрбиеленушілермен және (немесе) олардың ата-аналарымен және өзге де заңды өкілдерімен қатынастарын ресімдеу тәртібін қамтуға тиіс.

2. Білім беру ұйымының жарғысында оның қызметіне қатысты және Қазақстан Республикасының заңнамасына қайшы келмейтін өзге де ережелер қамтылуы мүмкін.

3. Білім беру ұйымының жарғысы Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен бекітіледі.

Ескерту. 41-бапқа өзгерістер енгізілді - ҚР 2011.10.24 № 487-IV (алғашқы ресми жарияланғанынан кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 13.11.2015 № 398-V (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Заңдарымен.

#### **42-бап. Білім беру ұйымдарын құру, қайта ұйымдастыру және тарату**

1. Жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдарының ғылыми-білім беру қызметі жөніндегі заңды тұлғаларды құруын, қайта ұйымдастыруын және таратуын қоса алғанда, білім беру ұйымдарын құру, қайта ұйымдастыру және тарату Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес жүзеге асырылады.



Коммерциялық ұйымдар ретінде құрылған жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдарын коммерциялық емес ұйымдар етіп қайта ұйымдастыру "Коммерциялық емес ұйымдар туралы" Қазақстан Республикасының Заңында белгіленген тәртіппен жүзеге асырылады.

2. Білім беру ұйымы білім беру қызметімен айналысуға лицензиясынан айырылған немесе таратылған жағдайда оның құрылтайшысы (құрылтайшылары) білім алушыларды оқуын жалғастыру үшін басқа білім беру ұйымдарына ауыстыруға шаралар қолданады.

Жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдарына осы тармақтың бірінші бөлігінің талабы қолданылмайды.

3. Жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымы білім беру қызметімен айналысуға лицензиясынан және (немесе) лицензияға қосымшасынан айырылған (кері қайтарып алынған), қолданысы тоқтатылған немесе ол таратылған жағдайларда, оның құрылтайшысы (құрылтайшылары) лицензиядан және (немесе) лицензияға қосымшадан айыру (кері қайтарып алу), қолданысын тоқтату туралы шешім қабылданған кезден бастап екі ай ішінде:

1) білім алушыларды оқуын жалғастыру үшін басқа жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдарына ауыстыруды және олардың жеке істерін беруді;

2) білім алуын аяқтамаған немесе қорытынды аттестаттаудан өтпеген адамдардың жеке істерін, сондай-ақ алдыңғы жылдары білім беру ұйымында оқуын аяқтаған адамдардың жеке істерін және білім туралы құжаттарының көшірмелерін тиісті мемлекеттік архивке беруді қамтамасыз етеді.

**Ескерту. 42-бапқа өзгеріс енгізілді - ҚР 13.11.2015 № 398-V (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 04.07.2018 № 171-VI (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 03.05.2022 № 118-VII (ҚР Әкімшілік құқық бұзушылық туралы кодексіне тиісті өзгерістер мен толықтырулар қолданысқа енгізілген күннен кейін қолданысқа енгізіледі) Заңдарымен.**

#### **43-бап. Білім беру ұйымдарының құзыреті**

1. Білім беру ұйымдары Қазақстан Республикасының заңнамасында, тиісті үлгідегі білім беру ұйымдарының қызметі туралы үлгілік ережелер мен білім беру ұйымдарының жарғыларында белгіленген шектерде оқу-тәрбие процесін жүзеге асыруда, кадрларды іріктеу мен орналастыруда ғылыми, қаржы-шаруашылық және өзге де қызметте дербес болады.

2. Білім беру ұйымдары өз қызметін жария түрде жүзеге асырады, жұртшылықты оқу, ғылыми-зерттеу және қаржы қызметі туралы хабардар етеді.

3. Білім беру ұйымдарының құзыретіне мынадай функциялар:

1) ішкі тәртіп ережелерін әзірлеу және бекіту;



2) жұмыс оқу жоспарлары мен жұмыс оқу бағдарламаларын әзірлеу және бекіту;

2-1) қысқартылған оқыту мерзімімен білім беру бағдарламаларын әзірлеу және бекіту;

2-2) ата-аналарды және өзге де заңды өкілдерді, білім алушылар мен тәрбиеленушілерді жыл сайын ағымдағы оқу жылының соңына дейін:

алдағы оқу жылында пайдалануға ұсынылатын оқулықтар мен оқу-әдістемелік кешендерінің және басқа да қосымша әдебиеттердің, оның ішінде электрондық жеткізгіштегілерінің тізбесі туралы;

алдағы оқу жылында пайдаланылатын оқу материалдарының тізбесі туралы хабардар ету;

2-3) білім беру бағдарламаларын бейімдеу және іске асыру;

2-4) ерекше білім беруді қажет ететін адамдар (балалар) үшін жеке дамыту бағдарламаларын әзірлеу және іске асыру;

2-5) мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандарттарына сәйкес техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білімнің білім беру бағдарламаларын әзірлеу және бекіту;

2-6) оқу мақсаттарында қысқа мерзімді оқу жоспарларында көзделген жағдайларда орта білім беру ұйымдарында ұялы байланыстың абоненттік құрылғысын пайдалану қағидаларын бекіту;

3) егер осы Заңда және қабылдаудың Үлгілік ережесінде өзгеше көзделмесе білім беру қызметімен айналысуға берілген лицензияға сәйкес білім алушылардың, тәрбиеленушілердің контингентін қалыптастыру;

4) оқытудың жаңа технологияларын, оның ішінде оқытудың кредиттік технологиясын енгізу;

5) ұлттық бірыңғай тестілеуді қоспағанда, білім алушылардың үлгеріміне ағымдағы бақылауды жүргізу, оларды аралық және қорытынды аттестаттаудан өткізу;

5-1) техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім беру ұйымдарындағы білім алушыларға жұмысшы біліктіліктерін, "орта буын маманы", "қолданбалы бакалавр" біліктіліктерін беру;

6) өз қаржы қаражаттары шектерінде мемлекеттік білім беру ұйымдарындағы қызметкерлерге Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен лауазымдық айлықақылар (ставкалар), қосымша ақылар, үстеме ақылар және өзге де ынталандыратын төлемдер белгілеу;

7) Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен кадрлардың біліктілігін арттыруды және оларды қайта даярлауды қамтамасыз ету;

7-1) Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен педагогтердің міндетті мерзімдік медициналық қарап-тексеруден өтуін қамтамасыз ету;

8) білім беру ұйымдарын материалдық-техникалық қамтамасыз ету, жарақтандыру мен жабдықтау;

9) Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен ақылы негізде тауарларды (жұмыстарды, қызметтер көрсетуді) ұсыну;

10) жарғылық қызметті жүзеге асыру үшін Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен қосымша қаржылық және материалдық қаражат көздерін тарту;

11) денсаулық сақтау саласындағы уәкілетті органмен және халықтың санитариялық-эпидемиологиялық салауаттылығы саласындағы мемлекеттік органмен келісу бойынша білім беру саласындағы уәкілетті орган айқындайтын тәртіппен білім алушыларды тамақпен қамтамасыз ету;

11-1) интернаттық ұйымдарға жатпайтын орта білім беру ұйымдарын қоспағанда, білім беру ұйымдарының білім алушылары мен тәрбиеленушілеріне медициналық қызмет көрсетуді қамтамасыз ету;

11-2) білім алушылар мен тәрбиеленушілердің денсаулығын сақтау мен нығайтуды қамтамасыз ету;

11-3) балалардың денсаулығына және дамуына зардабын тигізетін ақпаратқа қол жеткізуін шектеуге арналған, байланыс операторларының көрсетілетін қызметтерін пайдалана отырып, білім алушылардың, тәрбиеленушілердің Интернетке қол жеткізуін қамтамасыз ету;

11-4) білім беру саласындағы ақпараттандыру объектілеріне әкімшілік деректерді беруді қамтамасыз ету;

12) білім алушылардың, тәрбиеленушілердің жекелеген санаттарына Қазақстан Республикасының заңнамасында көзделген қосымша жеңілдіктер материалдық қамсыздандыру түрлерінің уақтылы берілуін қамтамасыз ету;

13) білім алушылар мен тәрбиеленушілерді асырау және олардың тіршілік ету жағдайларының белгіленген нормалардан төмен болмауын қамтамасыз ету;

13-1) білім алу үшін арнаулы жағдайлар жасау;

14) қоғамдық өзін-өзі басқару органдарының, қоғамдық бірлестіктердің қызметіне жәрдемдесу;

15) Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен қаржылық есептілікті табыс ету;

16) алып тасталды - ҚР 2011.10.24 № 487-IV (алғашқы ресми жарияланғанынан кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Заңымен;

17) алып тасталды – ҚР 04.07.2018 № 171-VI (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Заңымен.

18) кадрларды кәсіптік даярлаудың қазіргі заманғы нысандарын енгізу;

19) білім беру сапасының мәдениетін қалыптастыруды қамтамасыз ету және сапаны ішкі қамтамасыз ету жүйесін құру;"

20) білім беру ұйымдарында:

зорлық-зомбылықты насихаттайтын;

рухани (діни) білім беру ұйымдарында діни сипаттағы ақпаратты таратуды қоспағанда, осындай сипаттағы;

балаларды өз өміріне және (немесе) денсаулығына қатер төндіретін әрекеттер жасауға, оның ішінде суицидке итермелейтін;

балаларды қоғамға жат және құқыққа қарсы әрекеттерге арандататын;

қазақстандық қоғамның мәдени, адамгершілік және рухани құндылықтарына сәйкес келмейтін;

оқу процесіне қатысы жоқ өзге де ақпараттың таралуына жол бермеу шараларын қабылдау;

21) кәсіпорындарда (ұйымдарда) өндірістік оқытудан және кәсіптік практикадан өту кезеңінде ақылы қызметтерден алынған кірістер есебінен білім алушыларды жазатайым оқиғалардан ерікті негізде сақтандыру;

22) білім беру ұйымының ішкі тәртіптемесі қағидаларын сақтау жатады.

4. Алып тасталды - ҚР 13.11.2015 № 398-V Заңымен (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі).

5. Алып тасталды - ҚР 13.11.2015 № 398-V Заңымен (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі).

6. Қазақстан Республикасы Үкіметінің шешімімен құрылған оқыту-сауықтыру білім беру ұйымдары:

1) жалпы білім беретін оқу және білім беру бағдарламаларын іске асырады;

2) балалардың, оның ішінде өздеріне Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес атаулы әлеуметтік көмек көрсетілетін балалардың сауықтырылуын, демалысын ұйымдастыру жөніндегі шаралар кешенін жүзеге асырады;

3) балалардың сауықтырылуы, демалысы уақытында жалпы білім беретін оқу бағдарламаларын меңгеруіне жағдайлар жасайды;

4) білім алушыларға медициналық қызмет көрсетілуін қамтамасыз етеді;

5) зияткерлік және имандылық дамуды қамтамасыз ететін инновациялық педагогикалық әдістер мен технологияларды әзірлейді;

6) оқулықтарды, оқу-әдістемелік кешендерді, ғылыми-әдістемелік құралдар мен ұсынымдарды, оның ішінде олардың электрондық түрдегілерін, сондай-ақ имандылық-рухани даму саласындағы мерзімді және сериялы басылымдарды әзірлейді және басып шығарады;

7) имандылық-рухани даму саласында педагогтерді қайта даярлауды және олардың біліктілігін арттыруды жүзеге асырады;

8) имандылық-рухани даму мәселелері бойынша ғылыми зерттеулер жүргізеді.

6-1. Мемлекеттік орта білім беру ұйымдары дене шынықтыру-сауықтыру және спорт құрылысжайларын мүліктік жалдауға (жалға) білім беру саласындағы уәкілетті орган айқындайтын тәртіппен береді.

6-2. Психологиялық-медициналық-педагогикалық консультациялар психологиялық-медициналық-педагогикалық зерттеп-қарау және консультация беру бағдарламаларын іске асырады.

6-3. Психологиялық-педагогикалық түзеу кабинеттері мен оңалту орталықтары түзеу-дамыту бағдарламаларын әзірлейді және іске асырады.

7. Осы бапта көрсетілген нормалар жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдарына қолданылмайды.

Ескерту. 43-бапқа өзгерістер енгізілді - ҚР 2011.10.24 № 487-IV (алғашқы ресми жарияланғанынан кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі), 2012.02.13 N 553-IV (алғашқы ресми жарияланғанынан кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі), 21.05.2013 № 93-V (алғашқы ресми жарияланғанынан кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 13.11.2015 № 398-V (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 22.12.2016 № 29-VI (01.01.2017 бастап қолданысқа енгізіледі); 30.06.2017 № 80-VI (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 28.12.2017 № 128-VI (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 04.07.2018 № 171-VI (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 04.07.2018 № 172-VI (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 19.04.2019 № 250-VI (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 27.12.2019 № 294-VI (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 25.06.2020 № 347-VI (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 08.01.2021 № 410-VI (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 26.06.2021 № 56-VII (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік алпыс күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 03.05.2022 № 118-VII (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік алпыс күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 23.02.2024 № 64-VIII (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік алпыс күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Заңдарымен.

**43-1-бап. Жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдарының қызметі және құзыреті**

1. Жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдары бюджеттен тыс қаржыландыру көздері есебінен мынадай қызмет түрлерін:

1) жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білімнің білім беру бағдарламалары бойынша кадрлар даярлауды, сондай-ақ іргелі және қолданбалы ғылыми зерттеулерді қоса алғанда, ғылыми-техникалық, инновациялық қызметті, ғылыми-зерттеу жұмыстарын;

2) білім алушыларды тамақтандырумен, тұрумен, медициналық қызмет көрсетумен қамтамасыз етуді;

3) жұмыскерлерді тамақтандырумен, тұрумен, медициналық қызмет көрсетумен қамтамасыз етуді;

4) білім алушылардың қауіпсіздігін қамтамасыз етуді;

5) спорттық және мәдени-бұқаралық іс-шараларды ұйымдастыру мен өткізуді;

6) дене шынықтыру-сауықтыру іс-шараларын ұйымдастыру мен өткізуді, спорттық және шығармашылық секциялар құруды;

7) білім беру процесін, зерттеулерді, тәрбиелік және әлеуметтік-мәдени қызметті қамтамасыз ету үшін баспа және полиграфиялық қызметті;

8) халықаралық және республикалық деңгейдегі түрлі іс-шараларды: білім алушылар мен педагогтер арасындағы олимпиадаларды, жарыстарды, конкурстарды, конференцияларды, семинарларды ұйымдастыру мен оларға қатысуды;

9) білім алушыларды запастағы офицерлер мен запастағы сержанттар бағдарламалары бойынша әскери қызметке даярлауды;

10) бастауыш, негізгі орта және жалпы орта білімнің жалпы білім беретін оқу бағдарламаларын, сондай-ақ техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі, қосымша білімнің білім беру бағдарламаларын іске асыруды;

11) технополистерді, технопарктерді, бизнес-инкубаторларды, инновациялық орталықтарды, технологияларды коммерцияландыру және трансферттеу орталықтарын, жобалау конструкторлық бюроларды және қызмет бейіні бойынша басқа да құрылымдарды құруды;

12) білім мен ғылым жүйесін одан әрі дамытуға және жетілдіруге бағытталған инновациялық әдістерді, оқыту технологиялары мен зерттеулерді әзірлеуге, сынақтан өткізуге және ендіруге қатысуды;

13) білім берудің барлық деңгейлері үшін цифрлық интерактивтік білім беру ресурстарын және оқу фильмдерін ұйымдастыруды, жасауды және дамытуды;

14) білім мен ғылымды өндіріспен интеграциялауға қатысуды;

15) Қазақстан Республикасының еншілес және басқа да ұйымдары мен шетелдік ұйымдардың қаржы ресурстарын тарта отырып, тәжірибелік-конструкторлық жұмыстарды, инновациялық және инвестициялық жобаларды ұйымдастыруды, қаржыландыруды, сондай-ақ білім және ғылым саласындағы жобаларды венчурлік қаржыландырудың тетіктері мен инфрақұрылымын қалыптастыруға қатысуды;

16) Қазақстан Республикасының заңдарында тыйым салынбаған өзге де қызмет түрлерін жүзеге асыруға құқылы.

Акцияларының елу пайызынан астамы мемлекетке тиесілі жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдары және олармен үлестес тұлғалар осы тармақтың бірінші бөлігінде көрсетілген қызмет түрлерімен қатар Қазақстан Республикасының Үкіметі бекітетін, акцияларының (жарғылық капиталдағы қатысу

үлестерінің) елу пайызынан астамы мемлекетке тиесілі заңды тұлғалар және олармен үлестес тұлғалар жүзеге асыратын қызмет түрлерінің тізбесінде көзделген өзге де қызмет түрлерін жүзеге асыруға құқылы.

2. Жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдарының құзыретіне:

1) мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандарттарына сәйкес жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білімнің білім беру бағдарламаларын әзірлеу және бекіту;

2) Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдарының жұмыскерлері лауазымдарының біліктілік сипаттамаларын айқындау;

3) профессор-оқытушылар құрамы мен ғылыми жұмыскерлер лауазымдарына конкурстық орналасу қағидаларын әзірлеу және бекіту;

4) білім беру қызметтерін көрсету шартының және кәсіптік практиканы өткізуге арналған шарттың нысандарын әзірлеу және бекіту;

5) дербес әзірленген оқу жүктемесі нормаларының, еңбекке ақы төлеу нысандары мен мөлшерлерінің негізінде білім беру қызметін жүзеге асыру;

6) жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымына қабылдау қағидаларын әзірлеу және бекіту;

7) жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымының даму бағдарламасын әзірлеу;

8) білім алушыларға "бакалавр" және "магистр" дәрежелерін беру;

9) кәсіптік практиканы ұйымдастыру мен өткізу қағидаларын және практика базалары ретінде ұйымдарды айқындау қағидаларын әзірлеу және бекіту;

10) жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдары қызметінің үлгілік қағидаларына сәйкес білім алушыларды ауыстыру мен қайта қабылдау қағидаларын әзірлеу және бекіту;

11) білім алушыларға дәрігерлік-консультациялық комиссия қорытындысының, әскери қызметке шақыру туралы шақыру қағазының негізінде, босануына, бала асырап алуына байланысты бала үш жасқа толғанға дейін академиялық демалыстар беру;

12) ішкі тәртіптеме қағидаларын әзірлеу және бекіту;

13) жұмыс оқу жоспарлары мен жұмыс оқу бағдарламаларын әзірлеу және бекіту;

14) оқытудың жаңа технологияларын, оның ішінде кредиттік оқыту технологиясын ендіру;

15) жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдары қызметінің үлгілік қағидаларына сәйкес білім алушылардың үлгеріміне ағымдағы бақылауды, оларды аралық және қорытынды аттестаттауды өткізу;

16) Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен кадрлардың біліктілігін арттыру мен оларды қайта даярлауды қамтамасыз ету;



17) қаржылық-шаруашылық және материалдық-техникалық қамтамасыз ету, оның ішінде жабдықтармен жарақтандыру;

18) кадрларды кәсіптік даярлаудың заманауи нысандарын ендіру;

19) Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен қаржылық есептілікті ұсыну жатады.

3. Жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдары Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес:

1) жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымының эндаумент-қорын құруға;

2) бюджеттен тыс қаржыландыру көздері есебінен ғылыми-білім беру қызметі жөніндегі заңды тұлғаларды құруға;

3) стартап-компаниялар ашуға;

4) жарғылық қызметті жүзеге асыру үшін қаржы қаражаты мен материалдық құралдардың қосымша көздерін тартуға;

5) шет мемлекеттерде филиалдар құруға құқылы.

4. Ерекше мәртебесі бар жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдары:

1) жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білім берудің мазмұнын тиісті мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандарттарының талаптарынан төмен болмайтындай етіп өзі дербес айқындауға;

2) білім беру саласындағы уәкілетті орган айқындаған тәртіпке сәйкес философия докторы (PhD) және бейіні бойынша доктор дәрежелерін беруге де құқылы.

Мемлекеттік мекемелердің ұйымдық-құқықтық нысанындағы жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдары осы баптың 1-тармағының бірінші бөлігінде көзделген қызмет түрлерін, оның ішінде мемлекеттік мекемелердің ұйымдық-құқықтық нысанындағы мәдениет саласындағы жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдары үшін осы баптың 1-тармағы бірінші бөлігінің 3), 6), 7), 9), 11), 13), 14) және 15) тармақшаларында көзделген нормаларды қоспағанда, Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес бюджет қаражаты есебінен жүзеге асыруға құқылы.

Жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдарының осы баптың 2-тармағының 2), 3), 6), 9), 10), 11) және 15) тармақшаларында көзделген құзыреті Сот төрелігі академиясына, әскери, арнаулы оқу орындарына қолданылмайды.

**Ескерту. Заң 43-1-баппен толықтырылды – ҚР 04.07.2018 № 171-VI (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі)**

**Заңымен; өзгерістер енгізілді - ҚР 21.02.2019 № 227-VI (қолданысқа енгізілу тәртібін 2-баптан қараңыз); 10.06.2020 № 344-VI (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 08.01.2021 № 410-VI (алғашқы**

ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Заңдарымен.

#### **44-бап. Білім беру ұйымдарын басқару**

1. Білім беру ұйымдарын басқару Қазақстан Республикасының заңнамасына, тиісті үлгідегі білім беру ұйымы қызметінің үлгілік ережелері мен білім беру ұйымының жарғысына сәйкес жеке-дара басқару және алқалылық принциптерімен жүзеге асырылады.

2. Білім беру ұйымын тікелей басқаруды оның басшысы жүзеге асырады.

3. Лауазымға тағайындау және лауазымынан босату тәртібін Қазақстан Республикасының Үкіметі айқындайтын жекелеген мемлекеттік жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдарының бірінші басшыларын қоспағанда, білім беру ұйымының басшысы Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен лауазымға тағайындалады және лауазымынан босатылады.

Сот төрелігі академиясының, мемлекеттік басқару, құқық қорғау органдары академияларының, сондай-ақ Қазақстан Республикасы Ұлттық қорғаныс университетінің бірінші басшыларын лауазымға тағайындау және лауазымынан босату тәртібін Қазақстан Республикасының Президенті айқындайды.

Бірінші басшыларын Қазақстан Республикасының Үкіметі лауазымға тағайындайтын және лауазымынан босататын мемлекеттік жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдарының тізбесін ғылым және жоғары білім саласындағы уәкілетті органмен келісу бойынша мәдениет саласындағы уәкілетті орган бекітеді.

4. Алып тасталды - ҚР 2011.10.24 № 487-IV (алғашқы ресми жарияланғанынан кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Заңымен.

5. Мемлекеттік білім беру ұйымының басшысы Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен үш жылда бір рет аттестаттаудан өтеді.

Жекелеген мемлекеттік жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдарының Қазақстан Республикасының Үкіметі лауазымға тағайындайтын және лауазымынан босататын бірінші басшыларының аттестаттаудан өту тәртібін Қазақстан Республикасының Үкіметі айқындайды.

5-1. Мемлекеттік білім беру ұйымдарының бірінші басшыларын ротациялау олардың кәсіби әлеуетін неғұрлым тиімді пайдалануды қамтамасыз ету мақсатында жүзеге асырылады.

Мемлекеттік білім беру ұйымдарының бірінші басшыларын ротациялау бір елді мекен шегінде жүзеге асырылады.

Мемлекеттік білім беру ұйымдарының бірінші басшыларына ротация жүргізу мерзімдері мен шарттары мемлекеттік білім беру ұйымдарының бірінші басшыларын ротациялауды жүргізу қағидаларында айқындалады.

6. Мемлекеттік білім беру ұйымының (медициналық және фармацевтік білім беру ұйымдарынан басқа) басшысы мемлекеттік басқару органымен келісім бойынша бас бухгалтерді лауазымға тағайындайды және лауазымнан босатады.

7. Мемлекеттік білім беру ұйымдарының басшыларына өздерінің лауазымдарын білім беру ұйымдары ішіндегі немесе одан тыс жерлердегі басқа да басшылық (ғылыми және ғылыми-әдістемелік басшылықтан басқа) лауазымдармен қоса атқаруға тыйым салынады.

8. Мемлекеттік білім беру ұйымдары басшыларының лауазымдық міндеттерін қоса атқаруға болмайды.

9. Білім беру ұйымдарында алқалы басқару органдары құрылады.

Білім беру ұйымын алқалы басқарудың нысандары, оларды сайлау тәртібімен қоса, жұмысты ұйымдастырудың үлгілік ережелерін білім беру саласындағы уәкілетті орган бекітетін білім беру ұйымының кеңесі (ғылыми кеңес), қамқоршылық кеңес, педагогтік , әдістемелік (оқу-әдістемелік, ғылыми әдістемелік), кеңестер және басқа да нысандар бола алады.

9-1. Мемлекеттік техникалық және кәсіптік білім беру ұйымының алқалы басқару органының құрамына Қазақстан Республикасының Ұлттық кәсіпкерлер палатасының өкілі келісу бойынша кіреді.

9-2. Коммерциялық емес акционерлік қоғамның ұйымдық-құқықтық нысанында құрылған жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдарында директорлар кеңесінің айрықша құзыретіне "Акционерлік қоғамдар туралы" Қазақстан Республикасының Заңында, осы Заңның 43-1-бабы 2-тармағының 1), 3), 6), 7) тармақшаларында, 3-тармағының 1), 4) және 5) тармақшаларында және 4-тармағы бірінші бөлігінің 1) тармақшасында көзделген функциялар, сондай-ақ:

1) штат санын бекіту;

2) жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білімнің білім беру бағдарламалары бойынша оқу үшін ақы төлеу мөлшерлерін бекіту;

3) білім туралы өзіндік үлгідегі құжаттардың нысанын және оларды толтыруға қойылатын талаптарды бекіту;

4) академиялық құрылымдық бөлімшелерді құру және тарату туралы шешімдерді қабылдау жатады.

**9-3. Алып тасталды – ҚР 26.06.2021 № 56-VII (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Заңымен.**

10. Осы бап байқаушы кеңесі бар шаруашылық жүргізу құқығындағы мемлекеттік кәсіпорынның ұйымдық-құқықтық нысанында құрылған білім беру ұйымдарына, коммерциялық емес және коммерциялық ұйымдарға "Мемлекеттік мүлік туралы", "Коммерциялық емес ұйымдар туралы" және "Акционерлік қоғамдар туралы" Қазақстан Республикасының заңдарында белгіленген ережелерге қайшы келмейтін бөлігінде қолданылады.

Ескерту. 44-бапқа өзгерістер енгізілді - ҚР 2011.03.01 N 414-IV (алғашқы ресми жарияланған күнінен бастап қолданысқа енгізіледі), 2011.10.24 № 487-IV (алғашқы ресми жарияланғанынан кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 04.07.2013 № 130-V (алғашқы ресми жарияланғанынан кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 21.07.2015 № 337-V (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 13.11.2015 № 398-V (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 04.07.2018 № 171-VI (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 27.12.2019 № 294-VI (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 31.03.2021 № 24-VII (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 26.06.2021 № 56-VII (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 19.04.2023 № 223-VII (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 16.11.2023 № 40-VIII (01.01.2024 бастап қолданысқа енгізіледі) Зандарымен.

#### **45-бап. Еңбек қатынастары және білім беру ұйымы басшысының жауапкершілігі**

1. Қызметкер мен білім беру ұйымының еңбек қатынастары Қазақстан Республикасының еңбек заңнамасымен реттеледі.

Педагогтерді мемлекеттік мектепке дейінгі ұйымдарға, орта, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі және қосымша білім беру ұйымдарына жұмысқа қабылдау білім беру саласындағы уәкілетті орган айқындаған білім беру саласындағы ақпараттандыру объектісі арқылы жүзеге асырылады.

Жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдарындағы педагогтердің және ғылыми қызметкерлердің (профессорлық-оқытушылық құрамның, ғылыми қызметкерлердің) лауазымдарға орналасуы конкурстық негізде жүзеге асырылады.

2. Әскери, арнаулы оқу орындарының басшылары мен профессор-оқытушылар құрамын лауазымға тағайындау тәртібін және олардың еңбек жағдайларын тиісінше Қазақстан Республикасының ұлттық қауіпсіздік органдары, Қазақстан Республикасының Ішкі істер министрлігі, Қазақстан Республикасының Төтенше жағдайлар министрлігі, Қазақстан Республикасының прокуратура органдары, Қазақстан Республикасының Қорғаныс министрлігі айқындайды.

3. Білім беру ұйымының басшысы Қазақстан Республикасының заңдарында белгіленген тәртіппен:

- 1) білім беру ұйымы білім алушыларының, тәрбиеленушілерінің, қызметкерлерінің құқықтары мен бостандықтарын бұзғаны;
- 2) өзінің құзыретіне жатқызылған функцияларды орындамағаны;
- 3) мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандартының талаптарын бұзғаны;

4) білім беру ұйымы білім алушыларының және тәрбиеленушілерінің, қызметкерлерінің оқу-тәрбие процесі кезіндегі өмірі мен денсаулығы;

4-1) білім беру ұйымдарына оқуға қабылдаудың үлгілік қағидаларын бұзғаны немесе білім алу үшін арнаулы жағдайлар жасамағаны;

5) қаржы-шаруашылық қызметтің жай-күйі, оның ішінде материалдық және ақша қаражаттарын нысаналы пайдаланбағаны;

5-1) білім беру саласындағы ақпараттандыру объектілеріне әкімшілік деректерді анық және (немесе) уақтылы ұсынбағаны;

6) нормативтік құқықтық актілерде және еңбек шартының талаптарында көзделген талаптарды өзге де бұзғаны үшін жауаптылықта болады.

**Ескерту. 45-бапқа өзгеріс енгізілді - ҚР 13.11.2015 № 398-V (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 27.12.2019 № 294-VI (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 08.01.2021 № 410-VI (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 26.06.2021 № 56-VII (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік алпыс күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 29.06.2021 № 58-VII (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 23.02.2024 № 64-VIII (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік алпыс күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Зандарымен.**

#### **45-1-бап. Кәсіптік білім беру саласындағы әлеуметтік әріптестік**

1. Кәсіптік білім беру саласындағы әлеуметтік әріптестік білім беру жүйесінің қызметі нәтижелерін арттыруға, экономика салалары мен жұмыс берушілердің қажеттіліктерін ескере отырып кадрлар даярлығының деңгейіне қол жеткізуге, оқытудың өндіріспен байланысын, оның ішінде дуальды оқытуды енгізу арқылы нығайтуға, мемлекеттік-жекешелік әріптестік негізінде жұмыс берушілердің қаражатын қоса алғанда, қосымша қаржыландыру көздерін тартуға бағдарланған.

2. Кәсіптік білім беру саласындағы әріптестердің өзара іс-қимылдарының негізгі бағыттары:

1) жұмыс берушілердің мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандарттарын, үлгілік оқу жоспарлары мен бағдарламаларын әзірлеуге қатысу;

2) кәсіпорындардың (ұйымдардың) технологиялық базасын пайдалана және тәлімгер бекітіп беріле отырып, білім алушылардың кәсіптік практикасын, арнайы пәндер бойынша оқытушылардың және мамандардың тағылымдамаларын ұйымдастыру;

2-1) техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білімнің білім беру бағдарламаларын іске асыратын білім беру ұйымдарында білім алушылардың кәсіптік практикадан өтуі үшін кәсіпорындардың (ұйымдардың) жұмыс орындарын ұсынуына жәрдемдесу;



3) кадрлар даярлау және оларды жұмысқа орналастыруға жәрдемдесу мәселелері бойынша тараптардың өзара іс-қимылдарын дамыту;

4) экономиканың тиісті салаларында кәсіптік қызмет тәжірибесі бар мамандарды оқыту процесіне тарту;

5) кәсіптік білім беру сапасын бақылауды ұйымдастыруға қатысу;

6) жұмыс берушілердің қаржылай қаражатын білім беру ұйымдарын дамытуға тарту болып табылады.

3. Әлеуметтік әріптестік:

1) республикалық деңгейде;

2) өңірлік (облыстық, қалалық, аудандық) деңгейде комиссиялар құру арқылы тараптардың өзара іс-қимылы жолымен жүзеге асырылады.

4. Кәсіптік және техникалық білім беру саласындағы әлеуметтік әріптестік жөніндегі комиссиялардың үлгі ережесі мен қызметінің тәртібін білім беру саласындағы уәкілетті орган бекітеді.

Ескерту. 6-тарау 45-1-баппен толықтырылды - ҚР 2011.10.24 № 487-IV (алғашқы ресми жарияланғанынан кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); өзгерістер енгізілді - ҚР 04.07.2013 № 130-V (алғашқы ресми жарияланғанынан кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 13.11.2015 № 398-V (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 04.07.2018 № 172-VI (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Заңдарымен.

#### **46-бап. Білім беру жүйесіндегі бірлестіктер**

Білім беру жүйесіндегі білім беру қызметі субъектілерінің мүдделерін олардың Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес құрылған және әрекет ететін бірлестіктері білдіре алады.

#### **47-бап. Білім алушылар мен тәрбиеленушілердің құқықтары, міндеттері мен жауапкершілігі**

1. Қазақстан Республикасы азаматтарының, Қазақстан Республикасында тұрақты тұратын шетелдіктер мен азаматтығы жоқ адамдардың қабылдау талаптарына сәйкес білім беру ұйымдарын және білім алу нысандарын таңдауға құқығы бар.

2. Білім алатын адамдар білім алушылар немесе тәрбиеленушілер болып табылады.

Білім алушыларға оқушылар, кадеттер, курсанттар, тыңдаушылар, студенттер, магистранттар, интерндер, резидент-дәрігерлер және докторанттар жатады.

Тәрбиеленушілерге мектепке дейінгі, интернаттық ұйымдарда білім алушы және тәрбиеленуші адамдар жатады.

3. Білім алушылар мен тәрбиеленушілердің:

1) мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандарттарына сәйкес сапалы білім алуға;

2) білім беру ұйымы кеңесінің шешімі бойынша жалпыға міндетті мемлекеттік білім беру стандарттары шеңберінде жеке оқу жоспарлары, қысқартылған білім беру бағдарламалары бойынша оқуға;

3) оқу жоспарларына сәйкес баламалы курстарды таңдауға;

4) өзінің бейімділігі мен қажеттеріне қарай қосымша білім беру қызметтерін, білімдерді ақылы негізде алуға;

5) білім беру ұйымдарын басқаруға қатысуға;

6) қайта қабылдануға және бір оқу орнынан басқасына, бір мамандықтан немесе жоғары білімнің білім беру бағдарламасынан басқасына, ақылы негізден мемлекеттік білім беру тапсырысы бойынша оқуға немесе оқудың бір нысанынан басқасына ауысуға;

7) білім беру ұйымдарында, оның ішінде мүгедектігі бар адамдар, мүмкіндіктері шектеулі балалар үшін қолжетімді нысанда ақпараттық ресурстарды тегін пайдалануға, оқулықтармен, оқу-әдістемелік кешендермен, оның ішінде мүгедектігі бар адамдар, мүмкіндіктері шектеулі балалар үшін дайындалған оқулықтармен, оқу-әдістемелік кешендермен қамтамасыз етілуге;

8) спорт, оқу, акт залдарын, компьютерлік сыныптарын және кітапхананы тегін пайдалануға;

9) Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес халықты жұмыспен қамту саласындағы жағдай туралы ақпарат алуға;

10) өзінің пікірі мен сенімін еркін білдіруге;

11) өзінің адамдық қадір-қасиетінің құрметтелуіне;

12) оқудағы, ғылыми және шығармашылық қызметтегі табыстары үшін көтермеленуге және сыйақы алуға құқығы бар.

4. Ведомстволық бағыныстылығына қарамастан, барлық білім беру ұйымдарының күндізгі оқу нысаны бойынша білім алушылары мен тәрбиеленушілерінің:

1) жергілікті өкілді органдардың шешімі бойынша қоғамдық көлікте (таксиден басқа) жеңілдікпен жол жүруге;

2) оқудан бос уақытта оқуды жұмыспен ұштастыруға;

3) Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес әскери қызметке шақырылу мерзімін кейінге қалдыруға құқығы бар.

5. Медициналық айғақтар бойынша және өзге де ерекше жағдайларды білім алушыға академиялық демалыс берілуі мүмкін.

5-1. Ішкі істер органдарында есепте тұрған девиантты мінез-құлықты балалар басым тәртіппен проактивті форматта балаларға арналған қосымша білім беру ұйымдарына қабылданады және (немесе) Қазақстан Республикасының заңнамасында айқындалған тәртіппен мемлекеттік спорттық және (немесе) шығармашылық тапсырысты орналастыру үшін ақпараттық жүйеде тіркеледі.



6. Білім беру ұйымдарын бітірген азаматтар келесі деңгейдегі білім беру ұйымына түсу кезінде бірдей құқықтарға ие болады.

6-1. Алып тасталды - ҚР 09.04.2016 № 501-V Заңымен (01.01.2017 бастап қолданысқа енгізіледі).

6-2. Алып тасталды - ҚР 09.04.2016 № 501-V Заңымен (01.01.2017 бастап қолданысқа енгізіледі).

7. Білім беру ұйымдарында күндізгі оқу нысаны бойынша мемлекеттік білім беру тапсырысы бойынша білім алушы студенттерге, интерндерге, магистранттарға, докторанттарға, резидент-дәрігерлерге, жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдарының дайындық бөлімдерінің тыңдаушыларына мемлекеттік стипендия төленуі мүмкін. Мемлекеттік стипендияны тағайындау және төлеу қағидаларын, сондай-ақ оның мөлшерін Қазақстан Республикасының Үкіметі бекітеді.

Мемлекеттік атаулы стипендия жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдарының неғұрлым дарынды магистранттарына және Қазақстан Республикасы жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдарының күндізгі оқу нысаны бойынша білім алушыларына жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдары ғылыми кеңестерінің шешімдері негізінде төленеді.

Көзі көрмейтін мүгедектігі бар адамдардың және құлағы естімейтін мүгедектігі бар адамдардың, жетім балалар мен ата-анасының қамқорлығынсыз қалған және қорғаншылыққа (қамқорлыққа) алынған балалардың, сондай-ақ кезекті аралық аттестаттаудың нәтижелері бойынша "үздік" деген бағаға ғана оқитын студенттер мен магистранттардың мөлшерін Қазақстан Республикасының Үкіметі айқындайтын жоғары мемлекеттік стипендия алуға құқығы бар.

Жеке және заңды тұлғалар тағайындайтын атаулы стипендиялар техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі, жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдарында оқытудың күндізгі нысаны бойынша білім алушыларға тағайындалады.

Атаулы стипендиялардың мөлшерін және оларды төлеу тәртібін оларды тағайындаған органдар мен тұлғалар айқындайды.

8. Алып тасталды - ҚР 2011.10.24 № 487-IV (алғашқы ресми жарияланғанынан кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Заңымен.

9. Білім алушыларды білім беру ұйымдары білім беру саласындағы уәкілетті орган айқындаған тәртіппен жатақханалардағы орындармен қамтамасыз етеді.

10. Білім алушылар мен тәрбиеленушілерді оқу процесінен алаңдатуға жол берілмейді.

10-1. Оқу мақсаттарында қысқа мерзімді оқу жоспарларында көзделген жағдайларды қоспағанда, орта білім беру ұйымдарында білім алушылар мен

тәрбиеленушілердің оқу процесі кезінде ұялы байланыстың абоненттік құрылғысын пайдалануына жол берілмейді.

11. Жетім балалар мен ата-анасының қамқорлығынсыз қалған балаларға арналған білім беру ұйымдарында білім алушы және (немесе) тәрбиеленуші жетім балалар мен ата-анасының қамқорлығынсыз қалған балалар толық мемлекет қамқорлығында ұсталады.

12. Білім алушылар мен тәрбиеленушілердің жекелеген санаттарына Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес басқа да жеңілдіктер беріледі.

13. Техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі, жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдарында мемлекеттік білім беру тапсырысы негізінде білім алушылардың қысқы және жазғы каникул кезінде қалааралық теміржол және автомобиль (таксиден басқа) көлігінде жеңілдікпен жол жүруге құқығы бар.

14. Білім алушылар мен тәрбиеленушілер мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандарттарының талаптарына сәйкес білімді, шеберлікті, практикалық дағдылар мен біліктілікті меңгеруге, ішкі тәртіп ережелерін сақтауға, білім беру ұйымының жарғысында және білім беру қызметтерін көрсету туралы шартта көзделген басқа да талаптарды орындауға міндетті.

15. Білім алушылар мен тәрбиеленушілер өздерінің денсаулығы үшін қам жеуге, рухани және тән саулығын өздігінен жетілдіруге ұмтылуға міндетті.

15-1. Орта білім беру ұйымдарында білім алушылар білім беру саласындағы уәкілетті орган белгілеген, міндетті мектеп формасына қойылатын талаптарды сақтауға міндетті.

Өзге білім беру ұйымдарында білім алушылар білім беру ұйымында белгіленген киім формасын сақтауға міндетті.

16. Білім алушылар мен тәрбиеленушілер педагогтің ар-намысы мен қадір-қасиетін, өздері білім алатын оқу орнының дәстүрлерін құрметтеуге міндетті.

17. Осы Заңның 26-бабы 8-тармағының 3) тармақшасында белгіленген квота шегінде педагогикалық, медициналық, ветеринариялық және ауыл шаруашылығы мамандықтары бойынша оқуға түскен ауыл жастары арасынан шыққан Қазақстан Республикасының азаматтары Қазақстан Республикасының Үкіметі айқындаған мерзімдерде және тәртіппен жұмыспен өтеуге міндетті.

Мемлекеттік білім беру тапсырысы негізінде педагогикалық және медициналық мамандықтарға оқуға түскен Қазақстан Республикасының азаматтары Қазақстан Республикасының Үкіметі айқындаған мерзімдерде және тәртіппен жұмыспен өтеуге міндетті.

Мемлекеттік білім беру тапсырысы негізінде басқа мамандықтар бойынша білім алған Қазақстан Республикасының азаматтары Қазақстан Республикасының Үкіметі айқындайтын тәртіппен кемінде үш жыл жұмыспен өтеуге міндетті.

Мемлекеттік білім беру тапсырысы негізінде философия докторлары (PhD) бағдарламасы бойынша докторантураға оқуға түскен Қазақстан Республикасының азаматтары Қазақстан Республикасының Үкіметі айқындаған мерзімдерде және тәртіппен жұмыспен өтеуге міндетті.

Мемлекеттік білім беру тапсырысы негізінде бейіні бойынша докторлар бағдарламасы бойынша докторантурада білім алған Қазақстан Республикасының азаматтары Қазақстан Республикасының Үкіметі айқындаған мерзімдерде және тәртіппен жұмыспен өтеуге міндетті.

Осы тармақта аталған адамдардың жұмысты өтеу жөніндегі өз міндеттерін орындауына немесе жұмысты өтемеген жағдайда бюджет қаражатының шығыстарын өтеуіне мониторингті және олардың сақталуына бақылауды қамтамасыз ету білім беру саласындағы уәкілетті органның операторына жүктеледі.

Осы Заңның 26-бабы 8-тармағының б) тармақшасында белгіленген квота шегінде педагогикалық, техникалық және ауыл шаруашылығы мамандықтары бойынша оқуға түскен ауыл жастары арасынан шыққан Қазақстан Республикасының азаматтары Қазақстан Республикасының Үкіметі айқындаған мерзімдерде және тәртіппен жұмыспен өтеуге міндетті.

Осы тармақта аталған Қазақстан Республикасының азаматтары жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымын бітіргеннен кейін:

1) ақылы негіздегі оқудан мемлекеттік білім беру тапсырысы бойынша оқуға ауысқан;

2) мемлекеттік білім беру тапсырысы бойынша оқудан ақылы негіздегі оқуға ауысқан;

3) ағымдағы немесе келесі оқу жылы ішінде кейіннен қайта қабылдану шартымен жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымынан шығарылған жағдайларда, Қазақстан Республикасының Үкіметі айқындайтын мерзім шегінде мемлекеттік білім беру тапсырысы бойынша іс жүзінде оқу уақытына мөлшерлес жұмыспен өтейді.

17-1. Мемлекеттік білім беру ұйымдарына және мемлекеттік медицина ұйымдарына жұмысқа бірінші кезекте бөліну құқығына мыналар ие:

1) жұбайы (зайыбы) бос орынды ұсынған елді мекенде тұратын, жұмыс істейтін немесе қызметін өткеретін адамдар;

2) ата-анасының біреуі немесе екеуі де мүгедектігі бар адам болып табылатын адамдар, сондай-ақ бос орынды ұсынған елді мекенде тұрақты тұратын, қорғаншылар және қамқоршылар болып табылатын адамдар.

17-2. Осы баптың 17-тармағында көзделген жұмысты өтеу жөніндегі міндеттен босату жас мамандарды жеке-жеке бөлу жөніндегі комиссияның шешімімен мынадай санаттағы жас мамандарға:

1) жұбайы (зайыбы) тұратын, жұмыс істейтін немесе қызметін өткеретін елді мекенде бос орын болмаған жағдайдағы адамдарға;

2) бірінші немесе екінші топтағы мүгедектігі бар адамдарға;

3) одан әрі оқу үшін мемлекеттік білім беру тапсырысы негізінде резидентураға, магистратураға, докторантураға түскен адамдарға;

4) жүкті әйелдерге, үш жасқа дейінгі баласы (балалары) бар, сондай-ақ үш жасқа дейінгі баланы (балаларды) өзі тәрбиелеп жатқан адамдарға беріледі.

17-3. Оқумен байланысты бюджет қаражаты есебінен шыққан шығыстар өтелместен , осы баптың 17-тармағында көзделген жұмысты өтеу жөніндегі міндеттің тоқтатылуы:

1) жұмысты өтеу жөніндегі міндеттің орындалуына байланысты;

2) тиісті құжатпен расталатын білім алушының (жас маманның) қайтыс болуына байланысты;

3) жұмысты өтеу мерзімі ішінде бірінші немесе екінші топтағы мүгедектік белгіленген жағдайда;

4) осы баптың 17-2-тармағында көзделген жағдайларда жұмысты өтеу жөніндегі міндеттен босатылуына байланысты басталады.

17-4. Осы баптың 17-2-тармағында көзделген жағдайларды қоспағанда, осы баптың 17-тармағында көзделген жұмысты өтеу жөніндегі міндетті орындамағаны үшін жас маман өзінің оқуына байланысты бюджет қаражаты есебінен шыққан шығыстарды өтеуге міндетті.

Бюджет қаражаты есебінен шеккен шығыстарды өтеу іс жүзінде жұмыспен өтелген кезеңге мөлшерлес жүзеге асырылады.

17-5. Жас мамандар осы баптың 17-тармағында көзделген жұмыспен өтеу жөніндегі міндетті орындамаған жағдайда, білім беру саласындағы уәкілетті орган операторының бюджет қаражатының шығыстарын өтеу жөніндегі талабына талап қоюдың ескіруі қолданылмайды.

18. Білім алушылардың, тәрбиеленушілердің міндеттерін бұзғаны үшін оларға білім беру ұйымының ішкі тәртібінің ережелерімен және жарғысымен көзделген тәртіптік ықпал ету шаралары не білім беру қызметтерін көрсету туралы шартта көзделген өзге де шаралар қолданылуы мүмкін.

**Ескерту. 47-бапқа өзгерістер енгізілді - ҚР 2011.01.19 № 395-IV (алғашқы ресми жарияланғанынан кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 2011.10.24 № 487-IV (алғашқы ресми жарияланғанынан кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 2012.01.09 № 535-IV (алғашқы ресми жарияланғанынан кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 21.07.2015 № 337-V (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 13.11.2015 № 398-V (қолданысқа енгізілу тәртібін 2-баптан қараңыз); 24.11.2015 № 421 -V (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 03.12.2015 № 433-V (01.01.2016 бастап қолданысқа енгізіледі);**

09.04.2016 № 501-V (01.01.2017 бастап қолданысқа енгізіледі); 04.07.2018 № 171-VI (қолданысқа енгізілу тәртібін 2-баптан қараңыз); 04.07.2018 № 172-VI (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 28.10.2019 № 268-VI (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 07.07.2020 № 361-VI (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 08.01.2021 № 410-VI (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 27.06.2022 № 129-VII (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 14.07.2022 № 141-VII (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 23.02.2024 № 64-VIII (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік алпыс күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Заңдарымен.

#### **48-бап. Білім алушылардың, тәрбиеленушілердің денсаулығын сақтау**

1. Білім беру ұйымдарында білім алушылардың, тәрбиеленушілердің науқастануын болдырмау, денсаулығын нығайту, тән саулығын жетілдіру, салауатты өмір салтына қалыптастыру жөніндегі қажетті шаралардың орындалуы қамтамасыз етіледі.

2. Білім алушылардың, тәрбиеленушілердің оқу жүктемесі, сабақ режимі мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандарттары, санитарлық-эпидемиологиялық ережелер мен нормалар, оқу жоспарлары мен денсаулық сақтау және білім беру органдарының ұсынымдары негізінде әзірленген білім беру ұйымдары бекітетін ережелермен айқындалады.

3. Денсаулық сақтау жүйесінің ұйымдары білім алушылардың, тәрбиеленушілердің денсаулық жағдайына үнемі бақылау жасауды, оларға медициналық қызмет көрсетуді жүзеге асырады. Білім беру ұйымдары медициналық пункттер үшін үй-жайлар ұсынады.

Білім алушылардың, тәрбиеленушілердің денсаулығын сақтауды қамтамасыз ету мақсатында білім беру ұйымдары білім алушыларға және тәрбиеленушілерге медициналық қызмет көрсетуді қамтамасыз ететін құрылымдық бөлімшелер құруға құқылы.

3-1. Интернаттық ұйымдарға жатпайтын орта білім беру ұйымдарының білім алушыларына медициналық қызмет көрсетуді алғашқы медициналық-санитариялық көмек көрсету ұйымдары денсаулық сақтау саласындағы уәкілетті орган бекіткен қағидаларға сәйкес қамтамасыз етеді.

4. Алып тасталды – ҚР 27.12.2019 № 294-VI (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Заңымен.

5. Білім беру ұйымдарындағы сабақ кестесінде білім алушылар мен тәрбиеленушілердің тамақтануы және белсенді тынығуы үшін ұзақтығы жеткілікті үзіліс жасалуы көзделуге тиіс.

Білім беру ұйымдарында білім алушылардың тамақтануын ұйымдастыру үшін жағдай жасалады. Тамақ сапасын бақылау денсаулық сақтау органдарына жүктеледі.

6. Білім беру ұйымдарында оқытудың, тәрбиелеудің, еңбек пен тынығудың салауатты және қауіпсіз жағдайларын жасау үшін жауапкершілік олардың басшыларына жүктеледі.

Ескерту. 48-бапқа өзгерістер енгізілді - ҚР 2011.10.24 № 487-IV (алғашқы ресми жарияланғанынан кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 13.11.2015 № 398-V (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 22.12.2016 № 29-VI (01.01.2017 бастап қолданысқа енгізіледі); 27.12.2019 № 294-VI (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Заңдарымен.

**48-1-бап. Мемлекеттік білім беру ұйымдарында білім алушыларды тамақтандыруды ұйымдастыру, сондай-ақ балаларды тамақтандыруды қамтамасыз етуге байланысты тауарларды сатып алу**

1. Мемлекеттік орта білім беру ұйымдарында, қосымша білім беретін мектептен тыс ұйымдарда білім алушыларды тамақтандыруды ұйымдастыру, сондай-ақ мемлекеттік мектепке дейінгі ұйымдарда, жетім балалар мен ата-анасының қамқорлығынсыз қалған балаларға арналған білім беру ұйымдарында, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім беру ұйымдарында тәрбиеленетін және білім алатын балаларды тамақтандыруды қамтамасыз етуге байланысты тауарларды сатып алу кезінде:

1) әлеуетті өнім берушілерге сандық жағынан өлшенбейтін және (немесе) әкімшілендірілмейтін кез келген талаптарды белгілеуге не конкурстық құжаттамада не орналастырылатын ақпаратта сатып алынатын көрсетілетін қызметтердің, тауарлардың жекелеген әлеуетті өнім берушілерге тиесілілігін айқындайтын сипаттамаларды көрсетуге;

2) мемлекеттік орта білім беру ұйымдарында, қосымша білім беретін мектептен тыс ұйымдарда білім алушыларды тамақтандыруды ұйымдастыру, сондай-ақ мемлекеттік мектепке дейінгі ұйымдарда, жетім балалар мен ата-анасының қамқорлығынсыз қалған балаларға арналған білім беру ұйымдарында, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім беру ұйымдарында тәрбиеленетін және білім алатын балаларды тамақтандыруды қамтамасыз етуге байланысты тауарларды сатып алу қағидаларында (бұдан әрі осы баптың мақсаттарында – тамақтандыруды ұйымдастыру қағидалары) көзделмеген жағдайларда көрсетілетін қызметтерді, тауарларды сатып алудан бас тартуға;

3) конкурсқа қатысуға арналған өтінімге жетіспейтін құжаттарды ұсынуға, конкурсқа қатысуға арналған өтінімде ұсынылған құжаттарды ауыстыруға, тиісінше ресімделмеген құжаттарды тамақтандыруды ұйымдастыру қағидаларында көзделген біліктілік талаптарына және конкурстық құжаттаманың талаптарына сәйкес келтіруге байланысты конкурстық комиссияның сұрау салу жіберуіне және өзге де әрекеттеріне;



4) конкурстық құжаттамада көрсетілетін қызметтерді, тауарларды әлеуетті берушілерге тамақтандыруды ұйымдастыру қағидаларында көзделмеген біліктілік талаптарын белгілеуге;

5) тамақтандыруды ұйымдастыру қағидаларында көзделген өлшемшарттарды қолдану, сол сияқты көрсетілетін қызметтерді, тауарларды берушіні таңдау өлшемшарттарын есептеу тәртібін бұзуға;

6) көрсетілетін қызметтерді, тауарларды әлеуетті берушіні тамақтандыруды ұйымдастыру қағидаларында көзделмеген негіздер бойынша біліктілік талаптарына және (немесе) конкурстық құжаттаманың талаптарына сәйкес келмейді деп тануға жол берілмейді.

2. Мемлекеттік орта білім беру ұйымдарында, қосымша білім беретін мектептен тыс ұйымдарда білім алушыларды тамақтандыруды ұйымдастыру, сондай-ақ мемлекеттік мектепке дейінгі ұйымдарда, жетім балалар мен ата-аналарының қамқорлығынсыз қалған балаларға арналған білім беру ұйымдарында, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім беру ұйымдарында тәрбиеленетін және білім алатын балаларды тамақтандыруды қамтамасыз етуге байланысты тауарларды сатып алу кезінде тапсырыс беруші:

1) тамақтандыруды ұйымдастыру қағидаларына сәйкес сатып алынатын көрсетілетін қызметтерді лоттарға бөлу тәртібін сақтауға;

2) мынадай:

әлеуетті өнім беруші конкурс жеңімпазы деп танылған жағдайда оның шарт жасасудан жалтару;

өнім берушінің қызметтерді көрсету, тауарларды сатып алу туралы өзімен жасалған шарт бойынша міндеттемелерді орындамау немесе тиісінше орындамау;

өнім берушінің (әлеуетті өнім берушінің) біліктілік талаптары бойынша анық емес ақпарат беру фактісі туралы өзіне белгілі болған күннен бастап күнтізбелік отыз күннен кешіктірмей әлеуетті өнім берушіні немесе өнім берушіні жосықсыз деп тану туралы талап қоюмен сотқа жүгінуге;

3) егер әлеуетті өнім беруші конкурсқа қатысуға жіберілмеген жағдайда, конкурстың қорытындысы туралы хаттамада осындай әлеуетті өнім берушінің конкурсқа қатысуға арналған өтінімін қабылдамау негіздемелерін, сондай-ақ конкурсқа қатысуға арналған өтінімді қабылдамауға негіз болған растаушы мәліметтер мен құжаттарды көрсетуге;

4) тамақтандыруды ұйымдастыру қағидаларында белгіленген мерзімдерде көрсетілетін қызметтерді және (немесе) тауарларды сатып алудың жылдық жоспарын (көрсетілетін қызметтерді және (немесе) тауарларды сатып алудың алдын ала жылдық жоспарын) немесе көрсетілетін қызметтерді және (немесе) тауарларды сатып алудың жылдық жоспарына (көрсетілетін қызметтерді және (немесе) тауарларды сатып алудың алдын ала жылдық жоспарына) енгізілген өзгерістерді және (немесе) толықтыруларды

мемлекеттік сатып алу веб-порталында орналастыру, сол сияқты көрсетілетін қызметтерді және (немесе) тауарларды сатып алудың жылдық жоспарын бюджетке сәйкес келетін көлемде бекіту (нақтылау) тәртібін сақтауға;

5) тамақтандыруды ұйымдастыру қағидаларында белгіленген мерзімдерде әлеуетті өнім берушілердің конкурсқа қатысуға арналған өтінімдерін карауға және конкурс қорытындысы туралы хаттаманы орналастыруға міндетті.

3. Мемлекеттік орта білім беру ұйымдарында, қосымша білім беретін мектептен тыс ұйымдарда білім алушыларды тамақтандыруды ұйымдастыру бойынша көрсетілетін қызметтерді, тауарларды, сондай-ақ мемлекеттік мектепке дейінгі ұйымдарда, жетім балалар мен ата-анасының қамқорлығынсыз қалған балаларға арналған білім беру ұйымдарында, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім беру ұйымдарында тәрбиеленетін және білім алатын балаларды тамақтандыруды қамтамасыз етуге байланысты тауарларды жосықсыз берушілер (әлеуетті берушілер) тізбесінде, сондай-ақ мемлекеттік сатып алуға жосықсыз қатысушылар тізілімінде тұрған өнім беруші (әлеуетті өнім беруші) өзін жосықсыз өнім беруші (әлеуетті өнім беруші) немесе мемлекеттік сатып алуға жосықсыз қатысушы деп тану туралы сот шешімі заңды күшіне енген күннен бастап жиырма төрт ай ішінде мемлекеттік орта білім беру ұйымдарында, қосымша білім беретін мектептен тыс ұйымдарда білім алушыларды тамақтандыруды ұйымдастыру бойынша көрсетілетін қызметтерді, тауарларды, сондай-ақ мемлекеттік мектепке дейінгі ұйымдарда, жетім балалар мен ата-анасының қамқорлығынсыз қалған балаларға арналған білім беру ұйымдарында, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім беру ұйымдарында тәрбиеленетін және білім алатын балаларды тамақтандыруды қамтамасыз етуге байланысты тауарларды берушіні таңдау жөніндегі конкурсқа қатысуға жіберілмейді.

**Ескерту. Заң 48-1-баппен толықтырылды – ҚР 08.01.2021 № 410-VI (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі)**

**Заңымен.**

#### **49-бап. Ата-аналардың және өзге де заңды өкілдердің құқықтары мен міндеттері**

1. Кәмелетке толмаған балалардың ата-аналары мен өзге де заңды өкілдерінің:

1) баланың тілегін, жеке бейімділігі мен ерекшеліктерін ескере отырып білім беру ұйымын таңдауға;

2) ата-аналар комитеттері арқылы білім беру ұйымдарын басқару органдарының жұмысына қатысуға;

3) білім беру ұйымдарынан өз балаларының үлгеріміне, мінез-құлқына және оқу жағдайларына қатысты ақпарат алуға;

4) өз балаларын оқыту мен тәрбиелеу проблемалары жөнінде психологиялық-медициналық-педагогикалық консультациялардан консультациялық көмек алуға;

5) балаларының шарттық негізде қосымша көрсетілетін қызметтер алуына;

6) баланың оқу жетістіктерінің ағымдағы бағаларына және үй тапсырмаларына тегін электрондық қолжетімділікті алуына құқығы бар.

2. Ата-аналар мен өзге де заңды өкілдер:

1) балаларға өмірі мен оқуы үшін салауатты және қауіпсіз жағдайлар жасауға, олардың ой-өрісі мен дене күшін дамытуды, имандылық тұрғысынан қалыптасуын қамтамасыз етуге;

1-1) балалардың ұялы байланыстың абоненттік құрылғысын пайдалануын, сондай-ақ балалардың өз денсаулығы мен дамуына зиян келтіретін ақпаратты орналастыратын интернет-ресурстарға кіруін бақылауды жүзеге асыруға;

2) балаларды одан әрі жалпы білім беретін мектепке беруді айқындай отырып, мектеп алды даярлығын қамтамасыз етуге;

3) білім беру ұйымының жарғысында айқындалған қағидаларды орындауға;

4) балалардың оқу орнындағы сабаққа баруын қамтамасыз етуге;

5) білім беру ұйымы жұмыскерлерінің ар-намысы мен қадір-қасиетін құрметтеуге;

6) білім беру саласындағы уәкілетті орган белгілеген, міндетті мектеп формасына қойылатын талаптарды орындауға;

7) білім беру ұйымында белгіленген киім формасын сақтауға міндетті.

3. Қазақстан Республикасының азаматтары болып табылатын және Қазақстан Республикасында тұрақты тұратын балалардың ата-аналары мен өзге де заңды өкілдері Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен шет елдерге кеткен балаларды қоспағанда, Қазақстан Республикасының білім беру ұйымдарында немесе негізгі орта, жалпы орта білімнің жалпы білім беретін оқу бағдарламалары бойынша білім беру қызметімен айналысуға лицензиясы бар, Қазақстан Республикасының аумағындағы халықаралық мектептерде олардың орта білім алуын қамтамасыз етуге міндетті.

4. Бастауыш, негізгі орта, жалпы орта, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім беру ұйымдарында білім алушыларды белгілі бір академиялық кезеңге (семестрге немесе оқу жылына) басқа білім беру ұйымына (ел ішінде немесе шетелге) ауыстыру Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес және ата-аналарының немесе өзге де заңды өкілдерінің жазбаша келісімімен, сондай-ақ академиялық кредиттер түрінде және (немесе) басқа білім беру ұйымында оқуды жалғастыру үшін меңгерген оқыту нәтижелерін (модульдерін), оқу бағдарламаларын, пәндерін міндетті түрде қайта сынақ есебіне жаза отырып жүзеге асырылады.

Ескерту. 49-бапқа өзгерістер енгізілді - ҚР 2011.10.24 № 487-IV (алғашқы ресми жарияланғанынан кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 13.11.2015 № 398-V (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 08.01.2021 № 410-VI (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 23.02.2024 № 64-VIII (

алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік алпыс күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Заңдарымен.

**7-тарау. Жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымында кәсіптік қызметін жүзеге асыратын педагогтің мәртебесі**

Ескерту. 7-тараудың тақырыбы жаңа редакцияда – ҚР 27.12.2019 № 294-VI (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Заңымен.

**50-бап. Жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымында кәсіптік қызметін жүзеге асыратын педагогтің құқықтық мәртебесі**

1. Қазақстан Республикасында жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымы педагогінің ерекше мәртебесі танылады, бұл оның кәсіптік қызметін жүзеге асыруы үшін жағдайды қамтамасыз етеді.

2. Жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымында кәсіптік қызметін жүзеге асыратын педагогтің құқықтық мәртебесі осы тарауда айқындалады.

3. Кәсіптік қызметін жүзеге асырған және Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымымен еңбек қатынастарында болған кезеңде адам педагог мәртебесіне ие болады.

Ескерту. 50-бап жаңа редакцияда – ҚР 27.12.2019 № 294-VI (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Заңымен.

**51-бап. Жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымында кәсіптік қызметін жүзеге асыратын педагогтің құқықтары, міндеттері мен жауапкершілігі**

Ескерту. 51-баптың тақырыбына өзгеріс енгізілді – ҚР 27.12.2019 № 294-VI (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Заңымен.

1. Жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымы педагогінің кәсіптік қызметіне:

1) соттың заңды күшіне енген үкіміне сәйкес педагогтің кәсіптік қызметін жүзеге асыру құқығынан айырылған;

2) Қазақстан Республикасының заңдарында белгіленген тәртіппен әрекетке қабілетсіз немесе әрекет қабілеті шектеулі деп танылған;

3) медициналық қарсы көрсетілімдері, сондай-ақ психикалық, мінез-құлықтық, оның ішінде психикаға белсенді әсер ететін заттарды тұтынуға байланысты бұзылушылықтары (аурулары) бар, денсаулық сақтау ұйымдарында есепте тұрған;

4) жоғары немесе жоғары оқу орнынан кейінгі білімі туралы құжаттары жоқ адамдар;

5) Қазақстан Республикасының Еңбек кодексінде көзделген өзге де шектеулер негізінде жіберілмейді.

2. Жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымында кәсіптік қызметін жүзеге асыратын педагогтің:

1) кәсіби қызметіне арналған жағдаймен қамтамасыз етіле отырып, педагогтік қызметпен айналысуға;

2) ғылыми-зерттеу, тәжірибелік-эксперименттік жұмыспен айналысуға, педагогтік практикаға жаңа әдістемелер мен технологияларды енгізуге;

3) дара педагогтік қызметке;

4) тиісті білім беру деңгейінің мемлекеттік жалпыға міндетті стандартының талаптары сақталған жағдайда педагогтік қызметті ұйымдастырудың тәсілдері мен нысандарын еркін таңдауға;

5) білім беру ұйымдарын басқарудың алқалы органдарының жұмысына қатысуға;

6) бес жылда бір реттен сиретпей, ұзақтығы төрт айдан аспайтын біліктілігін арттыруға;

7) алып тасталды – ҚР 27.12.2019 № 294-VI (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Заңымен.

8) педагогтік қызметтегі табыстары үшін мемлекеттік наградалар, құрметті атақтар, сыйлықтар мен атаулы стипендиялар түрінде моральдық және материалдық көтермеленуге;

9) өзінің кәсіптік ар-намысы мен қадір-қасиетінің қорғалуына;

10) әскери қызметке шақырылу мерзімінің кейінге қалдырылуына;

11) ғылыми қызметпен айналысу үшін педагогтік өтілі сақтала отырып, шығармашылық демалыс алуға;

12) білім беру ұйымы әкімшілігінің бұйрықтары мен өкімдеріне шағым жасауға;

13) білім алушылар, тәрбиеленушілер және олардың ата-аналары немесе өзге де заңды өкілдері тарапынан өз ар-намысы мен қадір-қасиетінің құрметтелуіне құқығы бар.

3. Жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымында кәсіптік қызметін жүзеге асыратын педагог:

1) өзінің кәсіптік құзыреті саласында тиісті теориялық және практикалық білімді және оқыту дағдыларын меңгеруге;

2) мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандарттарының талаптарына сәйкес ұсынылатын білім беру қызметтерінің сапасын қамтамасыз етуге;

3) білім алушыларды жоғары имандылық, ата-аналарына, этномәдени құндылықтарға құрмет көрсету, қоршаған дүниеге ұқыпты қарау рухында тәрбиелеуге;

4) білім алушылардың өмірлік дағдыларын, құзыретін, өздігінен жұмыс істеуін, шығармашылық қабілеттерін дамытуға;

5) өзінің кәсіптік шеберлігін, зияткерлік, шығармашылық және жалпы ғылыми деңгейін ұдайы жетілдіріп отыруға;

6) алып тасталды – ҚР 27.12.2019 № 294-VI (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Заңымен.

7) педагогтік әдеп қағидаларын сақтауға;

8) білім алушылардың, тәрбиеленушілер мен олардың ата-аналарының немесе өзге де заңды өкілдерінің ар-намысы мен қадір-қасиетін құрметтеуге;

9) құқық қорғау органдарына білім беру ұйымдарында қылмыстық не әкімшілік құқық бұзушылық белгілері бар әрекеттерді (әрекетсіздікті) кәмелетке толмағандардың жасау немесе оларға қатысты жасалу фактілері туралы, сондай-ақ білім беру ұйымдарынан тыс жерде кәсіптік қызметіне байланысты өзіне белгілі болған фактілер туралы дереу хабарлауға;

10) арнаулы әлеуметтік қызметтерге мұқтаж баланы анықтағаннан бастап бір жұмыс күні ішінде кәмелетке толмағандар арасындағы құқық бұзушылықтардың, қадағалаусыз және панасыз қалудың профилактикасы жүйесі органдарына хабарлауға міндетті.

Міндеттерін бұзғаны және педагог атағына кір келтіретін теріс қылық жасағаны үшін жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымында кәсіптік қызметін жүзеге асыратын педагог Қазақстан Республикасының заңдарында белгіленген жауаптылыққа тартылуы мүмкін.

4. Қазақстан Республикасының заңдарында көзделген жағдайларды қоспағанда, жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдарында кәсіптік қызметін жүзеге асыратын педагогтерді өздерінің кәсіптік міндеттерін орындаумен байланысы жоқ жұмыс түрлеріне тартуға жол берілмейді.

5. Жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдарында кәсіптік қызметін жүзеге асыратын педагогтердің білім беру процесін саяси үгіттеу, діни насихат жүргізу мақсатында немесе білім алушыларды Қазақстан Республикасының Конституциясына және Қазақстан Республикасының заңнамасына қайшы келетін әрекеттерге итермелеу үшін пайдалануына тыйым салынады.

Ескерту. 51-бап жаңа редакцияда - ҚР 13.11.2015 № 398-V Заңымен (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); өзгерістер енгізілді - ҚР 09.04.2016 № 501-V (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 01.04.2019 № 240-VI (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 27.12.2019 № 294-VI (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 07.07.2020 № 361-VI (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 20.04.2023 № 226-VII (01.07.2023 бастап қолданысқа енгізіледі) Заңдарымен.



**52-бап. Жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдарында кәсіптік қызметін жүзеге асыратын педагогтердің еңбегіне ақы төлеу жүйесі**

Ескерту. 52-баптың тақырыбына өзгеріс енгізілді – ҚР 27.12.2019 № 294-VI (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Заңымен.

1. Мемлекеттік жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдарында кәсіптік қызметін жүзеге асыратын педагогтердің еңбегіне ақы төлеу жүйесі Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен айқындалады.

Жекеменшік жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдарында кәсіптік қызметін жүзеге асыратын педагогтердің еңбегіне ақы төлеуді Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес олардың құрылтайшылары немесе оған уәкілетті адам айқындайды.

2. Алып тасталды – ҚР 27.12.2019 № 294-VI (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Заңымен.

3. Мемлекеттік жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдарында кәсіптік қызметін жүзеге асыратын педагогтердің лауазымдық айлықақысы, қосымша ақылар мен үстеме ақылар, сондай-ақ ынталандыру сипатындағы басқа да төлемдер Қазақстан Республикасының заңнамасымен айқындалады.

4. Алып тасталды – ҚР 27.12.2019 № 294-VI (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Заңымен.

5. Ерекше мәртебесі бар жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдарының профессор-оқытушылар құрамы мен басшы қызметкерлерінің лауазымдық айлықақысы арттырылып отыратын коэффициентті ескере отырып айқындалады.

6. Қазақстан Республикасының азаматтары болып табылатын, мемлекеттік жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдарында немесе дауыс беретін акцияларының (жарғылық капиталға қатысу үлестерінің) елу пайыздан астамы мемлекетке тиесілі жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдарында, немесе мемлекеттік білім беру тапсырысы орналастырылған жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдарында ғылыми-педагогикалық қызметін жүзеге асыратын педагогтерге тиісті дипломы немесе білім туралы құжатты тану туралы куәлігі болған кезде негізгі жұмыс орны бойынша:

философия докторы (PhD), бейіні бойынша доктор дәрежесі үшін республикалық бюджет туралы заңда белгіленген және тиісті қаржы жылының 1 қаңтарында қолданыста болатын айлық есептік көрсеткіштің 17 еселенген мөлшерінде;

философия докторы (PhD) дәрежесі және қауымдастырылған профессор (доцент) ғылыми атағы; бейіні бойынша доктор дәрежесі және қауымдастырылған профессор (доцент) ғылыми атағы үшін республикалық бюджет туралы заңда белгіленген және



тиісті қаржы жылының 1 қаңтарында қолданыста болатын айлық есептік көрсеткіштің 25 еселенген мөлшерінде;

ғылым кандидаты ғылыми дәрежесі үшін республикалық бюджет туралы заңда белгіленген және тиісті қаржы жылының 1 қаңтарында қолданыста болатын айлық есептік көрсеткіштің 17 еселенген мөлшерінде, ғылым докторы ғылыми дәрежесі үшін айлық есептік көрсеткіштің 34 еселенген мөлшерінде;

ғылым кандидаты ғылыми дәрежесі және қауымдастырылған профессор (доцент) ғылыми атағы үшін республикалық бюджет туралы заңда белгіленген және тиісті қаржы жылының 1 қаңтарында қолданыста болатын айлық есептік көрсеткіштің 25 еселенген мөлшерінде, ғылым докторы ғылыми дәрежесі және қауымдастырылған профессор (доцент) ғылыми атағы үшін айлық есептік көрсеткіштің 42 еселенген мөлшерінде;

философия докторы (PhD) дәрежесі және профессор ғылыми атағы; бейіні бойынша доктор дәрежесі және профессор ғылыми атағы үшін республикалық бюджет туралы заңда белгіленген және тиісті қаржы жылының 1 қаңтарында қолданыста болатын айлық есептік көрсеткіштің 50 еселенген мөлшерінде;

ғылым кандидаты ғылыми дәрежесі және профессор ғылыми атағы; ғылым докторы дәрежесі және профессор ғылыми атағы үшін республикалық бюджет туралы заңда белгіленген және тиісті қаржы жылының 1 қаңтарында қолданыста болатын айлық есептік көрсеткіштің 50 еселенген мөлшерінде ай сайынғы қосымша ақы белгіленеді.

7. Жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдарында кәсіптік қызметін жүзеге асыратын педагогтердің жұмыс уақытының ұзақтығы Қазақстан Республикасының еңбек заңнамасына сәйкес белгіленеді.

Жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдарының профессор-оқытушылар құрамының жылдық оқу жүктемесі жұмыс уақытының жылдық нормасы шегінде белгіленеді және оны жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымының басшысы алқалы басқару органының шешімі негізінде бекітеді.

8. Мемлекеттік білім беру тапсырысын айқындау кезінде Сот төрелігі академиясын, әскери, арнаулы оқу орындарын, мәдениет саласындағы білім беру ұйымдарын қоспағанда, жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдары профессор-оқытушылар құрамының жалпы санын есептеу үшін білім алушылар санының оқытушыларға орташа арақатынасын ғылым және жоғары білім саласындағы уәкілетті орган бекітеді.

Ескерту. 52-бапқа өзгерістер енгізілді - ҚР 2011.10.24 № 487-IV (алғашқы ресми жарияланғанынан кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 13.11.2015 № 398-V (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 02.07.2018 № 165-VI (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 04.07.2018 № 171-VI (

алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 26.12.2018 № 203-VI (01.01.2019 бастап қолданысқа енгізіледі); 21.02.2019 № 227-VI (қолданысқа енгізілу тәртібін 2-баптан қараңыз); 27.12.2019 № 294-VI (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 08.01.2021 № 410-VI (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 19.04.2023 № 223-VII (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 06.05.2024 № 79-VIII (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Заңдарымен.

### **53-бап. Әлеуметтік кепілдіктер**

1. Жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдарында кәсіптік қызметін жүзеге асыратын педагогтер мынадай:

1) Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес тұрғын үй, оның ішінде қызметтік үй және (немесе) жатақхана;

2) ұзақтығы күнтізбелік 56 күн жыл сайынғы ақы төленетін еңбек демалысын алудың әлеуметтік кепілдіктерін иеленеді.

2. Ауылдық жерде жұмыс істейтін, жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдарында кәсіптік қызметін жүзеге асыратын педагогтерге:

1) жергілікті өкілді органдардың шешімі бойынша қала жағдайында педагогтік қызметті жүзеге асыратын педагогтердің ставкаларымен салыстырғанда айлықақылар мен тарифтік ставкалар кемінде жиырма бес пайызға арттырылып белгіленеді;

2) жергілікті өкілді органдар бекіткен тәртіппен және мөлшерде бюджет қаражаты есебінен коммуналдық көрсетілетін қызметтерге ақы төлеу және отын сатып алу бойынша әлеуметтік қолдау көрсетіледі.

2-1. Ауылдық жерде жұмыс істейтін, жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдарында кәсіптік қызметін жүзеге асыратын педагогтерге Қазақстан Республикасының заңнамасында көзделген қосымша әлеуметтік қолдау шаралары ұсынылады.

2-2. Ауылдық жерде жұмыс істейтін, жеке меншігінде малы бар, жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдарында кәсіптік қызметін жүзеге асыратын педагогтерге жергілікті өкілді және атқарушы органдардың шешімі бойынша жемшөп, мал жаю және шөп шабу үшін жер учаскелері беріледі.

3. Жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдарында кәсіптік қызметін жүзеге асыратын педагогтерге жыл сайын тиісті бюджет қаражаты есебінен:

1) оларға кезекті еңбек демалысын беру кезінде мемлекеттік жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдарында Қазақстан Республикасының еңбек туралы заңнамасымен айқындалған мөлшерде күнтізбелік жылда бір рет сауықтыруға жәрдемақы;

2) "Жоғары оқу орнының үздік оқытушысы" атағын иеленушіге жұмсау бағытын Қазақстан Республикасының Үкіметі айқындайтын айлық есептік көрсеткіштің 2000 еселенген мөлшерінде мемлекеттік грант төленеді.

3) алып тасталды – ҚР 27.12.2019 № 294-VI (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Заңымен.

Ескерту. 53-бапқа өзгерістер енгізілді - ҚР 2008.12.24 N 111-IV (2009.01.01 бастап қолданысқа енгізіледі), 2011.10.24 № 487-IV (алғашқы ресми жарияланғанынан кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 13.11.2015 № 398-V (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 02.07.2018 № 165-VI (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 27.12.2019 № 294-VI (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Заңдарымен.

## **8-тарау. БІЛІМ БЕРУ САЛАСЫНДАҒЫ МЕМЛЕКЕТТІК РЕТТЕУ**

### **54-бап. Білім беру саласындағы мемлекеттік реттеудің мақсаты мен нысандары**

1. Білім беру саласындағы мемлекеттік реттеу білім алуға конституциялық құқықтарды іске асыруды қамтамасыз ететін жағдайларды жасауға және білім беру ұйымдары ұсынатын білім беру қызметтерін көрсетудің жоғары сапасын қамтамасыз етуге бағытталған.

2. Білім беру саласындағы мемлекеттік реттеу құқықтық қамтамасыз ету, білім сапасын басқару, стандарттау, бақылау жүргізу арқылы жүзеге асырылады.

### **55-бап. Білім беру сапасын басқару**

1. Білім беру сапасын басқару білім беру саласындағы бірыңғай мемлекеттік саясатты іске асыруға бағытталған және білім сапасын бағалаудың бірыңғай ұлттық жүйесін құрайтын мемлекеттік және институционалдық құрылымдарын, білім беруді қаржыландыруға бөлінетін қаражатты пайдалану ұтымдылығын және білім беру жүйесі жұмыс істеуінің тұтастай тиімділігін қамтиды.

2. Білім беру сапасын басқару білім беру мониторингінің нәтижелері негізінде, білім берудің барлық деңгейлерінде басқарушылық шешімдерді қабылдау арқылы жүзеге асырылады.

3. Білім беру мониторингі білім беру жүйесінің сапасын сырттай және ішкі бағалау үшін әкімшілік деректер мен талдамалық бағалау көрсеткіштерінің кешені көмегімен жүзеге асырылады.

4. Білім алушылардың білім жетістіктерінің мониторингі білім беру ұйымдарынан тәуелсіз, оқыту сапасын жүйелі байқау болып табылады.

Бастауыш және негізгі орта білім беру ұйымдарында білім алушылардың білім жетістіктерінің мониторингі білім алушылар білімінің сапасын бастауыш және негізгі орта білім берудің мемлекеттік жалпыға міндетті стандарттарына сәйкестігіне бағалау мақсатында жүзеге асырылады.

Техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім беру ұйымдарында білім алушылардың білім жетістіктерінің мониторингі жалпы білім беретін пәндерді және (немесе) кәсіптік модульдерді немесе жалпы кәсіптік, арнайы пәндерді меңгеру деңгейін техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім берудің мемлекеттік жалпыға міндетті стандартына сәйкестігіне бағалау мақсатында жүзеге асырылады.

**5. Алып тасталды – ҚР 08.01.2021 № 410-VI (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Заңымен.**

6. Білім алушылардың білім жетістіктеріне мониторинг жүргізілетін орта, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім беру ұйымдарының тізбесін білім беру саласындағы уәкілетті орган айқындайды.

7. Білім алушылардың білім жетістіктеріне мониторинг жүргізу жөніндегі іс-шаралар кешенін жүзеге асыратын ұйым:

**1) алып тасталды – ҚР 08.01.2021 № 410-VI (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Заңымен;**

2) білім алушылардың білім жетістіктерін бағалау әдіснамасын және мониторингілеу құралдарын әзірлейді;

3) білім алушылардың жауаптарын мониторингілеу мен өңдеуді жүргізеді;

4) білім алушылардың білім жетістіктерін мониторингілеу нәтижелеріне кешенді талдау жүргізеді.

**Ескерту. 55-бапқа өзгерістер енгізілді - ҚР 2011.10.24 № 487-IV (алғашқы ресми жарияланғанынан кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 13.11.2015 № 398-V (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 04.07.2018 № 171-VI (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 25.06.2020 № 347-VI (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 08.01.2021 № 410-VI (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 23.02.2024 № 64-VIII (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік алпыс күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Заңдарымен.**

#### **56-бап. Білім берудің мемлекеттік жалпыға міндетті стандарттары**

1. Қазақстан Республикасында әрбір білім беру деңгейі бойынша:

1) оқыту нәтижелеріне бағдарлана отырып, білімнің мазмұнына;

2) білім алушылар мен тәрбиеленушілердің оқу жүктемесінің ең көп көлеміне;

3) білім алушылардың даярлық деңгейіне;

4) оқу мерзіміне қойылатын жалпы талаптардың жиынтығын айқындайтын білім берудің мемлекеттік жалпыға міндетті стандарттары белгіленеді.

2. Тиісті білім беру деңгейлерінің мемлекеттік жалпыға міндетті стандарттары, үлгілері мен түрлеріне қарамастан, барлық білім беру ұйымдары үшін міндетті.

3. Мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандарттары инклюзивті білім беру ескеріле отырып әзірленеді.

Ескерту. 56-бапқа өзгерістер енгізілді - ҚР 13.11.2015 № 398-V (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 03.12.2015 № 433-V (01.01.2016 бастап қолданысқа енгізіледі); 04.07.2018 № 171-VI (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Заңдарымен.

### **57-бап. Білім беру саласындағы қызметті лицензиялау**

Ескерту. 57-баптың тақырыбы жаңа редакцияда - ҚР 13.11.2015 № 398-V Заңымен (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі).

1. Заңды тұлғалардың (бұдан әрі – лицензиат) білім беру қызметі осы Заңға және Қазақстан Республикасының рұқсаттар және хабарламалар туралы заңнамасына сәйкес лицензиялануға жатады.

2. Техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білімнің білім беру бағдарламаларын іске асыратын заңды тұлғалардың білім беру саласындағы қызметін лицензиялау – білім беру бағдарламаларының тізіліміне енгізілген мамандықтар бойынша, әскери, арнаулы оқу орындары үшін мамандықтардың топтары бойынша жүргізіледі.

Білім беру қызметімен айналысуға арналған лицензияға қосымшада:

техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім беру үшін техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім беру мамандықтары мен біліктіліктерінің сыныптауышына сәйкес мамандықтың коды, атауы көрсетіледі;

әскери, арнаулы оқу орындары үшін техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім беру мамандықтары мен біліктіліктерінің сыныптауышына сәйкес мамандықтың коды, тобы көрсетіледі;

Жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білімнің білім беру бағдарламаларын іске асыратын заңды тұлғалардың білім беру саласындағы қызметін лицензиялау кадрлар даярлаудың бағыттары және оқыту нысандары бойынша жүргізіледі.

Бұл ретте білім беру қызметімен айналысуға арналған лицензияға қосымшада кадрларды даярлау бағыттары және оқыту нысандары бойынша сыныптауышқа сәйкес кадрларды даярлау бағытының коды, қолданылу мерзімі (осы баптың 3-1-тармағы қолданысқа енгізілген кезге дейін берілген лицензия қосымшасын қоспағанда) және атауы көрсетіледі.

3. Лицензиар білім беру қызметімен айналысуға лицензияны және (немесе) лицензияға қосымшаны беру, тоқтату, сондай-ақ осы баптың 3-1-тармағының төртінші,

бесінші және алтыншы бөліктерінде көзделген жағдайларда білім беру қызметімен айналысуға лицензияны және (немесе) лицензияға қосымшаны қайта ресімдеу мәселелерін алқалы және жария қарау үшін консультативтік-кеңесші орган құрады.

3-1. Білім беру қызметімен айналысуға лицензиялар және (немесе) лицензияға қосымшалар бастауыш, негізгі орта, жалпы орта, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білімнің білім беру бағдарламаларын іске асыратын білім беру ұйымдары үшін, сондай-ақ Сот төрелігі академиясы, әскери, арнаулы оқу орындары үшін олардың қолданылу мерзімі шектелмей беріледі.

Жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдары үшін білім беру қызметімен айналысуға лицензиялар және (немесе) лицензияға қосымшалар бес жыл қолданылу мерзімімен беріледі.

Лицензияның және (немесе) лицензияға қосымшаның қолданылу мерзімі берілген күнінен бастап есептеледі.

Лицензиат лицензияны және (немесе) лицензияға қосымшаны қайта ресімдеу үшін олардың қолданылу мерзімі өткенге дейінгі төрт айдан ерте емес, бірақ отыз жұмыс күнінен кешіктірмей мыналармен қоса өтініш береді:

1) "Рұқсаттар және хабарламалар туралы" Қазақстан Республикасы Заңының 33-бабының 3-тармағында көзделген құжаттар;

2) білім беру қызметіне қойылатын біліктілік талаптарына сәйкестігі туралы мәліметтер мен құжаттар.

Лицензиар өтініш берушінің құжаттары тіркелген күннен бастап жиырма жұмыс күні ішінде:

1) жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдарының лицензиясын және (немесе) лицензияға қосымшасын қайта ресімдеу туралы өтінішті қарайды;

2) білім беру қызметіне қойылатын біліктілік талаптарына сәйкестігіне рұқсаттық бақылауды жүзеге асырады;

3) жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдарының лицензиясын және (немесе) лицензияға қосымшасын қайта ресімдейді не оларды қайта ресімдеуден бас тартады.

Лицензиар білім беру қызметімен айналысуға лицензияны және (немесе) лицензияға қосымшаны мынадай негіздер бойынша қайта ресімдеуден бас тартады:

1) осы тармақтың төртінші бөлігі талабының сақталмауы не құжаттардың тиісінше ресімделмеуі;

2) өтініш берушінің білім беру қызметіне қойылатын біліктілік талаптарына сай келмеуі.

4. Білім беру қызметін халықаралық мектептер мәртебесі бар филиалдар арқылы жүзеге асыратын лицензиатты қоспағанда, білім беру қызметімен айналысуға арналған лицензияның және (немесе) лицензияға қосымшаның қолданысы лицензиаттың



тіркелген жері бойынша (заңды мекенжайына сәйкес) әкімшілік-аумақтық бірлік шегінде шектеледі.

Лицензияға қосымша білім беру ұйымының әрбір объектісіне рұқсаттық бақылау жүргізіле отырып, қызмет жүзеге асырылатын нақты мекенжай көрсетіліп, лицензия берілген немесе берілетін қызметтің кіші түріне (кіші түрлеріне) беріледі.

4-1. Коммерциялық емес ұйымдардың халықаралық мектептер мәртебесі бар филиалдары лицензиялауға жататын білім беру қызметін осы коммерциялық емес ұйымға берілген лицензия және (немесе) лицензияға қосымша негізінде жүзеге асыруға құқылы.

5. Лицензиардың білім беру қызметімен айналысуға лицензияның және (немесе) лицензияға қосымшаның қолданысын Қазақстан Республикасының Әкімшілік құқық бұзушылық туралы кодексінде көзделген тәртіппен алты айға дейінгі мерзімге тоқтата тұруға құқығы бар.

Білім беру қызметімен айналысуға лицензияның (және) немесе лицензияға қосымшаның қолданысы тоқтатыла тұрған кезеңде лицензиат:

- 1) оқу процесін жалғастырады;
- 2) білім туралы құжатты бере отырып, оқытудың оқу жылын аяқтайды;
- 3) білім беру қызметімен айналысуға лицензияның және (немесе) лицензияға қосымшаның қолданысын тоқтата тұруға алып келген бұзушылықтарды жояды.

Білім беру қызметімен айналысуға лицензияның (және) немесе лицензияға қосымшаның қолданысы тоқтатыла тұрған кезде лицензиат:

- 1) мемлекеттік білім беру тапсырысын орналастыруға арналған конкурсқа қатысуға;
- 2) білім беру қызметімен айналысуға лицензиясымен және (немесе) лицензияға қосымшасымен әрекеттер жасауға (білім беру қызметімен айналысуға лицензиясын тоқтату, қайта ресімдеу, тоқтатыла тұрғанына жаңа қосымшалар алу);
- 3) оқуға, оның ішінде басқа білім беру ұйымдарынан ауыстыру және қалпына келтіру арқылы қабылдауды жүзеге асыруға құқылы емес.

6. Білім беру ұйымы оның түрін өзгерту жолымен қайта ұйымдастырылған жағдайда, қайта ұйымдастыру нәтижесінде жаңадан пайда болған білім беру ұйымының білім беру қызметін лицензиялау кезінде қойылатын біліктілік талаптарына сәйкестігі расталған жағдайда, оның қолда бар білім беру қызметімен айналысуға лицензиясы және (немесе) лицензиясының қосымшасы қайта ресімделуге жатады.

Бюджет қаражаты есебінен қаржыландырылатын білім беру ұйымдары қайта ұйымдастырылған жағдайда, лицензиар қайта ұйымдастыру жүргізілгенге дейін қайта ұйымдастырылатын білім беру ұйымының білім беру қызметін лицензиялау кезінде қойылатын біліктілік талаптарына сәйкестігіне тексеру жүргізеді.

Қайта ұйымдастыру жүргізілгеннен кейін лицензиат білім беру қызметімен айналысуға лицензияны және (немесе) лицензияның қосымшасын қайта ресімдеуге өтініш береді, ал лицензиар өзі бұрын жүргізген, білім беру қызметін лицензиялау

кезінде қойылатын біліктілік талаптарына сәйкестігін тексеру негізінде білім беру қызметімен айналысуға лицензияны және (немесе) лицензияның қосымшасын береді.

Білім беру қызметімен айналысуға лицензияны және (немесе) лицензияның қосымшасын қайта ресімдеу үшін лицензиат білім беру саласындағы уәкілетті орган бекітетін нысан бойынша өтінішті, лицензиялық алымның төленгенін растайтын құжатты, сондай-ақ:

1) лицензияны және (немесе) оған қосымшаны қайта ресімдеуге негіз болған өзгерістер туралы ақпаратты қамтитын құжаттардың көшірмелерін;

2) білім беру қызметін лицензиялау кезінде қойылатын біліктілік талаптарына сәйкестігі туралы мәліметтер мен құжаттарды береді.

Лицензиар осы тармақта көзделген негіз бойынша білім беру қызметімен айналысуға лицензияны және (немесе) лицензияның қосымшасын қайта ресімдеуден:

1) осы тармақтың төртінші бөлігінде көрсетілген құжаттар ұсынылмаған немесе тиісті түрде ресімделмеген;

2) өтініш беруші білім беру қызметін лицензиялау кезінде қойылатын біліктілік талаптарына сәйкес келмеген жағдайда, бас тартады.

Білім беру қызметімен айналысуға лицензия және (немесе) лицензияның қосымшасы тиісті құжаттармен қоса өтініш ұсынылған күннен бастап күнтізбелік отыз күн ішінде қайта ресімделеді.

Білім беру қызметімен айналысуға лицензия және (немесе) лицензияның қосымшасы қайта ресімделгенге дейін лицензиат қызметті қайта ресімделуге жататын лицензияның негізінде жүзеге асырады.

**Ескерту. 57-бап жаңа редакцияда - ҚР 16.05.2014 № 203-V (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін алты ай өткен соң қолданысқа енгізіледі); өзгерістер енгізілді - ҚР 21.07.2015 № 337-V (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 13.11.2015 № 398-V (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 04.07.2018 № 171-VI (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 21.02.2019 № 227-VI (қолданысқа енгізілу тәртібін 2-баптан қараңыз); 8.01.2021 № 410-VI (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 03.05.2022 № 118-VII (қолданысқа енгізілу тәртібін 2-б. қараңыз); 23.02.2024 № 64-VIII (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік алпыс күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Заңдарымен. 57-1-бап. Мектепке дейінгі тәрбие мен оқыту саласындағы қызметті жүзеге асырудың басталғаны немесе тоқтатылғаны туралы хабарлама**

1. Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың жалпы білім беретін оқу бағдарламаларын іске асыратын білім беру ұйымының қызметі Қазақстан Республикасының рұқсаттар және хабарламалар туралы заңнамасына сәйкес хабарлама жасау тәртібімен жүзеге асырылады.

2. Мектепке дейінгі тәрбие мен оқыту саласындағы қызметті жүзеге асырудың басталғаны немесе тоқтатылғаны туралы хабарламаларды қабылдауды білім беру саласындағы уәкілетті орган жүзеге асырады.

3. Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың жалпы білім беретін оқу бағдарламаларын іске асыратын білім беру ұйымдарының қызметі тоқтатыла тұрған кезде білім беру ұйымдары:

1) мемлекеттік білім беру тапсырысын орналастыруға арналған конкурсқа қатысуға;

2) бұзушылықтар жойылғанға және білім беру саласындағы уәкілетті орган ведомствосының аумақтық бөлімшесі қызметті қайта бастағанға дейін қызметін жүзеге асыруға құқылы емес.

4. Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың жалпы білім беретін оқу бағдарламаларын іске асыратын білім беру ұйымдары тексеру және (немесе) мемлекеттік аттестаттау нәтижесінде анықталған бұзушылықтарды жоймаған кезде білім беру саласындағы уәкілетті орган ведомствосының аумақтық бөлімшесі білім беру ұйымын мектепке дейінгі тәрбие мен оқыту және балаларға қосымша білім беру бойынша рұқсаттар мен хабарламалардың мемлекеттік электрондық тізілімінен алып тастайды.

Ескерту. 8-тарау 57-1-баппен толықтырылды - ҚР 16.05.2014 № 203-V (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін алты ай өткен соң қолданысқа енгізіледі); өзгеріс енгізілді - ҚР 13.11.2015 № 398-V (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 06.04.2024 № 71-VIII (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік алпыс күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Заңдарымен.

#### **58-бап. Білім беру ұйымдарын аккредиттеу**

Ескерту. 58-бап алып тасталды - ҚР 2011.10.24 № 487-IV (алғашқы ресми жарияланғанынан кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Заңымен.

#### **59-бап. Білім беру жүйесіндегі мемлекеттік бақылау**

1. Білім беру жүйесіндегі мемлекеттік бақылау мемлекеттің білім алуға құқықты қамтамасыз етуіне және жалпы білім беретін оқу және білім беру бағдарламаларын іске асыратын заңды тұлғалардың, сондай-ақ заңды тұлға құрмай дара кәсіпкерлердің өздері жүзеге асыратын білім беру қызметінің және облыстың, республикалық маңызы бар қаланың, астананың, ауданның (облыстық маңызы бар қаланың) білім беруді басқару органдары қызметінің Қазақстан Республикасы заңнамасының талаптарына сәйкестігін сақтауға бағытталған және оны білім саласындағы уәкілетті орган, оның ведомствосы және ведомствоның аумақтық бөлімшелері өз құзыреті шегінде жүзеге асырады.

Облыстың, республикалық маңызы бар қаланың, астананың білім беруді басқару органдары өздерінің құрылымдық, ведомстволық бағыныстағы мемлекеттік органдары мен ұйымдарының, лауазымды адамдарының мемлекеттік орган қабылдаған шешімдерді, сондай-ақ Қазақстан Республикасы заңнамасының талаптарын

орындауына жүзеге асыратын ішкі бақылау Қазақстан Республикасының Әкімшілік рәсімдік-процестік кодексіне сәйкес жүргізіледі.

2. Білім беру жүйесіндегі мемлекеттік бақылау объектілері:

1) жалпы білім беретін оқу және білім беру бағдарламаларын іске асыратын заңды тұлғалардың білім беру қызметі;

2) білім алушылардың тиісті жалпы білім беретін оқу және білім беру бағдарламаларын меңгеру деңгейі;

2-1) тәрбиеленушілер мен білім алушылардың оқу нәтижелерін бағалау;

3) облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың, астананың, аудандардың (облыстық маңызы бар қалалардың) білім беруді басқару органдарының қызметі болып табылады.

3. Білім беру жүйесіндегі мемлекеттік бақылау тексеру, бақылау субъектісіне (объектісіне) бару арқылы профилактикалық бақылау және бақылау субъектісіне (объектісіне) бармай профилактикалық бақылау нысанында жүзеге асырылады.

Тексеру және бақылау субъектісіне (объектісіне) бару арқылы профилактикалық бақылау Қазақстан Республикасының Кәсіпкерлік кодексіне сәйкес жүзеге асырылады.

Бақылау субъектісіне (объектісіне) бармай профилактикалық бақылау Қазақстан Республикасының Кәсіпкерлік кодексіне және осы Заңға сәйкес жүзеге асырылады.

4. Мемлекеттік аттестаттауды білім беру саласындағы уәкілетті органның ведомствосы және оның аумақтық бөлімшелері, ғылым және жоғары білім саласындағы уәкілетті органның ведомствосы меншік нысанына және ведомстволық бағыныстылығына қарамастан, профилактикалық бақылау арқылы бес жылда бір рет Қазақстан Республикасының Кәсіпкерлік кодексіне, осы Заңға сәйкес жүргізеді.

Денсаулық сақтау саласында техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім беру бағдарламаларын іске асыратын білім беру ұйымдарын мемлекеттік аттестаттауды денсаулық сақтау саласындағы уәкілетті орган Қазақстан Республикасының Кәсіпкерлік кодексіне, осы Заңға сәйкес жүзеге асырады.

Сот төрелігі академиясын мемлекеттік аттестаттауды Қазақстан Республикасының Жоғары Сот Кеңесі Қазақстан Республикасының Кәсіпкерлік кодексіне, осы Заңға сәйкес жүзеге асырады.

Сот төрелігі академиясында, әскери, арнаулы оқу орындарында техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білімнің, сондай-ақ жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білімнің білім беру бағдарламаларын іске асыратын білім беру ұйымдары үшін мемлекеттік аттестаттау мамандықтар немесе даярлау бағыттары бойынша жүзеге асырылады.

Білім беру саласындағы уәкілетті орган ведомствосының, оның аумақтық бөлімшелерінің, ғылым және жоғары білім саласындағы уәкілетті орган ведомствосының, денсаулық сақтау саласындағы уәкілетті органның және Қазақстан Республикасы Жоғары Сот Кеңесінің лауазымды адамдарының мемлекеттік

аттестаттау жүргізу кезінде мемлекеттік органдар мен ведомстволық бағынысты ұйымдардың мамандарын, консультанттарын және сарапшыларын тартуға құқығы бар.

Мемлекеттік аттестаттауды жүргізу кезінде комиссияның құрамы білім беру, ғылым және жоғары білім, денсаулық сақтау саласындағы уәкілетті органдардың және Қазақстан Республикасы Жоғары Сот Кеңесінің, жергілікті атқарушы органдардың лауазымды адамдары, мамандары және педагогтер лауазымдарының үлгілік біліктілік сипаттамаларына сәйкес келетін консультанттар, сарапшылар қатарынан қалыптастырылады.

Мемлекеттік аттестаттау нәтижелері бойынша мынадай қорытындылардың бірі беріледі:

1) білім беру ұйымының білім беру қызметі мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандарттарының талаптарына толық сәйкес келген жағдайда, аттестатталды;

2) білім беру ұйымының білім беру қызметі мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандарттарының талаптарына сәйкес келмеген жағдайда, аттестатталмады.

Бірінші мемлекеттік аттестаттау жаңадан құрылған, мынадай:

1) мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың жалпы білім беретін оқу бағдарламаларын іске асыратын білім беру ұйымдарында үш жылдан кейін;

2) бастауыш, негізгі орта, жалпы орта білім берудің жалпы білім беретін оқу бағдарламаларын іске асыратын білім беру ұйымдарында төрт жылдан кейін;

3) әскери, арнаулы оқу орындарында техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі, жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білімнің білім беру бағдарламаларын іске асыратын білім беру ұйымдарында мамандардың алғашқы бітіру жылынан кешіктірілмей өткізіледі.

4-1. Білім беру ұйымдары жыл сайын білім беру қызметін өзін-өзі бағалауды жүргізеді және өзін-өзі бағалау материалдарын білім беру саласындағы уәкілетті органның ведомствосына, оның аумақтық бөлімшелеріне, ғылым және жоғары білім саласындағы уәкілетті органның ведомствосына, денсаулық сақтау саласындағы уәкілетті органға және Қазақстан Республикасының Жоғары Сот Кеңесіне ұсынады.

5. Алып тасталды - ҚР 24.05.2018 № 156-VI Заңымен (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі).

6. Алып тасталды - ҚР 2011.10.24 № 487-IV (алғашқы ресми жарияланғанынан кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Заңымен.

7. Алып тасталды - ҚР 2011.10.24 № 487-IV (алғашқы ресми жарияланғанынан кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Заңымен.

8. Алып тасталды – ҚР 08.01.2021 № 410-VI (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Заңымен.

8-1. Алып тасталды – ҚР 08.01.2021 № 410-VI (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Заңымен.

8-2. Алып тасталды – ҚР 08.01.2021 № 410-VI (алғашқы ресми жарияланған күнінен

кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Заңымен.

8-3. Алып тасталды – ҚР 06.04.2024 № 71-VIII (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік алпыс күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Заңымен.

8-4. Алып тасталды – ҚР 06.04.2024 № 71-VIII (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік алпыс күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Заңымен.

8-5. Бақылау субъектісіне (объектісіне) бармай профилактикалық бақылаудың мақсаттары бақылау субъектілерінің (объектілерінің) мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандартының талаптарын бұзушылықтарының жолын кесу және оларға жол бермеу болып табылады.

8-6. Бақылау субъектісіне (объектісіне) бармай профилактикалық бақылау мынадай деректерді талдау, зерделеу және салыстыру арқылы жүргізіледі:

1) білім беру ұйымдарының ресми интернет-ресурстарында орналастырылған білім беру қызметінің өзін-өзі бағалау материалдары;

2) білім беру саласындағы ақпараттандыру объектісі;

3) ұйымдар мен уәкілетті мемлекеттік органдардан алынған мәліметтер.

8-7. Бақылау субъектісіне (объектісіне) бармай профилактикалық бақылауға жататын білім беру ұйымдарының тізбесін өз құзыреті шегінде білім беру саласындағы уәкілетті органның ведомствосы, оның аумақтық бөлімшелері, ғылым және жоғары білім саласындағы уәкілетті органның ведомствосы, денсаулық сақтау саласындағы уәкілетті орган және Қазақстан Республикасының Жоғары Сот Кеңесі бекітеді, сондай-ақ ол мемлекеттік органның және Қазақстан Республикасы Жоғары Сот Кеңесінің ресми интернет-ресурсында орналастырылады.

8-8. Бақылау субъектісіне (объектісіне) бармай профилактикалық бақылау жеті жұмыс күнінен аспайтын мерзімде жүргізіледі. Бұзушылық анықталған кезде бақылау субъектісіне оны жою тәртібі түсіндіріледі.

8-9. Бақылау субъектісіне өз құзыреті шегінде білім беру саласындағы уәкілетті орган ведомствосының, оның аумақтық бөлімшелерінің, ғылым және жоғары білім саласындағы уәкілетті орган ведомствосының, денсаулық сақтау саласындағы уәкілетті органның және Қазақстан Республикасы Жоғары Сот Кеңесінің құқықтық актісінде көрсетілген аяқтау мерзімінен кешіктірмей қорытындыны табыс ету күні бақылау субъектісіне (объектісіне) бармай профилактикалық бақылау мерзімінің аяқталуы деп есептеледі.

8-10. Қорытынды бақылау субъектісіне (объектісіне) төменде санамаланған тәсілдердің бірі арқылы:

1) пошта арқылы – тапсырысты хатпен;

2) электрондық тәсілмен – білім беру ұйымының өзін-өзі бағалау материалдарында немесе ресми интернет-ресурсында көрсетілген бақылау субъектісінің (объектісінің)



электрондық мекенжайына жөнелтілген күнімен жіберілуге тиіс. Жіберілген қорытынды жөнелту фактісін растайды және бақылау субъектісіне (объектісіне) табыс етілді деп есептеледі.

8-11. Бақылау субъектісі (объектісі) қорытындыда көрсетілген бұзушылықтар бойынша ол табыс етілген күннен кейінгі күннен бастап бес жұмыс күнінен кешіктірілмейтін мерзімде бір жылдан аспайтын мерзімдерді көрсете отырып, бұзушылықтарды жою жөніндегі шаралар туралы ақпаратты береді, осы шаралар өз құзыреті шегінде білім беру саласындағы уәкілетті органның ведомствосымен, оның аумақтық бөлімшелерімен, ғылым және жоғары білім саласындағы уәкілетті органның ведомствосымен, денсаулық сақтау саласындағы уәкілетті органмен және Қазақстан Республикасының Жоғары Сот Кеңесімен келісіледі.

8-12. Бұзушылықтарды жою мерзімі өткеннен кейін бақылау субъектісі (объектісі) құзыреттерінің шегіне қарай білім беру саласындағы уәкілетті органның ведомствосына, оның аумақтық бөлімшелеріне, ғылым және жоғары білім саласындағы уәкілетті органның ведомствосына, денсаулық сақтау саласындағы уәкілетті органға және Қазақстан Республикасының Жоғары Сот Кеңесіне бұзушылықтарды жою туралы есепті ұсынуға міндетті.

8-13. Бақылау субъектісінің (объектісінің) есебі негізінде өз құзыреті шегінде білім беру саласындағы уәкілетті органның ведомствосы, оның аумақтық бөлімшелері, ғылым және жоғары білім саласындағы уәкілетті органның ведомствосы, денсаулық сақтау саласындағы уәкілетті орган және Қазақстан Республикасының Жоғары Сот Кеңесі бес жұмыс күні ішінде қайталама қорытынды шығарады.

Бұзушылықтар жойылмаған немесе белгіленген мерзімде есеп ұсынылмаған жағдайда білім беру ұйымы аттестатталмады деп есептеледі, бұл бақылау субъектісіне (объектісіне) бару арқылы профилактикалық бақылау жүргізу үшін негіз болып табылады.

9. Алып тасталды - ҚР 2009.07.17. N 188-IV Заңымен.

10. Алып тасталды - ҚР 2009.07.17. N 188-IV Заңымен.

11. Қазақстан Республикасының аумағында құрылған халықаралық және шетелдік білім беру ұйымдары мен олардың филиалдары Қазақстан Республикасының заңдарына сәйкес тексеріледі.

12. Алып тасталды - ҚР 2009.07.17. N 188-IV Заңымен.

13. Алып тасталды - ҚР 2009.07.17. N 188-IV Заңымен.

14. Алып тасталды - ҚР 2009.07.17. N 188-IV Заңымен.

15. Алып тасталды - ҚР 2009.07.17. N 188-IV Заңымен.

16. Алып тасталды - ҚР 2009.07.17. N 188-IV Заңымен.

Ескерту. 59-бапқа өзгерістер енгізілді - ҚР 2009.07.17. N 188-IV (қолданысқа енгізілу тәртібін 2-баптан қараңыз), 2011.01.06 N 378-IV (алғашқы ресми жарияланғанынан кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі), 2011.10.24

№ 487-IV (алғашқы ресми жарияланғанынан кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі), 2011.07.15 N 461-IV (2012.01.30 бастап қолданысқа енгізіледі); 16.05.2014 № 203-V (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін алты ай өткен соң қолданысқа енгізіледі); 13.11.2015 № 398-V (қолданысқа енгізілу тәртібін 2-баптан қараңыз); 29.10.2015 № 376-V (01.01.2016 бастап қолданысқа енгізіледі); 24.05.2018 № 156-VI (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 8.01.2021 № 410-VI (қолданысқа енгізілу тәртібін 2-баптан қараңыз); 27.03.2023 № 216-VII (15.07.2024 бастап қолданысқа енгізіледі); 06.04.2024 № 71-VIII (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік алпыс күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Заңдарымен.

**59-1-бап. Облыстың, республикалық маңызы бар қаланың, астананың, ауданның (облыстық маңызы бар қаланың) білім беруді басқару органдарына қатысты мемлекеттік бақылау**

1. Облыстың, республикалық маңызы бар қаланың, астананың, ауданның (облыстық маңызы бар қаланың) білім беруді басқару органдарына қатысты мемлекеттік бақылау облыстың, республикалық маңызы бар қаланың, астананың, ауданның (облыстық маңызы бар қаланың) білім беруді басқару органдары қызметінің Қазақстан Республикасының білім беру саласындағы заңнамасының талаптарына сәйкестігін қамтамасыз етуге бағытталған және оны білім беру саласындағы уәкілетті орган ведомствосының аумақтық бөлімшелері жүзеге асырады.

2. Облыстың, республикалық маңызы бар қаланың, астананың білім беруді басқару органдарының қызметіне мыналар бойынша қойылатын талаптар:

1) мамандандырылған жалпы білім беретін және арнайы оқу бағдарламаларын іске асыратын мемлекеттік білім беру ұйымдарын қоспағанда, Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен, мектепке дейінгі тәрбие және оқыту, бастауыш, негізгі орта және жалпы орта білімнің жалпы білім беретін оқу бағдарламаларын және балаларға қосымша білім беру бағдарламаларын іске асыратын мемлекеттік білім беру ұйымдарын, сондай-ақ білім беру саласындағы уәкілетті органмен келісу бойынша техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білімнің білім беру бағдарламаларын, мамандандырылған жалпы білім беретін және арнаулы оқу бағдарламаларын іске асыратын мемлекеттік білім беру ұйымдарын, балалар-жасөспірімдер спорт мектептерін құру, қайта ұйымдастыру және тарату;

2) білім беру саласындағы уәкілетті орган айқындаған қағидаларға сәйкес білім туралы мемлекеттік үлгідегі құжаттардың бланкілеріне тапсырыс беруді және негізгі орта, жалпы орта білімнің жалпы білім беретін оқу бағдарламаларын және техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білімнің білім беру бағдарламаларын іске асыратын білім беру ұйымдарын солармен қамтамасыз етуді ұйымдастыру және олардың пайдаланылуына бақылауды жүзеге асыру;

3) Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес интернат үлгісіндегі білім беру ұйымдарын ұйымдастыру және қамтамасыз ету;

4) Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес Білім беру инфрақұрылымын қолдау қорының қаражаты есебінен орта білім беру объектілерін салу, реконструкциялау қажеттілігіне өңірдің сұранысын айқындау;

5) білім беру саласындағы уәкілетті орган айқындаған қағидаларға сәйкес еңбек нарығының қажеттілігін ескере отырып, мектепке дейінгі тәрбие мен оқытуға, орта білім беруге, балаларға қосымша білім беруге және техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білімі бар кадрларды даярлауға мемлекеттік білім беру тапсырысын орналастыру;

6) білім беру саласындағы уәкілетті орган айқындаған қағидаларға сәйкес мүмкіндіктері шектеулі балаларды арнаулы психологиялық-педагогикалық қолдауға мемлекеттік білім беру тапсырысын бекіту және орналастыру;

7) білім беру саласындағы уәкілетті орган айқындаған қағидаларға сәйкес мектепке дейінгі және мектеп жасындағы балаларды есепке алуды ұйымдастыру, оларды орта білім алғанға дейін оқыту;

8) ерекше білім беруді қажет ететін адамдарды (балаларды) оқытуды, олардың білім беру ұйымдарында білім алуы үшін арнаулы жағдайлар жасауды, Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес білім беру ұйымдарының ғимараттарына, құрылысжайлары мен үй-жайларына қолжетімділікті қамтамасыз ету;

9) білім беру саласындағы уәкілетті орган айқындаған нормаларға сәйкес техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білімнің білім беру бағдарламаларын, мамандандырылған жалпы білім беретін және арнаулы оқу бағдарламаларын іске асыратын мемлекеттік білім беру ұйымдарының (қылмыстық-атқару жүйесінің түзеу мекемелеріндегі білім беру ұйымдарын қоспағанда) материалдық-техникалық базасын жарақтандыру;

10) білім беру саласындағы уәкілетті орган айқындаған нормаларға сәйкес бастауыш, негізгі орта және жалпы орта білімнің жалпы білім беретін оқу бағдарламаларын іске асыратын мемлекеттік білім беру ұйымдарын (қылмыстық-атқару жүйесінің түзеу мекемелеріндегі білім беру ұйымдарын қоспағанда) материалдық-техникалық қамтамасыз етуге қолдау көрсету және жәрдемдесу;

11) мемлекеттік тапсырыс негізінде техникалық және кәсіптік білімнің білім беру бағдарламаларын, сондай-ақ мамандандырылған жалпы білім беретін және арнаулы оқу бағдарламаларын іске асыратын білім беру ұйымдары үшін қағаз және электрондық жеткізгіштерде оқулықтар мен оқу-әдістемелік кешендерді жыл сайын уақтылы сатып алу және жеткізу;

12) аудандарда (облыстық маңызы бар қалаларда) орналасқан, мектепалды даярлықтың жалпы білім беретін оқу бағдарламаларын іске асыратын білім беру ұйымдарына, орта білім беру ұйымдарына оқу жылына білім беру органдары

болжайтын көлемде оқулықтар мен оқу-әдістемелік кешендерді уақтылы сатып алуды және жеткізуді жыл сайын ұйымдастыру;

13) Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес дарынды балаларды мамандандырылған білім беру ұйымдарында оқытуды қамтамасыз ету;

14) Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес облыс немесе республикалық маңызы бар қала, астана деңгейінде жалпы білім беретін пәндер бойынша мектеп олимпиадалары мен ғылыми жобалар конкурстарын, орындаушылар конкурстары мен кәсіби шеберлік конкурстарын өткізу;

15) Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес педагогтердің біліктілігін арттыру курстарын ұйымдастыру, өткізу тәртібін, сондай-ақ педагогтердің қызметін курстан кейін қолдауды ұйымдастыру, жүргізу тәртібін сақтау;

16) білім беру саласындағы уәкілетті орган айқындаған қағидалар мен шарттарға сәйкес педагогтерді аттестаттауды жүргізу және педагогтерге біліктілік санаттарын беру (растау) тәртібін сақтау;

17) мемлекеттік білім беру ұйымдарының бірінші басшылары мен педагогтерін лауазымға тағайындау, лауазымнан босату тәртібін, сондай-ақ білім беру саласындағы уәкілетті орган айқындаған қағидаларға сәйкес мемлекеттік қызмет көрсету тәртібін сақтау;

18) Қазақстан Республикасының педагог мәртебесі туралы заңнамасын сақтау;

19) білім беру саласындағы уәкілетті орган айқындаған қағидаларға сәйкес мемлекеттік білім беру ұйымдарының бірінші басшыларын ротациялауды жүргізу тәртібін сақтау;

20) интернаттық ұйымдарға жатпайтын мектепке дейінгі ұйымдар мен орта білім беру ұйымдарын қоспағанда, Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен білім беру ұйымдарының, оның ішінде аудандарда (облыстық маңызы бар қалаларда) орналасқан білім беру ұйымдарының білім алушылары мен тәрбиеленушілеріне медициналық қызмет көрсетуді ұйымдастыру;

21) Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен балалар мен жасөспірімдердің психикалық денсаулығын зерттеп-қарауды қамтамасыз ету және психологиялық-медициналық-педагогикалық консультациялық көмек көрсету;

22) дамуында проблемалары бар балалар мен жасөспірімдерді Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен оңалтуды және әлеуметтік бейімдеуді қамтамасыз ету;

23) жетім балаларды, ата-анасының қамқорлығынсыз қалған балаларды Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес мемлекеттік қамсыздандыруды жүзеге асыру;

24) білім алушылар мен тәрбиеленушілердің жекелеген санаттарын Қазақстан Республикасының заңнамасында көзделген тәртіппен тегін және жеңілдікпен тамақтандыруды ұйымдастыру;

25) білім беру саласындағы уәкілетті орган айқындаған тәртіпке және шарттарға сәйкес кәмілетке толмағандарды бейімдеу орталықтарының және арнаулы әлеуметтік қызметтерге мұқтаж балаларды қолдау орталықтарының жұмыс істеуін қамтамасыз ету ;

26) білім беру саласындағы уәкілетті орган айқындаған қағидаларға сәйкес негізгі орта, жалпы орта білім беру ұйымдарында, мамандандырылған және арнаулы жалпы білім беретін оқу бағдарламаларын, сондай-ақ мәдениет және өнер, дене шынықтыру және спорт мамандықтары бойынша техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білімнің білім беру бағдарламаларын

іске асыратын білім беру ұйымдарында экстернат нысанында оқытуға рұқсат беру;

27) білім беру саласындағы уәкілетті орган айқындаған қағидаларға сәйкес дуальды оқыту бойынша білікті жұмысшы кадрлар мен орта буын мамандар даярлауды ұйымдастыруды қамтамасыз ету;

28) білім беру саласындағы уәкілетті орган белгілеген тәртіппен білім беру мониторингінің болуы және жүргізілуі;

29) Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес ауылдық жерде орналасқан білім беру ұйымдарына жұмысқа келген жас мамандардың тұрғын үй-тұрмыстық жағдайларын қамтамасыз ету бойынша жәрдем көрсету.

3. Ауданның (облыстық маңызы бар қаланың) білім беруді басқару органдарының қызметіне мыналар бойынша қойылатын талаптар:

1) Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес жетім балаларды, ата-анасының қамқорлығынсыз қалған балаларды міндетті түрде жұмысқа орналастыруды жүзеге асыру және тұрғын үймен қамтамасыз ету;

2) Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес ауылдық жерде орналасқан білім беру ұйымдарына жұмысқа келген жас мамандардың тұрғын үй-тұрмыстық жағдайларын қамтамасыз ету бойынша жәрдем көрсету;

3) Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен мектепке дейінгі тәрбие мен оқыту, бастауыш, негізгі орта және жалпы орта білімнің жалпы білім беретін оқу бағдарламаларын және балаларға қосымша білім беру бағдарламаларын іске асыратын мемлекеттік білім беру ұйымдарын құру, қайта ұйымдастыру және тарату;

4) білім беру саласындағы уәкілетті орган айқындаған қағидаларға сәйкес білім туралы мемлекеттік үлгідегі құжаттардың бланкілеріне тапсырыс беруді және негізгі орта, жалпы орта білімнің жалпы білім беретін оқу бағдарламаларын іске асыратын білім беру ұйымдарын солармен қамтамасыз етуді ұйымдастыру және олардың пайдаланылуына бақылауды жүзеге асыру;

5) білім беру саласындағы уәкілетті орган айқындаған қағидаларға сәйкес мектепке дейінгі тәрбие мен оқытуға, орта білім беруге, балаларға қосымша білім беруге мемлекеттік білім беру тапсырысын орналастыру;

6) білім беру саласындағы уәкілетті орган айқындаған қағидаларға сәйкес мектепке дейінгі және мектеп жасындағы балаларды есепке алуды ұйымдастыру, оларды орта білім алғанға дейін оқыту;

7) ерекше білім беруді қажет ететін адамдарды (балаларды) оқытуды, олардың білім беру ұйымдарында білім алуы үшін арнаулы жағдайлар жасау, Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес білім беру ұйымдарының ғимараттарына, құрылысжайлары мен үй-жайларына қолжетімділікті қамтамасыз ету;

8) білім беру саласындағы уәкілетті орган айқындаған нормаларға сәйкес бастауыш, негізгі орта және жалпы орта білімнің жалпы білім беретін оқу бағдарламаларын іске асыратын мемлекеттік білім беру ұйымдарының (қылмыстық-атқару жүйесінің түзеу мекемелеріндегі білім беру ұйымдарын қоспағанда) материалдық-техникалық базасын жарақтандыру;

9) Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес аудан (облыстық маңызы бар қала) деңгейінде жалпы білім беретін пәндер бойынша мектеп олимпиадалары мен ғылыми жобалар конкурстарын, орындаушылар конкурстары мен кәсіби шеберлік конкурстарын өткізу;

10) Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес педагогтердің біліктілігін арттыру курстарын ұйымдастыру тәртібін, сондай-ақ педагогтердің қызметін курстан кейін қолдауды ұйымдастыру, жүргізу тәртібін сақтау;

11) білім беру саласындағы уәкілетті орган айқындаған қағидалар мен шарттарға сәйкес педагогтерді аттестаттауды жүргізу және педагогтерге біліктілік санаттарын беру (растау) тәртібін сақтау;

12) мемлекеттік білім беру ұйымдарының бірінші басшылары мен педагогтерін лауазымға тағайындау, лауазымнан босату тәртібін, сондай-ақ білім беру саласындағы уәкілетті орган айқындаған қағидаларға сәйкес мемлекеттік қызмет көрсету тәртібін сақтау;

13) Қазақстан Республикасының педагог мәртебесі туралы заңнамасын сақтау;

14) білім беру саласындағы уәкілетті орган айқындаған қағидаларға сәйкес мемлекеттік білім беру ұйымдарының бірінші басшыларын ротациялауды жүргізу тәртібін сақтау;

15) Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес аудандық деңгейде (облыстық маңызы бар қалаларда) жүзеге асырылатын балаларға қосымша білім беруді қамтамасыз ету;

16) білім алушылар мен тәрбиеленушілердің жекелеген санаттарын Қазақстан Республикасының заңнамасында көзделген тәртіппен тегін және жеңілдікпен тамақтандыруды ұйымдастыру;

17) білім беру саласындағы уәкілетті орган белгілеген тәртіппен білім беру мониторингінің болуы және жүргізу;



18) мектепке дейінгі тәрбие мен оқытуды қамтамасыз ету, оның ішінде Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен қалалардағы аудандарда, облыстық және аудандық маңызы бар қалаларда, кенттерде, ауылдарда, ауылдық округтерде мектепке дейінгі тәрбие мен оқыту ұйымдарында медициналық қызмет көрсетуді ұйымдастыру;

19) Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес облыстық және аудандық деңгейлерде (облыстық маңызы бар қалаларда) жүзеге асырылатын балаларға қосымша білім беруді қамтамасыз ету;

20) тиісті кентте, ауылда, ауылдық округте мектеп болмаған жағдайда білім алушыларды Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен жақын жердегі мектепке дейін тегін алып баруды және одан алып қайтуды ұйымдастыру.

4. Облыстың, республикалық маңызы бар қаланың, астананың, ауданның (облыстық маңызы бар қаланың) білім беруді басқару органдарына (бұдан әрі – бақылау субъектілері) қатысты мемлекеттік бақылауды жоспарлы және жоспардан тыс тексерулер нысанында білім беру саласындағы уәкілетті орган ведомствосының аумақтық бөлімшелері жүзеге асырады.

5. Тексеру мынадай әрекеттердің бірін жасау арқылы жүргізіледі:

1) білім беру саласындағы уәкілетті орган ведомствосының аумақтық бөлімшесі лауазымды адамының бақылау субъектісіне баруы;

2) тексерудің нысанасына қатысты қажетті ақпаратқа сұрау салу;

3) бақылау субъектісінің Қазақстан Республикасының білім беру саласындағы заңнамасында белгіленген талаптарды сақтауы туралы ақпарат алу мақсатында оны шақыру.

6. Бақылау субъектілерінің осы баптың 2 және 3-тармақтарында белгіленген талаптарды сақтауы тексерудің нысанасы болып табылады.

7. Бақылау субъектісіне қатысты жоспарлы тексеру осы баптың 2 және 3-тармақтарында көзделген талаптарды сақтау мәселелерінің кешені бойынша үш жылда бір рет жүргізіледі.

Жоспардан тыс тексеру бақылау субъектісіне қатысты осы баптың 2 және 3-тармақтарында көзделген талаптарды сақтаудың жекелеген мәселелері бойынша жүргізіледі.

8. Білім беру саласындағы уәкілетті органның бірінші басшысы жоспарлы тексерулер жүргізу жылының алдындағы жылдың 20 желтоқсанына дейін бекіткен жыл сайынғы тізбе бақылау субъектісін жоспарлы тексеруді тағайындауға негіз болып табылады.

Білім беру саласындағы уәкілетті органның ведомствосы жоспарлы тексерулердің тізбесін білім беру саласындағы уәкілетті орган ведомствосының аумақтық бөлімшелеріне жібереді.

Білім беру саласындағы уәкілетті орган ведомствосының аумақтық бөлімшелері жоспарлы тексерулер тізбесін жоспарлы тексерулер жүргізу жылының алдындағы жылдың 25 желтоқсанына дейінгі мерзімде өздерінің интернет-ресурстарында орналастырады.

Жоспарлы тексерулер тізбесіне өзгерістер мен толықтырулар енгізу бақылау субъектісі таратылған, қайта ұйымдастырылған, сондай-ақ табиғи және техногендік сипаттағы төтенше жағдай туындаған, төтенше жағдай режимі енгізілген, эпидемияның, карантиндік объектілер мен аса қауіпті зиянды организмдер ошақтарының, инфекциялық, паразиттік аурулардың таралуы, уланулар, радиациялық авариялар және олармен байланысты шектеулер туындаған немесе олардың туындау қатері төнген жағдайларда жүзеге асырылады.

Жоғарыда көрсетілген жағдайлар басталған кезде жоспарлы тексеру ұзартылуы, тоқтатыла тұруы мүмкін.

9. Бақылау субъектісін жоспардан тыс тексеруге мыналар негіз болып табылады:

- 1) білім беру саласындағы уәкілетті органның бірінші басшысының тапсырмасы;
- 2) прокурордың талабы мен құқық қорғау органдарының тапсырмасы;
- 3) тексеру нәтижесінде анықталған бұзушылықтарды жою туралы қорытындының орындалуын бақылау;

4) Қазақстан Республикасының білім беру саласындағы заңнамасының талаптарын бұзушылықтардың нақты фактілері бойынша жеке және (немесе) заңды тұлғалардың жолданымы мен мемлекеттік органдардың жолданымдары;

5) бақылау субъектілерінің ведомстволық бағынысты білім беру ұйымдарының мемлекеттік бақылау және мониторинг нәтижелері бойынша анықталған Қазақстан Республикасының білім беру саласындағы заңнамасының талаптарын бұзуы;

6) Қазақстан Республикасының білім беру саласындағы заңнамасын бұзушылықтар туралы бұқаралық ақпарат құралдарында жарияланымдар мен хабарлар.

Анонимдік жолданымдар болған жағдайда жоспардан тыс тексерулер жүргізілмейді.

10. Тексерулерді ұйымдастыру және жүргізу тәртібі осы Занда айқындалады.

11. Тексерулер жүргізу кезінде тексерудің басталатын күнін көрсете отырып, ол басталғанға дейін кемінде бір тәулік бұрын бақылау субъектісін тексерудің тағайындалғаны туралы алдын ала хабардар ету талап етіледі.

12. Тексеру жүргізу мерзімдері мен нысанасы көрсетіле отырып, бақылау субъектісіне тексеруді тағайындау туралы акт табыс етілген күн тексеру жүргізудің басталуы деп есептеледі.

Тексеруді тағайындау туралы актіде мыналар көрсетіледі:

- 1) актінің күні мен нөмірі;
- 2) мемлекеттік органның атауы;

3) тексеру жүргізуге уәкілеттік берілген адамның (адамдардың) тегі, аты, әкесінің аты (егер ол жеке басты куәландыратын құжатта көрсетілсе) және лауазымы;

4) тексеру жүргізуге тартылатын мамандар, консультанттар мен сарапшылар туралы мәліметтер;

5) бақылау субъектісінің атауы;

6) тағайындалған тексерудің түрі мен нысанасы;

7) тексеру жүргізу мерзімі;

8) тексеру жүргізу негіздері, оның ішінде міндетті талаптары тексерілуге жататын Қазақстан Республикасының нормативтік құқықтық актілері;

9) тексеру жүргізілетін кезең;

10) осы баптың 25 және 26-тармақтарында көзделген бақылау субъектісінің құқықтары мен міндеттері;

11) бақылау субъектісі басшысының не оның уәкілетті адамының актіні алғаны немесе алудан бас тартқаны туралы қолтаңбасы;

12) актілерге қол қоюға уәкілеттік берілген адамның қолтаңбасы және мемлекеттік органның мөрі.

13. Тексеру жүргізу мерзімдері алдағы жұмыстардың көлемі, сондай-ақ қойылған міндеттер ескеріле отырып белгіленеді және олар:

1) жоспардан тыс тексерулер жүргізу кезінде бес жұмыс күнінен аспауға тиіс және бес жұмыс күніне дейін ұзартылуы мүмкін;

2) жоспарлы тексерулер жүргізу кезінде он жұмыс күнінен аспауға тиіс және он жұмыс күніне дейін ұзартылуы мүмкін.

Мемлекеттік органдарға сұрау салуды жүргізу қажет болған кезде, сондай-ақ тексерудің елеулі көлеміне байланысты тексеру жүргізу мерзімін білім беру саласындағы уәкілетті органның ведомствосы аумақтық бөлімшесінің басшысы осы тармақтың бірінші бөлігінде көзделген мерзімдерге бір рет қана ұзарта алады.

Тексеру мерзімдері ұзартылған жағдайда білім беру саласындағы уәкілетті орган ведомствосының аумақтық бөлімшесі міндетті түрде тексеру мерзімін ұзарту туралы қосымша актіні ресімдейді және бұл туралы бақылау субъектісін тексеру ұзартылғанға дейін бір жұмыс күні бұрын хабардар етеді.

14. Тексерулер бақылау субъектісінің жұмыс регламентінде белгіленген бақылау субъектісінің жұмыс уақытында жүзеге асырылады.

15. Тексеру нәтижелері бойынша білім беру саласындағы уәкілетті органның ведомствосы аумақтық бөлімшесінің лауазымды адамы тексеру нәтижелері туралы қорытынды жасайды.

16. Тексеру нәтижелері туралы қорытындыда мыналар көрсетіледі:

1) қорытындының жасалған күні, уақыты және орны;

2) мемлекеттік органның атауы;

3) тексеру жүргізуге негіз болған тексеруді тағайындау туралы актінің күні мен нөмірі;

4) тексеру жүргізген адамның тегі, аты, әкесінің аты (егер ол жеке басты куәландыратын құжатта көрсетілсе) және лауазымы;

5) бақылау субъектісінің атауы;

6) тексеру жүргізу күні, орны және кезеңі;

7) тағайындалған тексерудің түрі мен нысанасы;

8) тексеру нәтижелері туралы, оның ішінде анықталған бұзушылықтар туралы, олардың сипаты туралы мәліметтер;

9) талаптарды орындау және бұзушылықтарға жол берген адамдарға қатысты шаралар қабылдау мерзімі көрсетіле отырып, анықталған бұзушылықтарды жою туралы талаптар;

10) бақылау субъектісі өкілінің, сондай-ақ тексеру жүргізу кезінде қатысқан адамдардың қорытындымен танысқаны немесе танысудан бас тартқаны туралы мәліметтер, олардың қолтаңбалары немесе қол қоюдан бас тартуы;

11) тексеру жүргізген лауазымды адамның қолтаңбасы.

17. Тексеру нәтижелері туралы қорытындыға тексеру нәтижелеріне байланысты құжаттардың көшірмелері (олар болған кезде) қоса беріледі.

18. Қосымшалардың көшірмелері бар тексеру нәтижелері туралы қорытындының бірінші данасы танысу және анықталған бұзушылықтарды жою бойынша шаралар қабылдау үшін бақылау субъектісіне (басшыға не оның уәкілетті адамына) қағаз жеткізгіште қол қойғызып немесе электрондық нысанда табыс етіледі, екінші данасы электрондық нысанда өз құзыреті шегінде мемлекеттік құқықтық статистика және арнайы есепке алу саласындағы қызметті жүзеге асыратын мемлекеттік органға және оның аумақтық органдарына тапсырылады, үшінші данасы білім беру саласындағы уәкілетті орган ведомствосының аумақтық бөлімшесінде қалады.

19. Тексеру нәтижелері бойынша ескертулер және (немесе) қарсылықтар болған жағдайда бақылау субъектісінің басшысы оларды жазбаша түрде жазады.

Ескертулер және (немесе) қарсылықтар тексеру жүргізу нәтижелері туралы қорытындыға қоса беріледі, бұл туралы тиісті белгі жасалады.

Тексеру нәтижелері туралы қорытындыны қабылдаудан бас тартылған жағдайда акт жасалады, оған тексеруді жүзеге асыратын лауазымды адамдар және бақылау субъектісінің басшысы не оның уәкілетті өкілі қол қояды.

Бақылау субъектісі бас тарту себебі туралы жазбаша түсіндірме бере отырып, актіге қол қоюдан бас тартуға құқылы.

20. Бақылау субъектісі тексеру нәтижелері туралы қорытындыда көрсетілген бұзушылықтар бойынша ол табыс етілген күннен кейінгі күннен бастап үш жұмыс күнінен кешіктірілмейтін мерзімде білім беру саласындағы уәкілетті органның ведомствосы аумақтық бөлімшесінің басшысымен келісілетін мерзімдерді көрсете

отырып, анықталған бұзушылықтарды жою бойынша қабылданатын шаралар туралы ақпарат береді.

Тексеру нәтижелері туралы қорытындыны орындау мерзімдері оны орындаудың нақты мүмкіндігіне әсер ететін мән-жайлар ескеріле отырып айқындалады, бірақ қорытынды табыс етілген күннен бастап күнтізбелік он күннен кем болмайды.

Тексеру нәтижелері туралы қорытындыда көрсетілген анықталған бұзушылықтарды жою мерзімі өткеннен кейін бақылау субъектісі осы қорытындыда белгіленген мерзім ішінде тексеруді жүргізген білім беру саласындағы уәкілетті орган ведомствосының аумақтық бөлімшесіне анықталған бұзушылықтардың жойылғаны туралы ақпарат беруге міндетті.

Анықталған бұзушылықтардың жойылғаны туралы ұсынылған ақпаратқа бақылау субъектісі (қажет болған кезде) бұзушылықтардың жойылу фактісін дәлелдейтін материалдарды қоса береді.

Бұл жағдайда осы баптың 9-тармағы бірінші бөлігінің 3) тармақшасына сәйкес жоспардан тыс тексеру жүргізу талап етілмейді.

Бақылау субъектісі тексеру нәтижелері туралы қорытындының орындалуы туралы ақпаратты белгіленген мерзімде бермеген жағдайда білім беру саласындағы уәкілетті орган ведомствосының аумақтық бөлімшесі екі жұмыс күні ішінде бақылау субъектісіне қорытындының орындалуы туралы ақпарат беру қажеттілігі туралы сұрау салу жібереді.

Тексеру нәтижелері туралы қорытындының орындалуы туралы ақпарат қайта берілмеген жағдайда білім беру саласындағы уәкілетті орган ведомствосының аумақтық бөлімшесі осы баптың 9-тармағы бірінші бөлігінің 3) тармақшасына сәйкес жоспардан тыс тексеру тағайындауға құқылы.

21. Тексеру жүргізу кезінде осы баптың 2 және 3-тармақтарында белгіленген талаптарды бұзушылықтар болмаған жағдайда тексеру нәтижелері туралы қорытындыда тиісті жазба жүргізіледі.

22. Тексеру нәтижелері туралы қорытынды тексеруді тағайындау туралы актіде немесе тексеру мерзімін ұзарту туралы қосымша актіде көрсетілген тексерудің аяқталу мерзімінен кешіктірілмей бақылау субъектісіне табыс етілген күн тексеру мерзімінің аяқталуы деп есептеледі.

23. Осы бапта белгіленбеген тексерудің өзге де түрлерін жүргізуге тыйым салынады

24. Тексеру жүргізу кезінде білім беру саласындағы уәкілетті органның ведомствосы аумақтық бөлімшесінің лауазымды адамдары:

1) осы баптың 2 және 3-тармақтарында белгіленбеген талаптардың орындалуын, сондай-ақ егер мұндай талаптар білім беру саласындағы уәкілетті органның ведомствосы аумақтық бөлімшесінің құзыретіне жатпаса, тексеруге;

2) егер құжаттар, ақпарат тексеру объектілері болып табылмаса немесе тексерудің нысанасына жатпаса, оларды ұсынуды талап етуге;

3) Қазақстан Республикасының заңдарында көзделген жағдайларды қоспағанда, тексеру жүргізу нәтижесінде алынған және коммерциялық, салықтық немесе заңмен қорғалатын өзге де құпияны құрайтын ақпаратты жария етуге және (немесе) таратуға;

4) тексеру жүргізудің белгіленген мерзімінен асыруға;

5) бақылау субъектілері есебінен мемлекеттік бақылау мақсатында шығынды сипаттағы іс-шараларды жүргізуге құқылы емес.

#### 25. Бақылау субъектілері:

1) білім беру саласындағы уәкілетті органның ведомствосы аумақтық бөлімшесінің объектіге тексеру жүргізуге келген лауазымды адамдарын:

жоспарлы тексеру тағайындалған кезде алдыңғы тексеруге қатысты уақыт аралықтары сақталмаған;

осы бапта белгіленген мерзімдерге сәйкес келмейтін, тексеруді тағайындау туралы актіде (болған кезде мерзімді ұзарту туралы қосымша актіде) көрсетілген мерзімдерден асып кеткен не өтіп кеткен;

тиісті өкілеттіктері жоқ адамдарға тексеру жүргізу тапсырылған;

тексеру мерзімдері осы бапта белгіленген мерзімнен артық ұзартылған;

тексеруді тағайындау туралы акт, қызметтік куәлігі (сәйкестендіру картасы) болмаған жағдайларда тексеруге жібермеуге;

2) егер мәліметтер жүргізілетін тексерудің нысанасына жатпаса, оларды ұсынбауға;

3) білім беру саласындағы уәкілетті органның ведомствосы аумақтық бөлімшесінің тексеру нәтижелері туралы қорытындысына Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен шағым жасауға;

4) тексеруді жүзеге асыру процесін, сондай-ақ білім беру саласындағы уәкілетті орган ведомствосының аумақтық бөлімшесі лауазымды адамының тексеру шеңберінде жүргізетін жекелеген әрекеттерін лауазымды адамның қызметіне кедергі келтірмей, аудио- және бейнетехника құралдарының көмегімен тіркеп-белгілеуге құқылы.

#### 26. Бақылау субъектілері:

1) білім беру саласындағы уәкілетті орган ведомствосының аумақтық бөлімшесі лауазымды адамдарының тексерілетін объектінің аумағына және үй-жайларына кедергісіз кіруін қамтамасыз етуге;

2) осы баптың 5-тармағының 3) тармақшасына сәйкес білім беру саласындағы уәкілетті орган ведомствосының аумақтық бөлімшесі лауазымды адамдарының шақыруы бойынша келуге;

3) осы баптың 5-тармағының 2) тармақшасына сәйкес білім беру саласындағы уәкілетті орган ведомствосы аумақтық бөлімшесінің сұрау салуы бойынша ақпарат беруге;

4) коммерциялық, салықтық не өзге де құпияны қорғау жөніндегі талаптарды сақтай отырып, білім беру саласындағы уәкілетті орган ведомствосы аумақтық бөлімшесінің лауазымды адамдарына тексеру нәтижелері туралы қорытындыға қоса тіркеу үшін қағаз және электрондық жеткізгіштердегі құжаттарды (мәліметтерді) не олардың көшірмелерін, сондай-ақ тексерудің міндеттері мен нысанасына сәйкес автоматтандырылған дерекқорға (ақпараттық жүйелерге) қолжетімділікті ұсынуға;

5) тексеру аяқталған күні оның нәтижелері туралы қорытындыны алғаны туралы белгі жасауға;

6) егер осы Заңда не Қазақстан Республикасының өзге де заңдарында өзгеше көзделмесе, тексеруді жүзеге асыру кезеңінде тексерілетін құжаттарға өзгерістер мен толықтырулар енгізуге жол бермеуге;

7) тексеруді тағайындау туралы актіні алған жағдайда бақылау субъектісі басшысының не оны алмастыратын адамның тексерудің тағайындалған мерзімдерінде бақылау объектісі тұрған жерде болуын қамтамасыз етуге міндетті.

27. Бақылау субъектілері білім беру саласындағы уәкілетті орган ведомствосы аумақтық бөлімшесінің және олардың лауазымды адамдарының шешімдеріне, әрекеттеріне (әрекетсіздігіне) Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен шағым жасауға құқылы.

**Ескерту. 59-1-баппен толықтырылды – ҚР 06.04.2024 № 71-VIII (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік алпыс күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Заңымен.**

## **60-бап. Мемлекеттік бақылауды жүзеге асыратын лауазымды адамдардың құқықтары мен міндеттері**

1. Білім беру саласындағы мемлекеттік бақылауды жүзеге асыратын лауазымды адамдар қажетті біліктілікке ие болуы және қосымша білім беруі жүйесінде кемінде бес жылда бір рет тиісті оқытудан өтуі тиіс.

2. Білім беру саласындағы мемлекеттік бақылауды жүзеге асыратын лауазымды адамдардың:

1) білім беру ұйымдарына, мекемелеріне және кәсіпорындарына, тексеру мақсатында қызметтік куәлікті не сәйкестендіру картасын көрсету арқылы кедергісіз кіруге, ал ведомстволық білім беру ұйымдарына - оларға кірудің белгіленген режимін ескере отырып кіруге;

2) тексеруді жүргізу кезінде кез келген қажетті ақпаратты сұратып алуға, тексеру нысанасына жататын құжаттардың түпнұсқаларымен танысуға құқығы бар.

3. Білім беру саласындағы мемлекеттік бақылауды жүзеге асыратын лауазымды адамдар:

1) Қазақстан Республикасының заңнамаларын, білім беру қызметі субъектілерінің құқықтары мен заңды мүдделерін сақтауға;



2) тексерулерді осы Заң және Қазақстан Республикасының өзге де нормативтік құқықтық актілері негізінде және оларда белгіленген тәртіпке қатаң сәйкестікте жүргізуге;

3) тексеру жүргізу кезеңінде білім беру ұйымдарының белгіленген жұмыс режиміне кедергі келтірмеуге;

4) Қазақстан Республикасының білім беру саласындағы заңнамаларымен белгіленген талаптарын бұзушылықтардың алдын алу оларды анықтау және болдырмау жөніндегі Қазақстан Республикасы заңдарына сәйкес берілген өкілеттілікті уақтылы және толық көлемде орындауға;

5) білім беру ұйымына тексеру нәтижелері туралы актіні оны аяқтаған күні беруге;

6) алынған құжаттар мен тексеру нәтижесінде алынған мәліметтердің сақталуын қамтамасыз етуге міндетті.

4. Мүдделі тұлға білім беру саласында мемлекеттік бақылауды жүзеге асыратын лауазымды адамдардың әрекеттеріне (әрекетсіздігіне), шешімдеріне және әрекеттердің жасалуына (шешімдердің қабылдануына) негіз болған ақпаратқа Қазақстан Республикасының заңдарында белгіленген тәртіппен шағым жасауы мүмкін.

**Ескерту. 60-бапқа өзгерістер енгізілді - ҚР 13.11.2015 № 398-V (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 26.11.2019 № 273-VI (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін алты ай өткен соң қолданысқа енгізіледі); 29.06.2020 № 351-VI (01.07.2021 бастап қолданысқа енгізіледі) Заңдарымен.**

## **9-тарау. БІЛІМ БЕРУ ЖҮЙЕСІН ҚАРЖЫЛЫҚ ҚАМТАМАСЫЗ ЕТУ**

### **61-бап. Қаржыландыру жүйесі, принциптері мен көздері**

1. Білім беруді қаржыландыру жүйесі - республикалық және жергілікті бюджеттердің, басқа да кіріс көздерінің жиынтығы.

2. Білім беруді қаржыландыру жүйесі:

- 1) тиімділік пен нәтижелілік;
- 2) басымдық;
- 3) айқындылық;
- 4) жауаптылық;

5) бюджеттердің барлық деңгейлерінің ара жігін ажырату мен дербестік принциптеріне негізделеді.

3. Білім беру жүйесі қаржыландыру көздері:

- 1) мемлекеттік білім беру мекемелерін ұстауды бюджеттік қаржыландыру;
- 2) мемлекеттік білім беру тапсырысын бюджеттік қаржыландыру;
- 3) Қазақстан Республикасының заңнамасына қайшы келмейтін ақылы қызметтер көрсетуден түскен кірістер;
- 4) қаржылық ұйымдардың кредиттері;

4-1) стипендиялық бағдарламаларды бюджеттік қаржыландыру;

5) қайырымдылық көмек, өтемсіз аударымдар мен қайырымалдықтар, гранттар, құрылтайшылардың (қатысушылардың) салымдары, жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдарының эндаумент-қорларының инвестициялық кірістерінің қаражаты болып табылады.

Республикалық және жергілікті бюджеттердің қаражаты жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білімі бар кадрларды даярлауға мемлекеттік білім беру тапсырысын қаржыландыру көздері болып табылады.

**ЗҚАИ-ның ескертпесі!**

**3-тармақтың үшінші бөлігі 01.01.2026 дейін қолданыста болады – ҚР 30.12.2022 № 177-VII Заңымен.**

Мемлекеттік бюджеттің, Қазақстан Республикасы Ұлттық қорының қаражаты және Қазақстан Республикасының заңнамасымен тыйым салынбаған өзге де көздер білім беру саласындағы пилоттық ұлттық жоба шеңберінде іске асырылатын бюджеттік инвестициялық жобаларды қаржыландыру көздері болып табылады.

**Ескерту. 61-бапқа өзгерістер енгізілді - ҚР 2011.10.24 № 487-IV (алғашқы ресми жарияланғанынан кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 13.11.2015 № 398-V (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 16.11.2015 № 403-V (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 05.05.2017 № 60-VI (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 04.07.2018 № 171-VI (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 30.12.2022 № 177-VII (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Заңдарымен.**

## **62-бап. Білім беру ұйымдарын мемлекеттік қаржыландыру**

1. Мемлекет білім берудің басымдығын ескере отырып оған бюджеттік қаражаттардың бөлінуін қамтамасыз етеді.

2. Мемлекеттік білім беру ұйымдарын қаржыландыру білім беру деңгейлері бойынша мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандарттарымен белгіленген талаптар және Қазақстан Республикасының заңнамасымен айқындалатын нормалар негізінде бюджеттік қаражаттар есебінен жүзеге асырылады.

3. Мемлекеттік білім беру мекемелерін бюджеттік қаражаттар есебінен қаржыландыру мекемелердің мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандарттарына сәйкес ұсталуын және функцияларды орындауын қамтамасыз етеді.

Жан басына шаққандағы нормативтік қаржыландыру іске асырылатын мемлекеттік білім беру мекемелерін қаржыландыру жан басына шаққандағы нормативтік қаржыландыру әдістемесінде айқындалатын көлемде және Қазақстан Республикасының заңнамасында көзделген өзге де шығыстармен жүзеге асырылады.

4. Мемлекеттік білім беру кәсіпорындарын, басқа да ұйымдық-құқықтық нысандардағы білім беру ұйымдарын қаржыландыру мемлекеттік білім беру тапсырысының негізінде жүзеге асырылады.

Мемлекеттік білім беру кәсіпорындары үшін мемлекеттік білім беру тапсырысының көлемі Сот төрелігі академиясын, медициналық, әскери, арнаулы оқу орындарын, мәдениет саласындағы білім беру ұйымдарын, сондай-ақ қаржыландыру көлемін тиісті саланың уәкілетті органы өзі дербес айқындайтын республикалық орта білім беру ұйымдарын қоспағанда, жан басына шаққандағы нормативтік қаржыландыру әдістемесіне сәйкес және Қазақстан Республикасының заңнамасында көзделген өзге де шығыстармен айқындалады.

Мемлекеттік білім беру тапсырысымен байланысты көрсетілетін қызметтердің тізбесін білім беру саласындағы уәкілетті орган бекітеді.

Білім беру ұйымдары өздерінің қаржылық-шаруашылық қызметінің нәтижесінде қалған, мемлекеттік білім беру тапсырысы шеңберінде көрсетілетін қызметтерді өткізуден түскен ағымдағы қаржы жылындағы кірістерін кезекті қаржы жылында пайдаланады.

**4-1. Алып тасталды – ҚР 04.07.2018 № 171-VI (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Заңымен.**

4-2. Жергілікті атқарушы органдар мемлекеттік білім беру ұйымдарында орта білім беруге мемлекеттік білім беру тапсырысын орналастырады.

4-3. Жекеменшік білім беру ұйымдарында орта білім беруге мемлекеттік білім беру тапсырысын орналастыру білім беру саласындағы уәкілетті органның операторына жүктеледі.

4-4. Облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың, астананың жергілікті атқарушы органдары тиісті қаржы жылына арналған жергілікті бюджеттерде бекітілген бюджет қаражатының көлемдері шегінде балаларға қосымша білім беруге мемлекеттік білім беру тапсырысын орналастырады.

5. Кадрларды даярлауға, білікті жұмыскерлер мен мамандардың біліктілігін арттыруға және оларды қайта даярлауға мемлекеттік білім беру тапсырысы:

- 1) кадрларды даярлау бағыттарын;
- 2) оқыту нысандары бойынша мемлекеттік білім беру тапсырысының көлемін (орындар, гранттар санын);
- 3) бір білім алушыны (маманды) оқытуға жұмсалатын шығыстардың орташа құнын қамтуға тиіс.

Мемлекеттік білім беру мекемелерінде техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі, жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білімі бар кадрларды даярлауға мемлекеттік білім беру тапсырысын орналастыру кезінде бюджеттік бағдарламаның әкімшісі және білім беру ұйымының атауы көрсетіледі.

Мемлекеттік білім беру тапсырысына сонымен қатар осы Заңның 65-бабының 4-тармағында көзделген тәртіппен құрылған оқу орындарында және (немесе) олардың филиалдарында кадрларды даярлау, сондай-ақ жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдарының дайындық бөлімдерінде шетелдіктер мен азаматтығы жоқ адамдарды оқыту енеді.

5-1. Білім беру грантының немесе мемлекеттік білім беру тапсырысының негізінде жоғары немесе жоғары оқу орнынан кейінгі білімі бар кадрлар даярлауды қаржыландыру, Сот төрелігі академиясын, әскери, арнаулы оқу орындарын қоспағанда, танылған аккредиттеу органдарының тізіліміне енгізілген аккредиттеу органдарында аккредиттеуден өткен білім беру ұйымдарында жүзеге асырылады.

Білім беру тапсырысының негізінде техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білімі бар кадрлар даярлауды қаржыландыру, әскери, арнаулы оқу орындарын қоспағанда, білім беру саласындағы уәкілетті орган белгілеген талаптарға сәйкес келетін білім беру ұйымдарында жүзеге асырылады.

6. Мектепке дейінгі тәрбие мен оқыту ұйымдарында орналастырылатын мемлекеттік білім беру тапсырысы тәрбиеленушілер санын және бір тәрбиеленушіге жұмсалатын шығыстардың орташа құнын қамтуға тиіс.

6-1. Орта білім беру ұйымдарында орналастырылатын мемлекеттік білім беру тапсырысы білім алушылардың санын және бір оқушыға жұмсалатын шығыстардың орташа құнын қамтуға тиіс.

6-2. Балаларға қосымша білім беруге мемлекеттік білім беру тапсырысы білім алушылардың және (немесе) тәрбиеленушілердің санын және бір білім алушыға және (немесе) тәрбиеленушіге жұмсалатын шығыстардың орташа құнын қамтуға тиіс.

6-3. Мүмкіндігі шектеулі балаларды арнаулы психологиялық-педагогикалық қолдауға мемлекеттік білім беру тапсырысы білім алушылардың және (немесе) тәрбиеленушілердің санын және бір білім алушыға және (немесе) тәрбиеленушіге жұмсалатын шығыстардың орташа құнын қамтуға тиіс.

7. Білім беру жүйесін оқу-әдістемелік қамтамасыз ету бойынша мемлекеттік білім беру тапсырысының мазмұнына қойылатын талаптарды білім беру саласындағы уәкілетті орган және (немесе) ғылым және жоғары білім саласындағы уәкілетті орган айқындайды.

8. "Бакалавр" немесе "магистр" дәрежелері берілетін жоғары немесе жоғары оқу орнынан кейінгі білім беруді қаржыландыруға мемлекеттік білім беру тапсырысы білім беру бағдарламаларына, жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымының түрі мен мәртебесіне қарай саралана отырып, білім беру гранттары түрінде орналастырылады.

9. Шетелдіктерді, оның ішінде Қазақстан Республикасының азаматтары болып табылмайтын, ұлты қазақ адамдарды қазақстандық жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдарында стипендиялық бағдарламалар бойынша

оқытуды қаржыландыру оқытудың тиісті кезеңіне бюджет қаражатын бөлу арқылы жүзеге асырылады.

Ескерту. 62-бапқа өзгерістер енгізілді - ҚР 2011.10.24 № 487-IV (қолданысқа енгізілу тәртібін 2-баптан қараңыз); 13.11.2015 № 398-V (қолданысқа енгізілу тәртібін 2-баптан қараңыз); 05.07.2017 № 88-VI (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 04.07.2018 № 171-VI (қолданысқа енгізілу тәртібін 2-баптан қараңыз); 04.07.2018 № 172-VI (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 21.02.2019 № 227-VI (қолданысқа енгізілу тәртібін 2-баптан қараңыз); 27.12.2019 № 291-VI (01.01.2020 бастап қолданысқа енгізіледі); 08.01.2021 № 410-VI (қолданысқа енгізілу тәртібін 2-баптан қараңыз); 26.06.2021 № 56-VII (01.09.2022 бастап қолданысқа енгізіледі); 19.04.2023 № 223-VII (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Заңдарымен.

### **63-бап. Білім беру ұйымдарының ақылы негізде тауарлар (жұмыстар, қызметтер көрсету) ұсынуы**

1. Білім алушылар мен тәрбиеленушілерге білім беру ұйымдары бюджет қаражаттары есебінен көрсететін білім беру қызметтері тегін ұсынылады.

2. Мемлекеттік білім беру мекемелеріне және шаруашылық жүргізу құқығындағы мемлекеттік кәсіпорындардың ұйымдық-құқықтық нысанындағы орта білім беру ұйымдарына:

1) білім алушылар мен тәрбиеленушілерге мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандарттары шеңберінде ақылы негізде білім беру қызметтерін көрсетуге;

2) осы Заңның 63-бабының 3-тармағында көзделген жағдайларды қоспағанда, оқушылардан және педагогтерден ақшаны өндіріп алуға тыйым салынады.

Өнер мамандығы бойынша жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білімнің білім беру бағдарламаларын, сондай-ақ техникалық және кәсіптік білімнің білім беру бағдарламаларын іске асыратын мемлекеттік білім беру мекемелері бюджеттік қаражаттар есебінен көрсетілетін білім беру қызметтерінің көлемдерінен тыс ақылы негізде білім беру қызметтерін ұсынуға құқылы.

3. Мемлекеттік білім беру мекемелері және шаруашылық жүргізу құқығындағы мемлекеттік кәсіпорындардың ұйымдық-құқықтық нысанындағы орта білім беру ұйымдары мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандарттарының талаптарынан тыс, ақылы қызметтер көрсету туралы шартты жасай отырып, ақылы негізде мынадай:

1) қосымша білім беру бағдарламаларын (балалар және жасөспірімдер шығармашылығын, спорт, мәдениет және өнер саласындағы бейімділіктер мен қызығушылықтарды дамыту, мамандардың біліктілігін арттыру) іске асыру;

2) оқу жоспары мен бағдарламалары бойынша бөлінген оқу уақытынан пәндер (сабақтар және сабақтардың циклдері) бойынша жекелеген білім алушылармен қосымша сабақтар ұйымдастыру;

3) пәндер (сабақтар және сабақтардың циклдері) бойынша білім алушылармен ғылым негіздерін тереңдетіп оқып үйренуді ұйымдастыру;

4) білім алушылар мен тәрбиеленушілер, педагогтер мен ересек жұртшылық арасында әр түрлі: спорт жарыстарын, семинарлар, кеңестер, конференциялар, сондай-ақ оқу-әдістемелік әдебиетті әзірлеу мен өткізу жөніндегі іс-шаралар ұйымдастыру және өткізу;

5) музыка аспаптарын пайдалануға беру және Интернет-байланыстың қосымша қызметтерін ұсыну;

6) жазғы демалысты ұйымдастыру, білім алушылар мен тәрбиеленушілердің, білім беру ұйымында өткізілетін түрлі іс-шараларға қатысушылардың тамақтануын қамтамасыз ету;

7) энергия қондырғылары мен қазандықтар беретін жылу энергиясын жіберу;

8) кәсіптік білім беруді ұйымдастыру (білікті жұмысшы кадрлар мен орта буын мамандарын қайта даярлау және олардың біліктілігін арттыру);

9) оқу-өндірістік шеберханалардың, оқу шаруашылықтарының, оқу-тәжірибе учаскелерінің өнімдерін өндіру мен өткізуді ұйымдастыру;

10) ғылыми зерттеулерді жүргізу бойынша тауарларды (жұмыстарды, көрсетілетін қызметтерді) беруге құқылы.

Қарамағында әскери, арнаулы оқу орындары бар мемлекеттік органдардың бірінші басшылары бекітетін әскери, арнаулы оқу орындарының тауарларды (жұмыстарды, көрсетілетін қызметтерді) өткізу бойынша ақылы қызмет түрлерін көрсету және тауарларды (жұмыстарды, көрсетілетін қызметтерді) өткізуден түскен ақшаны жұмсау қағидаларына сәйкес әскери, арнаулы оқу орындары мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандарттарының талаптарынан тыс, тауарларды (жұмыстарды, көрсетілетін қызметтерді) ақылы негізде беруге де құқылы.

Сот төрелігі академиясының тауарларды (жұмыстарды, көрсетілетін қызметтерді) өткізу жөніндегі ақылы қызмет түрлерін көрсету және оның тауарларды (жұмыстарды, көрсетілетін қызметтерді) өткізуден түскен ақшаны жұмсау қағидаларын Қазақстан Республикасы Жоғары Сот Кеңесінің аппараты бекітеді.

3-1. Мемлекеттік орта білім беру ұйымдары дене шынықтыру-сауықтыру және спорт құрылысжайларын мүліктік жалдауға (жалға) беру жөніндегі көрсетілетін қызметтерді ұсынуға құқылы.

Мемлекеттік орта білім беру ұйымдары мүліктік жалдауға (жалға) беруден алынған кірістерді өзі дербес пайдаланады.

3-2. Техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білімнің білім беру бағдарламаларын іске асыратын, шаруашылық жүргізу немесе жедел басқару құқығындағы мемлекеттік кәсіпорындар ұйымдық-құқықтық нысанындағы білім беру ұйымдары ақылы қызметтер көрсету туралы шарт жасаса отырып, мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандарттарының талаптарынан тыс мынадай:

- 1) кәсіптік білім беруді ұйымдастыру (жұмысшы кадрлар мен орта буын мамандарын қайта даярлау және олардың біліктілігін арттыру);
  - 2) бағдарламалардың оқу жоспары бойынша бөлінген оқу уақытынан тыс пәндер (сабақтар және сабақтардың циклдері (модульдері) бойынша жекелеген білім алушылармен қосымша сабақтар ұйымдастыру;
  - 3) қосымша білім беру бағдарламаларын іске асыру (балалар мен жасөспірімдер шығармашылығын, спорт, мәдениет және өнер саласындағы қызығушылықтарды дамыту бойынша);
  - 4) білім алушылар мен тәрбиеленушілер, педагогтер мен ересек тұрғындар арасында спорттық, мәдени-бұқаралық іс-шараларды, кеңестерді, конференцияларды ұйымдастыру және өткізу бойынша, сондай-ақ оқу-әдістемелік әдебиетті әзірлеу және өткізу;
  - 5) білім беру процесін, зерттеулерді, тәрбиелік және әлеуметтік-мәдени, ғылыми-практикалық қызметті қамтамасыз ету үшін баспа және полиграфиялық қызмет;
  - 6) білім алушылардың оқуға түсуіне және білім алушыларды аралық немесе қорытынды аттестаттауды (талапкерлер үшін дайындық сабақтарын, сынама тестілеуді) жүргізуге байланысты іс-шараларды ұйымдастыру және өткізу;
  - 7) білім алушыларға ақылы негізде оқу кезеңіне, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім беру ұйымдарының жұмыскерлеріне жұмыс кезеңіне бос орындар болған кезде жатақханадан орын беру;
  - 8) цифрлық интерактивті білім беру ресурстары мен оқу фильмдерін ұйымдастыру, жасау және дамыту;
  - 9) оқу-өндірістік шеберханаларда, оқу шаруашылықтарында, оқу полигондары мен оқу-тәжірибелік учаскелерде шығарылатын өз өндірісінің тауарларын (жұмыстарын, көрсетілетін қызметтерін) өткізу бойынша тауарларды (жұмыстарды, көрсетілетін қызметтерді) ақылы негізде ұсынуға құқылы.
- 3-3. Осы Заңның 63-бабының 3 және 3-2-тармақтарына сәйкес орта, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білімнің білім беру бағдарламаларын іске асыратын, шаруашылық жүргізу немесе жедел басқару құқығындағы мемлекеттік кәсіпорындардың ұйымдық-құқықтық нысанындағы мемлекеттік білім беру ұйымдары алған кірістер дербес пайдаланылады.
4. Мемлекеттік білім беру мекемелері ақылы негізде ұсынатын тауарларға (жұмыстарға және қызметтер көрсетуге) бағалар Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен бекітілуге жатады.
- Әскери, арнаулы оқу орындарының ақылы негізде берілетін тауарларына (жұмыстарына, көрсетілетін қызметтеріне) бағаларды қарамағында әскери, арнаулы оқу орындары бар мемлекеттік органдардың бірінші басшылары осы оқу орындары басшыларының ұсыныстары бойынша бекітеді.



Сот төрелігі академиясының жарғылық қызметіне байланысты тауарларға (жұмыстарға, көрсетілетін қызметтерге) бағаны Қазақстан Республикасы Жоғары Сот Кеңесінің аппаратымен келісу бойынша Сот төрелігі академиясы бекітеді.

5. Жеке меншік білім беру ұйымдары ақылы негізде тауарларды (жұмыстарды және қызметтер көрсетуді) өткізуден, оның ішінде мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандарттарының шеңберінде оқытудан түскен кірістерді, құрылтайшылардың қаражаттарын және заңнамамен тыйым салынбаған басқа да қаржыландыру көздерін дербес пайдаланады.

6. Ақылы негізде қызметтер көрсететін білім беру ұйымдарының және білім алушының (тәрбиеленушінің), оның ата-анасының немесе өзге де заңды өкілдердің өзара қатынастары шартпен реттеледі.

Білім алушы шарт жасасу кезінде бүкіл оқу кезеңіне шығыстарды бір мезгілде төлеген жағдайда төлем сомасы оқу мерзімі аяқталғанға дейін өзгермейтін болады.

Оқуға төлемді кезең-кезеңмен төлеген ретте төлем сомасы жалақының ұлғаюы жағдайында және инфляция индексі ескеріле отырып, жылына бір реттен жиі емес өзгертілуі мүмкін.

Ескерту. 63-бапқа өзгерістер енгізілді - ҚР 2011.10.24 № 487-IV (алғашқы ресми жарияланғанынан кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 19.05.2015 № 315-V (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 13.11.2015 № 398-V (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 04.07.2018 № 171-VI (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 21.02.2019 № 227-VI (қолданысқа енгізілу тәртібін 2-баптан қараңыз); 19.04.2019 № 250-VI (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 08.01.2021 № 410-VI (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 27.03.2023 № 216-VII (15.07.2024 бастап қолданысқа енгізіледі); 23.02.2024 № 64-VIII (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік алпыс күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Заңдарымен.

**64-бап. Білім беру ұйымдарының материалдық-техникалық базасын дамыту, білім беру ұйымдарын иеліктен шығару**

Ескерту. 64-баптың тақырыбы жаңа редакцияда – ҚР 26.06.2021 № 56-VII (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Заңымен.

1. Мемлекеттік білім беру ұйымдарының материалдық-техникалық базасын жасау және дамыту бюджет қаражаттары, ақылы негізде көрсетілетін қызметтерден түскен кірістер, Қазақстан Республикасының заңнамасымен тыйым салынбаған өзге де көздер есебінен жүзеге асырылады.

2. Білім беру ұйымдарының Қазақстан Республикасының заңнамасымен айқындалатын тәртіппен мүліктерге иелік ету және пайдалану құқығы бар. Білім беру ұйымының мемлекеттік мүлкі алып қойылуға немесе білім беру ұйымының негізгі міндеттеріне қайшы келетін мақсаттарда пайдаланылуға тиіс емес.

3. Білім беру ұйымдарын жекешелендіру "Мемлекеттік мүлік туралы" Қазақстан Республикасының Заңына сәйкес және білім беру саласындағы уәкілетті органмен келісім бойынша жүзеге асырылады.

3-1. Мемлекеттік жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдары мен мемлекет жүз пайыз қатысатын жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдарының акциялары иеліктен шығаруға жатпайды.

3-2. Өздеріне тиесілі мүліктік кешендері бар мемлекеттік мектепке дейінгі ұйымдар, балаларға арналған мемлекеттік қосымша білім беру ұйымдары иеліктен шығарылуға жатпайды.

3-3. Орта, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі мемлекеттік білім беру ұйымдары өздеріне тиесілі мүліктік кешендерімен қоса иеліктен шығарылуға жатпайды.

4. Конкурстық негізде "Орта білім беретін үздік ұйым", "Техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім беретін үздік ұйым" гранттарын алған орта, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім беретін мемлекеттік мекемелер гранттарды материалдық-техникалық және ғылыми-әдістемелік жағынан білім беру процесін қамтамасыз етуге жұмсайды.

Ескерту. 64-бапқа өзгерту енгізілді - ҚР 2011.03.01 N 414-IV (алғашқы ресми жарияланған күнінен бастап қолданысқа енгізіледі), 2011.10.24 № 487-IV (алғашқы ресми жарияланғанынан кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 04.07.2018 № 171-VI (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 04.07.2018 № 172-VI (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 26.06.2021 № 56-VII (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 30.12.2022 № 177-VII (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 23.02.2024 № 64-VIII (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік алпыс күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Зандарымен.

**64-1-бап. Шаруашылық жүргізу құқығындағы мемлекеттік кәсіпорындардың ұйымдық-құқықтық нысанындағы орта білім беру ұйымдарының міндеттемелері бойынша мемлекеттің жауаптылығы**

Шаруашылық жүргізу құқығындағы мемлекеттік кәсіпорынның ұйымдық-құқықтық нысанындағы орта білім беру ұйымында ақша жеткіліксіз болған кезде әкімшілік-аумақтық бірлік тиісті бюджеттің қаражатымен оның міндеттемелері бойынша субсидиарлық жауаптылықта болады.

Ескерту. 9-тарау 64-1-баппен толықтырылды – ҚР 04.07.2018 № 171-VI (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Заңымен.

## **10-тарау. БІЛІМ БЕРУ САЛАСЫНДАҒЫ ХАЛЫҚАРАЛЫҚ ҚЫЗМЕТ**

### **65-бап. Халықаралық ынтымақтастық және сыртқы экономикалық қызмет**

1. Қазақстан Республикасының білім беру саласындағы халықаралық ынтымақтастығы Қазақстан Республикасының заңнамасы және Қазақстан Республикасының халықаралық шарттары негізінде жүзеге асырылады.

2. Білім беру ұйымының өз жұмысының ерекшеліктеріне сәйкес шетелдік білім беру, ғылым және мәдениет ұйымдарымен, халықаралық ұйымдармен және қорлармен тікелей байланыстар орнатуға, ынтымақтастық туралы екі жақтан және көп жақты шарттар жасасуға, студенттер, магистранттар, докторанттар, педагогтер және ғылыми қызметкерлер алмасудың халықаралық бағдарламаларына қатысуға, білім беру саласындағы халықаралық үкіметтік емес ұйымдарға (қауымдастықтарға) кіруге құқығы бар.

Әскери және арнаулы оқу орындарының халықаралық шарттар мен келісімшарттарға сәйкес шетелдік азаматтардың қатарынан мамандар даярлауды жүзеге асыруға құқығы бар.

Білім беру ұйымдары Қазақстан Республикасының заңнамасында және білім беру ұйымдарының жарғысында айқындалған тәртіппен сыртқы экономикалық қызметпен айналысуға құқылы.

3. Қазақстан Республикасы білім беру ұйымдарының халықаралық ынтымақтастықты жүзеге асыру тәртібін білім беру саласындағы уәкілетті орган белгілейді.

4. Қазақстан Республикасында халықаралық және шетелдік оқу орындарын және (немесе) олардың филиалдарын құру халықаралық шарттар негізінде немесе ғылым және жоғары білім саласындағы уәкілетті органның шешімі бойынша жүзеге асырылады.

Халықаралық мектеп мәртебесін беру Қазақстан Республикасы Үкіметінің шешімі бойынша, ол айқындаған тәртіппен жүзеге асырылады.

5. Егер Қазақстан Республикасы ратификациялаған халықаралық шарттарда өзгеше көзделмесе, халықаралық оқу орындарының және Қазақстан Республикасының аумағында басқа мемлекеттер немесе олардың заңды және жеке тұлғалары құратын оқу орындарының, олардың филиалдарының білім беру қызметін лицензиялау, сондай-ақ мұндай оқу орындарын бақылау және аккредиттеу Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес жүзеге асырылады.

Ескерту. 65-бапқа өзгерістер енгізілді - ҚР 2012.01.09 № 535-IV (алғашқы ресми жарияланғанынан кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі), 2011.07.15

N 461-IV (2012.01.30 бастап қолданысқа енгізіледі), 2012.02.13 N 553-IV (алғашқы ресми жарияланғанынан кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 24.05.2018 № 156-VI (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 27.12.2019 № 294-VI (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 19.04.2023 № 223-VII (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Заңдарымен.

#### **66-бап. Шет елдегі қазақ диаспорасының білім алу қажеттіліктерін қанағаттандыру**

1. Қазақстан Республикасының азаматтары болып табылмайтын ұлты қазақ адамдардың Қазақстан Республикасында білім алуға құқығы бар.

2. Мемлекет шет елдегі қазақ диаспорасының білім алу қажеттіліктерін қанағаттандыруға жәрдемдеседі.

3. Шет елдегі қазақ диаспорасы үшін білім беру ұйымдарын құру және оған қаржылық-материалдық көмек көрсету халықаралық шарттарда белгіленген тәртіппен жүзеге асырылады.

#### **11-тарау. ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ БІЛІМ БЕРУ САЛАСЫНДАҒЫ ЗАҢНАМАСЫН БҰЗҒАНЫ ҮШІН ЖАУАПТЫЛЫҚ**

#### **67-бап. Қазақстан Республикасының білім беру саласындағы заңнамасын бұзғаны үшін жауаптылық**

Қазақстан Республикасының білім беру саласындағы заңнамасын бұзу Қазақстан Республикасының заңдарына сәйкес жауаптылыққа әкеп соғады.

#### **12-тарау. Қорытынды және өтпелі ережелер**

Ескерту. 12-тараудың тақырыбы жаңа редакцияда – ҚР 04.07.2018 № 171-VI (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Заңымен.

#### **67-1-бап. Өтпелі ережелер**

1. Жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білімнің білім беру бағдарламалары бойынша берілген, білім беру қызметімен айналысуға арналған лицензияның және (немесе) лицензияға қосымшалардың қолданылу мерзімі қызметтің кіші түрі атауының өзгеруіне байланысты 2019 жылғы 1 қаңтарға дейін оқуға түскен адамдардың оқу кезеңіне қолданылады.

2. Жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білімнің білім беру бағдарламалары бойынша берілген, білім беру қызметімен айналысуға арналған лицензия және (немесе) лицензияға қосымшалар қызметтің кіші түрі атауының

өзгеруіне байланысты қайта ресімделген жағдайда, жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдары 2019 жылғы 1 қаңтарға дейін өздеріне оқуға қабылданған адамдарға мамандықтар бойынша білім туралы құжатты беруге құқылы.

3. Лицензияның және (немесе) лицензияға қосымшаның осы Заңның 57-бабы 3-1-тармағының екінші бөлігінде белгіленген қолданылу мерзімі осы норма қолданысқа енгізілген кезге дейін жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдарына берілген лицензияға және (немесе) лицензияға қосымшаға қолданылмайды.

4. Техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білімнің білім беру бағдарламалары бойынша берілген, білім беру қызметімен айналысуға арналған лицензияның және (немесе) лицензияға қосымшалардың қолданылу мерзімі қызметтің кіші түрінің (кіші түрлерінің) атауы өзгеруіне байланысты 2024 жылғы 1 қаңтарға дейін оқуға түскен адамдардың оқу кезеңіне қолданылады.

5. Техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білімнің білім беру бағдарламалары бойынша берілген, білім беру қызметімен айналысуға арналған лицензия және (немесе) лицензияға қосымшалар қызметтің кіші түрінің (кіші түрлерінің) атауы өзгеруіне байланысты қайта ресімделген жағдайда техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім беру ұйымдары 2024 жылғы 1 қаңтарға дейін өздеріне оқуға қабылданған адамдарға біліктілігі бойынша білім туралы құжат беруге құқылы.

Ескерту. 12-тарау 67-1-баппен толықтырылды – ҚР 04.07.2018 № 171-VI (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); өзгеріс енгізілді - ҚР 03.05.2022 № 118-VII (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 23.02.2024 № 64-VIII (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік алпыс күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Заңдарымен.

#### **68-бап. Осы Заңның қолданысқа енгізілуі**

1. Осы Заң, 2008 жылғы 1 қаңтардан бастап қолданысқа енгізілетін 8-баптың 2-тармағының екінші бөлігін, 52-баптың 6-тармағының екінші абзацын, 7-тармағы 1) тармақшасының екінші және бесінші абзацтарын, 8-тармағының 2), 3) тармақшаларын және 53-баптың 3-тармағының 1), 3) тармақшаларын қоспағанда, алғашқы ресми жарияланған күнінен бастап күнтізбелік он күн өткеннен кейін қолданысқа енгізіледі.

2. Білім беру ұйымдарына осы Заң қолданысқа енгізілгенге дейін тиісті оқу мерзімдерімен оқуға түскен адамдар оқуға түскен кезде қолданыста болған білім беру бағдарламалары бойынша оқуын бітіріп, оларға оқуға түскен кезде қолданыста болған білім туралы белгіленген үлгідегі құжат беріледі.

3. "Білім туралы" 1999 жылғы 7 маусымдағы Қазақстан Республикасы Заңының (Қазақстан Республикасы Парламентінің Жаршысы 1999 ж., N 13, 429-құжат; N 23, 927-құжат; 2001 ж., N 13-14, 173-құжат; N 24, 338-құжат; 2004 ж., N 18, 111-құжат; N 23,

142-құжат; 2006 ж., N 1, 5-құжат; N 3, 22-құжат; N 12, 71-құжат; N 15, 92-құжат; 2007 ж., N 2, 18-құжат; N 9, 67-құжат) күші жойылды деп танылсын.

**Ескерту. 68-бапқа өзгерту енгізілді - ҚР 2011.10.24 № 487-IV (алғашқы ресми жарияланғанынан кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Заңымен.**

*Қазақстан Республикасының  
Президенті*

© 2012. Қазақстан Республикасы Әділет министрлігінің «Қазақстан Республикасының Заңнама және құқықтық ақпарат институты» ШЖҚ РМК



## Об образовании

Закон Республики Казахстан от 27 июля 2007 года № 319-III.

Вниманию пользователей!

Для удобства пользования РЦПИ создано ОГЛАВЛЕНИЕ.

Сноска. По всему тексту Закона:

слова "участникам войны и к инвалидам", "участникам войны и инвалидам" заменены словами "участникам и инвалидам Великой Отечественной";

слова "учебного и воспитательного процесса", "Учебный и воспитательный процесс", "учебной и воспитательной работы" заменены словами "учебно-воспитательного процесса", "Учебно-воспитательный процесс", "учебно-воспитательной работы" Законом РК от 24.10.2011 № 487-IV (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после его первого официального опубликования);

слова "аульной (сельской)", "аула (села)", "аульного (сельского)" заменены соответственно словами "сельской", "села", "сельского" Конституционным Законом РК от 03.07.2013 № 121-V (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после его первого официального опубликования);

слова "высших учебных заведений", "высшие учебные заведения", "высшего учебного заведения", "медицинского высшего учебного заведения", "высших учебных заведений", "высших заведений", "высшими учебными заведениями", "высшее учебное заведение" заменены соответственно словами "организациях высшего и (или) послевузовского образования", "организаций высшего и (или) послевузовского образования", "организации высшего и (или) послевузовского образования", "медицинской организации высшего и (или) послевузовского образования", "организаций высшего и (или) послевузовского образования", "организаций высшего и (или) послевузовского образования", "организациями высшего и (или) послевузовского образования", "организацию высшего и (или) послевузовского образования" в соответствии с Законом РК от 04.07.2018 № 171-VI (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования);

слова "педагогических кадров", "педагогического работника", "педагогических работников и приравненных к ним лиц", "педагогических работников", "педагогические работники" заменены соответственно словами "педагогов", "педагога", "педагогов", "педагогов", "педагоги" в соответствии с Законом РК от 27.12.2019 № 294-VI (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования);



слова "инвалиды", "дети-инвалиды", "инвалидов", "детей-инвалидов", "Инвалиды", "инвалидами", "инвалидам" заменены соответственно словами "лица с инвалидностью", "дети с инвалидностью", "лиц с инвалидностью", "детей с инвалидностью", "Лица с инвалидностью", "лицами с инвалидностью", "лицам с инвалидностью" Законом РК от 27.06.2022 № 129-VII (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования).

Настоящий Закон регулирует общественные отношения в области образования, определяет основные принципы государственной политики в этой области и направлен на обеспечение конституционного права граждан Республики Казахстан, а также иностранцев и лиц без гражданства, постоянно проживающих в Республике Казахстан, на образование.

## **Глава 1. ОБЩИЕ ПОЛОЖЕНИЯ**

### **Статья 1. Основные понятия, используемые в настоящем Законе**

В настоящем Законе используются следующие основные понятия:

1) **исключен Законом РК от 13.11.2015 № 398-V (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования);**

1-1) адъюнкт – лицо, обучающееся в зарубежных военных учебных заведениях, реализующих образовательные программы послевузовского образования;

2) академия – организация высшего и (или) послевузовского образования, осуществляющая в определенной области научно-педагогическую деятельность и являющаяся научно-методическим центром;

2-1) академический кредит – унифицированная единица измерения объема научной и (или) учебной работы (нагрузки) обучающегося и (или) преподавателя (педагога), необходимого для достижения результатов обучения образовательной программы;

2-2) академическая мобильность – перемещение обучающихся или преподавателей-исследователей для обучения или проведения исследований на определенный академический период (семестр или учебный год) в другую организацию высшего и (или) послевузовского образования (внутри страны или за рубежом) с обязательным перезачетом освоенных учебных программ, дисциплин в виде академических кредитов в своей организации высшего и (или) послевузовского образования или для продолжения учебы в другой организации высшего и (или) послевузовского образования;

2-3) аккредитационный орган – юридическое лицо, которое проводит институциональную и (или) специализированную (программную) аккредитацию организаций образования на основе стандартов (регламентов) аккредитации;

2-3) аккредитационный орган – юридическое лицо, которое проводит институциональную и (или) специализированную аккредитации организаций образования на основе разработанных им стандартов (регламентов);

2-4) стандарты (регламенты) аккредитации – документы аккредитационного органа, устанавливающие требования к процедуре аккредитации;

3) именная стипендия - учреждаемая физическими или юридическими лицами стипендия для поощрения наиболее способных обучающихся, успешно осваивающих соответствующие образовательные программы, занимающихся научно-исследовательской работой, принимающих активное участие в общественной, культурной и спортивной жизни учебного заведения;

3-1) методический кабинет – структурное подразделение органов управления образования, обеспечивающее организационно-методическое сопровождение, анализ и оценку результативности образовательного процесса, обобщение и распространение инновационного педагогического опыта, что способствует творческому росту педагогов и их профессиональной самореализации;

3-2) военные, специальные учебные заведения – организации образования, подведомственные органам национальной безопасности Республики Казахстан, Министерству внутренних дел Республики Казахстан, Министерству по чрезвычайным ситуациям Республики Казахстан, органам прокуратуры Республики Казахстан и Министерству обороны Республики Казахстан;

4) бакалавр – степень, присуждаемая лицам, освоившим образовательные программы высшего образования;

4-1) бакалавриат – высшее образование, образовательные программы которого направлены на подготовку кадров с присуждением степени "бакалавр" по соответствующей специальности;

4-2) травля (буллинг) ребенка – систематические (два и более раза) действия унижительного характера, преследование и (или) запугивание, в том числе направленные на принуждение к совершению или отказу от совершения какого-либо действия, а равно те же действия, совершенные публично или с использованием масс-медиа и (или) сетей телекоммуникаций, и (или) онлайн-платформ (кибербуллинг);

5) предпрофильная подготовка - целенаправленная педагогическая поддержка выбора обучающимся основного среднего образования индивидуальной образовательной траектории;

5-1) профильная школа – учебное заведение, реализующее общеобразовательную учебную программу общего среднего образования;

6) профильное обучение - процесс дифференциации и индивидуализации обучения, организации образовательного процесса с учетом интересов, склонностей и способностей обучающихся;

6-1) доктор по профилю – степень, присуждаемая лицам, освоившим программу докторантуры по соответствующей сфере профессиональной деятельности и защитившим диссертацию в Республике Казахстан или за ее пределами, признанная в порядке, установленном законодательством Республики Казахстан;

7) международная стипендия "Болашак" – стипендия, учреждаемая Президентом Республики Казахстан для обучения граждан Республики Казахстан в ведущих зарубежных организациях высшего и (или) послевузовского образования по очной форме обучения или прохождения стажировки в зарубежных организациях работниками, категории которых определяются Республиканской комиссией по подготовке кадров за рубежом;

7-1) ваучерно-модульная система повышения квалификации – форма повышения квалификации, предоставляющая работнику образования возможность выбора организации, содержания и сроков обучения, финансируемая на основе подушевого норматива, установленного государством и оформленного в виде именного документа ( ваучера), обеспеченного определенной суммой денег;

7-2) институт повышения квалификации – организация образования, реализующая актуальные образовательные программы профессионального повышения квалификации кадров в системе непрерывного образования, осуществляющая поддержку инновационных процессов в образовании, обеспечивающих эффективность методической работы;

7-3) присвоение квалификации – процедура подтверждения совокупности индивидуальных способностей, профессиональных знаний, умений и навыков, необходимых для выполнения работы в рамках соответствующего вида профессиональной деятельности;

7-4) специальные условия для получения образования – условия, включающие учебные, а также специальные, индивидуально развивающие и коррекционно-развивающие программы и методы обучения, технические, учебные и иные средства, среду жизнедеятельности, психолого-педагогическое сопровождение, медицинские, социальные и иные услуги, без которых невозможно освоение образовательных программ лицами (детьми) с особыми образовательными потребностями, а также детьми с ограниченными возможностями;

8) промежуточная аттестация обучающихся – процедура, проводимая с целью оценки качества освоения обучающимися содержания части или всего объема одного учебного предмета, одной учебной дисциплины и (или) модуля, а также профессиональных модулей в рамках одной квалификации после завершения их изучения;

9) итоговая аттестация обучающихся - процедура, проводимая с целью определения степени освоения ими объема учебных предметов, учебных дисциплин и (или) модулей , предусмотренных государственным общеобязательным стандартом соответствующего уровня образования;

9-1) образование – непрерывный процесс воспитания и обучения, осуществляемый в целях нравственного, интеллектуального, культурного, физического развития и формирования профессиональной компетентности;

9-2) образовательная программа – единый комплекс основных характеристик образования, включающий цели, результаты и содержание обучения, организацию образовательного процесса, способы и методы их реализации, критерии оценки результатов обучения;

10) образовательный грант - целевая сумма денег, предоставляемая обучающемуся на условиях, установленных законодательством Республики Казахстан, для оплаты высшего или послевузовского образования с присуждением степени "бакалавр" или "магистр";

10-1) Фонд поддержки инфраструктуры образования – контрольный счет наличности, открытый в центральном уполномоченном органе по исполнению бюджета в соответствии с Бюджетным кодексом Республики Казахстан для зачисления поступлений денег и расходования с целью финансирования строительства, реконструкции объектов среднего образования;

10-2) образовательный кредит – деньги, предоставляемые заемщику финансовыми организациями для оплаты обучения на условиях срочности, платности и возвратности;

10-3) методологическое и научно-методическое обеспечение системы образования и образовательного процесса – комплекс мероприятий, включающий подготовку проектов государственных общеобязательных стандартов образования, типовых учебных программ, типовых учебных планов, образовательных (в том числе экспериментальных) программ, нормативно-методических, научно-методических и учебно-методических материалов, их апробацию, внедрение, мониторинг, а также исследования в области образования;

11) образовательная деятельность - процесс целенаправленного, педагогически обоснованного, последовательного взаимодействия субъектов образования, в ходе которого решаются задачи обучения, развития и воспитания личности;

12) образовательный мониторинг - систематическое наблюдение, анализ, оценка и прогноз состояния и динамики изменений результатов и условий осуществления образовательных процессов, контингента обучающихся, сети, а также рейтинговых показателей достижений деятельности организаций образования;

Примечание ИЗПИ!

Подпункт 12-1) действует до 01.01.2026 в соответствии с Законом РК от 30.12.2022 № 177-VII.

12-1) дирекция по реализации пилотного национального проекта в области образования – юридическое лицо, пятьдесят и более процентов голосующих акций которого прямо или косвенно принадлежат государству, определяемое решением Правительства Республики Казахстан, наделенное функциями заказчика, осуществляющее комплекс работ, услуг, предусмотренных пилотным национальным проектом в области образования, утвержденным Правительством Республики Казахстан;

13) уполномоченный орган в области образования – центральный исполнительный орган Республики Казахстан, осуществляющий руководство и межотраслевую координацию в области дошкольного, среднего, технического и профессионального, послесреднего и дополнительного образования;

13-1) оператор уполномоченного органа в области образования – юридическое лицо со стопроцентным участием государства в уставном капитале, определяемое уполномоченным органом в области образования, осуществляющее размещение государственного заказа на обеспечение студентов, магистрантов и докторантов местами в общежитиях, государственного образовательного заказа на среднее образование в частных организациях образования, государственного образовательного заказа на подготовку кадров с высшим и послевузовским образованием и выплату государственных стипендий, за исключением государственных именных стипендий, а также осуществляющее координацию деятельности участников подушевого нормативного финансирования в пределах, предусмотренных законодательством Республики Казахстан, и обеспечивающее мониторинг и контроль за соблюдением лицами, указанными в пункте 17 статьи 47 настоящего Закона, своих обязанностей по отработке или возмещению расходов бюджетных средств в случае неотработки;

13-2) качество образования – комплексная характеристика эффективности образовательной деятельности, а также соответствие подготовки обучающегося и воспитанника требованиям государственного общеобязательного стандарта образования, потребностям личности, общества и государства;

14) национальная система оценки качества образования – совокупность институциональных структур, процедур, форм и способов установления соответствия качеству образования;

14-1) культура качества образования – система ценностей и убеждений участников образовательного процесса, формируемая с помощью процедур внутреннего и внешнего оценивания и поддерживаемая субъектами образовательной деятельности в организациях образования;

15) **исключен Законом РК от 08.01.2021 № 410-VI (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования);**

16) аккредитация организаций образования – процедура признания аккредитационным органом соответствия образовательных услуг установленным стандартам (регламентам) аккредитации с целью предоставления объективной информации об их качестве и подтверждения наличия эффективных механизмов его повышения;

17) **исключен Законом РК от 08.01.2021 № 410-VI (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования);**

17-1) исключен Законом РК от 04.07.2018 № 171-VI (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования);

17-2) признание документов об образовании – официальное подтверждение документов об образовании, выданных зарубежными организациями образования, в том числе их филиалами, а также научными центрами и лабораториями;

18) гимназия – учебное заведение, реализующее общеобразовательные учебные программы начального, основного среднего и общего среднего образования и образовательные программы дополнительного образования, обеспечивающие расширенное и углубленное образование по общественно-гуманитарному и иным направлениям обучения в соответствии со склонностями и способностями обучающихся;

18-1) научно-методическая работа – вид деятельности, основанный на достижениях науки и передового педагогического опыта и направленный на совершенствование функционирования и развития системы непрерывного образования;

18-2) кандидат наук, доктор наук – ученые степени, присужденные на основании защиты диссертаций соискателями;

18-3) докторант – лицо, обучающееся в докторантуре;

18-4) докторантура – послевузовское образование, образовательные программы которого направлены на подготовку кадров для научной, педагогической и (или) профессиональной деятельности, с присуждением степени доктора философии (PhD), доктора по профилю;

18-5) уполномоченный орган в области науки и высшего образования – центральный исполнительный орган Республики Казахстан, осуществляющий руководство и межотраслевую координацию в области высшего и послевузовского образования;

19) исключен Законом РК от 24.10.2011 № 487-IV (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после его первого официального опубликования);

19-1) дуальное обучение – форма подготовки кадров, сочетающей обучение в организации образования с обязательными периодами производственного обучения и профессиональной практики на предприятии (в организации) с предоставлением рабочих мест и компенсационной выплатой обучающимся при равной ответственности предприятия (организации), учебного заведения и обучающегося;

19-2) лица (дети) с особыми образовательными потребностями – лица (дети), которые испытывают постоянные или временные потребности в специальных условиях для получения образования соответствующего уровня и дополнительного образования;

19-3) оценка особых образовательных потребностей – определение необходимых специальных условий для получения образования;

19-4) особый статус – статус организации высшего и (или) послевузовского образования, присваиваемый Президентом Республики Казахстан за внесение выдающегося вклада в воспитание, обучение и профессиональное становление личности, обеспечение стабильно высокого уровня высшего и (или) послевузовского образования;

20) исключен Законом РК от 24.10.2011 № 487-IV (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после его первого официального опубликования);

21) общеобразовательная школа – организация образования, реализующая программы дошкольного воспитания и обучения, общеобразовательные учебные программы начального, основного среднего и общего среднего образования, специальные учебные и индивидуально развивающие программы, а также образовательные программы дополнительного образования обучающихся и воспитанников;

21-1) подушевой норматив финансирования – норматив финансового обеспечения гарантированной государственной стоимости обучения на всех уровнях образования;

21-2) классификатор направлений подготовки кадров с высшим и послевузовским образованием (далее – классификатор направлений подготовки кадров) – документ, устанавливающий классификацию и кодирование направлений подготовки кадров с высшим и послевузовским образованием и используемый для реализации образовательных программ высшего и послевузовского образования;

21-3) организация высшего и (или) послевузовского образования – высшее учебное заведение, реализующее образовательные программы высшего и (или) послевузовского образования и осуществляющее научно-исследовательскую деятельность;

21-4) эндаумент-фонд организации высшего и (или) послевузовского образования – фонд целевого капитала, формируемый за счет благотворительной помощи, безвозмездных отчислений, пожертвований, грантов, вкладов учредителей (участников) организаций образования, инвестиционный доход от которого направляется на финансирование научной, научно-технической, инновационной и (или) образовательной деятельности;

21-5) высший колледж – учебное заведение, реализующее интегрированные модульные образовательные программы общего среднего, технического и профессионального, послесреднего образования;

21-6) исследовательский университет – университет, реализующий утвержденную Правительством Республики Казахстан программу развития на пять лет и использующий результаты своей деятельности для интеграции образования и науки, генерации и трансферта новых знаний и технологий;

21-7) инклюзивное образование – процесс, обеспечивающий равный доступ к образованию для всех обучающихся с учетом особых образовательных потребностей и индивидуальных возможностей;



21-8) сетевые школы – организации среднего образования, реализующие единую специализированную общеобразовательную учебную программу независимо от их места нахождения;

22) инновационно-образовательный консорциум - добровольное равноправное объединение на основе договора о совместной деятельности, в котором организаций высшего и (или) послевузовского образования, научные организации и другие юридические лица, занятые в сфере производства, объединяют интеллектуальные, финансовые и иные ресурсы для подготовки высококвалифицированных специалистов на базе фундаментальных, прикладных научных исследований и технологических инноваций;

23) исключен Законом РК от 24.10.2011 № 487-IV (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после его первого официального опубликования);

24) исключен Законом РК от 24.10.2011 № 487-IV (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после его первого официального опубликования);

25) институт – организация высшего и (или) послевузовского образования, осуществляющая научно-педагогическую деятельность, а также подготовку кадров для профессиональной деятельности;

26) институциональная аккредитация – процедура оценивания аккредитационным органом эффективности процессов системы внутреннего обеспечения качества в организации образования согласно заявленному статусу и установленным стандартам (регламентам) аккредитации;

26-1) интегрированные образовательные программы – образовательные программы, разработанные на основе объединения соответствующих содержательных аспектов образовательных программ;

27) интернатные организации – организации образования, обеспечивающие государственные гарантии прав на образование определенных категорий лиц с предоставлением места проживания;

28) интернатура – форма подготовки обучающихся по клиническим специальностям в рамках базового высшего медицинского образования для получения допуска к клинической практике;

28-1) кадет – лицо, обучающееся в военном, специальном учебном заведении по образовательным программам технического и профессионального или послесреднего образования;

28-2) центры адаптации несовершеннолетних – организации, находящиеся в ведении органов образования, обеспечивающие прием и временное содержание безнадзорных и беспризорных детей в возрасте от трех до восемнадцати лет для установления родителей или других законных представителей и передачи им, детей, оставшихся без попечения родителей или лиц, их заменяющих, в случае невозможности их своевременного устройства, детей, отобранных при

непосредственной угрозе их жизни или здоровью органом опеки и попечительства от родителей (одного из них) или от других лиц, на попечении которых они находятся, детей, направляемых в специальные организации образования, а также детей, нуждающихся в специальных социальных услугах вследствие жестокого обращения, приведшего к социальной дезадаптации и социальной депривации;

29) профессиональная ориентация - предоставление информации и консультационной помощи обучающемуся в реализации его прав в области образовательных и профессиональных возможностей, свободном и осознанном выборе профессии и места учебы в соответствии с профессиональными интересами, индивидуальными способностями и психофизиологическими особенностями;

29-1) профессиональное образование – вид образования, направленный на приобретение обучающимися знаний, умений, навыков и компетенций, позволяющих вести профессиональную деятельность в определенной сфере и (или) выполнять работу по конкретной профессии или специальности;

29-2) профессиональная подготовка – форма профессионального обучения, направленного на развитие личности для приобретения новых или измененных профессиональных навыков, необходимых для выполнения определенного вида работ;

30) **исключен Законом РК от 04.07.2018 № 172-VI (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования);**

30-1) профессиональная практика – вид учебной деятельности, направленной на закрепление теоретических знаний, умений, приобретение и развитие практических навыков и компетенций в процессе выполнения определенных видов работ, связанных с будущей профессиональной деятельностью;

31) **исключен Законом РК от 24.10.2011 № 487-IV (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после его первого официального опубликования);**

32) **исключен Законом РК от 24.10.2011 № 487-IV (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после его первого официального опубликования);**

33) комплексное тестирование - форма экзамена, проводимого одновременно по нескольким учебным дисциплинам с применением информационно-коммуникационных технологий;

34) клиническая база – организация здравоохранения, которая используется организацией образования для подготовки и повышения квалификации кадров в области здравоохранения по договору о совместной деятельности;

35) колледж – учебное заведение, реализующее образовательные программы общего среднего, технического и профессионального образования;

35-1) кооперативное обучение – одна из форм организации профессиональной подготовки кадров, основанной на корпоративной ответственности государства, работодателей и учебных заведений;

36) кредитная технология обучения - обучение на основе выбора и самостоятельного планирования обучающимся последовательности изучения дисциплин и (или) модулей с накоплением академических кредитов;

36-1) курсант – лицо, обучающееся в военном, специальном учебном заведении по образовательным программам высшего образования;

37) квота приема – предельное количество объема государственного образовательного заказа, в том числе образовательных грантов, выделяемых для приема в организации образования, реализующие образовательные программы технического и профессионального, послесреднего и высшего образования;

37-1) образовательный грант Президента Республики Казахстан "Өркен" (далее – грант "Өркен") – грант, учреждаемый Президентом Республики Казахстан для оплаты обучения одаренных детей в автономной организации образования "Назарбаев Интеллектуальные школы";

37-2) ассоциированный профессор (доцент), профессор – ученые звания, присваиваемые уполномоченным органом в области образования;

38) дистанционное обучение – обучение, осуществляемое при взаимодействии педагога и обучающихся на расстоянии, в том числе с применением информационно-коммуникационных технологий и телекоммуникационных средств;

38-1) прикладной бакалавриат – послесреднее образование, образовательные программы которого направлены на подготовку кадров с присуждением квалификации "прикладной бакалавр";

38-2) прикладной бакалавр – квалификация, присуждаемая лицам, освоившим образовательные программы послесреднего образования;

38-3) внешкольная организация дополнительного образования – учебно-воспитательная организация, реализующая образовательные программы дополнительного образования детей, направленные на развитие детского и юношеского творчества, интересов в области спорта, культуры и искусства;

39) дополнительное образование – процесс воспитания, обучения, осуществляемый с целью удовлетворения всесторонних потребностей обучающихся, воспитанников и специалистов;

40) лицей – учебное заведение, реализующее общеобразовательные учебные программы основного среднего и общего среднего образования и образовательные программы дополнительного образования, обеспечивающие расширенное и углубленное естественно-математическое образование обучающихся в соответствии с их склонностями и способностями;

41) магистр – степень, присуждаемая лицам, освоившим образовательные программы магистратуры;

41-1) магистрант – лицо, обучающееся в магистратуре;

41-2) магистратура – послевузовское образование, образовательные программы которого направлены на подготовку кадров с присуждением степени "магистр";

41-3) специалист – квалификация, присваиваемая лицам после освоения образовательной программы высшего образования;

42) специализированная (программная) аккредитация – процедура оценки качества отдельных образовательных программ, реализуемых организацией образования;

42-1) дошкольная организация – организация образования, реализующая общеобразовательные, специальные учебные программы дошкольного воспитания и обучения, индивидуально развивающие программы;

43) **исключен Законом РК от 24.10.2011 № 487-IV (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после его первого официального опубликования);**

44) государственная именная стипендия – стипендия, учреждаемая уполномоченным органом в области науки и высшего образования;

44-1) государственная аттестация – процедура, осуществляемая с целью контроля соответствия образовательных услуг, предоставляемых организациями образования, требованиям государственного общеобязательного стандарта соответствующего уровня образования;

44-2) государственный образовательный кредит – целевой кредит, предоставляемый обучающимся для оплаты высшего образования;

45) государственный образовательный заказ - финансируемый государством объем услуг по дошкольному воспитанию и обучению, среднему образованию, специальной психолого-педагогической поддержке детей с ограниченными возможностями, дополнительному образованию детей, подготовке кадров, повышению квалификации и переподготовке квалифицированных работников и специалистов для обеспечения потребностей экономики, воспроизводства квалифицированной рабочей силы и интеллектуального потенциала общества, а также по учебно-методическому обеспечению системы образования;

45-1) ротация первых руководителей государственных организаций образования – должностные перемещения между первыми руководителями государственных организаций образования, находящихся в ведении местных исполнительных органов областей, городов республиканского значения и столицы;

45-2) государственный выпускной экзамен – форма итоговой аттестации обучающихся в организациях среднего образования, являющаяся необходимым условием для получения ими документа государственного образца, свидетельствующего об окончании курса среднего образования;

45-3) специальная психолого-педагогическая поддержка детей с ограниченными возможностями – комплекс услуг и мероприятий, направленных на восстановление или компенсацию способностей к выполнению того или иного вида деятельности;

46) учебная программа – программа, определяющая по каждому учебному предмету, каждой учебной дисциплине и (или) модулю содержание и объем знаний, умений, навыков и компетенций, подлежащих освоению;

47) учебный план – документ, регламентирующий перечень, последовательность, объем (трудоемкость) учебных предметов, учебных дисциплин и (или) модулей, профессиональной практики, иных видов учебной деятельности обучающихся соответствующего уровня образования и формы контроля;

48) учебно-клинический центр - структурное подразделение медицинской организации высшего и (или) послевузовского образования, оснащенное современной аппаратурой, фантомами и муляжами и предназначенное для освоения и контроля практических (клинических) навыков обучающихся и (или) медицинских работников;

48-1) обучение – целенаправленный процесс организации деятельности обучающихся и воспитанников по овладению знаниями, умениями, навыками и компетенциями, развитию способностей, приобретению опыта применения знаний в повседневной жизни и формированию мотивации получения знаний в течение всей жизни;

48-2) результаты обучения – подтвержденный оценкой объем знаний, умений, навыков, приобретенных, демонстрируемых обучающимся по освоению образовательной программы, и сформированные ценности и отношения;

48-3) учебно-оздоровительная организация образования – юридическое лицо, осуществляющее функции по воспитанию, образованию, оздоровлению, отдыху детей и учащейся молодежи;

48-4) онлайн-обучение – форма обучения по конкретным направлениям подготовки кадров, при которой обучающийся получает высшее и (или) послевузовское образование посредством информационно-коммуникационных технологий и Интернета для взаимодействия между педагогом и обучающимся вне зависимости от пространственного и временного расстояния;

49) среднее образование - гарантированное Конституцией Республики Казахстан образование, получаемое гражданами в результате освоения общеобразовательных учебных программ начального, основного среднего и общего среднего образования в соответствии с государственными общеобязательными стандартами образования;

49-1) грант "Лучшая организация среднего образования" – деньги, выделяемые ежегодно местными исполнительными органами области, города республиканского значения и столицы государственным организациям среднего образования по итогам конкурса на основе рейтинговых показателей;

49-2) организация среднего образования – организация образования, реализующая общеобразовательные учебные программы дошкольного воспитания и обучения, начального, основного среднего, общего среднего образования, специализированные общеобразовательные и специальные учебные программы;

49-3) исключен Законом РК от 14.07.2022 № 141-VII (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования);

49-4) исключен Законом РК от 01.04.2019 № 240-VI (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования);

49-5) центры поддержки детей, нуждающихся в специальных социальных услугах, – организации, находящиеся в ведении органов образования, оказывающие специальные социальные услуги с предоставлением постоянного или временного (дневного) пребывания, а также путем предоставления информационных, консультационных, посреднических услуг юридическим лицам, деятельность которых связана с осуществлением мер по предупреждению нуждаемости в специальных социальных услугах;

49-6) производственное обучение – обучение, направленное на приобретение теоретических знаний, практических умений обучающимися, на базе организаций образования и (или) предприятий (организаций);

50) исключен Законом РК от 10.07.2012 № 36-V (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после его первого официального опубликования);

50-1) педагог – лицо, имеющее педагогическое или иное профессиональное образование по соответствующему профилю и осуществляющее профессиональную деятельность педагога по обучению и воспитанию обучающихся и (или) воспитанников, методическому сопровождению или организации образовательной деятельности;

50-2) посткурсовое сопровождение деятельности педагога – система мероприятий, обеспечивающая развитие профессиональной компетентности педагога путем непрерывного мониторинга его посткурсовой деятельности и оказания методической, консультационной помощи;

50-3) психолого-педагогическое сопровождение – системно-организованная деятельность, реализуемая в организациях образования, в процессе которой создаются социальные и психолого-педагогические условия для успешного обучения и развития обучающихся, в том числе лиц (детей) с особыми образовательными потребностями, на основе оценки особых образовательных потребностей;

50-3) психолого-педагогическое сопровождение – системно-организованная деятельность, реализуемая в организациях образования, в процессе которой создаются социально-психологические и педагогические условия для успешного обучения и развития лиц (детей) с особыми образовательными потребностями на основе оценки особых образовательных потребностей;

50-4) врач-резидент – врач, обучающийся в рамках образовательной программы резидентуры и работающий в медицинской организации под надзором наставника;

51) резидентура – уровень послевузовского медицинского образования, целью которого является приобретение или изменение профессиональной квалификации врача по соответствующей специальности для допуска к самостоятельной клинической практике;

51-1) исключен Законом РК от 07.07.2020 № 361-VI (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования);

52) духовные (религиозные) организации образования - учебные заведения, реализующие образовательные программы подготовки священнослужителей;

52-1) система внутреннего обеспечения качества – совокупность правил, стандартов (регламентов), инструментов обеспечения качества образовательного процесса и образовательной среды в организациях образования;

53) стипендия - сумма денег, предоставляемая обучающемуся для частичного покрытия расходов на питание, проживание и приобретение учебной литературы;

53-1) стипендиальные программы – программы, предусматривающие обучение в казахстанских организациях высшего и (или) послевузовского образования иностранцев, в том числе лиц казахской национальности не являющихся гражданами Республики Казахстан, и финансируемые из средств государственного бюджета;

53-2) студент – лицо, обучающееся в организации образования, реализующей образовательные программы технического и профессионального, послесреднего и высшего образования;

53-3) государственный заказ на обеспечение студентов, магистрантов и докторантов местами в общежитиях – денежные выплаты за услуги по обеспечению введения новых мест в общежитиях для студентов, магистрантов и докторантов, которые связаны с государственным образовательным заказом;

53-4) классное руководство – функция, возложенная на педагога по координации деятельности обучающихся класса в рамках учебно-воспитательного процесса;

53-5) реестр признанных аккредитационных органов – сформированный уполномоченным органом в области образования перечень национальных и зарубежных аккредитационных органов, включенных в реестры и (или) ассоциации аккредитационных органов государств – членов Организации экономического сотрудничества и развития (ОЭСР);

53-6) наставник – квалифицированный работник предприятия (организации), владеющий технологиями производства или сферы услуг, осуществляющий руководство производственным обучением и профессиональной практикой;

53-7) техническое и профессиональное образование – образование, направленное на подготовку квалифицированных рабочих кадров и специалистов среднего звена;

53-8) грант "Лучшая организация технического и профессионального, послесреднего образования" – деньги, выделяемые ежегодно местными



исполнительными органами областей, городов республиканского значения и столицы государственным организациям технического и профессионального, послесреднего образования по итогам конкурса на основе рейтинговых показателей;

53-9) слушатель – лицо, обучающееся в организации образования по образовательным программам дополнительного образования и подготовительного отделения;

53-10) опорная школа (ресурсный центр) – организация среднего образования, на базе которой консолидируются образовательные ресурсы близлежащих малокомплектных школ для проведения краткосрочных сессионных занятий, промежуточной и итоговой аттестации обучающихся в целях обеспечения доступа к качественному образованию учащихся малокомплектных школ;

54) университет – организация высшего и (или) послевузовского образования, осуществляющая по различным областям научно-педагогическую деятельность, подготовку кадров, фундаментальные и (или) прикладные научные исследования и являющаяся ведущим научно-методическим центром;

55) училище – учебное заведение, реализующее образовательные программы основного среднего, общего среднего, технического и профессионального или послесреднего образования в области культуры;

56) единое национальное тестирование – одна из форм отборочных экзаменов для поступления в организаций высшего и (или) послевузовского образования;

56-1) национальная организация высшего и (или) послевузовского образования – организация высшего и (или) послевузовского образования, имеющая особый статус;

56-2) национальный исследовательский университет – исследовательский университет, имеющий особый статус;

56-3) непрерывное интегрированное образование – форма профессионального обучения, направленного на подготовку высококвалифицированных кадров в рамках межуровневых интегрированных образовательных программ;

57) доктор философии (PhD) – степень, присуждаемая лицам, освоившим программу докторантуры по научно-педагогическому направлению и защитившим диссертацию в Республике Казахстан или за ее пределами, признанная в порядке, установленном законодательством Республики Казахстан;

57-1) международная школа – учебное заведение, реализующее самостоятельно разработанные интегрированные образовательные программы, прошедшее авторизацию в Организации Международного Бакалавриата или международную институциональную аккредитацию;

58) малокомплектная школа - общеобразовательная школа с малым контингентом обучающихся, совмещенными класс-комплектами и со специфической формой организации учебных занятий;

59) экспериментальная площадка – организация образования, реализующая образовательные программы в режиме эксперимента для апробации новых педагогических технологий и нового содержания образования;

60) экстернат – одна из форм обучения, при которой обучающийся без регулярного посещения занятий самостоятельно изучает учебные дисциплины соответствующей образовательной программы;

61) элитарное образование - образование, получаемое по специализированным общеобразовательным учебным и образовательным программам, реализуемым в специализированных организациях образования для одаренных лиц.

Сноска. Статья 1 с изменениями, внесенными законами РК от 24.10.2011 № 487-IV (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после его первого официального опубликования); от 09.01.2012 № 535-IV (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после его первого официального опубликования); от 10.07.2012 № 36-V (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после его первого официального опубликования); от 18.02.2014 № 175-V (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования); от 21.07.2015 № 337-V (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования); от 13.11.2015 № 398-V (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования); от 24.11.2015 № 419-V (вводится в действие с 01.01.2016); от 09.04.2016 № 501-V (порядок введения в действие см. ст.2); от 05.05.2017 № 60-VI (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования); от 05.07.2017 № 88-VI (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования); от 11.07.2017 № 91-VI (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования); от 02.07.2018 № 165-VI (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования); от 04.07.2018 № 171-VI (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования); от 04.07.2018 № 172-VI (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования); от 01.04.2019 № 240-VI (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования); от 27.12.2019 № 291-VI (вводится в действие с 01.01.2020); от 27.12.2019 № 294-VI (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования); от 07.07.2020 № 361-VI (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования); от 02.01.2021 № 399-VI (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования); от 08.01.2021 № 410-VI (порядок введения в действие см. ст. 2); от

31.03.2021 № 24-VII (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования); от 26.06.2021 № 56-VII (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования); от 29.06.2021 № 58-VII (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования); от 03.05.2022 № 118-VII (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования); от 14.07.2022 № 141-VII (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования); от 30.12.2022 № 177-VII (порядок введения в действие см. ст.2); от 19.04.2023 № 223-VII (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования); от 20.04.2023 № 226-VII (вводится в действие с 01.07.2023); от 04.07.2023 № 15-VIII (вводится в действие в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования); от 10.07.2023 № 19-VIII (вводится в действие по истечении шестидесяти календарных дней после дня его первого официального опубликования); от 23.02.2024 № 64-VIII (вводится в действие по истечении шестидесяти календарных дней после дня его первого официального опубликования); от 15.04.2024 № 72-VIII (вводится в действие по истечении шестидесяти календарных дней после дня его первого официального опубликования); от 21.05.2024 № 86-VIII (вводится в действие по истечении шестидесяти календарных дней после дня его первого официального опубликования); от 19.06.2024 № 94-VIII (вводится в действие по истечении шестидесяти календарных дней после дня его первого официального опубликования).

## **Статья 2. Законодательство Республики Казахстан в области образования**

1. Законодательство Республики Казахстан в области образования основывается на Конституции Республики Казахстан, состоит из настоящего Закона и иных нормативных правовых актов Республики Казахстан.

2. Если международным договором, ратифицированным Республикой Казахстан, установлены иные правила, чем те, которые содержатся в настоящем Законе, то применяются правила международного договора.

3. На правоотношения, урегулированные законодательством Республики Казахстан в области образования, не распространяется действие законодательства Республики Казахстан о государственных закупках в части приобретения:

1) услуг аккредитационного органа;

2) услуг, товаров по организации питания обучающихся в государственных организациях среднего образования, внешкольных организациях дополнительного образования, а также товаров, связанных с обеспечением питания детей, воспитывающихся и обучающихся в государственных дошкольных организациях,

организациях образования для детей-сирот и детей, оставшихся без попечения родителей, организациях технического и профессионального, послесреднего образования.

3) услуг государственного образовательного заказа. При этом договоры услуг государственного образовательного заказа заключаются посредством веб-портала государственных закупок в порядке, определенном уполномоченным органом в области образования.

Примечание ИЗПИ!

Подпункт 4) действует до 01.01.2026 в соответствии с Законом РК от 30.12.2022 № 177-VII.

4) работ, товаров, услуг, приобретение которых осуществляется в порядке, определенном пилотным национальным проектом в области образования, утвержденным Правительством Республики Казахстан.

Сноска. Статья 2 с изменениями, внесенными законами РК от 04.07.2018 № 171-VI (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования); от 08.01.2021 № 410-VI (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования); от 15.11.2021 № 72-VII (вводится в действие с 01.01.2022); от 30.12.2022 № 177-VII (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования).

### **Статья 3. Принципы государственной политики в области образования**

1. Основными принципами государственной политики в области образования являются:

- 1) равенство прав всех на получение качественного образования;
- 2) приоритетность развития системы образования;
- 3) доступность образования всех уровней для населения с учетом интеллектуального развития, психофизиологических и индивидуальных особенностей каждого лица;
- 4) светский, гуманистический и развивающий характер образования, приоритет гражданских и национальных ценностей, жизни и здоровья человека, свободного развития личности;
- 5) уважение прав и свобод человека;
- 6) стимулирование образованности личности и развитие одаренности;
- 7) непрерывность процесса образования, обеспечивающего преемственность его уровней;
- 8) единство обучения, воспитания и развития;
- 9) демократический характер управления образованием, прозрачность деятельности системы образования;

10) разнообразие организаций образования по формам собственности, формам обучения и воспитания, направлениям образования.

2. Запрещается создание и деятельность организационных структур политических партий и религиозных организаций (объединений) в организациях образования.

Сноска. Статья 3 с изменениями, внесенными Законом РК от 24.10.2011 № 487-IV (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после его первого официального опубликования).

## **Глава 2. УПРАВЛЕНИЕ СИСТЕМОЙ ОБРАЗОВАНИЯ**

### **Статья 4. Компетенция Правительства Республики Казахстан в области образования**

Правительство Республики Казахстан:

1) исключен Законом РК от 19.04.2023 № 223-VII (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования).

2) исключен Законом РК от 03.07.2013 № 124-V (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после его первого официального опубликования);

3) исключен Законом РК от 19.04.2023 № 223-VII (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования).

4) исключен Законом РК от 19.04.2023 № 223-VII (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования).

5) исключен Законом РК от 19.04.2023 № 223-VII (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования).

5-1) исключен Законом РК от 19.04.2023 № 223-VII (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования).

5-2) исключен Законом РК от 19.04.2023 № 223-VII (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования).

5-3) исключен Законом РК от 19.04.2023 № 223-VII (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования).

6) исключен Законом РК от 29.09.2014 № 239-V (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования);

7) исключен Законом РК от 08.01.2021 № 410-VI (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования);

8) исключен Законом РК от 13.11.2015 № 398-V (вводится в действие по истечении

десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования);

9) исключен Законом РК от 29.09.2014 № 239-V (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования);

10) исключен Законом РК от 24.11.2021 № 75-VII (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования).

11) исключен Законом РК от 19.04.2023 № 223-VII (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования).

12) вносит представление Президенту Республики Казахстан о присвоении особого статуса организациям высшего и (или) послевузовского образования и утверждает положение об особом статусе организаций высшего и (или) послевузовского образования;

13) создает, реорганизует и ликвидирует по представлению органа государственного управления государственные организации образования, финансируемые за счет бюджетных средств, если иное не предусмотрено законами Республики Казахстан;

14) исключен Законом РК от 29.09.2014 № 239-V (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования);

15) по согласованию с Администрацией Президента Республики Казахстан утверждает Правила отбора претендентов для присуждения международной стипендии "Болашак" и определяет направления расходования международной стипендии "Болашак";

16) исключен Законом РК от 19.04.2023 № 223-VII (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования).

17) исключен Законом РК от 29.09.2014 № 239-V (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования);

18) исключен Законом РК от 29.09.2014 № 239-V (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования);

19) исключен Законом РК от 04.07.2018 № 171-VI (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования);

20) исключен Законом РК от 24.10.2011 № 487-IV (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после его первого официального опубликования);

21) утверждает правила формирования, направления расходования и учета средств, выделяемых на оказание финансовой и материальной помощи обучающимся и воспитанникам государственных организаций образования из семей, имеющих право на получение государственной адресной социальной помощи, а также из семей, не



получающих государственную адресную социальную помощь, в которых среднедушевой доход ниже величины прожиточного минимума, и детям-сиротам, детям, оставшимся без попечения родителей, проживающим в семьях, детям из семей, требующих экстренной помощи в результате чрезвычайных ситуаций, и иным категориям обучающихся и воспитанников, определяемым коллегиальным органом управления организации образования, в размере не менее двух процентов от бюджетных средств, выделяемых на текущее содержание общеобразовательных школ и на размещение государственного образовательного заказа на среднее образование в государственных предприятиях на праве хозяйственного ведения;

22) исключен Законом РК от 29.09.2014 № 239-V (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования);

22-1) исключен Законом РК от 24.11.2021 № 75-VII (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования).

22-2) исключен Законом РК от 19.04.2023 № 223-VII (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования).

23) исключен Законом РК от 27.12.2019 № 294-VI (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования);

24) исключен Законом РК от 04.07.2018 № 171-VI (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования);

24-1) исключен Законом РК от 19.04.2023 № 223-VII (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования).

25) исключен Законом РК от 04.07.2018 № 171-VI (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования);

25-1) определяет размер, источники, виды и порядок предоставления социальной помощи гражданам, указанным в части второй пункта 4 статьи 8 настоящего Закона;

26) - 29) исключены Законом РК от 29.09.2014 № 239-V (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования);

29-1) исключен Законом РК от 19.04.2023 № 223-VII (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования).

30) исключен Законом РК от 19.04.2023 № 223-VII (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования).



опубликования).

Сноска. Статья 4 с изменениями, внесенными законами РК от 05.07.2011 № 452-IV (вводится в действие с 13.10.2011); от 15.07.2011 № 461-IV (вводится в действие с 30.01.2012); от 24.10.2011 № 487-IV (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после его первого официального опубликования); от 13.02.2012 № 553-IV (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после его первого официального опубликования); от 03.07.2013 № 124-V (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после его первого официального опубликования); от 29.09.2014 № 239-V (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования); от 13.11.2015 № 398-V (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования); от 04.07.2018 № 171-VI (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования); от 26.12.2019 № 287-VI (вводится в действие с 01.01.2020); от 27.12.2019 № 291-VI (порядок введения в действие см. ст. 3); от 27.12.2019 № 294-VI (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования); от 08.01.2021 № 410-VI (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования); от 24.11.2021 № 75-VII (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования); от 26.12.2022 № 168-VII (вводится в действие по истечении шестидесяти календарных дней после дня его первого официального опубликования); от 19.04.2023 № 223-VII (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования).

## **Статья 5. Компетенция уполномоченного органа в области образования**

Уполномоченный орган в области образования выполняет следующие полномочия:

1) обеспечивает соблюдение конституционных прав и свобод граждан в области образования;

2) осуществляет координацию и методическое руководство местных исполнительных органов в области образования;

3) формирует и реализует единую государственную политику в области образования, осуществляет межотраслевую координацию, разрабатывает и реализует международные программы в области дошкольного, среднего, технического и профессионального, послесреднего образования, дополнительного образования;

4) утверждает правила организации питания обучающихся в государственных организациях среднего, технического и профессионального, послесреднего образования, внешкольных организациях дополнительного образования, а также приобретения товаров, связанных с обеспечением питания детей, воспитывающихся и обучающихся в государственных дошкольных организациях, организациях образования для детей-сирот и детей, оставшихся без попечения родителей;

5) утверждает правила формирования перечня недобросовестных поставщиков (потенциальных поставщиков) услуг и (или) товаров по организации питания обучающихся в государственных организациях среднего, технического и профессионального, послесреднего образования, внешкольных организациях дополнительного образования, а также товаров, связанных с обеспечением питания детей, воспитывающихся и обучающихся в государственных дошкольных организациях, организациях образования для детей-сирот и детей, оставшихся без попечения родителей;

6) обеспечивает объективной информацией общество и государство о состоянии системы дошкольного, среднего, технического и профессионального, послесреднего образования, дополнительного образования и эффективности ее деятельности путем подготовки и опубликования ежегодного национального доклада о состоянии развития дошкольного, среднего, технического и профессионального, послесреднего образования, дополнительного образования;

7) определяет юридическое лицо со стопроцентным участием государства, которое осуществляет координацию проведения международных сопоставительных исследований качества образования и подготовку ежегодного национального доклада о состоянии развития образования, а также формирование, сопровождение, системно-техническое обслуживание, интеграцию и обеспечение информационной безопасности информационной системы "Национальная образовательная база данных";

8) осуществляет образовательный мониторинг и информационное обеспечение системы управления образованием, утверждает правила организации и функционирования объектов информатизации в области дошкольного, среднего, технического и профессионального, послесреднего образования, дополнительного образования;

9) утверждает правила проведения мониторинга по итогам приема в организации среднего, технического и профессионального, послесреднего образования;

10) утверждает правила формирования, сопровождения, системно-технического обслуживания, интеграции и обеспечения информационной безопасности информационной системы "Национальная образовательная база данных";

11) осуществляет управление качеством образования, методическое и методологическое обеспечение качества предоставляемых организациями образования образовательных услуг;

12) утверждает типовые учебные программы цикла или модуля общеобразовательных дисциплин для организаций технического и профессионального образования;

13) утверждает правила ведения реестров образовательных программ, реализуемых организациями технического и профессионального, послесреднего образования, а

также основания включения в реестры образовательных программ и исключения из них ;

14) утверждает типовые учебные планы и типовые учебные программы уровней дошкольного воспитания и обучения, начального, основного среднего и общего среднего образования;

15) утверждает виды документов о среднем, техническом и профессиональном, послесреднем образовании, формы документов о среднем, техническом и профессиональном, послесреднем образовании государственного образца и правила их учета и выдачи, основные требования к содержанию документов об образовании собственного образца и правила их учета и выдачи, а также форму справки, выдаваемой лицам, не завершившим образование в организациях образования;

16) согласовывает с уполномоченным органом в сфере уголовно-исполнительной деятельности правила организации получения начального, основного среднего, общего среднего, технического и профессионального образования осужденными к лишению свободы;

17) утверждает типовые учебные планы и образовательные программы детских музыкальных школ, детских художественных школ и детских школ искусств;

18) утверждает правила организации работы по экспертизе и апробации типовых учебных планов, типовых учебных программ дошкольного воспитания и обучения, начального, основного среднего, общего среднего образования;

19) выдает юридическим лицам лицензию и (или) приложение к лицензии на занятие образовательной деятельностью на предоставление:

технического и профессионального образования по специальностям, для военных, специальных учебных заведений по группам специальностей и формам очного обучения и онлайн-обучения;

послесреднего образования по специальностям, для военных, специальных учебных заведений по группам специальностей и формам очного обучения и онлайн-обучения; духовного образования;

20) устанавливает порядок осуществления образовательного мониторинга;

21) осуществляет прием уведомлений о начале или прекращении осуществления деятельности по дошкольному воспитанию и обучению и дополнительному образованию для детей;

22) утверждает положение о знаке "Алтын белгі";

23) ведет государственный электронный реестр разрешений и уведомлений по дошкольному воспитанию и обучению и дополнительному образованию для детей;

24) утверждает правила присвоения звания "Лучший педагог";

25) утверждает правила проведения конкурсов на присуждение грантов "Лучшая организация среднего образования", "Лучшая организация технического и

профессионального, послесреднего образования" с установлением размеров грантов и порядка их присуждения;

26) утверждает гарантированный государственный норматив сети организаций образования в зависимости от плотности населения и отдаленности населенных пунктов;

27) проводит государственную аттестацию организаций образования независимо от форм собственности и ведомственной подчиненности, за исключением организаций образования, реализующих образовательные программы технического и профессионального, послесреднего образования в области здравоохранения и Академии правосудия при Верховном Суде Республики Казахстан (далее – Академия правосудия), реализующих:

общеобразовательные учебные программы дошкольного воспитания и обучения;

общеобразовательные учебные программы начального, основного среднего и общего среднего образования;

образовательные программы технического и профессионального, послесреднего образования;

28) утверждает правила признания аккредитационных органов, в том числе зарубежных, формирует и утверждает реестр признанных аккредитационных органов, аккредитованных организаций образования и образовательных программ, а также основания их включения в него, приостановления и исключения из него;

29) утверждает типовые правила приема на обучение в организации образования, реализующие программы дошкольного воспитания и обучения, общеобразовательные учебные программы начального, основного среднего, общего среднего образования, образовательные программы технического и профессионального, послесреднего образования;

30) утверждает типовые правила деятельности организаций дошкольного, среднего, технического и профессионального, послесреднего образования, дополнительного образования соответствующих типов и видов;

31) утверждает правила психолого-педагогического сопровождения в организациях дошкольного, среднего, технического и профессионального, послесреднего образования, дополнительного образования;

32) утверждает правила оценки особых образовательных потребностей;

33) утверждает квалификационные требования, предъявляемые к образовательной деятельности, и перечень документов, подтверждающих соответствие им;

34) утверждает положение о классном руководстве в организациях среднего образования;

35) по согласованию с уполномоченным органом соответствующей отрасли утверждает перечень предметов и веществ, запрещенных к вносу, ограниченных для использования в организациях дошкольного, среднего, технического и

профессионального, послесреднего образования, дополнительного образования и на их территориях;

36) утверждает классификатор специальностей и квалификаций технического и профессионального, послесреднего образования во взаимодействии с заинтересованными центральными исполнительными органами, работодателями и другими социальными партнерами;

37) утверждает классификатор направлений подготовки кадров во взаимодействии с заинтересованными центральными исполнительными органами, работодателями и другими социальными партнерами;

38) определяет сроки начала и завершения учебного года в организациях среднего, технического и профессионального, послесреднего образования, а также сроки проведения итоговой аттестации обучающихся в организациях среднего образования;

39) утверждает требования к обязательной школьной форме для организаций среднего образования;

40) утверждает правила отмены занятий в организациях среднего образования, а также в организациях образования, реализующих образовательные программы технического и профессионального образования, при неблагоприятных погодных метеоусловиях;

41) утверждает правила организации учебного процесса в форме онлайн-обучения в организациях образования, реализующих общеобразовательные учебные программы технического и профессионального, послесреднего образования;

42) утверждает перечень специальностей и квалификаций технического и профессионального, послесреднего образования, получение которых в формах заочного и вечернего обучения, а также экстерната по специальностям культуры и искусства, физической культуры и спорта допускается;

43) утверждает правила выдачи разрешения на обучение в форме экстерната в организациях образования, реализующих образовательные программы технического и профессионального, послесреднего образования по специальностям культуры и искусства, физической культуры и спорта;

44) утверждает правила перевода и восстановления обучающихся по типам организаций образования, за исключением организаций высшего и (или) послевузовского образования;

45) утверждает правила предоставления академических отпусков обучающимся в организациях технического и профессионального, послесреднего образования;

46) утверждает типовые правила проведения текущего контроля успеваемости, промежуточной и итоговой аттестации обучающихся для организаций среднего, технического и профессионального, послесреднего образования;

46-1) разрабатывает и утверждает типовые правила внутреннего распорядка организаций образования;

47) утверждает методику прогнозирования потребности организаций образования, реализующих программы дошкольного воспитания и обучения, общеобразовательные учебные программы начального, основного среднего и общего среднего образования, образовательные программы технического и профессионального образования, в учебниках и учебно-методических комплексах;

48) утверждает правила обеспечения учебниками и учебно-методическими комплексами обучающихся и воспитанников государственных организаций образования;

49) утверждает правила по формированию, использованию и сохранению фонда библиотек государственных организаций среднего, технического и профессионального, послесреднего образования;

50) утверждает требования к структуре и содержанию учебников для организаций среднего образования и учебно-методических комплексов для дошкольных организаций, организаций среднего образования;

51) утверждает правила выбора учебников и учебно-методических комплексов педагогами государственных организаций образования;

52) утверждает правила признания документов о среднем, техническом и профессиональном, послесреднем образовании, которые признаются на территории Республики Казахстан;

53) осуществляет процедуру апостилирования официальных документов, исходящих из организаций среднего, технического и профессионального, послесреднего образования;

54) утверждает критерии оценки организаций среднего, технического и профессионального, послесреднего образования;

55) утверждает критерии оценки знаний обучающихся среднего, технического и профессионального, послесреднего образования;

56) утверждает правила по организации заказа, хранению, учету и выдаче бланков документов государственного образца об образовании и обеспечению ими организаций образования, реализующих общеобразовательные учебные программы основного среднего, общего среднего образования и образовательные программы технического и профессионального, послесреднего образования, подведомственных организаций образования, осуществляет контроль за их использованием;

57) утверждает формы документов строгой отчетности, используемых организациями среднего, технического и профессионального, послесреднего образования в образовательной деятельности;

58) утверждает перечень документов, обязательных для ведения педагогами организаций дошкольного воспитания и обучения, среднего, специального, дополнительного, технического и профессионального, послесреднего образования, и их формы;

59) утверждает формы типового договора оказания образовательных услуг для дошкольных организаций, организаций среднего, технического и профессионального, послесреднего образования, типового договора на проведение профессиональной практики и типового договора о дуальном обучении для организаций технического и профессионального, послесреднего образования;

60) утверждает типовой договор об образовательном накопительном вкладе;

61) утверждает правила гарантирования образовательных кредитов, предоставляемых финансовыми организациями, и определения размера такого гарантирования;

62) осуществляет руководство и координирует проведение учебно-методической и научно-методической работы, утверждает правила организации и осуществления учебно-методической и научно-методической работы в организациях образования, за исключением организаций образования в области культуры, правила организации учебного процесса по кредитной технологии обучения, а также требования к организациям образования по предоставлению дистанционного обучения и правила организации учебного процесса по дистанционному обучению по образовательным программам начального, основного среднего, общего среднего, технического и профессионального, послесреднего образования и в форме онлайн-обучения по образовательным программам технического и профессионального, послесреднего образования;

63) создает республиканский учебно-методический совет технического и профессионального, послесреднего образования, учебно-методические объединения технического и профессионального, послесреднего образования по профилям и утверждает положения об их деятельности;

64) обеспечивает учебниками и учебно-методическими комплексами республиканские организации среднего образования, а также соотечественников, обучающихся в зарубежных школах в соответствии с международными соглашениями;

65) утверждает нормы оснащения оборудованием и мебелью организаций дошкольного, среднего, технического и профессионального, послесреднего образования, а также специальных организаций образования;

66) утверждает правила по подготовке, экспертизе, апробации и проведению мониторинга, изданию учебников для организаций среднего образования и учебно-методических комплексов для дошкольных организаций, организаций среднего образования;

67) утверждает перечень учебников для организаций среднего образования, учебно-методических комплексов для дошкольных организаций, организаций среднего образования, в том числе в электронной форме, до утверждения республиканского и местных бюджетов;



68) координирует работу по обеспечению учебниками и учебно-методическими комплексами обучающихся и воспитанников организаций дошкольного, среднего образования;

69) организует проведение внешкольных мероприятий республиканского значения;

70) утверждает правила организации и проведения Президентской олимпиады по предметам естественно-математического цикла, республиканских олимпиад и конкурсов научных проектов по общеобразовательным предметам, республиканских конкурсов исполнителей и конкурсов профессионального мастерства;

71) утверждает перечень республиканских и международных олимпиад и конкурсов научных проектов (научных соревнований) по общеобразовательным предметам, конкурсов исполнителей, конкурсов профессионального мастерства и спортивных соревнований и критерии их отбора;

72) утверждает правила формирования состава участников международных олимпиад и конкурсов научных проектов (научных соревнований) по общеобразовательным предметам;

73) утверждает перечень международных олимпиад по общеобразовательным предметам и международных конкурсов исполнителей, спортивных соревнований, по которым победители и призеры (награжденные дипломами первой, второй и третьей степени) последних трех лет зачисляются с присуждением образовательного гранта в организации образования, реализующие образовательные программы высшего образования, и критерии их отбора;

74) утверждает перечень международных олимпиад по общеобразовательным предметам, по которым победители, призеры и педагоги, подготовившие их, поощряются единовременным вознаграждением за счет бюджетных средств;

75) утверждает правила выплаты единовременного вознаграждения победителям и призерам международных олимпиад по общеобразовательным предметам, педагогам, подготовившим их, а также утверждает размеры единовременного вознаграждения победителям и призерам международных олимпиад по общеобразовательным предметам, педагогам, подготовившим их;

76) утверждает уставы подведомственных организаций образования, за исключением случаев, предусмотренных законами Республики Казахстан;

77) осуществляет государственный контроль за исполнением законодательства Республики Казахстан и нормативных правовых актов в области дошкольного, среднего, технического и профессионального, послесреднего образования, дополнительного образования, государственных общеобязательных стандартов образования в организациях образования независимо от форм собственности и ведомственной подчиненности, а также бюджетной и финансовой дисциплины в подведомственных организациях в соответствии с законодательством Республики Казахстан;

78) по согласованию с уполномоченными органами соответствующей отрасли утверждает типовые квалификационные характеристики должностей педагогов, за исключением педагогов, осуществляющих профессиональную деятельность в организациях высшего и (или) послевузовского образования;

79) утверждает правила педагогической этики;

79-1) разрабатывает и утверждает профессиональные стандарты для педагогов дошкольного воспитания и обучения, среднего, дополнительного, а также технического и профессионального образования;

80) утверждает правила проведения ротации первых руководителей государственных организаций дошкольного, среднего, технического и профессионального, послесреднего образования, дополнительного образования;

81) организует переподготовку и повышение квалификации педагогов;

82) утверждает правила организации и проведения курсов повышения квалификации педагогов, а также посткурсового сопровождения деятельности педагога ;

83) утверждает правила разработки, согласования и утверждения образовательных программ курсов повышения квалификации педагогов;

84) **исключен Законом РК от 04.07.2023 № 15-VIII (вводится в действие по истечении шестидесяти календарных дней со дня его первого официального опубликования).**

85) утверждает отраслевую систему поощрения;

86) проводит переговоры с иностранными партнерами и подписывает в пределах своей компетенции международные договоры (соглашения) и программы в области дошкольного, среднего, технического и профессионального, послесреднего образования, устанавливает правила организации международного сотрудничества, осуществляемого организациями образования, и координирует эту работу;

87) утверждает правила обеспечения льготного проезда путем выплаты компенсаций для обучающихся на основе государственного образовательного заказа в организациях образования, реализующих образовательные программы технического и профессионального, послесреднего и высшего образования, в период зимних и летних каникул на междугородном железнодорожном и автомобильном транспорте;

88) утверждает правила размещения государственного заказа на обеспечение студентов местами в общежитиях;

89) утверждает государственный образовательный заказ на среднее образование в частных организациях образования, предельный размер родительской платы за обучение;

90) утверждает правила размещения государственного образовательного заказа на специальную психолого-педагогическую поддержку детей с ограниченными возможностями;

91) выдает обязательные для исполнения письменные предписания об устранении выявленных нарушений законодательства Республики Казахстан в области образования в установленные в предписании сроки;

92) утверждает правила разработки, апробации и внедрения образовательных программ, реализуемых в режиме эксперимента в организациях дошкольного, среднего, технического и профессионального, послесреднего образования;

93) осуществляет информационное обеспечение органов управления системой образования;

94) утверждает номенклатуру видов организаций образования, в том числе малокомплектных школ;

95) получает сведения, содержащиеся в национальных реестрах идентификационных номеров в соответствии с законодательством Республики Казахстан;

96) устанавливает порядок и условия содержания несовершеннолетних в центрах адаптации несовершеннолетних и центрах поддержки детей, нуждающихся в специальных социальных услугах, в соответствии с законами Республики Казахстан;

97) организует разработку и утверждает методику подушевого нормативного финансирования дошкольного воспитания и обучения, среднего образования, а также технического и профессионального, послесреднего образования с учетом кредитной технологии обучения (далее – методика подушевого нормативного финансирования);

98) организует разработку и утверждает правила подушевого нормативного финансирования дошкольного воспитания и обучения, среднего образования, а также технического и профессионального, послесреднего образования с учетом кредитной технологии обучения;

99) организует разработку и утверждает методику ваучерно-модульной системы повышения квалификации;

100) утверждает правила обучения в форме экстерната;

101) утверждает правила организации и проведения профессиональной практики и правила определения предприятий (организаций) в качестве баз практики для организаций технического и профессионального, послесреднего образования;

102) утверждает правила организации дуального обучения по согласованию с заинтересованными государственными органами;

103) утверждает правила распределения мест в общежитиях организаций технического и профессионального, послесреднего образования;

104) утверждает правила организации учета детей дошкольного и школьного возраста до получения ими среднего образования;

105) утверждает государственный образовательный заказ в республиканских организациях среднего образования;

106) утверждает структуру и правила разработки программы развития организации дошкольного, среднего, технического и профессионального, послесреднего образования;

107) утверждает перечень типов и видов организаций дошкольного, среднего, технического и профессионального, послесреднего образования, в которых реализуется подушевое нормативное финансирование;

108) утверждает критерии для реорганизации организаций среднего образования, созданных в организационно-правовой форме государственного учреждения, в организационно-правовую форму государственного предприятия на праве хозяйственного ведения;

109) утверждает правила предоставления в имущественный наем (аренду) физкультурно-оздоровительных и спортивных сооружений, закрепленных за государственными организациями среднего образования;

110) согласовывает назначение на должности и освобождение от должностей первых руководителей органов управления образованием областей, городов республиканского значения, столицы, районов (городов областного значения);

111) утверждает методику финансирования строительства, реконструкции объектов среднего образования за счет бюджетных средств;

112) утверждает правила деятельности психологической службы в организациях среднего образования;

113) по согласованию с уполномоченным органом соответствующей отрасли утверждает правила профилактики травли (буллинга) ребенка;

114) утверждает методику определения стоимости курсов повышения квалификации педагогов государственных организаций образования, а также организаций образования, получающих государственный образовательный заказ;

115) утверждает правила присуждения и размеры гранта "Өркен".

116) разрабатывает и утверждает совместно с уполномоченным органом в области науки и высшего образования правила использования выплат целевых накоплений из единого накопительного пенсионного фонда в целях оплаты образования в соответствии с законодательством Республики Казахстан.

Полномочия уполномоченного органа в области образования, предусмотренные подпунктами 8), 9), 14), 20), 22), 23), 29), 30), 31), 32), 36), 38), 39), 40), 44), 45), 62), 66), 73), 78), 80), 81), 82), 83), 85), 88), 89), 90), 94), 97), 100), 101), 106), 107), 108), 109), 114) и 115) части первой настоящей статьи, не распространяются на военные, специальные учебные заведения и Академию правосудия.

**Сноска. Статья 5 - в редакции Закона РК от 19.04.2023 № 223-VII (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования); с изменениями, внесенными законами РК от 20.04.2023 № 226-VII (вводится в действие с 01.07.2023); от 04.07.2023 № 15-VIII (вводится в действие по**

истечения шестидесяти календарных дней со дня его первого официального опубликования); от 16.11.2023 № 40-VIII (вводится в действие с 01.01.2024); от 23.02.2024 № 64-VIII (вводится в действие по истечении шестидесяти календарных дней после дня его первого официального опубликования).

**Статья 5-1. Компетенция органов национальной безопасности Республики Казахстан, Министерства внутренних дел Республики Казахстан, Министерства по чрезвычайным ситуациям Республики Казахстан, органов прокуратуры Республики Казахстан и Министерства обороны Республики Казахстан по отношению к подведомственным им военным, специальным учебным заведениям**

Сноска. Заголовок статьи 5-1 с изменением, внесенным Законом РК от 29.06.2021 № 58-VII (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования).

Органы национальной безопасности Республики Казахстан, Министерство внутренних дел Республики Казахстан, Министерство по чрезвычайным ситуациям Республики Казахстан, органы прокуратуры Республики Казахстан и Министерство обороны Республики Казахстан по отношению к подведомственным им военным, специальным учебным заведениям осуществляют следующие полномочия:

1) участвуют в разработке отдельных разделов государственных общеобязательных стандартов соответствующих уровней образовательной деятельности военных, специальных учебных заведений, за исключением организаций среднего образования;

2) участвуют в разработке отдельных разделов квалификационных требований, предъявляемых к образовательной деятельности военных, специальных учебных заведений, и перечня документов, подтверждающих соответствие им;

3) разрабатывают и утверждают правила деятельности военных, специальных учебных заведений;

4) разрабатывают и утверждают правила организации и осуществления учебного процесса, учебно-методической и научно-методической деятельности в военных, специальных учебных заведениях (в организациях среднего образования по согласованию с уполномоченным органом в области образования);

4-1) разрабатывают и утверждают правила организации учебного процесса по дистанционному обучению в военных, специальных учебных заведениях (в организациях среднего образования по согласованию с уполномоченным органом в области образования);

5) разрабатывают и утверждают правила проведения текущего контроля успеваемости, промежуточной и итоговой аттестации обучающихся военных, специальных учебных заведений;

6) исключен Законом РК от 19.04.2023 № 223-VII (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования).

7) исключен Законом РК от 19.04.2023 № 223-VII (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования).

8) разрабатывают и утверждают правила организации работ по подготовке, экспертизе, апробации, изданию и проведению мониторинга учебных изданий и учебно-методических комплексов, за исключением организаций среднего образования;

9) разрабатывают и утверждают правила приема на обучение в военные, специальные учебные заведения, реализующие образовательные программы соответствующего уровня;

10) определяют сроки начала и завершения учебного года в военных, специальных учебных заведениях, за исключением организаций среднего образования;

11) разрабатывают и утверждают правила организации и прохождения профессиональной практики и стажировки обучающимися военных, специальных учебных заведений;

12) разрабатывают и утверждают правила перевода и восстановления в военные, специальные учебные заведения;

13) разрабатывают и утверждают квалификационные характеристики должностей педагогов в военных, специальных учебных заведениях, за исключением должностей гражданских служащих организаций образования, реализующих образовательные программы среднего, технического и профессионального образования;

14) разрабатывают и утверждают правила замещения должностей педагогов, научных работников военных, специальных учебных заведений, за исключением должностей гражданских служащих;

15) разрабатывают и утверждают требования к информационным системам и интернет-ресурсам военных, специальных учебных заведений;

16) утверждают перечни специальностей и квалификаций, образовательных программ, реализуемых в военных, специальных учебных заведениях;

17) определяют формы и технологии получения образования в военных, специальных учебных заведениях;

18) утверждают правила применения форм обучения, в том числе онлайн-обучения, и организации учебного процесса с использованием образовательных технологий в военных, специальных учебных заведениях;

19) осуществляют иные полномочия, предусмотренные настоящим Законом, иными законами Республики Казахстан, актами Президента Республики Казахстан и Правительства Республики Казахстан.

Сноска. Глава 2 дополнена статьей 5-1 в соответствии с Законом РК от 13.11.2015 № 398-V (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования); с изменениями, внесенными законами РК от 04.07.2018 № 171-VI (вводится в действие по истечении десяти календарных дней

после дня его первого официального опубликования); от 27.12.2019 № 294-VI (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования); от 08.01.2021 № 410-VI (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования); от 29.06.2021 № 58-VII (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования); от 19.04.2023 № 223-VII (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования).

## **Статья 5-2. Компетенция Высшего Судебного Совета Республики Казахстан по отношению к Академии правосудия**

**Сноска. Заголовок статьи 5-2 с изменением, внесенным Законом РК от 27.03.2023 № 216-VII (вводится в действие с 15.07.2024).**

Высший Судебный Совет Республики Казахстан по отношению к Академии правосудия осуществляет следующие полномочия:

1) участвует в разработке отдельных разделов государственных общеобязательных стандартов соответствующих уровней образовательной деятельности Академии правосудия;

2) участвует в разработке отдельных разделов квалификационных требований, предъявляемых к образовательной деятельности Академии правосудия, и перечня документов, подтверждающих соответствие им;

3) разрабатывает и утверждает правила деятельности Академии правосудия;

4) разрабатывает и утверждает правила организации и осуществления учебного процесса, учебно-методической и научно-методической деятельности в Академии правосудия;

5) разрабатывает и утверждает правила приема на обучение в Академии правосудия ;

6) разрабатывает и утверждает типовые учебные планы и типовые учебные программы;

7) разрабатывает и утверждает правила организации работ по подготовке, экспертизе, апробации, изданию и проведению мониторинга учебных изданий и учебно-методических комплексов;

8) разрабатывает и утверждает правила организации и прохождения профессиональной практики и стажировки обучающимися в Академии правосудия;

9) разрабатывает и утверждает правила восстановления в Академии правосудия;

10) разрабатывает и утверждает квалификационные характеристики должностей педагогов Академии правосудия;

11) разрабатывает и утверждает правила замещения должностей педагогов, научных работников Академии правосудия;



12) разрабатывает и утверждает требования к информационным системам и интернет-ресурсам Академии правосудия;

13) определяет формы и технологии получения образования в Академии правосудия ;

14) разрабатывает и утверждает правила организации учебного процесса с применением образовательных технологий в Академии правосудия;

14-1) разрабатывает и утверждает правила организации учебного процесса по дистанционному обучению в Академии правосудия;

14-2) проводит государственную аттестацию Академии правосудия;

15) осуществляет иные полномочия, предусмотренные настоящим Законом, иными законами Республики Казахстан, актами Президента Республики Казахстан и Правительства Республики Казахстан.

**Сноска. Глава 2 дополнена статьей 5-2 в соответствии с Законом РК от 21.02.2019 № 227-VI (порядок введения в действие см. ст. 2); с изменениями, внесенными Законами РК от 08.01.2021 № 410-VI (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования); от 27.03.2023 № 216-VII (вводится в действие с 15.07.2024).**

### **Статья 5-3. Компетенция уполномоченного органа в области науки и высшего образования**

Уполномоченный орган в области науки и высшего образования выполняет следующие полномочия:

1) обеспечивает соблюдение конституционных прав и свобод граждан в области образования;

2) формирует и реализует единую государственную политику в области высшего и послевузовского образования, осуществляет межотраслевую координацию, разрабатывает и реализует международные программы в области высшего и послевузовского образования и науки;

3) обеспечивает объективной информацией общество и государство о состоянии системы образования и эффективности ее деятельности путем подготовки и опубликования ежегодного национального доклада о состоянии развития образования в области высшего и послевузовского образования;

4) осуществляет образовательный мониторинг и информационное обеспечение системы управления образованием, утверждает правила организации и функционирования объектов информатизации в области образования;

5) утверждает правила проведения мониторинга по итогам приема обучающихся в организации высшего и (или) послевузовского образования по образовательным программам;

6) выдает юридическим лицам лицензию и (или) приложение к лицензии на занятие образовательной деятельностью на предоставление:

высшего образования по направлениям подготовки кадров и формам обучения;  
послевузовского образования по направлениям подготовки кадров и формам обучения;

духовного образования;

7) устанавливает порядок осуществления образовательного мониторинга;

8) проводит государственную аттестацию организаций высшего и (или) послевузовского образования независимо от форм собственности и ведомственной подчиненности, за исключением Академии правосудия, реализующих образовательные программы высшего и (или) послевузовского образования в военных, специальных учебных заведениях;

9) утверждает типовые правила приема на обучение в организации образования, реализующие программы высшего и послевузовского образования;

10) утверждает типовые правила деятельности организаций высшего и послевузовского образования;

11) утверждает классификатор направлений подготовки кадров во взаимодействии с заинтересованными центральными исполнительными органами, работодателями и другими социальными партнерами;

12) осуществляет процедуру апостилирования официальных документов, исходящих из организаций высшего и (или) послевузовского образования;

13) осуществляет руководство и координирует проведение учебно-методической и научно-методической работы, утверждает правила организации и осуществления учебно-методической и научно-методической работы в организациях образования, за исключением организаций образования в области культуры, правила организации учебного процесса по кредитной технологии обучения, а также требования к организациям образования по предоставлению дистанционного обучения и правила организации учебного процесса по дистанционному обучению и в форме онлайн-обучения по образовательным программам высшего и (или) послевузовского образования;

14) утверждает уставы подведомственных организаций образования, за исключением случаев, предусмотренных законами Республики Казахстан;

15) осуществляет государственный контроль за исполнением законодательства Республики Казахстан и нормативных правовых актов в области образования, государственных общеобязательных стандартов образования в организациях высшего и (или) послевузовского образования независимо от форм собственности и ведомственной подчиненности, а также бюджетной и финансовой дисциплины в подведомственных организациях в соответствии с законодательством Республики Казахстан;

16) утверждает совместно с уполномоченным органом по труду правила назначения на должности, освобождения от должностей первых руководителей и педагогов государственных организаций образования;

17) проводит переговоры с иностранными партнерами и подписывает в пределах своей компетенции международные договоры (соглашения) и программы в области высшего и (или) послевузовского образования, а также научной деятельности;

18) утверждает правила размещения государственного заказа на обеспечение студентов, магистрантов и докторантов местами в общежитиях;

19) выдает обязательные для исполнения письменные предписания об устранении выявленных нарушений законодательства Республики Казахстан в области высшего и (или) послевузовского образования в установленные в предписании сроки;

20) утверждает номенклатуру видов организаций образования в области высшего и (или) послевузовского образования;

21) получает сведения, содержащиеся в национальных реестрах идентификационных номеров в соответствии с законодательством Республики Казахстан;

22) утверждает правила организации дуального обучения по согласованию с заинтересованными государственными органами;

23) утверждает структуру и правила разработки программы развития организации высшего и (или) послевузовского образования;

24) утверждает правила отбора претендентов для участия в стипендиальных программах;

25) утверждает перечень типов и видов организаций высшего и (или) послевузовского образования, в которых реализуется подушевое нормативное финансирование;

26) утверждает правила присуждения образовательного гранта для оплаты высшего или послевузовского образования с присуждением степени "бакалавр" или "магистр";

27) учреждает государственные именные стипендии;

28) определяет порядок направления специалиста на работу, возмещения расходов, понесенных за счет бюджетных средств, предоставления права самостоятельного трудоустройства, освобождения от обязанности или прекращения обязанности по отработке гражданами Республики Казахстан, указанными в пункте 17 статьи 47 настоящего Закона, обучавшимися на основе государственного образовательного заказа;

29) определяет организацию (администратора), осуществляющую комплекс мероприятий по международным программам подготовки, переподготовки и повышения квалификации кадров за рубежом, в том числе по международной стипендии "Болашак".

30) совместно с уполномоченным органом в области образования разрабатывает и утверждает правила признания результатов обучения, полученных через неформальное образование, а также результатов признания профессиональной квалификации;

31) разрабатывает и утверждает профессиональный стандарт для педагогов (профессорско-преподавательского состава) организаций высшего и (или) послевузовского образования.

32) разрабатывает и утверждает совместно с уполномоченным органом в области образования правила использования выплат целевых накоплений из единого накопительного пенсионного фонда в целях оплаты образования в соответствии с законодательством Республики Казахстан.

Полномочия уполномоченного органа в области науки и высшего образования, предусмотренные подпунктами 4), 5), 7), 9), 10), 11), 13), 16), 18), 20), 22), 23), 24) и 25) части первой настоящей статьи, не распространяются на военные, специальные учебные заведения и Академию правосудия.

**Сноска. Глава 2 дополнена статьей 5-3 в соответствии с Законом РК от 19.04.2023 № 223-VII (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования); с изменениями, внесенными Законом РК от 04.07.2023 № 15-VIII (вводится в действие по истечении шестидесяти календарных дней со дня его первого официального опубликования); от 16.11.2023 № 40-VIII (вводится в действие с 01.01.2024).**

## **Статья 6. Компетенция местных представительных и исполнительных органов в области образования**

### **1. Местные представительные органы:**

**1) исключен Законом РК от 03.07.2013 № 124-V (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после его первого официального опубликования);**

2) принимают решение о льготном проезде обучающихся на общественном транспорте (кроме такси);

3) осуществляют в соответствии с законодательством Республики Казахстан иные полномочия по обеспечению прав и законных интересов граждан.

### **2. Местный исполнительный орган области:**

**1) исключен Законом РК от 03.07.2013 № 124-V (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после его первого официального опубликования);**

1-1) реализует государственную политику в области образования;

1-2) обеспечивает качество предоставления образования в государственных организациях начального, основного среднего и общего среднего образования, включая вечернюю (сменную) форму обучения, и общего среднего образования, предоставляемого через организации интернатного типа (за исключением организаций образования в исправительных учреждениях уголовно-исполнительной (пенитенциарной) системы);

1-3) обеспечивает функционирование опорных школ (ресурсных центров), в том числе их взаимодействие с малокомплектными школами;

2) обеспечивает качество предоставления технического и профессионального, послесреднего образования;

3) обеспечивает обучение лиц (детей) с особыми образовательными потребностями, создание им специальных условий для получения образования в организациях образования, доступности зданий, сооружений и помещений организаций образования в соответствии с государственными строительными нормами и стандартами с учетом принципов универсального дизайна и (или) разумного приспособления;

4) обеспечивает обучение одаренных детей в специализированных организациях образования;

4-1) организует учет детей дошкольного и школьного возраста, их обучение до получения ими среднего образования;

4-2) обеспечивает размещение государственного образовательного заказа на дошкольное воспитание и обучение;

5) организует заказ и обеспечение организаций образования, реализующих общеобразовательные учебные программы основного среднего, общего среднего образования и образовательные программы технического и профессионального, послесреднего образования, бланками документов государственного образца об образовании и осуществляет контроль за их использованием;

**5-1) исключен Законом РК от 13.06.2013 № 102-V (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после его первого официального опубликования);**

б) создает, реорганизует и ликвидирует в установленном законодательством Республики Казахстан порядке государственные организации образования, реализующие общеобразовательные учебные программы дошкольного воспитания и обучения, начального, основного среднего и общего среднего образования и дополнительные образовательные программы для детей, за исключением государственных организаций образования, реализующих специализированные общеобразовательные и специальные учебные программы, а также по согласованию с уполномоченным органом в области образования государственные организации образования, реализующие образовательные программы технического и профессионального, послесреднего образования, специализированные общеобразовательные и специальные учебные программы, детско-юношеские спортивные школы;

6-1) обеспечивает строительство, реконструкцию объектов среднего образования за счет средств Фонда поддержки инфраструктуры образования в соответствии с законодательством Республики Казахстан;

6-2) обеспечивает каждые пять лет обследование состояния на аварийность государственных дошкольных организаций, организаций среднего, технического и

профессионального, послесреднего и дополнительного образования (за исключением организаций образования в исправительных учреждениях уголовно-исполнительной (пенитенциарной) системы), находящихся в эксплуатации более тридцати лет, а также обследование на сейсмоустойчивость государственных дошкольных организаций, организаций среднего, технического и профессионального, послесреднего и дополнительного образования, расположенных в сейсмоопасных регионах;

7) - 7-2) исключены Законом РК от 24.10.2011 № 487-IV (вводится в действие по истечении шести месяцев после его первого официального опубликования);

7-3) утверждает государственный образовательный заказ на дошкольное воспитание и обучение, размер родительской платы;

8) утверждает государственный образовательный заказ на подготовку кадров с высшим и послевузовским образованием;

8-1) размещает государственный образовательный заказ на подготовку кадров с техническим и профессиональным, послесредним, высшим и послевузовским образованием с учетом предложений региональных палат предпринимателей и заинтересованных организаций;

8-2) утверждает государственный образовательный заказ на среднее образование в государственных организациях образования;

8-3) утверждает государственный образовательный заказ на подготовку кадров с техническим и профессиональным, послесредним образованием;

8-4) утверждает государственный образовательный заказ на дополнительное образование детей в пределах объемов бюджетных средств, утвержденных в местных бюджетах на соответствующий финансовый год;

8-5) утверждает и размещает государственный образовательный заказ на специальную психолого-педагогическую поддержку детей с ограниченными возможностями в пределах объемов бюджетных средств, утвержденных в местных бюджетах на соответствующий финансовый год;

9) организует участие обучающихся в едином национальном тестировании;

10) осуществляет материально-техническое обеспечение государственных организаций образования, реализующих образовательные программы технического и профессионального, послесреднего образования, а также специализированные общеобразовательные и специальные учебные программы (за исключением организаций образования в исправительных учреждениях уголовно-исполнительной системы);

10-1) поддерживает и оказывает содействие в материально-техническом обеспечении государственных организаций образования, реализующих общеобразовательные учебные программы начального, основного среднего и общего среднего образования (за исключением организаций образования в исправительных учреждениях уголовно-исполнительной системы);

11) направляет средства на оказание финансовой и материальной помощи обучающимся и воспитанникам государственных организаций образования областного и районного (города областного значения) масштабов из семей, имеющих право на получение государственной адресной социальной помощи, а также из семей, не получающих государственную адресную социальную помощь, в которых среднедушевой доход ниже величины прожиточного минимума, и детям-сиротам, детям, оставшимся без попечения родителей, проживающим в семьях, детям из семей, требующих экстренной помощи в результате чрезвычайных ситуаций, и иным категориям обучающихся и воспитанников, определяемым коллегиальным органом управления организации образования, в размере не менее двух процентов от бюджетных средств, выделяемых на текущее содержание общеобразовательных школ и на размещение государственного образовательного заказа на среднее образование в государственных предприятиях на праве хозяйственного ведения;

12) ежегодно до 1 августа обеспечивает приобретение и доставку учебников и учебно-методических комплексов на бумажных и электронных носителях для организаций образования, реализующих образовательные программы технического и профессионального образования, а также специализированные общеобразовательные и специальные учебные программы на основе государственного заказа;

12-1) ежегодно до 1 августа организует приобретение и доставку учебников и учебно-методических комплексов организациям образования, расположенным в районах (городах областного значения), реализующим общеобразовательные учебные программы дошкольной подготовки, организациям среднего образования в объеме, прогнозируемом органами образования на учебный год;

13) обеспечивает обучение лиц (детей) с особыми образовательными потребностями, создание им специальных условий для получения образования в организациях образования, доступности зданий, сооружений и помещений организаций образования в соответствии с государственными строительными нормами и стандартами с учетом принципов универсального дизайна и (или) разумного приспособления;

13-1) организует в порядке, установленном законодательством Республики Казахстан, медицинское обслуживание обучающихся и воспитанников организаций образования, в том числе расположенных в районах (городах областного значения), за исключением дошкольных организаций и организаций среднего образования, не относящихся к интернатным организациям;

13-2) обеспечивает качество предоставления дошкольного воспитания и обучения, в том числе организует в порядке, установленном законодательством Республики Казахстан, медицинское обслуживание в организациях дошкольного воспитания и обучения в районах городов, городах областного и районного значения, поселках, селах, сельских округах;



14) обеспечивает качество предоставления дополнительного образования детей, осуществляемого на областном и районном (города областного значения) уровнях;

15) обеспечивает качество переподготовки кадров и повышения квалификации работников государственных организаций образования, финансируемых за счет бюджетных средств;

16) исключен Законом РК от 29.09.2014 № 239-V (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования);

16-1) обеспечивает обследование психического здоровья детей и подростков и оказание психолого-медико-педагогической консультативной помощи;

17) обеспечивает реабилитацию и социальную адаптацию детей и подростков с проблемами в развитии;

18) осуществляет в установленном порядке государственное обеспечение детей-сирот, детей, оставшихся без попечения родителей;

18-1) оказывает организациям дошкольного воспитания и обучения, в том числе расположенным в районах (городах областного значения), и семьям необходимую методическую и консультативную помощь;

19) организует бесплатное и льготное питание отдельных категорий обучающихся и воспитанников в порядке, предусмотренном законодательством Республики Казахстан;

20) содействует трудоустройству лиц, окончивших на основе государственного образовательного заказа организации образования, реализующие образовательные программы технического и профессионального, послесреднего, высшего и послевузовского образования;

20-1) ежегодно до 15 апреля представляет в уполномоченные органы в области образования и здравоохранения заявки о потребности в кадрах в сельской местности с последующим трудоустройством согласно представленным заявкам;

21) вносит предложения в маслихат о льготном проезде обучающихся на общественном транспорте (кроме такси);

22) назначает на должность и освобождает от должности первого руководителя областного органа управления образованием по согласованию с уполномоченным органом в области образования;

22-1) осуществляет образовательный мониторинг;

22-2) ежегодно в установленные сроки обеспечивает сбор данных статистических наблюдений в объектах информатизации уполномоченного органа в области образования;

23) обеспечивает функционирование центров адаптации несовершеннолетних и центров поддержки детей, нуждающихся в специальных социальных услугах;

24) обеспечивает условия лицам, содержащимся в центрах адаптации несовершеннолетних и центрах поддержки детей, нуждающихся в специальных социальных услугах;

24-1) оказывает содействие попечительским советам;

24-2) осуществляет качественное кадровое обеспечение государственных организаций образования;

24-3) выплачивает победителям конкурса – государственным организациям среднего образования грант "Лучшая организация среднего образования";

24-4) выдает разрешение на обучение в форме экстерната в организациях основного среднего, общего среднего образования, организациях образования, реализующих специализированные и специальные общеобразовательные учебные программы, а также образовательные программы технического и профессионального, послесреднего образования по специальностям культуры и искусства, физической культуры и спорта;

24-5) обеспечивает материально-техническую базу методических кабинетов;

24-6) Исключен Законом РК от 03.05.2022 № 118-VII (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования).

24-7) исключен Законом РК от 23.02.2024 № 64-VIII (вводится в действие по истечении шестидесяти календарных дней после дня его первого официального опубликования).

24-8) обеспечивает качество подготовки квалифицированных рабочих кадров и специалистов среднего звена по дуальному обучению;

24-9) выплачивает победителям конкурса – государственным организациям технического и профессионального, послесреднего образования грант "Лучшая организация технического и профессионального, послесреднего образования";

24-10) обеспечивает методическое руководство психологической службой в организациях образования, в том числе расположенных в районах (городах областного значения);

24-11) Исключен Законом РК от 26.06.2021 № 56-VII (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования).

24-12) организует бесплатный подвоз обучающихся до ближайшей школы и обратно в случае отсутствия школы в соответствующем поселке, селе, сельском округе;

24-13) проводит ротацию первых руководителей государственных организаций образования в соответствии с правилами проведения ротации первых руководителей государственных организаций образования;

25) осуществляет в интересах местного государственного управления иные полномочия, возлагаемые на местные исполнительные органы законодательством Республики Казахстан.

3. Местный исполнительный орган города республиканского значения и столицы:

1) исключен Законом РК от 03.07.2013 № 124-V (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после его первого официального опубликования);

2) организует учет детей дошкольного и школьного возраста, их обучение до получения ими среднего образования;

3) обеспечивает качество предоставления среднего образования, включая вечернюю (сменную) форму обучения, и среднего образования, предоставляемого через организации образования интернатного типа образования (за исключением организаций образования в исправительных учреждениях уголовно-исполнительной (пенитенциарной) системы);

4) организует и обеспечивает качество предоставления технического и профессионального, послесреднего образования;

5) создает, реорганизует и ликвидирует в порядке, установленном законодательством Республики Казахстан, государственные организации образования, реализующие общеобразовательные учебные программы дошкольного воспитания и обучения, начального, основного среднего и общего среднего, технического и профессионального, послесреднего образования, дополнительного образования детей, а также государственные организации образования, реализующие специализированные общеобразовательные и специальные учебные программы;

**6) - 6-2) исключены Законом РК от 24.10.2011 № 487-IV (вводится в действие по истечении шести месяцев после его первого официального опубликования);**

7) утверждает государственный образовательный заказ на подготовку кадров с высшим и послевузовским образованием;

7-1) утверждает государственный образовательный заказ на дошкольное воспитание и обучение, размер родительской платы;

7-2) утверждает государственный образовательный заказ на среднее образование в государственных организациях образования;

7-3) утверждает государственный образовательный заказ на подготовку кадров с техническим и профессиональным, послесредним образованием;

7-4) утверждает государственный образовательный заказ на дополнительное образование детей в пределах объемов бюджетных средств, утвержденных в местных бюджетах на соответствующий финансовый год;

7-5) утверждает и размещает государственный образовательный заказ на специальную психолого-педагогическую поддержку детей с ограниченными возможностями в пределах объемов бюджетных средств, утвержденных в местных бюджетах на соответствующий финансовый год;

8) организует участие обучающихся в едином национальном тестировании;

9) ежегодно до 1 августа организует приобретение и доставку учебников и учебно-методических комплексов для государственных организаций среднего образования, а также организаций образования, реализующих образовательные программы технического и профессионального образования, специализированные общеобразовательные и специальные учебные программы;

10) обеспечивает качество предоставления дополнительного образования для детей;

11) направляет средства на оказание финансовой и материальной помощи обучающимся и воспитанникам государственных организаций образования из семей, имеющих право на получение государственной адресной социальной помощи, а также из семей, не получающих государственную адресную социальную помощь, в которых среднедушевой доход ниже величины прожиточного минимума, и детям-сиротам, детям, оставшимся без попечения родителей, проживающим в семьях, детям из семей, требующих экстренной помощи в результате чрезвычайных ситуаций, и иным категориям обучающихся и воспитанников, определяемым коллегиальным органом управления государственной организации образования, в размере не менее двух процентов от совокупного объема бюджетных средств, выделяемых на текущее содержание общеобразовательных школ и на размещение государственного образовательного заказа на среднее образование в государственных предприятиях на праве хозяйственного ведения;

12) осуществляет материально-техническое обеспечение государственных организаций образования (за исключением организаций образования в исправительных учреждениях уголовно-исполнительной системы) и организаций дошкольного воспитания и обучения;

12-1) обеспечивает строительство, реконструкцию объектов среднего образования за счет средств Фонда поддержки инфраструктуры образования в соответствии с законодательством Республики Казахстан;

12-2) обеспечивает каждые пять лет обследование состояния на аварийность государственных дошкольных организаций, организаций среднего, технического и профессионального, послесреднего и дополнительного образования (за исключением организаций образования в исправительных учреждениях уголовно-исполнительной (пенитенциарной) системы), находящихся в эксплуатации более тридцати лет, а также обследование на сейсмоустойчивость государственных дошкольных организаций, организаций среднего, технического и профессионального, послесреднего и дополнительного образования, расположенных в сейсмоопасных регионах;

13) обеспечивает обучение по специальным учебным программам;

14) обеспечивает обучение одаренных детей в специализированных организациях образования;

15) обеспечивает организацию и проведение школьных олимпиад, конкурсов научных проектов по общеобразовательным предметам, конкурсов исполнителей и конкурсов профессионального мастерства в масштабе города республиканского значения, столицы;

16) обеспечивает обследование психического здоровья детей и подростков и оказание психолого-медико-педагогической консультативной помощи населению;

17) обеспечивает реабилитацию и социальную адаптацию детей и подростков с проблемами в развитии;

18) обеспечивает качество переподготовки кадров и повышения квалификации работников государственных организаций образования, финансируемых за счет бюджетных средств;

19) осуществляет в установленном порядке государственное обеспечение детей-сирот, детей, оставшихся без попечения родителей;

20) организует в порядке, установленном законодательством Республики Казахстан, медицинское обслуживание обучающихся и воспитанников организаций образования, за исключением дошкольных организаций и организаций среднего образования, не относящихся к интернатным организациям;

21) организует в порядке, предусмотренном законодательством Республики Казахстан, бесплатное и льготное питание отдельных категорий обучающихся и воспитанников;

22) содействует трудоустройству лиц, окончивших на основе государственного образовательного заказа организации образования, реализующие образовательные программы технического и профессионального, послесреднего, высшего и послевузовского образования;

23) вносит предложения в маслихат о льготном проезде обучающихся на общественном транспорте (кроме такси);

24) оказывает организациям дошкольного воспитания и обучения необходимую методическую и консультативную помощь;

24-1) Исключен Законом РК от 03.05.2022 № 118-VII (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования).

24-2) Исключен Законом РК от 23.02.2024 № 64-VIII (вводится в действие по истечении шестидесяти календарных дней после дня его первого официального опубликования).

25) назначает на должность и освобождает от должности первого руководителя органа управления образованием по согласованию с уполномоченным органом в области образования;

25-1) организует заказ и обеспечение организаций образования, реализующих общеобразовательные учебные программы основного среднего, общего среднего образования и образовательные программы технического и профессионального, послесреднего образования, бланками документов государственного образца об образовании и осуществляет контроль за их использованием;

25-2) осуществляет образовательный мониторинг;

25-3) оказывает содействие попечительским советам;

25-4) обеспечивает качество кадрового обеспечения государственных организаций образования;

25-5) обеспечивает методическое руководство психологической службой в организациях образования;

25-6) выплачивает победителям конкурса – государственным организациям среднего образования грант "Лучшая организация среднего образования";

25-7) выдает разрешение на обучение в форме экстерната в организациях основного среднего, общего среднего образования, в организациях образования, реализующих специализированные общеобразовательные и специальные учебные программы, а также образовательные программы технического и профессионального, послесреднего образования по специальностям культуры и искусства, физической культуры и спорта;

25-8) обеспечивает материально-техническую базу методических кабинетов;

25-9) выплачивает победителям конкурса – государственным организациям технического и профессионального, послесреднего образования грант "Лучшая организация технического и профессионального, послесреднего образования";

26) обеспечивает функционирование центров адаптации несовершеннолетних и центров поддержки детей, нуждающихся в специальных социальных услугах;

27) обеспечивает условия лицам, содержащимся в центрах адаптации несовершеннолетних и центрах поддержки детей, нуждающихся в специальных социальных услугах;

27-1) проводит ротацию первых руководителей государственных организаций образования в соответствии с правилами проведения ротации первых руководителей государственных организаций образования;

28) осуществляет в интересах местного государственного управления иные полномочия, возлагаемые на местные исполнительные органы законодательством Республики Казахстан.

3-1. Местные исполнительные органы областей, городов республиканского значения и столицы реализуют возложенные на них функции посредством соответствующих органов управления образованием и аппаратов акимов районов в городах республиканского значения, столице.

Отделы образования, располагаемые в районах, городах или районах в городах областного и республиканского значения, столице, подотчетны и подконтрольны управлениям образования областей, городов республиканского значения, столицы.

4. Местный исполнительный орган района (города областного значения):

1) исключен Законом РК от 03.07.2013 № 124-V (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после его первого официального опубликования);

2) исключен Законом РК от 27.12.2019 № 291-VI (вводится в действие с 01.01.2021);

3) исключен Законом РК от 27.12.2019 № 291-VI (вводится в действие с 01.01.2021);

4) исключен Законом РК от 27.12.2019 № 291-VI (вводится в действие с 01.01.2021);



- 4-1) исключен Законом РК от 27.12.2019 № 291-VI (вводится в действие с 01.01.2021);
- 5) исключен Законом РК от 27.12.2019 № 291-VI (вводится в действие с 01.01.2021);
- 6) - 6-2) исключены Законом РК от 24.10.2011 № 487-IV (вводится в действие по истечении шести месяцев после его первого официального опубликования);
- 7) исключен Законом РК от 27.12.2019 № 291-VI (вводится в действие с 01.01.2021);
- 8) исключен Законом РК от 27.12.2019 № 291-VI (вводится в действие с 01.01.2021);
- 8-1) исключен Законом РК от 27.12.2019 № 291-VI (вводится в действие с 01.01.2021);
- 8-2) исключен Законом РК от 27.12.2019 № 291-VI (вводится в действие с 01.01.2021);
- 8-3) исключен Законом РК от 27.12.2019 № 291-VI (вводится в действие с 01.01.2021);
- 9) исключен Законом РК от 27.12.2019 № 291-VI (вводится в действие с 01.01.2021);
- 10) исключен Законом РК от 27.12.2019 № 291-VI (вводится в действие с 01.01.2021);
- 11) исключен Законом РК от 27.12.2019 № 291-VI (вводится в действие с 01.01.2021);
- 12) осуществляет обязательное трудоустройство и обеспечение жильем детей-сирот, детей, оставшихся без попечения родителей;
- 13) исключен Законом РК от 27.12.2019 № 291-VI (вводится в действие с 01.01.2021);
- 14) исключен Законом РК от 27.12.2019 № 291-VI (вводится в действие с 01.01.2021);
- 15) содействует трудоустройству лиц, окончивших обучение в организациях образования;
- 16) содействует обеспечению жилищно-бытовых условий молодых специалистов, прибывших на работу в организации образования, находящиеся в сельской местности;
- 17) вносит предложения в маслихат о льготном проезде обучающихся на общественном транспорте (кроме такси);
- 18) исключен Законом РК от 27.12.2019 № 291-VI (вводится в действие с 01.01.2021);
- 19) исключен Законом РК от 26.11.2019 № 273-VI (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования);
- 19-1) исключен Законом РК от 27.12.2019 № 291-VI (вводится в действие с 01.01.2021);
- 19-2) исключен Законом РК от 27.12.2019 № 291-VI (вводится в действие с 01.01.2021);



19-3) исключен Законом РК от 27.12.2019 № 291-VI (вводится в действие с 01.01.2021);

20) исключен Законом РК от 24.10.2011 № 487-IV (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после его первого официального опубликования);

21) исключен Законом РК от 24.10.2011 № 487-IV (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после его первого официального опубликования);

21-1) исключен Законом РК от 27.12.2019 № 291-VI (вводится в действие с 01.01.2021);

21-2) исключен Законом РК от 27.12.2019 № 291-VI (вводится в действие с 01.01.2021);

21-3) исключен Законом РК от 27.12.2019 № 291-VI (вводится в действие с 01.01.2021);

21-4) исключен Законом РК от 13.11.2015 № 398-V (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования);

21-5) исключен Законом РК от 27.12.2019 № 291-VI (вводится в действие с 01.01.2021);

22) осуществляет в интересах местного государственного управления иные полномочия, возлагаемые на местные исполнительные органы законодательством Республики Казахстан.

5. Исключен Законом РК от 27.12.2019 № 291-VI (вводится в действие с 01.01.2021)

Сноска. Статья 6 с изменениями, внесенными законами РК от 29.12.2010 № 372-IV (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после его первого официального опубликования); от 05.07.2011 № 452-IV (вводится в действие с 13.10.2011); от 15.07.2011 № 461-IV (вводится в действие с 30.01.2012); от 24.10.2011 № 487-IV (порядок введения в действие см. ст. 2); от 13.06.2013 № 102-V (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после его первого официального опубликования); от 03.07.2013 № 124-V (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после его первого официального опубликования); от 04.07.2013 № 130-V (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после его первого официального опубликования); от 29.09.2014 № 239-V (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования); от 13.11.2015 № 398-V (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования); от 09.04.2016 № 501-V (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования); от 22.12.2016 № 29-VI (вводится в действие с 01.01.2017); от 05.05.2017 № 59-VI (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования); от 05.05.2017

№ 60-VI (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования); от 05.07.2017 № 88-VI (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования); от 04.07.2018 № 171-VI (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования); от 04.07.2018 № 172-VI (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования); от 01.04.2019 № 240-VI (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования); от 26.11.2019 № 273-VI (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования); от 26.12.2019 № 287-VI (вводится в действие с 01.01.2020); от 27.12.2019 № 291-VI (вводится в действие с 01.01.2021); от 25.06.2020 № 347-VI (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования); от 08.01.2021 № 410-VI (вводится в действие с 01.01.2021); от 31.03.2021 № 24-VII (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования); от 26.06.2021 № 56-VII (порядок введения в действие см. ст. 2); от 03.05.2022 № 118-VII (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования); от 30.12.2022 № 177-VII (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования); от 20.04.2023 № 226-VII (вводится в действие с 01.07.2023); от 23.02.2024 № 64-VIII (вводится в действие по истечении шестидесяти календарных дней после дня его первого официального опубликования).

#### **Статья 6-1. Органы управления образованием области, города республиканского значения, столицы, района (города областного значения)**

1. Органы управления образованием области, города республиканского значения, столицы, района (города областного значения) осуществляют функции местного государственного управления в сфере образования на соответствующей территории в пределах компетенции, определенной настоящим Законом и иным законодательством Республики Казахстан.

2. Областные органы управления образованием назначают на должности и освобождают от должностей первых руководителей органов управления образованием районов (городов областного значения) по согласованию с уполномоченным органом в области образования.

Сноска. Глава 1 дополнена статьей 6-1 в соответствии с Законом РК от 26.11.2019 № 273-VI (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования).

#### **Статья 7. Информационное обеспечение органов управления системой образования**

1. В целях своевременного обеспечения органов управления системой образования полной, достоверной, сопоставимой информацией в Республике Казахстан создаются

объекты информатизации в области образования, обеспечивающие возможность эффективного управления образованием.

2. Объекты информатизации в области образования в том числе включают в себя реестры образовательных программ, реализуемых организациями технического и профессионального, послесреднего, высшего и (или) послевузовского образования, данные образовательного мониторинга, административные данные и иные данные, полученные уполномоченным органом в области образования и уполномоченным органом в области науки и высшего образования, местными исполнительными органами, организациями образования в процессе осуществления своей деятельности.

Уполномоченный орган в области образования и уполномоченный орган в области науки и высшего образования обязаны обеспечить свободный доступ граждан к данным объектов информатизации в порядке, установленном законодательством Республики Казахстан о персональных данных и их защите.

3. Информационная система "Национальная образовательная база данных" предназначена для сбора, обработки и анализа административных и иных данных в области образования, а также обеспечения информационного взаимодействия с другими объектами информатизации.

4. Сбор, обработка и защита персональных данных, содержащихся в объектах информатизации в области образования, осуществляется в соответствии с законодательством Республики Казахстан о персональных данных и их защите.

**Сноска. Статья 7 в редакции Закона РК от 25.06.2020 № 347-VI (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования); с изменениями, внесенными законами РК от 08.01.2021 № 410-VI (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования); от 03.05.2022 № 118-VII (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования); от 23.02.2024 № 64-VIII (вводится в действие по истечении шестидесяти календарных дней после дня его первого официального опубликования).**

## **Статья 8. Государственные гарантии в области образования**

1. Право на образование обеспечивается государством путем развития системы образования, совершенствования правовой основы ее функционирования и создания необходимых социально-экономических условий для получения образования в соответствии с Конституцией Республики Казахстан.

Государственный контроль за качеством образования обеспечивается путем создания и обеспечения функционирования национальной системы оценки качества образования.

1-1. Государство создает лицам (детям) с особыми образовательными потребностями условия для их самосовершенствования, продолжения обучения в течение всей жизни на всех уровнях образования, свободного развития их

способностей, включая предоставление права выбора формы получения образования в пределах, предоставленных системой образования, с учетом их индивидуальных особенностей развития.

2. Государство обеспечивает получение гражданами Республики Казахстан бесплатного предшкольного, начального, основного среднего, общего среднего, технического и профессионального образования с присвоением выпускникам рабочей квалификации или рабочих квалификаций в рамках одной специальности, а также на конкурсной основе в соответствии с государственным образовательным заказом бесплатного технического и профессионального, послесреднего, высшего и послевузовского образования, если образование каждого из этих уровней граждан Республики Казахстан получает впервые, за исключением образования, получаемого в военных, специальных учебных заведениях и организациях образования при Президенте Республики Казахстан.

Иностранцы и лица без гражданства, постоянно проживающие в Республике Казахстан, а также въехавшие в Республику Казахстан с целью воссоединения семьи, имеют равные с гражданами Республики Казахстан права на получение предшкольного, начального, основного среднего и общего среднего образования в порядке, установленном уполномоченным органом в области образования.

Лицам без гражданства, постоянно проживающим в Республике Казахстан, предоставляется право на получение на конкурсной основе в соответствии с государственным образовательным заказом бесплатного технического и профессионального, послесреднего, высшего и послевузовского образования, если образование каждого из этих уровней они получают впервые, за исключением военных, специальных учебных заведений.

Право на получение иностранцами на конкурсной основе в соответствии с государственным образовательным заказом бесплатного технического и профессионального, послесреднего, высшего и послевузовского образования определяется международными договорами Республики Казахстан, за исключением лиц, обучающихся по стипендиальным программам.

2-1. Государство обеспечивает условия создания информационно-коммуникационной инфраструктуры электронного обучения с использованием информационно-коммуникационных технологий.

2-2. Государство создает условия по обеспечению студентов, магистрантов и докторантов вновь вводимыми местами в общежитиях для студентов, магистрантов и докторантов путем размещения государственного заказа на обеспечение студентов, магистрантов и докторантов местами в общежитиях. Оплата за проживание в общежитиях не включается в состав государственного заказа на обеспечение студентов, магистрантов и докторантов местами в общежитиях.

Договор государственного заказа на обеспечение студентов, магистрантов и докторантов местами в общежитиях заключается между уполномоченным органом в области образования, оператором уполномоченного органа в области образования и собственником общежития на срок, превышающий три года, и вступает в силу после его обязательной регистрации в территориальных подразделениях центрального уполномоченного органа по исполнению бюджета. Обязательным условием договора государственного заказа на обеспечение студентов, магистрантов и докторантов местами в общежитиях является наличие запрета на изменение целевого назначения общежития на срок не менее двадцати лет.

3. В целях обеспечения доступности получения технического и профессионального, послесреднего, высшего и послевузовского образования создаются условия для развития Государственной образовательной накопительной системы и негосударственного образовательного кредитования.

Государство принимает меры по созданию системы гарантирования образовательных кредитов, выдаваемых финансовыми организациями.

4. Государство полностью или частично компенсирует расходы на содержание граждан Республики Казахстан, нуждающихся в социальной помощи, в период получения ими образования.

К категории граждан Республики Казахстан, которым оказывается социальная помощь, относятся:

- 1) дети-сироты, дети, оставшиеся без попечения родителей;
- 2) дети с ограниченными возможностями в развитии, дети с инвалидностью, лица с инвалидностью и лица с инвалидностью с детства;
- 3) дети из многодетных семей;
- 4) дети, находящиеся в центрах адаптации несовершеннолетних и центрах поддержки детей, нуждающихся в специальных социальных услугах;
- 5) дети, проживающие в школах-интернатах общего и санаторного типов, интернатах при школах;
- 6) дети, воспитывающиеся и обучающиеся в специализированных интернатных организациях образования для одаренных детей;
- 7) воспитанники интернатных организаций;
- 8) дети из семей, имеющих право на получение государственной адресной социальной помощи, а также из семей, не получающих государственную адресную социальную помощь, в которых среднедушевой доход ниже величины прожиточного минимума;
- 9) дети, которые по состоянию здоровья в течение длительного времени обучаются по программам начального, основного среднего, общего среднего образования на дому или в организациях, оказывающих стационарную помощь, а также восстановительное лечение и медицинскую реабилитацию;

10) иные категории граждан, определяемые законами Республики Казахстан;

11) иные категории граждан, определяемые по решению Правительства Республики Казахстан.

4-1. Государство полностью или частично компенсирует расходы на питание отдельных категорий обучающихся в порядке, предусмотренном законодательством Республики Казахстан.

5. Для граждан, которые по состоянию здоровья в течение длительного времени не могут посещать организации среднего образования, организуется индивидуальное бесплатное обучение на дому или в организациях, оказывающих стационарную помощь, а также восстановительное лечение и медицинскую реабилитацию.

6. Государство, реализуя цели инклюзивного образования, обеспечивает гражданам с ограниченными возможностями в развитии специальные условия для получения ими образования, коррекции нарушения развития и социальной адаптации на всех уровнях образования.

7. Государство гарантирует функционирование малокомплектных школ и интернатных организаций для обеспечения права на получение начального, основного среднего, общего среднего образования детьми, проживающими в населенных пунктах с малой численностью жителей.

8. Государство создает необходимые условия одаренным гражданам Республики Казахстан для получения элитарного образования, в том числе за рубежом.

Сноска. Статья 8 с изменениями, внесенными законами РК от 22.07.2011 № 478-IV (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после его первого официального опубликования); от 24.10.2011 № 487-IV (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после его первого официального опубликования); от 13.02.2012 № 553-IV (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после его первого официального опубликования); от 14.01.2013 № 68-V (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после его первого официального опубликования); от 21.05.2013 № 93-V (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после его первого официального опубликования); от 14.01.2014 № 161-V (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования); от 29.09.2014 № 239-V (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования); от 13.11.2015 № 398-V (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования); от 24.11.2015 № 419-V (вводится в действие с 01.01.2016); от 04.12.2015 № 435-V (вводится в действие с 01.01.2016); от 09.04.2016 № 501-V (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования); от 25.12.2017 № 122-VI (вводится в действие с 01.01.2018); от 04.07.2018 № 171-VI (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого



официального опубликования); от 04.07.2018 № 172-VI (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования); от 01.04.2019 № 240-VI (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования); от 26.06.2021 № 56-VII (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования); от 27.06.2022 № 129-VII (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования); от 20.03.2023 № 214-VII (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования); от 20.04.2023 № 226-VII (вводится в действие с 01.07.2023).

### **Статья 8-1. Минимальные социальные стандарты в сфере образования**

Минимальные социальные стандарты дошкольного воспитания и обучения, начального, основного среднего и общего среднего образования, технического и профессионального, послесреднего образования, высшего образования, получаемого на конкурсной основе, являются минимальными социальными стандартами в сфере образования в соответствии с Законом Республики Казахстан "О минимальных социальных стандартах и их гарантиях".

Сноска. Глава 2 дополнена статьей 8-1 в соответствии с Законом РК от 19.05.2015 № 315-V (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования).

### **Статья 8-2. Государственная монополия в сфере образования**

Деятельность по организации проведения экспертизы учебников, учебно-методических комплексов по уровням образования, а также методологического и научно-методического обеспечения системы образования и образовательного процесса (государственные общеобязательные стандарты образования, типовые учебные планы, типовые учебные программы) относится к государственной монополии

Сноска. Глава 2 дополнена статьей 8-2 в соответствии с Законом РК от 13.11.2015 № 398-V (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования); с изменениями, внесенными Законом РК от 08.01.2021 № 410-VI (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования).

### **Статья 8-3. Штатная численность и штатное расписание работников государственных дошкольных организаций, организаций среднего, технического и профессионального, послесреднего образования**

Штатная численность государственных дошкольных организаций, организаций среднего, технического и профессионального, послесреднего образования определяется типовыми штатами работников государственных организаций образования.



Первые руководители государственных дошкольных организаций, организаций среднего, технического и профессионального, послесреднего образования утверждают штатную численность и штатное расписание.

В рамках утвержденного лимита штатной численности первые руководители вправе изменять штатную численность и штатное расписание управленческого, административного и вспомогательного персонала, но не более одного раза в течение финансового года в порядке, определенном уполномоченным органом в области образования.

**Сноска. Глава 2 дополнена статьей 8-3 в соответствии с Законом РК от 23.02.2024 № 64-VIII (вводится в действие по истечении шестидесяти календарных дней после дня его первого официального опубликования).**

## **Статья 9. Язык обучения и воспитания**

1. Языковая политика в организациях образования осуществляется в соответствии с Конституцией Республики Казахстан и законодательством Республики Казахстан о языках.

2. Все организации образования, независимо от форм собственности, должны обеспечить знание обучающимися казахского языка как государственного, а также изучение русского языка и одного из иностранных языков в соответствии с государственным общеобязательным стандартом соответствующего уровня образования.

3. Право на получение образования на родном языке обеспечивается созданием при наличии возможности соответствующих организаций образования, классов, групп, а также условий их функционирования.

Создание соответствующих организаций образования, классов, групп с государственным языком обучения является приоритетным направлением.

4. Государственный и русский языки являются обязательными предметами, включаемыми в перечень предметов при проведении итоговой аттестации обучающихся в организациях среднего образования.

**Сноска. Статья 9 с изменениями, внесенными законами РК от 24.10.2011 № 487-IV (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после его первого официального опубликования); от 09.04.2016 № 501-V (вводится в действие с 01.01.2017).**

## **Статья 9-1. Аккредитация организаций образования**

1. Аккредитация организации образования осуществляется на добровольной основе. Организация образования самостоятельна в выборе аккредитационного органа.

2. Решение о проведении аккредитации или об отказе в проведении аккредитации принимается аккредитационным органом по результатам рассмотрения заявлений организацией образования и представленных документов, перечень которых определяется аккредитационным органом.

Условия и сроки проведения аккредитации определяются в договоре о проведении аккредитации между организацией образования и аккредитационным органом.

3. Исключен Законом РК от 04.07.2018 № 171-VI (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования).

4. Аккредитация организации образования проводится за счет средств организации образования.

5. Организации образования вправе пройти институциональную и (или) специализированную (программную) аккредитации в аккредитационных органах, внесенных в реестр признанных аккредитационных органов.

6. Исключен Законом РК от 04.07.2018 № 171-VI (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования).

Сноска. Глава 2 дополнена статьей 9-1 в соответствии с Законом РК от 24.10.2011 № 487-IV (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после его первого официального опубликования); с изменениями, внесенными законами РК от 04.07.2018 № 171-VI (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования); от 23.02.2024 № 64-VIII (вводится в действие по истечении шестидесяти календарных дней после дня его первого официального опубликования).

### **Глава 3. СИСТЕМА ОБРАЗОВАНИЯ**

#### **Статья 10. Понятие системы образования**

Система образования Республики Казахстан представляет собой совокупность взаимодействующих:

1) государственных общеобязательных стандартов образования и образовательных программ, обеспечивающих преемственность уровней образования;

2) организаций образования, независимо от типов и видов, реализующих образовательные программы;

3) органов управления образованием и соответствующей инфраструктуры, в том числе организаций учебно-методического и научно-методического обеспечения, осуществляющих образовательный мониторинг;

4) объединений субъектов образовательной деятельности.

Сноска. Статья 10 с изменениями, внесенными законами РК от 24.10.2011 № 487-IV (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после его первого официального опубликования); от 13.11.2015 № 398-V (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования).

#### **Статья 11. Задачи системы образования**

Задачами системы образования являются:

1) создание необходимых условий для получения качественного образования, направленного на формирование, развитие и профессиональное становление личности на основе национальных и общечеловеческих ценностей, достижений науки и практики ;

2) развитие творческих, духовных и физических возможностей личности, формирование прочных основ нравственности и здорового образа жизни, обогащение интеллекта путем создания условий для развития индивидуальности;

3) воспитание гражданственности и патриотизма, любви к своей Родине - Республике Казахстан, уважения к государственным символам и государственному языку, почитания народных традиций, нетерпимости к любым антиконституционным и антиобщественным проявлениям;

4) воспитание личности с активной гражданской позицией, формирование потребностей участвовать в общественно-политической, экономической и культурной жизни республики, осознанного отношения личности к своим правам и обязанностям;

5) приобщение к достижениям отечественной и мировой культуры; изучение истории, обычаев и традиций казахского и других народов республики; овладение государственным, русским, иностранным языками;

6) обеспечение повышения социального статуса педагогов;

7) расширение автономности, самостоятельности организаций образования, демократизация управления образованием;

8) функционирование национальной системы оценки качества образования, отвечающей потребностям общества и экономики;

9) внедрение и эффективное использование новых технологий обучения, в том числе кредитной, информационно-коммуникационных, способствующих быстрой адаптации профессионального образования к изменяющимся потребностям общества и рынка труда;

10) развитие систем обучения в течение жизни, обеспечивающих взаимосвязь между общим обучением, обучением по месту работы и потребностями рынка труда и помогающих каждому максимально использовать свой личный потенциал в обществе, основанный на знании и компетентности;

11) интеграция образования, науки и производства;

12) обеспечение профессиональной мотивации обучающихся;

13) обеспечение опережающего развития технического и профессионального образования путем активного взаимодействия с работодателями и другими социальными партнерами;

14) создание специальных условий для получения образования с учетом индивидуальных особенностей обучающихся и воспитанников.

**Сноска. Статья 11 с изменениями, внесенными законами РК от 24.10.2011 № 487-IV (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после его первого**

официального опубликования); от 13.11.2015 № 398-V (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования); от 02.07.2018 № 165-VI (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования); от 08.01.2021 № 410-VI (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования); от 26.06.2021 № 56-VII (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования).

## **Статья 12. Уровни образования**

Система образования в Республике Казахстан на основе принципа непрерывности и преемственности общеобразовательных учебных и образовательных программ включает следующие уровни образования:

- 1) дошкольное воспитание и обучение;
- 2) начальное образование;
- 3) основное среднее образование;
- 4) среднее образование (общее среднее образование, техническое и профессиональное образование);
- 5) послесреднее образование;
- 6) высшее образование;
- 7) послевузовское образование.

Сноска. Статья 12 с изменениями, внесенными Законом РК от 13.11.2015 № 398-V (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования).

## **Глава 4. СОДЕРЖАНИЕ ОБРАЗОВАНИЯ**

### **Статья 13. Понятие содержания образования**

Содержание образования - это система (комплекс) знаний по каждому уровню образования, являющаяся основой для формирования компетентности и всестороннего развития личности.

Содержание образования определяется общеобразовательными учебными и образовательными программами, которые разрабатываются на основе государственных общеобязательных стандартов образования.

Сноска. Статья 13 с изменениями, внесенными Законом РК от 13.11.2015 № 398-V (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования).

### **Статья 14. Образовательные программы**

Сноска. Заголовок статьи 14 с изменениями, внесенными Законом РК от 13.11.2015 № 398-V (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования).

1. Образовательные программы в зависимости от содержания и их направления (назначения) подразделяются на:

- 1) общеобразовательные ( типовые, рабочие);
- 2) профессиональные ( типовые, рабочие);
- 3) дополнительные.

Типовые учебные программы разрабатываются в соответствии с требованиями государственных общеобязательных стандартов образования.

Рабочие учебные программы разрабатываются на основе соответствующих типовых учебных планов и (или) типовых учебных программ.

Рабочие учебные планы и рабочие учебные программы разрабатываются организациями, реализующими образовательные программы технического и профессионального, послесреднего образования на основе образовательных программ и типовых учебных программ цикла или модуля общеобразовательных дисциплин.

Рабочие учебные планы и рабочие учебные программы разрабатываются организациями высшего и (или) послевузовского образования на основе образовательных программ высшего и послевузовского образования, за исключением рабочих учебных программ цикла общеобразовательных дисциплин.

2. Общеобразовательные учебные программы направлены на решение задач формирования общей культуры личности, адаптации личности к жизни в обществе, на создание основы для осознанного выбора и освоения профессии, специальности.

В зависимости от содержания общеобразовательные учебные программы подразделяются на учебные программы:

- 1) дошкольного воспитания и обучения;
- 2) начального образования;
- 3) основного среднего образования;
- 4) общего среднего образования.

Для наиболее полного развития потенциальных возможностей одаренных лиц разрабатываются специализированные общеобразовательные учебные программы, предусматривающие углубленное изучение отдельных предметов учебной программы.

Для детей с ограниченными возможностями разрабатываются специальные учебные программы.

3. Образовательные программы направлены на подготовку квалифицированных кадров, в том числе рабочих, и специалистов среднего звена по направлениям профессиональной деятельности в отраслях экономики, последовательное повышение профессионального и общеобразовательного уровня личности.

В зависимости от содержания профессиональные программы подразделяются на образовательные программы:

- 1) технического и профессионального образования;
- 2) послесреднего образования;

- 3) высшего образования;
- 4) послевузовского образования.

4. Образовательные программы дополнительного образования предусматривают создание условий для развития личностного самоопределения, творчества обучающихся, реализации их способностей, адаптации к жизни в обществе, формирования гражданского самосознания, общей культуры, здорового образа жизни, организации содержательного досуга.

5. Для апробации новых технологий обучения, внедрения нового содержания образования разрабатываются экспериментальные образовательные программы, реализуемые в организациях образования, работающих в режиме эксперимента (экспериментальных площадках).

6. Интегрированные образовательные программы разрабатываются организациями образования. Интегрированные образовательные программы могут быть междисциплинарными и межуровневыми, межвузовскими и международными.

**7. Исключен Законом РК от 13.11.2015 № 398-V (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования).**

8. Типовые учебные программы по медицинским и фармацевтическим специальностям утверждаются уполномоченным органом в области здравоохранения по согласованию с уполномоченным органом в области образования и (или) уполномоченным органом в области науки и высшего образования.

8-1. Типовые учебные программы по специальностям в области водного транспорта утверждаются центральным исполнительным органом, осуществляющим руководство в сфере торгового мореплавания, по согласованию с уполномоченным органом в области образования и (или) уполномоченным органом в области науки и высшего образования.

9. Организация образования вправе при наличии лицензии реализовывать образовательные программы различного уровня, если иное не предусмотрено законами Республики Казахстан.

Организации образования для обучения лиц (детей) с особыми образовательными потребностями адаптируют образовательные программы в соответствии с индивидуальными особенностями развития и потенциальными возможностями обучающихся и воспитанников.

**Сноска. Статья 14 с изменениями, внесенными законами РК от 19.01.2011 № 395-IV (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после его первого официального опубликования); от 24.10.2011 № 487-IV (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после его первого официального опубликования); от 10.07.2012 № 36-V (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после его первого официального опубликования); от 13.01.2015 № 276-V (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования).**



опубликования); от 13.11.2015 № 398-V (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования); от 04.07.2018 № 171-VI (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования); от 26.06.2021 № 56-VII (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования); от 03.05.2022 № 118-VII (вводится в действие по истечении шестидесяти календарных дней после дня его первого официального опубликования); от 19.04.2023 № 223-VII (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования).

## **Статья 15. Общеобразовательные учебные программы дошкольного воспитания и обучения**

1. Общеобразовательные учебные программы дошкольного воспитания и обучения разрабатываются на основе государственного общеобязательного стандарта дошкольного воспитания и обучения с учетом специфичных для детей дошкольного возраста видов деятельности.

2. Общеобразовательные учебные программы дошкольного воспитания и обучения:

1) обеспечивают преемственность и непрерывность дошкольного и начального образования с учетом принципа единства воспитания, обучения, развития и оздоровления детей;

2) ориентируются на реализацию задатков, наклонностей, способностей, дарований каждого ребенка и подготовку его к освоению образовательной программы начального образования на основе индивидуального подхода с учетом особенностей развития и состояния здоровья.

3. Общеобразовательные учебные программы дошкольного обучения формируют элементарные навыки чтения, письма, счета и опыта языкового общения и предусматривают создание равных стартовых условий для освоения начального образования.

## **Статья 16. Общеобразовательные учебные программы начального, основного среднего и общего среднего образования**

1. Общеобразовательные учебные программы начального образования направлены на формирование личности ребенка, развитие его индивидуальных способностей, положительной мотивации и умений в учебной деятельности: прочных навыков чтения, письма, счета, опыта языкового общения, творческой самореализации, культуры поведения для последующего освоения образовательных программ основной школы.

2. Общеобразовательные учебные программы основного среднего образования направлены на освоение обучающимися базисных основ системы наук, формирование у них высокой культуры межличностного и межэтнического общения, самоопределение личности и профессиональную ориентацию.



Общеобразовательная учебная программа включает предпрофильную подготовку обучающихся.

Изучение содержания каждого предмета завершается на уровне основного среднего образования.

Срок освоения общеобразовательной учебной программы основного среднего образования – пять лет.

3. Общеобразовательные учебные программы общего среднего образования разрабатываются на основе дифференциации, интеграции и профессиональной ориентации содержания образования с введением профильного обучения.

Срок освоения общеобразовательной учебной программы общего среднего образования - два года.

**Сноска. Статья 16 с изменениями, внесенными законами РК от 24.10.2011 № 487-IV (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после его первого официального опубликования); от 13.11.2015 № 398-V (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования).**

## **Статья 17. Образовательные программы технического и профессионального образования**

**Сноска. Заголовок статьи 17 с изменениями, внесенными Законом РК от 13.11.2015 № 398-V (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования).**

1. Техническое и профессиональное образование является составной частью уровня среднего образования и направлено на подготовку квалифицированных рабочих кадров и специалистов среднего звена.

2. Образовательные программы технического и профессионального образования в зависимости от их содержания и уровня подготовки обучающихся делятся на образовательные программы:

1) предусматривающие подготовку квалифицированных рабочих кадров.

Содержание образовательных программ предусматривает изучение общеобразовательных, общегуманитарных, общепрофессиональных, специальных дисциплин, прохождение производственного обучения и профессиональной практики или изучение модуля общеобразовательных дисциплин и интегрированных в общеобразовательные, базовые и профессиональные модули общегуманитарных, общепрофессиональных, специальных дисциплин, прохождение производственного обучения и профессиональной практики с присвоением рабочих квалификаций с ориентиром на результаты обучения;

2) предусматривающие подготовку специалистов среднего звена.

Содержание образовательных программ предусматривает изучение общеобразовательных, социально-экономических, общегуманитарных,

общепрофессиональных, специальных дисциплин, прохождение производственного обучения и профессиональной практики или изучение модуля общеобразовательных дисциплин и интегрированных в общеобязательные, базовые и профессиональные модули социально-экономических, общегуманитарных, общепрофессиональных, специальных дисциплин, прохождение производственного обучения и профессиональной практики с присвоением квалификации "специалист среднего звена" и (или) рабочих квалификаций с ориентиром на результаты обучения.

Перечень образовательных программ технического и профессионального образования содержится в реестре образовательных программ.

3. Образовательные программы технического и профессионального образования по специальностям культуры и искусства разрабатываются с учетом принципа ранней профессионализации и особенностей подготовки обучающихся по указанным специальностям. Продолжительность обучения зависит от сложности программ и уровня присваиваемой квалификации и определяется соответствующим государственным общеобязательным стандартом образования.

4. Образовательные программы технического и профессионального образования для граждан, имеющих общее среднее образование, предусматривают изучение общепрофессиональных, социально-экономических, специальных дисциплин и выполнение учебно-производственных работ, определяющих будущую профессиональную деятельность по избранной специальности.

5. Образовательные программы технического и профессионального образования состоят из программ теоретического и производственного обучения и профессиональной практики.

6. Образовательные программы технического и профессионального образования с использованием дуального обучения предусматривают теоретическое обучение в организациях образования и производственное обучение в форме профессиональной практики на базе предприятия (организации) не менее шестидесяти процентов от объема учебного времени общепрофессиональных, специальных дисциплин и (или) базовых, профессиональных модулей.

**Сноска. Статья 17 в редакции Закона РК от 24.10.2011 № 487-IV (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после его первого официального опубликования); с изменениями, внесенными законами РК от 13.11.2015 № 398-V (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования); от 04.07.2018 № 172-VI (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования); от 08.01.2021 № 410-VI (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования); от 23.02.2024 № 64-VIII (вводится в действие по истечении шестидесяти календарных дней после дня его первого официального опубликования).**

## **Статья 18. Специализированные общеобразовательные учебные программы**

Специализированные общеобразовательные учебные программы разрабатываются на основе общеобразовательных учебных программ основного среднего, общего среднего образования и направлены на углубленное освоение обучающимися основ наук, культуры, искусства, спорта, военного дела, развитие их творческого потенциала и дарований.

Специализированные общеобразовательные учебные программы реализуются в специализированных организациях образования для одаренных детей, а также в организациях образования с углубленной допризывной подготовкой в специализированных школах Министерства обороны Республики Казахстан.

## **Статья 19. Специальные учебные программы**

Сноска. Заголовок в редакции Закона РК от 24.10.2011 № 487-IV (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после его первого официального опубликования); с изменениями, внесенными Законом РК от 13.11.2015 № 398-V (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования).

1. Специальные учебные программы разрабатываются на основе общеобразовательных учебных программ дошкольного воспитания и обучения, начального, основного среднего, общего среднего образования, образовательных программ технического и профессионального образования и направлены на обучение и развитие детей с ограниченными возможностями, учитывают психофизические особенности и познавательные возможности обучающихся и воспитанников, определяемые с учетом рекомендаций психолого-медико-педагогических консультаций

2. Исключен Законом РК от 26.06.2021 № 56-VII (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования).

3. Специальные учебные программы реализуются в специальных организациях образования, предусмотренных законами Республики Казахстан, в дошкольных организациях, общеобразовательных школах, организациях технического и профессионального образования или на дому.

Сноска. Статья 19 с изменениями, внесенными законами РК от 24.10.2011 № 487-IV (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после его первого официального опубликования); от 13.11.2015 № 398-V (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования); от 02.07.2018 № 165-VI (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования); от 26.06.2021 № 56-VII (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования).

## **Статья 20. Образовательные программы послесреднего образования**

1. Образовательные программы послесреднего образования направлены на подготовку прикладных бакалавров из числа граждан, имеющих среднее образование (общее среднее или техническое и профессиональное).

2. Содержание образовательных программ послесреднего образования предусматривает изучение интегрированных в модули образовательных программ технического и профессионального образования с включением отдельных модулей или дисциплин образовательных программ бакалавриата.

Перечень образовательных программ послесреднего образования содержится в реестре образовательных программ.

**Сноска. Статья 20 в редакции Закона РК от 13.11.2015 № 398-V (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования); с изменениями, внесенными законами РК от 04.07.2018 № 172-VI (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования); от 08.01.2021 № 410-VI (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования).**

## **Статья 21. Образовательные программы высшего образования**

1. Образовательные программы высшего образования направлены на подготовку высококвалифицированных кадров в соответствии с потребностями отраслей экономики с присуждением степени "бакалавр" или присвоением квалификации "специалист".

Лица, завершившие обучение по образовательной программе высшего образования с присуждением степени "бакалавр" или присвоением квалификации "специалист", могут занимать должности, для которых квалификационными требованиями предусмотрено наличие высшего образования.

2. Содержание образовательных программ высшего образования предусматривает изучение цикла общеобразовательных дисциплин, цикла базовых дисциплин, цикла профилирующих дисциплин, а также прохождение профессиональной практики по соответствующим направлениям подготовки кадров с ориентиром на результаты обучения и соответствие национальной рамке квалификаций и отраслевым рамкам квалификаций.

Образовательные программы высшего образования включают дисциплины обязательного компонента и компонента по выбору.

В рамках компонента по выбору обучающийся при определении индивидуальной траектории обучения может выбирать:

- 1) дисциплины по основной образовательной программе;
- 2) дисциплины по дополнительной образовательной программе.

Порядок и объем освоения дисциплин по основной и дополнительной образовательным программам устанавливаются правилами организации учебного процесса по кредитной технологии обучения.

Перечень образовательных программ высшего образования содержится в реестре образовательных программ.

3. Срок освоения образовательных программ высшего образования определяется государственным общеобязательным стандартом высшего образования.

4. Для граждан Республики Казахстан, имеющих техническое и профессиональное, послесреднее или высшее образование, организациями высшего и (или) послевузовского образования разрабатываются и реализуются образовательные программы, предусматривающие сокращенные сроки обучения.

5. Подготовка врачебных кадров осуществляется по программам непрерывного интегрированного образования, включает бакалавриат, интернатуру и магистратуру.

Освоение профессиональной образовательной программы интернатуры в рамках непрерывного интегрированного образования является обязательным условием получения квалификации "врач".

Правила подготовки медицинских кадров в интернатуре утверждаются уполномоченным органом в области здравоохранения.

**Сноска. Статья 21 в редакции Закона РК от 13.11.2015 № 398-V (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования); с изменениями, внесенными законами РК от 04.07.2018 № 171-VI (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования); от 07.07.2020 № 361-VI (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования).**

## **Статья 22. Образовательные программы послевузовского образования**

**Сноска. Заголовок статьи 22 в редакции Закона РК от 13.11.2015 № 398-V (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования).**

1. Образовательные программы послевузовского образования направлены на подготовку педагогов, научных работников и управленческих кадров высшей квалификации, последовательное повышение уровня их научной, педагогической и профессиональной подготовки.

2. Содержание образовательных программ послевузовского образования предусматривает: теоретическое обучение, включающее базовые и профилирующие дисциплины, профессиональную практику, научно-исследовательскую (экспериментально-исследовательскую) работу с написанием диссертации (проекта для

образовательных программ профильной магистратуры) с ориентиром на результаты обучения и соответствие национальной рамке квалификаций и отраслевым рамкам квалификаций.

Перечень образовательных программ послевузовского образования содержится в реестре образовательных программ.

3. Освоение профессиональной учебной программы резидентуры является обязательным условием допуска к самостоятельной клинической практике граждан, окончивших программу непрерывного интегрированного образования по клиническим специальностям, перечень которых утверждается уполномоченным органом в области здравоохранения.

**Сноска.** Статья 22 с изменениями, внесенными законами РК от 13.11.2015 № 398-V (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования); от 04.07.2018 № 171-VI (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования); от 27.12.2019 № 294-VI (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования); от 07.07.2020 № 361-VI (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования).

### **Статья 23. Образовательные программы дополнительного образования**

**Сноска.** Заголовок статьи 23 с изменениями, внесенными Законом РК от 13.11.2015 № 398-V (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования).

1. Образовательные программы дополнительного образования направлены на удовлетворение всесторонних потребностей обучающихся, воспитанников и специалистов с ориентиром на результаты обучения и соответствие национальной рамке квалификаций и отраслевым рамкам квалификаций.

Образовательные программы дополнительного образования в Академии правосудия, военных, специальных учебных заведениях, реализующих образовательные программы высшего и послевузовского образования, направлены на удовлетворение всесторонних потребностей обучающихся и специалистов с ориентиром на результаты обучения и (или) соответствие профессиональным компетенциям, квалификационным характеристикам и квалификационным требованиям соответственно в судах, правоохранительных органах, Министерстве обороны и органах национальной безопасности Республики Казахстан.

2. Образовательные программы дополнительного образования в зависимости от содержания и направленности подразделяются на:

- 1) программы дополнительного образования обучающихся и воспитанников;
- 2) программы повышения квалификации специалистов, направленные на развитие профессиональных компетенций, адекватных современным требованиям;



2-1) программы переподготовки специалистов, направленные на получение квалификации, с учетом потребностей рынка труда;

3) постдокторские программы, направленные на углубление научных знаний, решение научных и прикладных задач по специализированной теме под руководством ведущего ученого.

3. Образовательные программы дополнительного образования для детей, реализуемые государственными организациями образования, утверждаются органами, выполняющими по отношению к данным организациям функции органа государственного управления, за исключением образовательных программ детских музыкальных школ, детских художественных школ и детских школ искусств, которые утверждаются уполномоченным органом в области образования.

Сноска. Статья 23 с изменениями, внесенными законами РК от 24.10.2011 № 487-IV (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после его первого официального опубликования); от 13.11.2015 № 398-V (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования); от 04.07.2018 № 171-VI (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования); от 21.02.2019 № 227-VI (порядок введения в действие см. ст. 2); от 27.12.2019 № 294-VI (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования).

#### **Статья 24. Образование взрослых**

Сноска. Статья 24 исключена Законом РК от 24.10.2011 № 487-IV (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после его первого официального опубликования).

#### **Статья 25. Экспериментальные образовательные программы**

Сноска. Заголовок статьи 25 с изменениями, внесенными Законом РК от 13.11.2015 № 398-V (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования).

Экспериментальные образовательные программы направлены на апробацию новых технологий обучения, внедрение нового содержания образования.

Сноска. Статья 25 с изменениями, внесенными Законом РК от 13.11.2015 № 398-V (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования).

### **Глава 5. ОРГАНИЗАЦИЯ ОБРАЗОВАТЕЛЬНОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ**

#### **Статья 26. Общие требования к приему обучающихся и воспитанников в организации образования**

1. Порядок приема на обучение в дошкольные организации, организации среднего, технического и профессионального, послесреднего, высшего и (или) послевузовского



образования определяется типовыми правилами приема в организации образования соответствующего типа, за исключением Академии правосудия, военных, специальных учебных заведений.

1-1. Исключен Законом РК от 04.07.2018 № 171-VI (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования).

2. Порядок приема на обучение в дошкольные организации и организации среднего образования, обеспечивающий прием всех детей, в том числе лиц (детей) с особыми образовательными потребностями, проживающих на территории обслуживания организации образования, определяется типовыми правилами приема на обучение в организации образования соответствующего типа.

2-1. Прием на обучение граждан Республики Казахстан, которым на конкурсной основе присужден грант "Өркен", осуществляется автономной организацией образования "Назарбаев Интеллектуальные школы".

3. Прием на обучение в организации образования, реализующие образовательные программы технического и профессионального, послесреднего, высшего, послевузовского образования, осуществляется по заявлениям граждан на конкурсной основе за исключением случая, предусмотренного пунктом 8-1 настоящей статьи. Условия конкурса должны гарантировать соблюдение прав на образование и обеспечить зачисление граждан, наиболее способных и подготовленных к освоению образовательной программы соответствующего уровня.

Победители и призеры международных олимпиад по общеобразовательным предметам и международных конкурсов исполнителей, спортивных соревнований (награжденные дипломами первой, второй и третьей степени) последних трех лет по перечню, утвержденному уполномоченным органом в области образования, зачисляются с присуждением образовательного гранта в организации образования, реализующие образовательные программы высшего образования, на основании их заявления при условии соответствия выбранной ими специальности предмету олимпиады, конкурса или спортивного соревнования.

Военнослужащим по окончании прохождения срочной воинской службы образовательный грант на обучение по образовательным программам высшего образования на предстоящий учебный год присуждается на конкурсной основе в пределах квоты согласно подпункту 2-1) пункта 8 настоящей статьи при подтверждении готовности к обучению в организациях высшего и (или) послевузовского образования согласно подпункту 2) статьи 50-1 Закона Республики Казахстан "О воинской службе и статусе военнослужащих".

3-1. Прием на обучение в автономные организации образования осуществляется в порядке, определяемом указанными организациями, без применения процедур единого национального тестирования.

4. Для получения послевузовского образования в ведущих зарубежных организациях высшего и (или) послевузовского образования по очной форме обучения в соответствии с перечнем специальностей, ежегодно утверждаемым в порядке, установленном законодательством Республики Казахстан, граждане Республики Казахстан имеют право на присуждение на конкурсной основе международной стипендии "Болашак" с учетом возрастных ограничений, установленных законодательством Республики Казахстан.

С гражданами Республики Казахстан, которым присуждена международная стипендия "Болашак", заключается договор на обучение по международной стипендии "Болашак".

5. При проведении конкурса на получение образовательных грантов, а также на зачисление в состав обучающихся по государственному образовательному заказу на подготовку кадров с высшим образованием в случае равенства баллов преимущественное право в последующей очередности имеют:

1) лица, награжденные знаком "Алтын белгі";

1-1) лица, награжденные знаком отличия за проявленный патриотизм и активную гражданскую позицию;

2) **исключен Законом РК от 13.11.2015 № 398-V (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования);**

2-1) лица, имеющие документы об образовании организаций образования, реализующих образовательные программы технического и профессионального, послесреднего образования, подтвердившие квалификацию и имеющие стаж работы по специальности не менее одного года;

3) победители международных олимпиад и конкурсов научных проектов (научных соревнований) по общеобразовательным предметам (награжденные дипломами первой, второй и третьей степени), международных и республиканских конкурсов исполнителей и спортивных соревнований (награжденные дипломами первой, второй и третьей степени) последних трех лет, перечень которых определяется уполномоченным органом в области образования, а также победители президентской, республиканских олимпиад и конкурсов научных проектов по общеобразовательным предметам (награжденные дипломами первой, второй и третьей степени) текущего учебного года при условии соответствия выбранной ими специальности предмету олимпиады, конкурса или спортивного соревнования, за исключением лиц, указанных в части второй пункта 3 настоящей статьи;

4) дети-сироты и дети, оставшиеся без попечения родителей, а также граждане Республики Казахстан из числа молодежи, потерявшие или оставшиеся без попечения родителей до совершеннолетия, лица с инвалидностью первой и второй групп, ветераны боевых действий на территории других государств, ветераны, приравненные по льготам к ветеранам Великой Отечественной войны, лица с инвалидностью с

детства, дети с инвалидностью, которым согласно медицинскому заключению не противопоказано обучение в соответствующих организациях образования, и лица, имеющие документы об образовании (свидетельства, аттестаты, дипломы) с отличием.

5-1. В случае отказа обладателя образовательного гранта до зачисления его в организацию высшего и (или) послевузовского образования свидетельство о присуждении образовательного гранта аннулируется, а образовательный грант присуждается в установленном порядке.

6. Прием на обучение по образовательным программам послесреднего образования осуществляется на условиях, определяемых уполномоченным органом в области образования.

7. Прием на обучение в организации высшего и (или) послевузовского образования для получения послевузовского образования осуществляется по заявлениям граждан на конкурсной основе в порядке, установленном уполномоченным органом в области науки и высшего образования.

8. При поступлении на учебу в организации образования, реализующие образовательные программы технического и профессионального, послесреднего и высшего образования, предусматривается квота приема для:

1) граждан из числа лиц с инвалидностью первой или второй группы, лиц с инвалидностью с детства, детей с инвалидностью;

2) ветеранов боевых действий на территории других государств, ветеранов, приравненных по льготам к ветеранам Великой Отечественной войны;

2-1) граждан Республики Казахстан, выслуживших установленный срок срочной воинской службы по призыву;

3) граждан из числа сельской молодежи на обучение по образовательным программам, определяющим социально-экономическое развитие села;

4) лиц казахской национальности, не являющихся гражданами Республики Казахстан;

5) детей-сирот и детей, оставшихся без попечения родителей, а также граждан Республики Казахстан из числа молодежи, потерявших или оставшихся без попечения родителей до совершеннолетия;

6) граждан Республики Казахстан из числа сельской молодежи, переселяющихся в регионы, определенные Правительством Республики Казахстан;

7) детей из семей, в которых воспитывается четыре и более несовершеннолетних детей;

8) детей из числа неполных семей, имеющих данный статус не менее трех лет;

9) детей из семей, воспитывающих детей с инвалидностью с детства, лиц с инвалидностью первой или второй группы.

8-1. Прием на обучение в организации образования, реализующие образовательные программы высшего образования, детей (в том числе усыновленных, удочеренных,

совместно проживающих пасынков и падчериц) сотрудников специальных государственных и правоохранительных органов, органов гражданской защиты, государственной фельдъегерской службы, военнослужащих, а также медицинских работников, погибших (умерших) или которым установлена инвалидность в результате увечья (ранения, травмы, контузии), полученного при исполнении служебных обязанностей, осуществляется вне конкурса на основании их заявления с присуждением образовательного гранта.

9. Прием на обучение по образовательным программам, требующим специальной и (или) творческой подготовки, в том числе по направлениям подготовки кадров в области образования и здравоохранения, осуществляется с учетом результатов специальных и (или) творческих экзаменов. Перечень образовательных программ и порядок проведения специальных и (или) творческих экзаменов определяются типовыми правилами приема.

9-1. Порядок приема обучающихся в организации высшего и (или) послевузовского образования до завершения первого академического периода определяется типовыми правилами приема.

10. Прием на обучение в духовные (религиозные) организации образования осуществляется из числа лиц, имеющих среднее образование, в порядке, установленном учредителем.

11. Прием на обучение по государственному образовательному заказу по отдельным специальностям или образовательным программам технического и профессионального, послесреднего и высшего образования, требующим работы с государственными секретами, осуществляется в организациях образования, имеющих разрешение органов национальной безопасности в соответствии с законодательством Республики Казахстан о государственных секретах.

12. Порядок приема на обучение в организации образования в части, не урегулированной настоящим Законом и соответствующими типовыми правилами приема, устанавливается учредителем или учредителями (органом государственного управления) организации образования.

13. Обучение в организациях образования, реализующих общеобразовательные учебные программы дошкольного воспитания и обучения, начального, основного среднего и общего среднего образования, образовательные программы технического и профессионального, послесреднего образования, за исключением военных, специальных учебных заведений, осуществляется на основании договора, типовая форма которого утверждается уполномоченным органом в области образования.

**Сноска. Статья 26 с изменениями, внесенными законами РК от 19.01.2011 № 395-IV (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после его первого официального опубликования); от 24.10.2011 № 487-IV (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после его первого официального опубликования);**

от 21.07.2015 № 337-V (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования); от 13.11.2015 № 398-V (порядок введения в действие см. ст. 2); от 24.11.2015 № 421-V (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования); от 03.12.2015 № 433-V (вводится в действие с 01.01.2016); от 09.04.2016 № 501-V (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования); от 16.05.2018 № 155-VI (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования); от 02.07.2018 № 165-VI (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования); от 04.07.2018 № 171-VI (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования); от 21.02.2019 № 227-VI (порядок введения в действие см. ст. 2); от 27.12.2019 № 291-VI (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования); от 27.12.2019 № 294-VI (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования); от 06.05.2020 № 323-VI (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования); от 02.01.2021 № 399-VI (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования); от 26.06.2021 № 56-VII (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования); от 03.05.2022 № 118-VII (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования); от 27.06.2022 № 129-VII (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования); от 11.07.2022 № 136-VII (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования); от 19.04.2023 № 223-VII (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования); от 19.04.2024 № 74-VIII (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования); от 06.05.2024 № 79-VIII (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования).

## **Статья 27. Формы получения образования**

В зависимости от содержания образовательных программ с учетом потребностей и возможностей личности, создания условий доступности получения каждого уровня образования обучение осуществляется в форме очного, вечернего, заочного обучения, онлайн-обучения и экстерната.

Сноска. Статья 27 с изменениями, внесенными законами РК от 24.10.2011 № 487-IV (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после его первого официального опубликования); от 13.11.2015 № 398-V (вводится в действие по

истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования); от 08.01.2021 № 410-VI (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования); от 03.05.2022 № 118-VII (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования).

## **Статья 28. Организация учебно-воспитательного процесса**

1. Учебно-воспитательный процесс в организациях образования осуществляется в соответствии с рабочими учебными планами и рабочими учебными программами.

2. Основой организации учебно-воспитательного процесса являются планирование и учет учебно-воспитательной работы, осуществляемой организацией образования.

Планирование учебно-воспитательной работы должно обеспечить своевременное и качественное выполнение учебных планов и программ в полном объеме.

Планирование учебно-воспитательной работы в организациях среднего образования, организациях образования, реализующих образовательные программы технического и профессионального образования, осуществляется на основе утвержденного графика учебно-воспитательного процесса на учебный год и расписания теоретических и практических занятий.

Учет учебно-воспитательной работы в организациях среднего образования, организациях образования, реализующих образовательные программы технического и профессионального образования, осуществляется путем ведения журналов учета теоретического и производственного обучения и табелей учета выполнения учебных программ в учебных часах.

Планирование учебно-воспитательной работы в организациях высшего и (или) послевузовского образования осуществляется на основе утвержденного академического календаря на учебный год и расписания учебных занятий.

3. Воспитательные программы в организациях образования являются составляющей частью образовательного процесса и направлены на формирование патриотизма, гражданственности, интернационализма, высокой морали и нравственности, а также на развитие разносторонних интересов и способностей обучающихся, воспитанников.

Пропаганда расовой, этнической, религиозной, социальной непримиримости и исключительности, распространение милитаристских и иных идей, противоречащих общепризнанным принципам международного права и гуманизма, в организациях образования запрещается.

4. Учебно-воспитательный процесс осуществляется на основе взаимного уважения человеческого достоинства обучающихся, воспитанников, педагогов и на всех уровнях системы образования с уважительным отношением к правам лиц с инвалидностью.

Применение методов физического, морального и психического насилия по отношению к обучающимся и воспитанникам не допускается.



5. Порядок организации образовательной деятельности в организациях образования, время обучения граждан на очных отделениях которых приравнивается к прохождению срочной воинской службы, определяется их органами государственного управления.

6. Начальная военная подготовка обучающихся допризывного и призывного возраста на базе основного среднего образования осуществляется в организациях образования (кроме специальных), реализующих общеобразовательные учебные программы общего среднего образования, образовательные программы технического и профессионального, послесреднего образования.

7. В целях контроля за освоением обучающимися образовательных программ организации образования осуществляют текущий контроль успеваемости и проводят промежуточную аттестацию обучающихся.

Организации образования самостоятельны в выборе форм, порядка и периодичности осуществления текущего контроля успеваемости и проведения промежуточной аттестации обучающихся.

8. Освоение образовательных программ основного среднего, общего среднего, технического и профессионального, послесреднего, высшего и послевузовского образования завершается обязательной итоговой аттестацией обучающихся.

9. Итоговая аттестация обучающихся в организациях среднего образования осуществляется в форме государственных выпускных экзаменов.

10. Особенности итоговой аттестации обучающихся, освоивших образовательные программы послевузовского образования, определяются уполномоченным органом в области образования.

11. Организации образования обеспечивают родителям и иным законным представителям несовершеннолетних обучающихся, воспитанников возможность ознакомления с ходом и содержанием учебно-воспитательного процесса, а также успеваемостью обучающихся.

**Сноска. Статья 28 с изменениями, внесенными законами РК от 24.10.2011 № 487-IV (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после его первого официального опубликования); от 13.11.2015 № 398-V (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования); от 03.12.2015 № 433-V (вводится в действие с 01.01.2016); от 09.04.2016 № 501-V (вводится в действие с 01.01.2017); от 04.07.2018 № 171-VI (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования); от 04.07.2018 № 172-VI (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования)).**

**Статья 29. Организация учебно-методической и научно-методической работы**



Сноска. Заголовок с изменением, внесенным Законом РК от 24.10.2011 № 487-IV (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после его первого официального опубликования).

1. В целях интеграции образования и науки, обеспечения и совершенствования учебно-воспитательного процесса, разработки и внедрения новых технологий обучения, обеспечения повышения квалификации педагогов в организациях образования и соответствующей инфраструктуре осуществляется учебно-методическая и научно-методическая работа.

2. Руководство учебно-методической и научно-методической работой возлагается: в организациях среднего образования – на областные, городов республиканского значения и столицы методические кабинеты и методические кабинеты районных (городских) отделов образования;

в организациях образования, реализующих образовательные программы технического и профессионального, послесреднего образования, – на методические кабинеты областных, городов республиканского значения и столицы органов управления образованием и учебно-методические объединения технического и профессионального, послесреднего образования по профилям;

в организациях высшего и (или) послевузовского образования, за исключением Академии правосудия, военных, специальных учебных заведений, – на учебно-методические объединения по направлениям подготовки кадров.

Руководство учебно-методической и научно-методической работой учебно-методических объединений по направлениям подготовки кадров возлагается на республиканский учебно-методический совет высшего и послевузовского образования.

Руководство учебно-методической работой учебно-методических объединений технического и профессионального, послесреднего образования по профилям возлагается на республиканский учебно-методический совет технического и профессионального, послесреднего образования.

3. Координация учебно-методической и научно-методической деятельности в организациях образования и соответствующей инфраструктуре, в том числе организациях учебно-методического и научно-методического обеспечения, осуществляется в порядке, установленном уполномоченным органом в области образования и (или) уполномоченным органом в области науки и высшего образования.

Сноска. Статья 29 с изменениями, внесенными законами РК от 24.10.2011 № 487-IV (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после его первого официального опубликования); от 13.11.2015 № 398-V (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования); от 04.07.2018 № 171-VI (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования); от 04.07.2018

№ 172-VI (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования); от 21.02.2019 № 227-VI (порядок введения в действие см. ст. 2); от 19.04.2023 № 223-VII (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования).

### **Статья 30. Дошкольное воспитание и обучение**

1. Дошкольное воспитание детей до приема в 1 класс осуществляется в семье или с одного года до приема в 1 класс в дошкольных организациях.

Зачисление детей в дошкольные организации на территории Республики Казахстан осуществляется посредством единой базы учета, очередности и выдачи направлений через объекты информатизации в области образования.

2. Дошкольное обучение осуществляется с пяти лет в виде предшкольной подготовки детей к обучению в школе.

Предшкольная подготовка обязательна и осуществляется в семье, дошкольных организациях, предшкольных классах общеобразовательных школ, лицеев и гимназий.

Предшкольная подготовка в государственных организациях образования является бесплатной.

3. Допуск в дошкольные организации детей, не получивших плановые профилактические прививки, осуществляется в порядке, определенном законодательством Республики Казахстан в области здравоохранения.

Информация о наличии или отсутствии плановых профилактических прививок и медицинских противопоказаний для их проведения предоставляется медицинской организацией по месту прикрепления ребенка для медицинского обслуживания в рамках гарантированного объема бесплатной медицинской помощи и (или) в системе обязательного социального медицинского страхования.

Сноска. Статья 30 в редакции Закона РК от 24.10.2011 № 487-IV (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после его первого официального опубликования); с изменениями, внесенными законами РК от 09.04.2016 № 501-V (вводится в действие с 01.01.2019); от 02.07.2018 № 165-VI (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования); от 27.12.2019 № 294-VI (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования); от 07.07.2020 № 361-VI (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования); от 23.02.2024 № 64-VIII (вводится в действие по истечении шестидесяти календарных дней после дня его первого официального опубликования).

### **Статья 31. Начальное, основное среднее и общее среднее образование**

1. На обучение в 1 класс принимаются дети с шести лет без применения тестовых или конкурсных процедур в порядке, определенном уполномоченным органом в области образования.

Для получения среднего образования дети с ограниченными возможностями могут приниматься в организации образования с шести – десяти лет. Обучение детей с ограниченными возможностями осуществляется с учетом оценки особых образовательных потребностей. При этом продолжительность получения начального и основного среднего образования в соответствии с образовательными программами должна быть не менее десяти лет.

2. Основными видами организаций среднего образования являются общеобразовательная школа, малокомплектная школа, гимназия, лицей, сетевая школа, профильная школа.

3. Исключение из государственных организаций среднего образования детей до шестнадцатилетнего возраста допускается в исключительных случаях по решению органа государственного управления организацией образования за совершение противоправных действий, грубое и неоднократное нарушение устава организации образования.

Решение об исключении детей-сирот и детей, оставшихся без попечения родителей, принимается с согласия органов опеки и попечительства.

Решение об исключении несовершеннолетних, состоящих на учете службы пробации, из государственных организаций среднего образования принимается с согласия службы пробации.

**Сноска. Статья 31 с изменениями, внесенными законами РК от 24.10.2011 № 487-IV (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после его первого официального опубликования); от 13.11.2015 № 398-V (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования); от 09.04.2016 № 501-V (вводится в действие с 01.01.2019); от 18.04.2017 № 58-VI (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования); от 26.06.2021 № 56-VII (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования); от 23.02.2024 № 64-VIII (вводится в действие по истечении шестидесяти календарных дней после дня его первого официального опубликования).**

## **Статья 32. Техническое и профессиональное образование**

1. Техническое и профессиональное образование осуществляется в училищах, колледжах и высших колледжах на базе основного среднего и (или) общего среднего образования.

Учебный процесс в организациях образования, реализующих образовательные программы технического и профессионального образования, включает теоретическое обучение в организациях образования, а также производственное обучение и профессиональную практику, выполняемые под руководством мастера производственного обучения, руководителя практики в учебно-производственных мастерских, учебных хозяйствах и на учебных полигонах, под руководством

наставника, мастера производственного обучения, руководителя практики – на базе предприятий (организаций).

Обучение по образовательным программам технического и профессионального образования осуществляется в формах очного, вечернего и заочного обучения.

При этом обучение по образовательным программам технического и профессионального образования по специальностям культуры и искусства, физической культуры и спорта допускается в форме экстерната для победителей международных, республиканских конкурсов и фестивалей, спортивных соревнований, перечни которых определяются уполномоченными органами в области культуры, физической культуры и спорта.

2. Исключен Законом РК от 24.10.2011 № 487-IV (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после его первого официального опубликования).

3. Исключен Законом РК от 08.01.2021 № 410-VI (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования).

4. Обучающемуся, прошедшему итоговую аттестацию по освоению образовательной программы технического и профессионального образования, присваивается рабочая квалификация и (или) квалификация "специалист среднего звена".

Сноска. Статья 32 с изменениями, внесенными законами РК от 24.10.2011 № 487-IV (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после его первого официального опубликования); от 13.11.2015 № 398-V (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования); от 04.07.2018 № 172-VI (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования); от 01.04.2019 № 240-VI (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования); от 08.01.2021 № 410-VI (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования).

### **Статья 32-1. Профессиональная подготовка**

1. Профессиональная подготовка направлена на ускоренное приобретение обучающимися новых или измененных профессиональных навыков, необходимых для выполнения определенного вида работ. Профессиональная подготовка не сопровождается повышением образовательного уровня обучающегося.

2. Профессиональная подготовка работников или иных лиц, не состоящих в трудовых отношениях с работодателем, проводится работодателем непосредственно на базе предприятия (организации), учебных центрах, на курсах, а также в различных учебно-производственных структурах юридических лиц или в организациях образования, реализующих образовательные учебные программы технического и профессионального, послесреднего образования.

3. Профессиональная подготовка осуществляется за счет средств работодателя или иных средств, не запрещенных законодательством Республики Казахстан, в соответствии с договором обучения.

Формы, содержание и объем профессиональной подготовки определяются работодателем на основании действующих образовательных учебных программ по соответствующей профессии.

К формам профессиональной подготовки относятся обучение на предприятии (в организации), переобучение по другой специальности, кооперативное обучение на основе корпоративной ответственности и ученичества.

4. Лицам, сдавшим квалификационный экзамен, присваивается соответствующий уровень квалификации по конкретной специальности и выдается свидетельство (сертификат) о присвоении квалификации.

**Сноска. Глава 5 дополнена статьей 32-1 в соответствии с Законом РК от 24.10.2011 № 487-IV (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после его первого официального опубликования); с изменениями, внесенными Законом РК от 04.07.2018 № 172-VI (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования).**

### **Статья 33. Послесреднее образование**

Образовательные программы послесреднего образования реализуются в высших колледжах или училищах.

Обучающемуся, прошедшему итоговую аттестацию по освоению образовательной программы послесреднего образования, присваивается квалификация "прикладной бакалавр".

Обучение по образовательным программам послесреднего образования осуществляется в формах очного, вечернего и заочного обучения.

При этом обучение по образовательным программам послесреднего образования по специальностям культуры и искусства, физической культуры и спорта допускается в форме экстерната для победителей международных, республиканских конкурсов и фестивалей, спортивных соревнований, перечни которых определяются уполномоченными органами в области культуры, физической культуры и спорта.

**Сноска. Статья 33 с изменениями, внесенными законами РК от 24.10.2011 № 487-IV (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после его первого официального опубликования); от 13.11.2015 № 398-V (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования); от 04.07.2018 № 172-VI (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования); от 01.04.2019 № 240-VI (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования); от 08.01.2021 № 410-VI (вводится в действие**

по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования).

#### **Статья 34. Высшие технические школы**

Сноска. Статья 34 исключена Законом РК от 24.10.2011 № 487-IV (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после его первого официального опубликования).

#### **Статья 35. Высшее образование**

1. Высшее образование приобретается гражданами, имеющими общее среднее или техническое и профессиональное, или послесреднее образование. Гражданин имеет право на получение на конкурсной основе бесплатного высшего образования.

2. Образовательные программы высшего образования реализуются в организациях высшего и (или) послевузовского образования.

Обучение по образовательным программам высшего образования осуществляется в формах очного обучения и (или) онлайн-обучения, и (или) экстерната.

Основными видами организаций высшего и (или) послевузовского образования являются национальный исследовательский университет, национальная организация высшего и (или) послевузовского образования, исследовательский университет, университет, академия, институт и приравненные к ним (консерватория, высшая школа, высшее училище).

В организациях высшего и (или) послевузовского образования при наличии соответствующей лицензии и материально-технической базы могут реализовываться образовательные программы технического и профессионального, послесреднего, высшего, послевузовского и дополнительного образования, а также общеобразовательные учебные программы начального, основного среднего, общего среднего образования в организациях образования в области культуры.

3. Обучающемуся, прошедшему итоговую аттестацию по освоению образовательной программы высшего образования, присуждается степень "бакалавр" или присваивается квалификация "специалист".

4. Для реализации образовательных программ и проведения научно-прикладных исследований организаций высшего и (или) послевузовского образования вправе создавать и (или) вступать в инновационно-образовательные консорциумы.

Сноска. Статья 35 с изменениями, внесенными законами РК от 15.07.2011 № 461-IV (вводится в действие с 30.01.2012); от 24.10.2011 № 487-IV (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после его первого официального опубликования); от 13.11.2015 № 398-V (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования); от 04.07.2018 № 171-VI (порядок введения в действие см. ст. 2); от 08.01.2021 № 410-VI (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального



опубликования); от 03.05.2022 № 118-VII (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования).

## **Статья 36. Послевузовское образование**

1. Послевузовское образование приобретает гражданами, имеющими высшее образование.

Обучение по образовательным программам послевузовского образования осуществляется в формах очного обучения и (или) онлайн-обучения.

2. Послевузовское образование осуществляется в магистратуре, резидентуре и докторантуре организаций высшего и (или) послевузовского образования, научных организаций по основному профилю деятельности и направлениям подготовки кадров, а также путем направления стипендиатов международной стипендии "Болашак" на обучение в ведущие зарубежные организаций высшего и (или) послевузовского образования по очной форме обучения в соответствии с перечнем специальностей, ежегодно утверждаемым в порядке, установленном законодательством Республики Казахстан.

3. Подготовка кадров в магистратуре осуществляется на базе образовательных программ высшего образования по двум направлениям:

- 1) научно-педагогическому со сроком обучения не менее двух лет;
- 2) профильному со сроком обучения не менее одного года.

4. Подготовка кадров в докторантуре осуществляется на базе образовательных программ магистратуры по двум направлениям:

- 1) научно-педагогическому со сроком обучения не менее трех лет;
- 2) профильному со сроком обучения не менее трех лет.

4-1. Лица, получившие степень магистра или освоившие образовательные программы послевузовского образования по военным специальностям, для получения степени доктора философии (PhD), доктора по профилю проходят подготовку в докторантуре военных, специальных учебных заведений не менее трех лет.

5. Послевузовское медицинское и фармацевтическое образование включает резидентуру, магистратуру и докторантуру.

В резидентуре осуществляется подготовка врачей-резидентов по клиническим специальностям с целью приобретения или изменения профессиональной квалификации врача по соответствующей специальности. Правила подготовки медицинских кадров в резидентуре утверждаются уполномоченным органом в области здравоохранения.

Сноска. Статья 36 с изменениями, внесенными законами РК от 24.10.2011 № 487-IV (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после его первого официального опубликования); от 13.02.2012 № 553-IV (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после его первого официального опубликования); от 13.11.2015 № 398-V (вводится в действие по истечении десяти календарных дней



после дня его первого официального опубликования); от 04.07.2018 № 171-VI (порядок введения в действие см. ст. 2); от 07.07.2020 № 361-VI (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования); от 03.05.2022 № 118-VII (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования).

### **Статья 37. Дополнительное образование**

1. Дополнительное образование детей осуществляется в организациях образования и внешкольных организациях, виды которых определяются уполномоченным органом в области образования.

Образовательные услуги по образовательным программам дополнительного образования обучающимся предоставляются организациями образования, реализующими общеобразовательные учебные программы начального, основного среднего и общего среднего образования, и на договорной основе.

2. Образование взрослых (лиц, достигших восемнадцатилетнего возраста) направлено на удовлетворение их образовательных потребностей в течение всей жизни для получения дополнительного объема знаний и навыков в соответствии с происходящими социально-экономическими изменениями в обществе.

Получение взрослыми дополнительного объема знаний и навыков осуществляется через дополнительное и неформальное образование.

Дополнительное образование взрослых осуществляется организациями образования, а также юридическими лицами, имеющими структурные подразделения, реализующими дополнительные образовательные программы.

Неформальное образование взрослых осуществляется организациями, которые предоставляют образовательные услуги, оказываемые без учета места, сроков и формы обучения, и сопровождается выдачей документа, подтверждающего результаты обучения.

Результаты обучения, полученные взрослыми в течение всей жизни через неформальное образование, признаются в соответствии с порядком, предусмотренным настоящим Законом, и способствуют дальнейшему трудоустройству.

2-1. Обучение на подготовительных отделениях организаций высшего и (или) послевузовского образования относится к дополнительному образованию.

3. Повышение квалификации кадров осуществляется в организациях образования, реализующих образовательные программы дополнительного образования, научных организациях, институтах повышения квалификации, на производстве и при прохождении стажировки по международной стипендии "Болашак".

Реализация постдокторских программ осуществляется за счет средств физических и (или) юридических лиц, в том числе за счет грантового финансирования научных,

научно-технических проектов и программ, в организациях высшего и (или) послевузовского образования и научных организациях, имеющих научные школы и выполняющих научные исследования по направлениям подготовки кадров.

4. Повышение квалификации руководящих кадров, педагогов осуществляется не реже одного раза в три года и научных работников организаций образования не реже одного раза в пять лет.

5. Исключен Законом РК от 07.07.2020 № 361-VI (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования).

6. Граждане Республики Казахстан вправе участвовать в конкурсе на присуждение международной стипендии "Болашак" для прохождения стажировки с учетом возрастных ограничений, установленных законодательством Республики Казахстан.

С гражданами Республики Казахстан, прошедшими конкурсный отбор, заключается договор о прохождении стажировки.

7. Организация, осуществляющая комплекс мероприятий по администрированию международной стипендии "Болашак", созданная Правительством Республики Казахстан:

1) проводит информационное сопровождение мероприятий по международной стипендии "Болашак";

2) осуществляет организацию и проведение приема документов претендентов на присуждение международной стипендии "Болашак";

3) осуществляет комплекс мероприятий по организации отбора претендентов на конкурсной основе;

4) заключает договоры обучения, залога и (или) гарантии;

5) осуществляет организацию и мониторинг академического обучения и прохождения стажировок стипендиатами;

6) обеспечивает финансирование расходов, связанных с организацией обучения и прохождения стажировок;

7) осуществляет мониторинг выполнения стипендиатами условий договора в части отработки на территории Республики Казахстан;

8) заключает договоры с международными партнерами, зарубежными учебными заведениями на организацию обучения стипендиатов.

Сноска. Статья 37 в редакции Закона РК от 24.10.2011 № 487-IV (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после его первого официального опубликования); с изменениями, внесенными законами РК от 21.07.2015 № 337-V (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования); от 13.11.2015 № 398-V (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования); от 04.07.2018 № 171-VI (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования); от 27.12.2019

№ 294-VI (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования); от 07.07.2020 № 361-VI (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования); от 03.05.2022 № 118-VII (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования); от 01.07.2024 № 104-VIII (вводится в действие по истечении шестидесяти календарных дней после дня его первого официального опубликования).

### **Статья 37-1. Индивидуальная педагогическая деятельность**

1. Индивидуальная педагогическая деятельность, сопровождающаяся получением доходов, является предпринимательской деятельностью. Государственная регистрация лица, занимающегося индивидуальной педагогической деятельностью, осуществляется в соответствии с законодательством Республики Казахстан.

1-1. Дистанционное обучение осуществляется в организациях высшего и (или) послевузовского образования в порядке, определяемом уполномоченным органом в области науки и высшего образования.

2. Индивидуальная педагогическая деятельность не лицензируется.

**Сноска.** Глава 5 дополнена статьей 37-1 в соответствии с Законом РК от 24.10.2011 № 487-IV (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после его первого официального опубликования); с изменением, внесенным Законом РК от 19.04.2023 № 223-VII (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования).

### **Статья 37-2. Дистанционное обучение**

1. Дистанционное обучение осуществляется в организациях среднего, дополнительного, технического и профессионального, послесреднего, высшего и (или) послевузовского образования в порядке, определяемом уполномоченным органом в области образования.

2. В случаях введения чрезвычайного положения, ограничительных мероприятий, в том числе карантина, на соответствующих административно-территориальных единицах (на отдельных объектах), объявления чрезвычайных ситуаций местные исполнительные органы и организации образования вводят дистанционное обучение для всех обучающихся в порядке, определяемом уполномоченным органом в области образования.

3. Дистанционное обучение в организациях технического и профессионального, послесреднего, высшего и (или) послевузовского образования, осуществляющих реализацию образовательных программ медицинского, фармацевтического и педагогического образования, не допускается, за исключением случаев, предусмотренных пунктом 2 настоящей статьи.

**Сноска.** Глава 5 дополнена статьей 37-2 в соответствии с Законом РК от 08.01.2021 № 410-VI (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его

первого официального опубликования); с изменением, внесенным Законом РК от 23.02.2024 № 64-VIII (вводится в действие по истечении шестидесяти календарных дней после дня его первого официального опубликования).

### **Статья 38. Профессиональная практика обучающихся**

1. Профессиональная практика обучающихся является составной частью образовательных программ подготовки кадров.

Профессиональная практика проводится на соответствующих предприятиях (в организациях) и направлена на закрепление знаний, полученных в процессе обучения, приобретение практических навыков и освоение передового опыта.

2. Виды, сроки и содержание профессиональной практики определяются рабочими учебными программами и рабочими учебными планами.

3. Для проведения профессиональной практики организации образования на договорной основе определяют предприятия (организации) в качестве баз практики, утверждают согласованные с ними программы и календарные графики прохождения практики.

В договорах определяются обязанности и ответственность организаций образования, предприятий (организаций), являющихся базами практики, и обучающихся.

4. Затраты на профессиональную практику предусматриваются организациями образования и предприятиями (организациями), являющимися базами практики, и определяются заключенными договорами.

5. Договоры с предприятиями (организациями), являющимися базами практики, заключаются на основе типовой формы договора на проведение профессиональной практики обучающихся.

Предприятиями (организациями), являющимися базами практики, во время прохождения производственной практики обучающемуся может осуществляться оплата труда в соответствии с законодательством Республики Казахстан.

6. Прохождение профессиональной практики обязательно со второго курса обучения по образовательным программам высшего образования. Содержание и база профессиональной практики определяются в соответствии с профилем специальности и содержанием образовательной программы.

7. Требования настоящей статьи не распространяются на профессиональную практику обучающихся в военных, специальных учебных заведениях.

**Сноска.** Статья 38 с изменениями, внесенными законами РК от 13.11.2015 № 398-V (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования); от 04.07.2018 № 172-VI (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования); от 23.02.2024 № 64-VIII (вводится в действие по истечении шестидесяти календарных дней после дня его первого официального опубликования).

### **Статья 39. Документы об образовании**

1. Обучающимся, прошедшим итоговую аттестацию в организациях среднего, технического и профессионального, послесреднего, высшего и послевузовского образования, выдается один из следующих документов об образовании:

- 1) документ об образовании государственного образца;
- 2) документ об образовании автономных организаций образования;
- 3) документ об образовании собственного образца.

Документы об образовании автономных организаций образования, а также организаций образования при Президенте Республики Казахстан приравниваются к документам об образовании государственного образца.

Документы об образовании содержат защитные знаки.

2. Наличие документа об образовании государственного образца либо документа об образовании автономной организации образования, либо документа об образовании собственного образца является необходимым условием для продолжения обучения в организациях образования последующего уровня.

3. Документы об образовании государственного образца выдают:

1) организации образования, имеющие лицензию на занятие образовательной деятельностью по общеобразовательным учебным программам основного среднего, общего среднего образования, образовательным программам высшего и послевузовского образования в Академии правосудия, военных, специальных учебных заведениях и прошедшие государственную аттестацию;

2) международные школы, имеющие лицензию на занятие образовательной деятельностью по общеобразовательным учебным программам основного среднего, общего среднего образования и прошедшие государственную аттестацию или аккредитацию в порядке, установленном законодательством Республики Казахстан, если иное не предусмотрено международными договорами, ратифицированными Республикой Казахстан;

3) организации образования, имеющие лицензию на занятие образовательной деятельностью по образовательным программам технического и профессионального, послесреднего образования, включенным в реестр образовательных программ, и прошедшие государственную аттестацию;

4) организации образования, имеющие лицензию на занятие образовательной деятельностью по образовательным программам высшего и послевузовского образования в области здравоохранения и прошедшие аккредитацию в аккредитационных органах, внесенных в реестр признанных аккредитационных органов.

Требования к заполнению документов об образовании государственного образца определяются уполномоченным органом в области образования и (или) уполномоченным органом в области науки и высшего образования.

3-1. Документы об образовании собственного образца выдают обучающимся, прошедшим итоговую аттестацию, организации высшего и (или) послевузовского образования, имеющие лицензию на занятие образовательной деятельностью.

4. Документы об образовании автономных организаций образования выдают автономные организации образования.

Форма и требования к заполнению документов об образовании автономной организации образования определяются автономной организацией образования.

4-1. Организации образования, реализующие образовательные программы технического и профессионального, послесреднего образования, по итогам освоения обучающимися профессиональных модулей в рамках одной квалификации и результатам промежуточной аттестации выдают свидетельство о профессиональной подготовке.

5. Организации образования, реализующие образовательные программы технического и профессионального, послесреднего образования, по итогам освоения обучающимися профессиональных модулей в рамках одной квалификации и результатам промежуточной аттестации выдают свидетельство о профессиональной подготовке.

5-1. Документы об образовании собственного образца выдают организации высшего и (или) послевузовского образования, за исключением Академии правосудия, военных, специальных учебных заведений, организаций образования, реализующих образовательные программы высшего и (или) послевузовского образования в области здравоохранения, имеющие лицензию на занятие образовательной деятельностью и прошедшие аккредитацию в аккредитационных органах, внесенных в реестр признанных аккредитационных органов.

Форма и требования к заполнению документов об образовании собственного образца определяются организацией высшего и (или) послевузовского образования с учетом основных требований к содержанию документов об образовании собственного образца.

6. Обучающимся, не завершившим образование либо не прошедшим итоговую аттестацию, выдается справка установленного образца.

7. Документы об образовании, выданные зарубежными организациями образования, в том числе их филиалами, а также научными центрами и лабораториями, признаются на территории Республики Казахстан с выдачей лицам, завершившим обучение в них, соответствующего удостоверения.

8. Документы об образовании, выданные зарубежными организациями высшего и (или) послевузовского образования, научными центрами и лабораториями гражданам Республики Казахстан – обладателям международной стипендии "Болашак", признаются в Республике Казахстан без прохождения процедур признания документов об образовании.

9. Обучающимся, прошедшим итоговую аттестацию в организациях технического и профессионального, послесреднего, высшего и (или) послевузовского образования, одновременно с документом об образовании может выдаваться документ, подтверждающий освоение им практических навыков и компетенций, в порядке и по форме, предусмотренным законодательством Республики Казахстан.

Сноска. Статья 39 в редакции Закона РК от 13.11.2015 № 398-V (порядок введения в действие см. ст. 2); с изменениями, внесенными законами РК от 09.04.2016 № 501-V (вводится в действие с 01.01.2021); от 04.07.2018 № 171-VI (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования); от 04.07.2018 № 172-VI (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования); от 21.02.2019 № 227-VI (порядок введения в действие см. ст. 2); от 08.01.2021 № 410-VI (порядок введения в действие см. ст. 2); от 19.04.2023 № 223-VII (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования); от 23.02.2024 № 64-VIII (вводится в действие по истечении шестидесяти календарных дней после дня его первого официального опубликования).

## **Глава 6. СУБЪЕКТЫ ОБРАЗОВАТЕЛЬНОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ**

### **Статья 40. Организации образования**

1. Организационными образования являются юридические лица, а также имеющие статус международных школ филиалы юридических лиц, которые реализуют одну или несколько образовательных программ и (или) обеспечивают содержание и воспитание обучающихся, воспитанников независимо от формы собственности и организационной правовой формы, индивидуальные предприниматели без образования юридического лица, реализующие общеобразовательные учебные программы дошкольного воспитания и обучения.

2. Право на занятие образовательной деятельностью возникает у организаций образования:

1) для подвидов образовательной деятельности, требующих лицензирования, с момента получения лицензии и (или) приложения к лицензии, если иное не предусмотрено законами Республики Казахстан, и прекращается с момента вступления в законную силу решения суда о лишении лицензии и (или) приложения к лицензии или признании их недействительными либо решения уполномоченного органа в области образования о лишении лицензии и (или) приложения к лицензии в порядке, установленном законами Республики Казахстан;

2) для подвидов образовательной деятельности, не требующих лицензирования, с момента государственной регистрации юридических лиц;

3) для подвидов образовательной деятельности, для которых предусмотрен уведомительный порядок с момента подачи уведомления и прекращается с момента



исключения организации образования из реестра уведомлений в порядке, установленном законами Республики Казахстан.

2-1. В случае неполучения лицензии на занятие образовательной деятельностью в течение шести месяцев с момента государственной регистрации в качестве юридического лица организация образования ликвидируется в судебном порядке.

Течение данного срока приостанавливается на срок рассмотрения уполномоченным органом в области образования материалов организации образования о получении лицензии на занятие образовательной деятельностью.

3. Статус организации образования (тип, вид) определяется ее учредителями и отражается в ее уставе с учетом требований настоящего Закона, квалификационных требований при лицензировании образовательной деятельности, типовых правил деятельности организаций образования соответствующего типа, если иное не предусмотрено законами Республики Казахстан.

4. Организации образования в зависимости от реализуемых образовательных программ могут быть следующих типов:

- 1) дошкольные организации;
- 2) организации среднего образования (начального, основного среднего, общего среднего);
- 3) организации технического и профессионального образования;
- 4) организации послесреднего образования;
- 5) **исключен Законом РК от 04.07.2018 № 171-VI (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования);**
- 6) организации высшего и (или) послевузовского образования;
- 7) специализированные организации образования;
- 8) специальные организации образования;
- 9) организации образования для детей-сирот и детей, оставшихся без попечения родителей;
- 10) организации дополнительного образования для детей;
- 11) организации дополнительного образования для взрослых.

**Примечание ИЗПИ!**

**Пункт 4 предусмотрено дополнить подпунктом 12) в соответствии с Законом РК от 15.04.2024 № 72-VIII (вводится в действие с 01.01.2025).**

Номенклатура видов организаций образования утверждается уполномоченным органом в области образования, за исключением организаций высшего и (или) послевузовского образования, номенклатура видов которых утверждается уполномоченным органом в области науки и высшего образования.

5. Организации образования могут осуществлять реализацию программ медицинского образования по клиническим специальностям только при наличии

клинической базы, финансирование которой осуществляется из источников, не запрещенных законодательством Республики Казахстан.

Государственные организации здравоохранения, являющиеся клиническими базами государственных организаций медицинского образования, предоставляют соответствующие условия для подготовки медицинских и фармацевтических кадров на безвозмездной основе.

Обязательными условиями реализации программ медицинского образования по клиническим специальностям являются также:

1) наличие в структуре организации образования в области здравоохранения симуляционного кабинета (центра);

2) реализация организацией образования всех курсов (лет обучения) образовательной программы;

3) при подготовке врачебных кадров – реализация в организации высшего и (или) послевузовского образования программ непрерывного интегрированного образования и послевузовского (резидентура, докторантура);

4) привлечение наставников из числа квалифицированных медицинских работников в период подготовки обучающихся на клинических базах;

5) формирование в организациях высшего и (или) послевузовского образования университетских больниц и (или) интегрированных академических медицинских центров, функционирующих на основе договоров с научными организациями и организациями здравоохранения.

Положения об университетской больнице, интегрированном академическом медицинском центре и клинических базах и требования, предъявляемые к ним, утверждаются уполномоченным органом в области здравоохранения.

Сноска. Статья 40 с изменениями, внесенными законами РК от 19.01.2011 № 395-IV (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после его первого официального опубликования); от 15.07.2011 № 461-IV (вводится в действие с 30.01.2012); от 24.10.2011 № 487-IV (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после его первого официального опубликования); от 16.05.2014 № 203-V (вводится в действие по истечении шести месяцев после дня его первого официального опубликования); от 21.07.2015 № 337-V (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования); от 13.11.2015 № 398-V (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования); от 04.07.2018 № 171-VI (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования); от 07.07.2020 № 361-VI (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования); от 03.05.2022 № 118-VII (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования); от 19.04.2023

№ 223-VII (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования).

**Статья 40-1. Особый статус организации высшего и (или) послевузовского образования**

Сноска. Статья 40-1 исключена Законом РК от 04.07.2018 № 171-VI (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования).

**Статья 41. Устав организации образования**

1. Устав организации образования, кроме требований, предусмотренных гражданским законодательством Республики Казахстан, должен содержать:

- 1) перечень реализуемых образовательных программ;
- 2) порядок приема в организацию образования;
- 3) порядок организации образовательного процесса (в том числе язык (языки) обучения и воспитания, режим занятий обучающихся, воспитанников);
- 4) систему текущего контроля знаний, промежуточной и итоговой аттестации обучающихся, формы и порядок их проведения;
- 4-1) основания и порядок отчисления обучающихся, воспитанников;
- 5) перечень и порядок предоставления платных услуг;
- 6) порядок оформления отношений организации образования с обучающимися, воспитанниками и (или) их родителями и иными законными представителями.

2. Устав организации образования может содержать иные положения, относящиеся к ее деятельности и не противоречащие законодательству Республики Казахстан.

3. Устав организации образования утверждается в порядке, установленном законодательством Республики Казахстан.

Сноска. Статья 41 с изменениями, внесенными законами РК от 24.10.2011 № 487-IV (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после его первого официального опубликования); от 13.11.2015 № 398-V (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования).

**Статья 42. Создание, реорганизация и ликвидация организаций образования**

1. Создание, реорганизация и ликвидация организаций образования, включая создание, реорганизацию и ликвидацию организациями высшего и (или) послевузовского образования юридических лиц по научно-образовательной деятельности, осуществляются в соответствии с законодательством Республики Казахстан.

Реорганизация организаций высшего и (или) послевузовского образования, учрежденных как коммерческие организации, в некоммерческие организации осуществляется в порядке, установленном Законом Республики Казахстан "О некоммерческих организациях".

2. В случае лишения лицензии на занятие образовательной деятельностью или ликвидации организации образования ее учредитель (учредители) принимает меры к переводу обучающихся для продолжения обучения в другие организации образования.

На организации высшего и (или) послевузовского образования требования части первой настоящего пункта не распространяются.

3. В случаях лишения (отзыва), прекращения действия лицензии и (или) приложения к лицензии на занятие образовательной деятельностью или ликвидации организации высшего и (или) послевузовского образования ее учредитель (учредители) в течение двух месяцев с момента принятия решения о лишении (отзыве), прекращении действия лицензии и (или) приложения к лицензии обеспечивает:

1) перевод обучающихся для продолжения обучения и передачу их личных дел в другие организации высшего и (или) послевузовского образования;

2) передачу личных дел лиц, не завершивших образование или не прошедших итоговую аттестацию, а также личных дел и копий документов об образовании лиц, завершивших обучение в организации образования в предыдущие годы, в соответствующий государственный архив.

**Сноска. Статья 42 с изменениями, внесенными законами РК от 13.11.2015 № 398-V (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования); от 04.07.2018 № 171-VI (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования); от 03.05.2022 № 118-VII (вводится в действие после дня введения в действие соответствующих изменений и дополнений в Кодекс Республики Казахстан об административных правонарушениях).**

### **Статья 43. Компетенция организаций образования**

1. Организации образования самостоятельны в осуществлении учебно-воспитательного процесса, подборе и расстановке кадров, научной, финансово-хозяйственной и иной деятельности в пределах, установленных законодательством Республики Казахстан, типовыми правилами деятельности организаций образования соответствующего типа и уставами организаций образования.

2. Организации образования свою деятельность осуществляют гласно, информируют общественность об учебной, научно-исследовательской и финансовой деятельности.

3. К компетенции организаций образования относятся следующие функции:

1) разработка и утверждение правил внутреннего распорядка;

2) разработка и утверждение рабочих учебных планов и рабочих учебных программ

;

2-1) разработка и утверждение образовательных программ с сокращенными сроками обучения;

2-2) ежегодное информирование родителей и иных законных представителей, обучающихся и воспитанников до конца текущего учебного года о перечне:

учебников и учебно-методических комплексов и другой дополнительной литературы, в том числе на электронных носителях, предлагаемых к использованию в предстоящем учебном году;

учебных материалов, используемых в предстоящем учебном году;

2-3) адаптация и реализация образовательных программ;

2-4) разработка и реализация индивидуально развивающих программ для лиц (детей) с особыми образовательными потребностями;

2-5) разработка и утверждение образовательных программ технического и профессионального, послесреднего образования в соответствии с государственными общеобязательными стандартами образования;

2-6) утверждение правил использования абонентского устройства сотовой связи в организациях среднего образования в случаях, предусмотренных краткосрочными учебными планами в учебных целях;

3) формирование контингента обучающихся, воспитанников в соответствии с лицензией на занятие образовательной деятельностью, если иное не предусмотрено настоящим Законом и типовыми правилами приема;

4) внедрение новых технологий обучения, в том числе кредитной технологии обучения;

5) проведение текущего контроля успеваемости, промежуточной и итоговой аттестации обучающихся, за исключением единого национального тестирования;

5-1) присвоение обучающимся в организациях технического и профессионального, послесреднего образования рабочих квалификаций, квалификаций "специалист среднего звена", "прикладной бакалавр";

6) установление должностных окладов (ставок), доплат, надбавок и иных стимулирующих выплат работникам в государственных организациях образования в пределах собственных финансовых средств в порядке, установленном законодательством Республики Казахстан;

7) обеспечение повышения квалификации и переподготовки кадров в порядке, установленном законодательством Республики Казахстан;

7-1) обеспечение прохождения педагогами обязательного периодического медицинского осмотра в порядке, установленном законодательством Республики Казахстан;

8) материально-техническое обеспечение, оснащение и оборудование организаций образования;

9) предоставление товаров (работ, услуг) на платной основе в порядке, установленном законодательством Республики Казахстан;

10) привлечение дополнительных источников финансовых и материальных средств для осуществления уставной деятельности в порядке, установленном законодательством Республики Казахстан;

11) обеспечение обучающихся питанием в порядке, определяемом уполномоченным органом в области образования по согласованию с уполномоченным органом в области здравоохранения и государственным органом в сфере санитарно-эпидемиологического благополучия населения;

11-1) обеспечение медицинским обслуживанием обучающихся и воспитанников организаций образования, за исключением организаций среднего образования, не относящихся к интернатным организациям;

11-2) обеспечение охраны и укрепления здоровья обучающихся и воспитанников;

11-3) обеспечение доступа обучающимся, воспитанникам к Интернету с использованием услуг операторов связи, предназначенных для ограничения доступа детей к информации, причиняющей вред их здоровью и развитию;

11-4) обеспечение передачи административных данных в объекты информатизации в области образования;

12) обеспечение своевременного предоставления отдельным категориям обучающихся, воспитанников дополнительных льгот и видов материального обеспечения, предусмотренных законодательством Республики Казахстан;

13) обеспечение условий содержания и проживания обучающихся и воспитанников не ниже установленных норм;

13-1) создание специальных условий для получения образования;

14) содействие деятельности органов общественного самоуправления, общественных объединений;

15) представление финансовой отчетности в порядке, установленном законодательством Республики Казахстан;

16) исключен Законом РК от 24.10.2011 № 487-IV (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после его первого официального опубликования);

17) исключен Законом РК от 04.07.2018 № 171-VI (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования);

18) внедрение современных форм профессиональной подготовки кадров.

19) обеспечение формирования культуры качества образования и создание системы внутреннего обеспечения качества;

20) принятие мер по недопущению распространения в организациях образования информации:

пропагандирующей насилие;

религиозного характера, за исключением распространения такой информации в духовных (религиозных) организациях образования;



побуждающей детей к совершению действий, представляющих угрозу их жизни и (или) здоровью, в том числе к суициду;

провоцирующей детей на антиобщественные и противоправные действия;

не соответствующей культурным, нравственным и духовным ценностям казахстанского общества;

иной, не относящейся к учебному процессу;

21) страхование обучающихся от несчастных случаев в период прохождения производственного обучения и профессиональной практики на предприятиях (организациях) на добровольной основе за счет доходов, полученных от платных услуг;

22) соблюдение правил внутреннего распорядка организации образования.

4. Исключен Законом РК от 13.11.2015 № 398-V (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования).

5. Исключен Законом РК от 13.11.2015 № 398-V (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования).

6. Учебно-оздоровительные организации образования, созданные по решению Правительства Республики Казахстан:

1) реализуют общеобразовательные учебные и образовательные программы;

2) осуществляют комплексные меры по организации оздоровления, отдыха детей, в том числе детей, которым оказывается адресная социальная помощь в соответствии с законодательством Республики Казахстан;

3) создают условия для освоения общеобразовательных учебных программ во время оздоровления, отдыха детей;

4) обеспечивают медицинское обслуживание обучающихся;

5) разрабатывают инновационные педагогические методы и технологии, обеспечивающие интеллектуальное и нравственное развитие;

6) разрабатывают и издают учебники, учебно-методические комплексы, научно-методические пособия и рекомендации, в том числе электронные, а также периодические и серийные издания в области нравственно-духовного развития;

7) осуществляют переподготовку и повышение квалификации педагогов в области нравственно-духовного развития;

8) проводят научные исследования по вопросам нравственно-духовного развития.

6-1. Государственные организации среднего образования предоставляют физкультурно-оздоровительные и спортивные сооружения в имущественный наем (аренду) в порядке, определяемом уполномоченным органом в области образования.

6-2. Психолого-медико-педагогические консультации реализуют программы психолого-медико-педагогического обследования и консультирования.

6-3. Кабинеты психолого-педагогической коррекции и реабилитационные центры разрабатывают и реализуют коррекционно-развивающие программы.



7. Нормы, указанные в настоящей статье, не распространяются на организации высшего и (или) послевузовского образования.

Сноска. Статья 43 с изменениями, внесенными законами РК от 24.10.2011 № 487-IV (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после его первого официального опубликования); от 13.02.2012 № 553-IV (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после его первого официального опубликования); от 21.05.2013 № 93-V (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после его первого официального опубликования); от 13.11.2015 № 398-V (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования); от 22.12.2016 № 29-VI (вводится в действие с 01.01.2017); от 30.06.2017 № 80-VI (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования); от 28.12.2017 № 128-VI (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования); от 04.07.2018 № 171-VI (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования); от 04.07.2018 № 172-VI (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования); от 19.04.2019 № 250-VI (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования); от 27.12.2019 № 294-VI (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования); от 25.06.2020 № 347-VI (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования); от 08.01.2021 № 410-VI (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования); от 26.06.2021 № 56-VII (вводятся в действие по истечении шестидесяти календарных дней после дня его первого официального опубликования); от 03.05.2022 № 118-VII (вводится в действие по истечении шестидесяти календарных дней после дня его первого официального опубликования); от 23.02.2024 № 64-VIII (вводится в действие по истечении шестидесяти календарных дней после дня его первого официального опубликования).

#### **Статья 43-1. Деятельность и компетенция организаций высшего и (или) послевузовского образования**

1. Организации высшего и (или) послевузовского образования вправе за счет внебюджетных источников финансирования осуществлять следующие виды деятельности:

1) подготовку кадров по образовательным программам высшего и послевузовского образования, а также научно-техническую, инновационную деятельность, научно-исследовательские работы, включая фундаментальные и прикладные научные исследования;

- 2) обеспечение обучающихся питанием, проживанием, медицинским обслуживанием;
- 3) обеспечение работников питанием, проживанием, медицинским обслуживанием;
- 4) обеспечение безопасности обучающихся;
- 5) организацию и проведение спортивных и культурно-массовых мероприятий;
- 6) организацию и проведение физкультурно-оздоровительных мероприятий, создание спортивных и творческих секций;
- 7) издательскую и полиграфическую деятельность для обеспечения образовательного процесса, исследований, воспитательной и социально-культурной деятельности;
- 8) организацию и участие в различных мероприятиях международного и республиканского уровней: в олимпиадах, соревнованиях, конкурсах, конференциях, семинарах среди обучающихся и педагогов;
- 9) подготовку обучающихся к воинской службе по программам офицеров запаса и сержантов запаса;
- 10) реализацию общеобразовательных учебных программ начального, основного среднего и общего среднего образования, а также образовательных программ технического и профессионального, послесреднего, дополнительного образования;
- 11) создание технополисов, технопарков, бизнес-инкубаторов, инновационных центров, центров коммерциализации и трансферта технологий, проектных конструкторских бюро и других структур по профилю деятельности;
- 12) участие в разработке, апробации и внедрении инновационных методов, технологий обучения и исследований, направленных на дальнейшее развитие и совершенствование системы образования и науки;
- 13) организацию, создание и развитие цифровых интерактивных образовательных ресурсов и учебных фильмов для всех уровней образования;
- 14) участие в интеграции образования и науки с производством;
- 15) организацию, финансирование опытно-конструкторских работ, инновационных и инвестиционных проектов с привлечением финансовых ресурсов дочерних и других организаций Республики Казахстан и зарубежных организаций, а также участие в формировании механизмов и инфраструктуры венчурного финансирования проектов в области образования и науки;
- 16) иные виды деятельности, не запрещенные законами Республики Казахстан.

Организации высшего и (или) послевузовского образования, более пятидесяти процентов акций которых принадлежат государству, и аффилированные с ними лица наравне с указанными в части первой настоящего пункта видами деятельности вправе осуществлять иные виды деятельности, предусмотренные перечнем видов деятельности, осуществляемых юридическими лицами, более пятидесяти процентов акций (долей участия в уставном капитале) которых принадлежат государству, и

аффилированными с ними лицами, утверждаемым Правительством Республики Казахстан.

2. К компетенции организаций высшего и (или) послевузовского образования относятся:

1) разработка и утверждение образовательных программ высшего и послевузовского образования в соответствии с государственными общеобязательными стандартами образования;

2) определение квалификационных характеристик должностей работников организаций высшего и (или) послевузовского образования в соответствии с законодательством Республики Казахстан;

3) разработка и утверждение правил конкурсного замещения должностей профессорско-преподавательского состава и научных работников;

4) разработка и утверждение форм договора оказания образовательных услуг и договора на проведение профессиональной практики;

5) осуществление образовательной деятельности на основе самостоятельно разработанных норм учебной нагрузки, форм и размеров оплаты труда;

6) разработка и утверждение правил приема в организацию высшего и (или) послевузовского образования;

7) разработка программы развития организации высшего и (или) послевузовского образования;

8) присуждение обучающимся степеней "бакалавр" и "магистр";

9) разработка и утверждение правил организации и проведения профессиональной практики и правил определения организаций в качестве баз практики;

10) разработка и утверждение правил перевода и восстановления обучающихся в соответствии с типовыми правилами деятельности организаций высшего и (или) послевузовского образования;

11) предоставление академических отпусков обучающимся на основании заключения врачебно-консультативной комиссии, повестки о призыве на воинскую службу, рождения, усыновления (удочерения) ребенка до достижения им возраста трех лет;

12) разработка и утверждение правил внутреннего распорядка;

13) разработка и утверждение рабочих учебных планов и рабочих учебных программ;

14) внедрение новых технологий обучения, в том числе кредитной технологии обучения;

15) проведение текущего контроля успеваемости, промежуточной и итоговой аттестации обучающихся в соответствии с типовыми правилами деятельности организаций высшего и (или) послевузовского образования;

16) обеспечение повышения квалификации и переподготовки кадров в порядке, установленном законодательством Республики Казахстан;

17) финансово-хозяйственное и материально-техническое обеспечение, в том числе оснащение оборудованием;

18) внедрение современных форм профессиональной подготовки кадров;

19) представление финансовой отчетности в порядке, установленном законодательством Республики Казахстан.

3. Организации высшего и (или) послевузовского образования вправе в соответствии с законодательством Республики Казахстан:

1) создавать эндаумент-фонд организации высшего и (или) послевузовского образования;

2) создавать юридические лица по научно-образовательной деятельности за счет внебюджетных источников финансирования;

3) открывать стартап-компании;

4) привлекать дополнительные источники финансовых и материальных средств для осуществления уставной деятельности;

5) создавать филиалы в иностранных государствах.

4. Организации высшего и (или) послевузовского образования, имеющие особый статус, также вправе:

1) самостоятельно определять содержание высшего и послевузовского образования не ниже требований соответствующих государственных общеобязательных стандартов образования;

2) присуждать степени доктора философии (PhD) и доктора по профилю в соответствии с порядком, определенным уполномоченным органом в области образования.

Организации высшего и (или) послевузовского образования в организационно-правовой форме государственных учреждений вправе осуществлять виды деятельности, предусмотренные в части первой пункта 1 настоящей статьи, в том числе за счет бюджетных средств в соответствии с законодательством Республики Казахстан, за исключением норм, предусмотренных в подпунктах 3), 6), 7), 9), 11), 13), 14) и 15) части первой пункта 1 настоящей статьи для организаций высшего и (или) послевузовского образования в области культуры в организационно-правовой форме государственных учреждений.

Компетенция организаций высшего и (или) послевузовского образования, предусмотренная в подпунктах 2), 3), 6), 9), 10), 11) и 15) пункта 2 настоящей статьи, не распространяется на Академию правосудия, военные, специальные учебные заведения.

**Сноска. Глава 6 дополнена статьей 43-1 в соответствии с Законом РК от 04.07.2018 № 171-VI (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его**

первого официального опубликования); с изменениями, внесенными законами РК от 21.02.2019 № 227-VI (порядок введения в действие см. ст. 2); от 10.06.2020 № 344-VI (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования); от 08.01.2021 № 410-VI (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования).

#### **Статья 44. Управление организациями образования**

1. Управление организациями образования осуществляется в соответствии с законодательством Республики Казахстан, типовыми правилами деятельности организаций образования соответствующего типа и уставом организации образования на принципах единоначалия и коллегиальности.

2. Непосредственное управление организацией образования осуществляет ее руководитель.

3. Руководитель организации образования назначается на должность и освобождается от должности в порядке, установленном законодательством Республики Казахстан, за исключением первых руководителей отдельных государственных организаций высшего и (или) послевузовского образования, порядок назначения на должности и освобождения от должностей которых определяется Правительством Республики Казахстан.

Порядок назначения на должности и освобождения от должностей первых руководителей Академии правосудия, академий государственного управления, правоохранительных органов, а также Национального университета обороны Республики Казахстан определяется Президентом Республики Казахстан.

Перечень государственных организаций высшего и (или) послевузовского образования, первые руководители которых назначаются на должности и освобождаются от должностей Правительством Республики Казахстан, утверждается уполномоченным органом в области культуры по согласованию с уполномоченным органом в области науки и высшего образования.

4. Исключен Законом РК от 24.10.2011 № 487-IV (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после его первого официального опубликования).

5. Руководитель государственной организации образования один раз в три года проходит аттестацию в порядке, установленном законодательством Республики Казахстан.

Порядок прохождения аттестации первых руководителей отдельных государственных организаций высшего и (или) послевузовского образования, которые назначаются на должности и освобождаются от должностей Правительством Республики Казахстан, определяется Правительством Республики Казахстан.

5-1. Ротация первых руководителей государственных организаций образования осуществляется в целях обеспечения более эффективного использования их профессионального потенциала.

Ротация первых руководителей государственных организаций образования осуществляется в пределах одного населенного пункта.

Сроки и условия проведения ротации первых руководителей государственных организаций образования определяются правилами проведения ротации первых руководителей государственных организаций образования.

6. Руководитель государственной организации образования (кроме медицинских и фармацевтических организаций образования) по согласованию с органом государственного управления назначает на должность и освобождает от должности главного бухгалтера.

7. Руководителям государственных организаций образования совмещение их должности с другими руководящими должностями (кроме научного и научно-методического руководства) внутри или вне организации образования запрещается.

8. Должностные обязанности руководителей государственных организаций образования не могут исполняться по совместительству.

9. В организациях образования создаются коллегиальные органы управления.

Формами коллегиального управления организацией образования могут быть совет (ученый совет) организации образования, попечительский совет, педагогический, методический (учебно-методический, научно-методический) советы и другие формы, типовые правила организации работы которых, включая порядок их избрания, утверждаются уполномоченным органом в области образования.

9-1. В состав коллегиального органа управления государственной организации технического и профессионального образования по согласованию входит представитель Национальной палаты предпринимателей Республики Казахстан.

9-2. В организациях высшего и (или) послевузовского образования, созданных в организационно-правовой форме некоммерческого акционерного общества, к исключительной компетенции совета директоров относятся функции, предусмотренные Законом Республики Казахстан "Об акционерных обществах", подпунктами 1), 3), 6), 7) пункта 2, подпунктами 1), 4) и 5) пункта 3 и подпунктом 1) части первой пункта 4 статьи 43-1 настоящего Закона, а также:

1) утверждение штатной численности;

2) утверждение размеров оплаты за обучение по образовательным программам высшего и (или) послевузовского образования;

3) утверждение формы и требований к заполнению документов об образовании собственного образца;

4) принятие решений о создании и ликвидации академических структурных подразделений.

9-3. Исключен Законом РК от 26.06.2021 № 56-VII (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования).

10. Данная статья распространяется на организации образования, созданные в организационно-правовой форме государственного предприятия на праве хозяйственного ведения с наблюдательным советом, некоммерческие и коммерческие организации в части, не противоречащей положениям, установленным законами Республики Казахстан "О государственном имуществе", "О некоммерческих организациях" и "Об акционерных обществах".

Сноска. Статья 44 с изменениями, внесенными законами РК от 01.03.2011 № 414-IV (вводится в действие со дня его первого официального опубликования); от 24.10.2011 № 487-IV (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после его первого официального опубликования); от 04.07.2013 № 130-V (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после его первого официального опубликования); от 21.07.2015 № 337-V (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования); от 13.11.2015 № 398-V (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования); от 04.07.2018 № 171-VI (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования); от 27.12.2019 № 294-VI (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования); от 31.03.2021 № 24-VII (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования); от 26.06.2021 № 56-VII (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования); от 19.04.2023 № 223-VII (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования); от 16.11.2023 № 40-VIII (вводится в действие с 01.01.2024).

## **Статья 45. Трудовые отношения и ответственность руководителя организации образования**

1. Трудовые отношения работника и организации образования регулируются трудовым законодательством Республики Казахстан.

Прием педагогов на работу в государственные дошкольные организации, организации среднего, технического и профессионального, послесреднего и дополнительного образования осуществляется через объект информатизации в области образования, определенный уполномоченным органом в области образования.



Замещение должностей педагогов и научных работников (профессорско-преподавательского состава, научных работников) в организациях высшего и (или) послевузовского образования осуществляется на конкурсной основе.

2. Порядок назначения на должности и условия труда руководителей и профессорско-преподавательского состава военных, специальных учебных заведений определяются соответственно органами национальной безопасности Республики Казахстан, Министерством внутренних дел Республики Казахстан, Министерством по чрезвычайным ситуациям Республики Казахстан, органами прокуратуры Республики Казахстан и Министерством обороны Республики Казахстан.

3. Руководитель организации образования в порядке, установленном законами Республики Казахстан, несет ответственность за:

1) нарушение прав и свобод обучающихся, воспитанников, работников организации образования;

2) невыполнение функций, отнесенных к его компетенции;

3) нарушение требований государственного общеобязательного стандарта образования;

4) жизнь и здоровье обучающихся, воспитанников и работников организаций образования во время учебно-воспитательного процесса;

4-1) нарушение типовых правил приема на обучение в организации образования или несоздание специальных условий для получения образования;

5) состояние финансово-хозяйственной деятельности, в том числе нецелевое использование материальных и денежных средств;

5-1) недостоверное и (или) несвоевременное представление административных данных в объекты информатизации в области образования;

6) иные нарушения требований, предусмотренных в нормативных правовых актах и условиях трудового договора.

**Сноска. Статья 45 с изменениями, внесенными законами РК от 13.11.2015 № 398-V (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования); от 27.12.2019 № 294-VI (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования); от 08.01.2021 № 410-VI (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования); от 29.06.2021 № 58-VII (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования); от 26.06.2021 № 56-VII (вводятся в действие по истечении шестидесяти календарных дней после дня его первого официального опубликования); от 23.02.2024 № 64-VIII (вводится в действие по истечении шестидесяти календарных дней после дня его первого официального опубликования).**

**Статья 45-1. Социальное партнерство в области профессионального образования**

1. Социальное партнерство в области профессионального образования ориентировано на повышение результатов деятельности системы образования, достижение уровня подготовки кадров с учетом потребностей отраслей экономики и работодателей, укрепление связей обучения с производством, в том числе путем внедрения дуального обучения, привлечение дополнительных источников финансирования, включая средства работодателей на основе государственно-частного партнерства.

2. Основными направлениями взаимодействия партнеров в области профессионального образования являются:

1) участие работодателей в разработке государственных общеобязательных стандартов образования, типовых учебных планов и программ;

2) организация профессиональной практики обучающихся с использованием технологической базы предприятий (организаций) и закреплением наставника, стажировок преподавателей специальных дисциплин и специалистов;

2-1) содействие в предоставлении предприятиями (организациями) рабочих мест для прохождения профессиональной практики обучающимися в организациях образования, реализующих образовательные программы технического и профессионального, послесреднего образования;

3) развитие взаимодействия сторон по вопросам подготовки кадров и содействия их трудоустройству;

4) привлечение к процессу обучения специалистов, имеющих опыт профессиональной деятельности в соответствующих отраслях экономики;

5) участие в организации контроля качества профессионального образования;

6) привлечение финансовых средств работодателей на развитие организаций образования.

3. Социальное партнерство осуществляется путем взаимодействия сторон посредством создания комиссий на:

1) республиканском уровне;

2) региональном (областном, городском, районном) уровне.

4. Типовое положение и порядок деятельности комиссий по социальному партнерству в области профессионального и технического образования утверждаются уполномоченным органом в области образования.

**Сноска. Глава 6 дополнена статьей 45-1 в соответствии с Законом РК от 24.10.2011 № 487-IV (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после его первого официального опубликования); с изменениями, внесенными законами РК от 04.07.2013 № 130-V (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после его первого официального опубликования); от 13.11.2015 № 398-V (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального**

опубликования); от 04.07.2018 № 172-VI(вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования).

#### **Статья 46. Объединения в системе образования**

Интересы субъектов образовательной деятельности в системе образования могут представлять их объединения, создаваемые и действующие в соответствии с законодательством Республики Казахстан.

#### **Статья 47. Права, обязанности и ответственность обучающихся и воспитанников**

1. Граждане Республики Казахстан, иностранцы и лица без гражданства, постоянно проживающие в Республике Казахстан, имеют право на выбор организаций образования и формы получения образования в соответствии с условиями приема.

2. Лица, получающие образование, являются обучающимися или воспитанниками.

К обучающимся относятся учащиеся, кадеты, курсанты, слушатели, студенты, магистранты, интерны, врачи-резиденты и докторанты.

К воспитанникам относятся лица, обучающиеся и воспитывающиеся в дошкольных, интернатных организациях.

3. Обучающиеся и воспитанники имеют право на:

1) получение качественного образования в соответствии с государственными общеобязательными стандартами образования;

2) обучение в рамках государственных общеобязательных стандартов образования по индивидуальным учебным планам, сокращенным образовательным программам по решению совета организации образования;

3) выбор альтернативных курсов в соответствии с учебными планами;

4) получение дополнительных образовательных услуг, знаний согласно своим склонностям и потребностям на платной основе;

5) участие в управлении организацией образования;

6) восстановление и перевод из одного учебного заведения в другое, с одной специальности или образовательной программы высшего образования на другую, с платной основы на обучение по государственному образовательному заказу или с одной формы обучения на другую;

7) бесплатное пользование информационными ресурсами в организациях образования, в том числе в доступной форме для лиц с инвалидностью, детей с ограниченными возможностями, обеспечение учебниками, учебно-методическими комплексами, в том числе изготовленными для лиц с инвалидностью, детей с ограниченными возможностями;

8) бесплатное пользование спортивными, читальными, актовыми залами, компьютерными классами и библиотекой;

9) получение информации о положении в сфере занятости населения в соответствии с законодательством Республики Казахстан;

10) свободное выражение собственного мнения и убеждений;

11) уважение своего человеческого достоинства;

12) поощрение и вознаграждение за успехи в учебе, научной и творческой деятельности.

4. Обучающиеся и воспитанники всех организаций образования очной формы обучения, независимо от ведомственной подчиненности, имеют право на:

1) льготный проезд на общественном транспорте (кроме такси) по решению местных представительных органов;

2) совмещение обучения с работой в свободное от учебы время;

3) отсрочку от призыва на воинскую службу в соответствии с законодательством Республики Казахстан.

5. По медицинским показаниям и в иных исключительных случаях обучающемуся может предоставляться академический отпуск.

5-1. Дети с девиантным поведением, состоящие на учете в органах внутренних дел, в приоритетном порядке в проактивном формате зачисляются в организации дополнительного образования для детей и (или) регистрируются в информационной системе для размещения государственного спортивного и (или) творческого заказа в порядке, определенном законодательством Республики Казахстан.

6. Граждане, окончившие организации образования, обладают равными правами при поступлении в организации образования следующего уровня.

6-1. Исключен Законом РК от 09.04.2016 № 501-V (вводится в действие с 01.01.2017 ).

6-2. Исключен Законом РК от 09.04.2016 № 501-V (вводится в действие с 01.01.2017 ).

7. Студентам, интернам, магистрантам, докторантам, врачам-резидентам, слушателям подготовительных отделений организаций высшего и (или) послевузовского образования, обучающимся в организациях образования по государственному образовательному заказу по очной форме обучения, может выплачиваться государственная стипендия. Правила назначения и выплаты государственной стипендии, а также ее размеры утверждаются Правительством Республики Казахстан.

Государственная именная стипендия выплачивается наиболее одаренным магистрантам организаций высшего и (или) послевузовского образования и обучающимся организаций высшего и (или) послевузовского образования Республики Казахстан по очной форме обучения на основании решений ученых советов организаций высшего и (или) послевузовского образования.

Лица с инвалидностью по зрению и лица с инвалидностью по слуху, дети-сироты и дети, оставшиеся без попечения родителей и находящиеся под опекой (попечительством), а также студенты и магистранты, имеющие по результатам очередной промежуточной аттестации обучающихся только оценки "отлично", имеют

право на получение повышенной государственной стипендии, размер которой определяется Правительством Республики Казахстан.

Именные стипендии, учреждаемые физическими и юридическими лицами, назначаются обучающимся по очной форме обучения в организациях технического и профессионального, послесреднего, высшего и (или) послевузовского образования.

Размеры именных стипендий и порядок их выплаты определяются органами и лицами, их учредившими.

**8. Исключен Законом РК от 24.10.2011 № 487-IV (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после его первого официального опубликования).**

9. Обучающиеся обеспечиваются организациями образования местами в общежитиях в порядке, определяемом уполномоченным органом в области образования.

10. Отвлечение обучающихся и воспитанников от учебного процесса не допускается.

10-1. Не допускается использование обучающимися и воспитанниками во время учебного процесса абонентского устройства сотовой связи в организациях среднего образования, за исключением случаев, предусмотренных краткосрочными учебными планами в учебных целях.

11. Дети-сироты и дети, оставшиеся без попечения родителей, обучающиеся и (или) воспитывающиеся в организациях образования для детей-сирот и детей, оставшихся без попечения родителей, содержатся на полном государственном обеспечении.

12. Отдельным категориям обучающихся и воспитанников предоставляются и другие льготы в соответствии с законодательством Республики Казахстан.

13. Обучающиеся на основе государственного образовательного заказа в организациях технического и профессионального, послесреднего, высшего и (или) послевузовского образования имеют право на льготный проезд в период зимних и летних каникул на междугородном железнодорожном и автомобильном транспорте (кроме такси).

14. Обучающиеся и воспитанники обязаны овладевать знаниями, умениями, практическими навыками и компетенциями в соответствии с требованиями государственных общеобязательных стандартов образования, соблюдать правила внутреннего распорядка, выполнять другие требования, предусмотренные уставом организации образования и договором о предоставлении образовательных услуг.

15. Обучающиеся и воспитанники обязаны заботиться о своем здоровье, стремиться к духовному и физическому самосовершенствованию.

15-1. Обучающиеся в организациях среднего образования обязаны соблюдать требования к обязательной школьной форме, установленные уполномоченным органом в области образования.

Обучающиеся в иных организациях образования обязаны соблюдать форму одежды, установленную в организации образования.

16. Обучающиеся и воспитанники обязаны уважать честь и достоинство педагога, традиции учебного заведения, в котором они обучаются.

17. Граждане Республики Казахстан из числа сельской молодежи, поступившие в пределах квоты, установленной подпунктом 3) пункта 8 статьи 26 настоящего Закона, на обучение по педагогическим, медицинским, ветеринарным и сельскохозяйственным специальностям, обязаны отработать в сроки и порядке, которые определены Правительством Республики Казахстан.

Граждане Республики Казахстан, поступившие на педагогические и медицинские специальности на основе государственного образовательного заказа, обязаны отработать в сроки и порядке, которые определены Правительством Республики Казахстан.

Граждане Республики Казахстан, обучившиеся по другим специальностям на основе государственного образовательного заказа, обязаны отработать не менее трех лет в порядке, определяемом Правительством Республики Казахстан.

Граждане Республики Казахстан, поступившие на обучение в докторантуру по программе докторов философии (PhD) на основе государственного образовательного заказа, обязаны отработать в сроки и порядке, которые определены Правительством Республики Казахстан.

Граждане Республики Казахстан, обучившиеся в докторантуре по программе докторов по профилю на основе государственного образовательного заказа, обязаны отработать в сроки и порядке, которые определены Правительством Республики Казахстан..

Обеспечение мониторинга и контроля за соблюдением выполнения лицами, указанными в настоящем пункте, своих обязанностей по отработке или возмещению расходов бюджетных средств в случае неотработки возлагается на оператора уполномоченного органа в области образования.

Граждане Республики Казахстан из числа сельской молодежи, поступившие в пределах квоты, установленной подпунктом 6) пункта 8 статьи 26 настоящего Закона, на обучение по педагогическим, техническим и сельскохозяйственным специальностям, обязаны отработать в сроки и порядке, которые определены Правительством Республики Казахстан.

Граждане Республики Казахстан, указанные в настоящем пункте, отрабатывают соразмерно времени их фактического обучения по государственному образовательному заказу после окончания организации высшего и (или) послевузовского образования в пределах срока, определяемого Правительством Республики Казахстан, в случаях:

1) перевода с обучения на платной основе на обучение по государственному образовательному заказу;

2) перевода с обучения по государственному образовательному заказу на обучение на платной основе;

3) отчисления из организации высшего и (или) послевузовского образования при условии последующего восстановления в течение текущего или следующего учебного года.

17-1. Право на первоочередное распределение на работу в государственные организации образования и государственные медицинские организации имеют:

1) лица, супруг (супруга) которых проживают, работают или проходят службу в населенном пункте, предоставившем вакансию;

2) лица, у которых один или оба родителя являются лицами с инвалидностью, а также лица, являющиеся опекунами и попечителями, постоянно проживающие в населенном пункте, предоставившем вакансию.

17-2. Освобождение от обязанности по отработке, предусмотренной пунктом 17 настоящей статьи, предоставляется решением комиссии по персональному распределению молодых специалистов следующим категориям молодых специалистов:

1) лицам в случае отсутствия вакансий в населенном пункте по месту проживания, работы или прохождения службы супруга (супруги);

2) лицам с инвалидностью первой или второй группы;

3) лицам, поступившим для дальнейшего обучения в резидентуру на основе государственного образовательного заказа, магистратуру, докторантуру;

4) беременным женщинам, лицам, имеющим, а также самостоятельно воспитывающим ребенка (детей) в возрасте до трех лет.

17-3. Прекращение обязанности по отработке, предусмотренной пунктом 17 настоящей статьи, без возмещения расходов, понесенных за счет бюджетных средств, связанных с обучением, наступает:

1) в связи с исполнением обязанностей по отработке;

2) в связи со смертью обучающегося (молодого специалиста), подтверждаемой соответствующими документами;

3) в случае установления инвалидности первой или второй группы в течение срока отработки;

4) в связи с освобождением от обязанности по отработке в случаях, предусмотренных пунктом 17-2 настоящей статьи.

17-4. За неисполнение обязанности по отработке, предусмотренной пунктом 17 настоящей статьи, молодой специалист обязан возместить расходы, понесенные за счет бюджетных средств в связи с его обучением, за исключением случаев, предусмотренных пунктом 17-2 настоящей статьи, в бюджет.

Возмещение расходов, понесенных за счет бюджетных средств, осуществляется соразмерно фактически отработанному периоду.



17-5. На требования оператора уполномоченного органа в области образования по возмещению расходов бюджетных средств в случае неисполнения молодыми специалистами обязанности по отработке, предусмотренной пунктом 17 настоящей статьи, исковая давность не распространяется.

18. За нарушение обязанностей обучающимися, воспитанниками к ним могут быть применены меры дисциплинарного воздействия, предусмотренные правилами внутреннего распорядка и уставом организации образования, либо иные меры, предусмотренные договором о предоставлении образовательных услуг.

**Сноска. Статья 47 с изменениями, внесенными законами РК от 19.01.2011 № 395-IV (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после его первого официального опубликования); от 24.10.2011 № 487-IV (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после его первого официального опубликования); от 09.01.2012 № 535-IV (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после его первого официального опубликования); от 21.07.2015 № 337-V (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования); от 13.11.2015 № 398-V (порядок введения в действие см. ст.2); от 24.11.2015 № 421-V (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования); от 03.12.2015 № 433-V (вводится в действие с 01.01.2016); от 09.04.2016 № 501-V (вводится в действие с 01.01.2017); от 04.07.2018 № 171-VI (порядок введения в действие см. ст.2); от 04.07.2018 № 172-VI (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования); от 28.10.2019 № 268-VI (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования); от 07.07.2020 № 361-VI (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования); от 08.01.2021 № 410-VI (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования); от 27.06.2022 № 129-VII (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования); от 14.07.2022 № 141-VII (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования); от 23.02.2024 № 64-VIII (вводится в действие по истечении шестидесяти календарных дней после дня его первого официального опубликования).**

#### **Статья 48. Охрана здоровья обучающихся, воспитанников**

1. В организациях образования обеспечивается выполнение необходимых мер по предотвращению заболеваний, укреплению здоровья, физическому совершенствованию, формированию здорового образа жизни обучающихся, воспитанников.

2. Учебная нагрузка, режим занятий обучающихся, воспитанников определяются утверждаемыми организациями образования положениями, подготовленными на

основе государственных общеобязательных стандартов образования, санитарно-эпидемиологических правил и норм, учебных планов и рекомендаций органов здравоохранения и образования.

3. Организации системы здравоохранения осуществляют систематический контроль за состоянием здоровья обучающихся, воспитанников, их медицинским обслуживанием. Организации образования предоставляют помещения под медицинские пункты.

В целях обеспечения охраны здоровья обучающихся, воспитанников организации образования вправе создавать структурные подразделения, обеспечивающие медицинское обслуживание обучающихся и воспитанников.

3-1. Оказание медицинской помощи обучающимся организаций среднего образования, не относящихся к интернатным организациям, обеспечивают организации первичной медико-санитарной помощи в соответствии с правилами, утвержденными уполномоченным органом в области здравоохранения.

**4. Исключен Законом РК от 27.12.2019 № 294-VI (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования).**

5. Расписание занятий в организациях образования должно предусматривать перерыв достаточной продолжительности для питания и активного отдыха обучающихся и воспитанников.

В организациях образования создаются условия для организации питания обучающихся. Контроль за качеством питания возлагается на органы здравоохранения.

6. Ответственность за создание здоровых и безопасных условий обучения, воспитания, труда и отдыха в организациях образования возлагается на их руководителей.

**Сноска. Статья 48 с изменениями, внесенными законами РК от 24.10.2011 № 487-IV (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после его первого официального опубликования); от 13.11.2015 № 398-V (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования); от 22.12.2016 № 29-VI (вводится в действие с 01.01.2017); от 27.12.2019 № 294-VI (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования).**

**Статья 48-1. Организация питания обучающихся, а также приобретение товаров, связанных с обеспечением питания детей в государственных организациях образования**

1. При организации питания обучающихся в государственных организациях среднего образования, внешкольных организациях дополнительного образования, а также приобретении товаров, связанных с обеспечением питания детей, воспитывающихся и обучающихся в государственных дошкольных организациях,

организациях образования для детей-сирот и детей, оставшихся без попечения родителей, организациях технического и профессионального, послесреднего образования, не допускаются:

1) установление любых не измеряемых количественно и (или) не администрируемых требований к потенциальным поставщикам либо указание на характеристики, определяющие принадлежность приобретаемых услуг, товаров отдельным потенциальным поставщикам, в конкурсной документации либо в размещаемой информации;

2) отказ от приобретения услуг, товаров в случаях, не предусмотренных правилами организации питания обучающихся в государственных организациях среднего образования, внешкольных организациях дополнительного образования, а также от приобретения товаров, связанных с обеспечением питания детей, воспитывающихся и обучающихся в государственных дошкольных организациях, организациях образования для детей-сирот и детей, оставшихся без попечения родителей, организациях технического и профессионального, послесреднего образования (далее в целях настоящей статьи – правила организации питания);

3) направление запроса и иные действия конкурсной комиссии, связанные с представлением недостающих документов к заявке на участие в конкурсе, заменой документов, представленных в заявке на участие в конкурсе, приведением документов, оформленных ненадлежащим образом, в соответствие с квалификационными требованиями и требованиями конкурсной документации, предусмотренными правилами организации питания;

4) установление в конкурсной документации к потенциальным поставщикам услуг, товаров квалификационных требований, не предусмотренных правилами организации питания;

5) нарушение порядка применения критериев, а равно расчета критериев выбора поставщика услуг, товаров, предусмотренных правилами организации питания;

6) признание потенциального поставщика услуг, товаров несоответствующим квалификационным требованиям и (или) требованиям конкурсной документации по основаниям, не предусмотренным правилами организации питания.

2. При организации питания обучающихся в государственных организациях среднего образования, внешкольных организациях дополнительного образования, а также приобретении товаров, связанных с обеспечением питания детей, воспитывающихся и обучающихся в государственных дошкольных организациях, организациях образования для детей-сирот и детей, оставшихся без попечения родителей, организациях технического и профессионального, послесреднего образования, заказчик обязан:

1) соблюдать порядок разделения на лоты приобретаемых услуг в соответствии с правилами организации питания;

2) обратиться в суд с иском о признании потенциального поставщика или поставщика недобросовестным не позднее тридцати календарных дней со дня, когда ему стало известно о факте:

уклонения потенциальным поставщиком от заключения договора в случае признания его победителем конкурса;

неисполнения или ненадлежащего исполнения поставщиком обязательств по заключенному с ним договору об оказании услуг, приобретении товаров;

предоставления поставщиком (потенциальным поставщиком) недостоверной информации по квалификационным требованиям;

3) в случае, если потенциальный поставщик не допущен к участию в конкурсе, указать в протоколе об итогах конкурса обоснования отклонения заявки на участие в конкурсе такого потенциального поставщика, а также подтверждающие сведения и документы, послужившие основанием для отклонения заявки на участие в конкурсе;

4) соблюдать порядок размещения годового плана приобретения услуг и (или) товаров (предварительного годового плана приобретения услуг и (или) товаров) или внесенных изменений и (или) дополнений в годовой план приобретения услуг и (или) товаров (предварительный годовой план приобретения услуг и (или) товаров) на веб-портале государственных закупок, а равно утверждения (уточнения) годового плана приобретения услуг и (или) товаров в объеме, соответствующем бюджету, в сроки, установленные правилами организации питания;

5) рассмотреть заявки потенциальных поставщиков на участие в конкурсе и разместить протокол об итогах конкурса в сроки, установленные правилами организации питания.

3. Поставщик (потенциальный поставщик), состоящий в перечне недобросовестных поставщиков (потенциальных поставщиков) услуг, товаров по организации питания обучающихся в государственных организациях среднего образования, внешкольных организациях дополнительного образования, а также товаров, связанных с обеспечением питания детей, воспитывающихся и обучающихся в государственных дошкольных организациях, организациях образования для детей-сирот и детей, оставшихся без попечения родителей, организациях технического и профессионального, послесреднего образования, а также в реестре недобросовестных участников государственных закупок, не допускается к участию в конкурсе по выбору поставщика услуг, товаров по организации питания обучающихся в государственных организациях среднего образования, внешкольных организациях дополнительного образования, а также товаров, связанных с обеспечением питания детей, воспитывающихся и обучающихся в государственных дошкольных организациях, организациях образования для детей-сирот и детей, оставшихся без попечения родителей, организациях технического и профессионального, послесреднего образования, в течение двадцати четырех месяцев со дня вступления в законную силу решения суда о

признании его недобросовестным поставщиком (потенциальным поставщиком) или участником государственных закупок.

**Сноска. Глава 6 дополнена статьей 48-1 в соответствии с Законом РК от 08.01.2021 № 410-VI (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования).**

#### **Статья 49. Права и обязанности родителей и иных законных представителей**

1. Родители и иные законные представители несовершеннолетних детей имеют право:

1) выбирать организации образования с учетом желания, индивидуальных склонностей и особенностей ребенка;

2) участвовать в работе органов управления организациями образования через родительские комитеты;

3) получать информацию от организаций образования относительно успеваемости, поведения и условий учебы своих детей;

4) получать консультативную помощь по проблемам обучения и воспитания своих детей в психолого-медико-педагогических консультациях;

5) на получение их детьми дополнительных услуг на договорной основе.

6) на получение бесплатного электронного доступа к текущим оценкам учебных достижений и домашним заданиям ребенка.

2. Родители и иные законные представители обязаны:

1) создавать детям здоровые и безопасные условия для жизни и учебы, обеспечивать развитие их интеллектуальных и физических сил, нравственное становление;

1-1) осуществлять контроль за использованием детьми абонентского устройства сотовой связи, а также посещением детьми интернет-ресурсов, размещающих информацию, причиняющую вред их здоровью и развитию;

2) обеспечить дошкольную подготовку с дальнейшим определением детей в общеобразовательную школу;

3) выполнять правила, определенные уставом организации образования;

4) обеспечивать посещение детьми занятий в учебном заведении;

5) уважать честь и достоинство работников организаций образования;

6) выполнять требования, предъявляемые к обязательной школьной форме, установленные уполномоченным органом в области образования;

7) соблюдать форму одежды, установленную в организации образования.

3. Родители и иные законные представители детей, являющихся гражданами Республики Казахстан и постоянно проживающих в Республике Казахстан, обязаны обеспечить получение ими среднего образования в организациях образования Республики Казахстан или международных школах, имеющих лицензию на занятие образовательной деятельностью по общеобразовательным учебным программам

основного среднего, общего среднего образования, находящихся на территории Республики Казахстан, за исключением детей, выехавших в зарубежные страны в установленном законодательством Республики Казахстан порядке.

4. Перемещение обучающихся в организациях начального, основного среднего, общего среднего, технического и профессионального, послесреднего образования на определенный академический период (семестр или учебный год) в другую организацию образования (внутри страны или за рубежом) осуществляется в соответствии с законодательством Республики Казахстан и с письменного согласия родителей или иных законных представителей, а также с обязательным перезачетом освоенных результатов обучения (модулей), учебных программ, дисциплин в виде академических кредитов и (или) для продолжения учебы в другой организации образования.

**Сноска.** Статья 49 с изменениями, внесенными законами РК от 24.10.2011 № 487-IV (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после его первого официального опубликования); от 13.11.2015 № 398-V (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования); от 08.01.2021 № 410-VI (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования); от 23.02.2024 № 64-VIII (вводится в действие по истечении шестидесяти календарных дней после дня его первого официального опубликования).

## **Глава 7. СТАТУС ПЕДАГОГА, ОСУЩЕСТВЛЯЮЩЕГО ПРОФЕССИОНАЛЬНУЮ ДЕЯТЕЛЬНОСТЬ В ОРГАНИЗАЦИИ ВЫСШЕГО И (ИЛИ) ПОСЛЕВУЗОВСКОГО ОБРАЗОВАНИЯ**

**Сноска.** Заголовок главы 7 в редакции Закона РК от 27.12.2019 № 294-VI (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования).

### **Статья 50. Правовой статус педагога, осуществляющего профессиональную деятельность в организации высшего и (или) послевузовского образования**

1. В Республике Казахстан признается особый статус педагога организации высшего и (или) послевузовского образования, обеспечивающий условия для осуществления им профессиональной деятельности.

2. Правовой статус педагога, осуществляющего профессиональную деятельность в организации высшего и (или) послевузовского образования, определяется настоящей главой.

3. Лицо обладает статусом педагога в период осуществления профессиональной деятельности и нахождения в трудовых отношениях с организацией высшего и (или) послевузовского образования в порядке, установленном законодательством Республики Казахстан.

Сноска. Статья 50 в редакции Закона РК от 27.12.2019 № 294-VI (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования).

**Статья 51. Права, обязанности и ответственность педагога, осуществляющего профессиональную деятельность в организации высшего и (или) послевузовского образования**

Сноска. Заголовок статьи 51 с изменением, внесенным Законом РК от 27.12.2019 № 294-VI (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования).

1. К профессиональной деятельности педагога организации высшего и (или) послевузовского образования не допускаются лица:

1) лишенные права осуществлять профессиональную деятельность педагога в соответствии со вступившим в законную силу приговором суда;

2) признанные недееспособными или ограниченно дееспособными в порядке, установленном законами Республики Казахстан;

3) имеющие медицинские противопоказания, а также с психическими, поведенческими расстройствами (заболеваниями), в том числе связанными с употреблением психоактивных веществ, состоящие на учете в организациях здравоохранения;

4) не имеющие документов о высшем или послевузовском образовании;

5) на основании иных ограничений, предусмотренных Трудовым кодексом Республики Казахстан.

2. Педагог, осуществляющий профессиональную деятельность в организации высшего и (или) послевузовского образования, имеет право на:

1) занятие педагогической деятельностью с обеспечением условий для профессиональной деятельности;

2) занятие научно-исследовательской, опытно-экспериментальной работой, внедрение новых методик и технологий в педагогическую практику;

3) индивидуальную педагогическую деятельность;

4) свободный выбор способов и форм организации педагогической деятельности при условии соблюдения требований государственного общеобязательного стандарта соответствующего уровня образования;

5) участие в работе коллегиальных органов управления организации образования;

6) повышение квалификации не реже одного раза в пять лет продолжительностью не более четырех месяцев;

7) исключен Законом РК от 27.12.2019 № 294-VI (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования);

8) моральное и материальное поощрение за успехи в педагогической деятельности в виде государственных наград, почетных званий, премий и именных стипендий;



- 9) защиту своей профессиональной чести и достоинства;
- 10) отсрочку от призыва на воинскую службу;
- 11) творческий отпуск для занятия научной деятельностью с сохранением педагогического стажа;
- 12) обжалование приказов и распоряжений администрации организации образования;
- 13) уважение чести и достоинства со стороны обучающихся, воспитанников и их родителей или иных законных представителей.

3. Педагог, осуществляющий профессиональную деятельность в организации высшего и (или) послевузовского образования, обязан:

- 1) обладать соответствующими теоретическими и практическими знаниями и навыками преподавания в области своей профессиональной компетенции;
- 2) обеспечить качество предоставляемых образовательных услуг в соответствии с требованиями государственных общеобязательных стандартов образования;
- 3) воспитывать обучающихся в духе высокой нравственности, уважения к родителям, этнокультурным ценностям, бережного отношения к окружающему миру;
- 4) развивать у обучающихся жизненные навыки, компетенцию, самостоятельность, творческие способности;
- 5) постоянно совершенствовать свое профессиональное мастерство, интеллектуальный, творческий и общенаучный уровень;

**6) исключен Законом РК от 27.12.2019 № 294-VI (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования);**

- 7) соблюдать правила педагогической этики;
- 8) уважать честь и достоинство обучающихся, воспитанников и их родителей или иных законных представителей;
- 9) незамедлительно сообщать правоохрнительным органам о фактах совершения несовершеннолетними или в отношении них действий (бездействия), содержащих признаки уголовного либо административного правонарушения, в организациях образования, а также о фактах, ставших ему известными в связи с профессиональной деятельностью вне организаций образования;
- 10) в течение одного рабочего дня с момента выявления ребенка, нуждающегося в специальных социальных услугах, информировать органы системы профилактики правонарушений, безнадзорности и беспризорности среди несовершеннолетних.

За нарушение обязанностей и совершение проступка, дискредитирующего звание педагога, педагог, осуществляющий профессиональную деятельность в организации высшего и (или) послевузовского образования, может быть привлечен к ответственности, установленной законами Республики Казахстан.

4. Не допускается привлечение педагогов, осуществляющих профессиональную деятельность в организациях высшего и (или) послевузовского образования, к видам

работ, не связанных с выполнением ими своих профессиональных обязанностей, за исключением случаев, предусмотренных законами Республики Казахстан.

5. Педагогам, осуществляющим профессиональную деятельность в организациях высшего и (или) послевузовского образования, запрещается использовать образовательный процесс в целях политической агитации, религиозной пропаганды или для побуждения обучающихся к действиям, противоречащим Конституции Республики Казахстан и законодательству Республики Казахстан.

**Сноска. Статья 51 в редакции Закона РК от 13.11.2015 № 398-V (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования); с изменениями, внесенными законами РК от 09.04.2016 № 501-V (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования); от 01.04.2019 № 240-VI (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования); от 27.12.2019 № 294-VI (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования); от 07.07.2020 № 361-VI (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования); от 20.04.2023 № 226-VII (вводится в действие с 01.07.2023).**

**Статья 52. Система оплаты труда педагогов, осуществляющих профессиональную деятельность в организациях высшего и (или) послевузовского образования**

**Сноска. Заголовок статьи 52 с изменением, внесенным Законом РК от 27.12.2019 № 294-VI (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования).**

1. Система оплаты труда педагогов, осуществляющих профессиональную деятельность в государственных организациях высшего и (или) послевузовского образования, определяется в порядке, установленном законодательством Республики Казахстан.

Оплата труда педагогов, осуществляющих профессиональную деятельность в частных организациях высшего и (или) послевузовского образования, определяется их учредителями или уполномоченным на то лицом в соответствии с законодательством Республики Казахстан.

**2. Исключен Законом РК от 27.12.2019 № 294-VI (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования).**

3. Должностные оклады педагогов, осуществляющих профессиональную деятельность в государственных организациях высшего и (или) послевузовского образования, доплаты и надбавки, а также другие выплаты стимулирующего характера определяются законодательством Республики Казахстан.

**4. Исключен Законом РК от 27.12.2019 № 294-VI (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования).**

5. Должностные оклады профессорско-преподавательского состава и руководящих работников организаций высшего и (или) послевузовского образования, имеющих особый статус, определяются с учетом повышающего коэффициента.

6. Педагогам, являющимся гражданами Республики Казахстан, осуществляющим научно-педагогическую деятельность в государственных организациях высшего и (или) послевузовского образования или организациях высшего и (или) послевузовского образования, более пятидесяти процентов голосующих акций (долей участия в уставном капитале) которых принадлежат государству, или организациях высшего и (или) послевузовского образования, в которых размещен государственный образовательный заказ, по основному месту работы устанавливается ежемесячная доплата при наличии соответствующего диплома или удостоверения о признании документа об образовании:

за степень доктора философии (PhD), доктора по профилю в размере 17-кратного месячного расчетного показателя, установленного законом о республиканском бюджете и действующего на 1 января соответствующего финансового года;

за степень доктора философии (PhD) и ученое звание ассоциированного профессора (доцента); доктора по профилю и ученое звание ассоциированного профессора (доцента) в размере 25-кратного месячного расчетного показателя, установленного законом о республиканском бюджете и действующего на 1 января соответствующего финансового года;

за ученую степень кандидата наук в размере 17-кратного месячного расчетного показателя, доктора наук в размере 34-кратного месячного расчетного показателя, установленного законом о республиканском бюджете и действующего на 1 января соответствующего финансового года;

за ученую степень кандидата наук и ученое звание ассоциированного профессора (доцента) в размере 25-кратного месячного расчетного показателя, доктора наук и ученое звание ассоциированного профессора (доцента) в размере 42-кратного месячного расчетного показателя, установленного законом о республиканском бюджете и действующего на 1 января соответствующего финансового года;

за степень доктора философии (PhD) и ученое звание профессора; доктора по профилю и ученое звание профессора в размере 50-кратного месячного расчетного показателя, установленного законом о республиканском бюджете и действующего на 1 января соответствующего финансового года;

за ученую степень кандидата наук и ученое звание профессора; доктора наук и ученое звание профессора в размере 50-кратного месячного расчетного показателя, установленного законом о республиканском бюджете и действующего на 1 января соответствующего финансового года.

7. Продолжительность рабочего времени педагогов, осуществляющих профессиональную деятельность в организациях высшего и (или) послевузовского

образования, устанавливается в соответствии с трудовым законодательством Республики Казахстан.

Годовая учебная нагрузка профессорско-преподавательского состава организаций высшего и (или) послевузовского образования устанавливается в пределах годовой нормы рабочего времени и утверждается руководителем организации высшего и (или) послевузовского образования на основании решения коллегиального органа управления.

8. При определении государственного образовательного заказа среднее соотношение количества обучающихся к преподавателям для расчета общей численности профессорско-преподавательского состава организаций высшего и (или) послевузовского образования, за исключением Академии правосудия, военных, специальных учебных заведений, организаций образования в области культуры, утверждается уполномоченным органом в области науки и высшего образования.

**Сноска. Статья 52 с изменениями, внесенными законами РК от 24.10.2011 № 487-IV (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после его первого официального опубликования); от 13.11.2015 № 398-V (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования); от 02.07.2018 № 165-VI (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования); от 04.07.2018 № 171-VI (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования); от 26.12.2018 № 203-VI (вводится в действие с 01.01.2019); от 21.02.2019 № 227-VI (порядок введения в действие см. ст. 2); от 27.12.2019 № 294-VI (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования); от 08.01.2021 № 410-VI (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования); от 19.04.2023 № 223-VII (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования); от 06.05.2024 № 79-VIII (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования).**

### **Статья 53. Социальные гарантии**

1. Педагоги, осуществляющие профессиональную деятельность в организациях высшего и (или) послевузовского образования, имеют социальные гарантии на:

1) жилище, в том числе служебное и (или) общежитие, в соответствии с законодательством Республики Казахстан;

2) оплачиваемый ежегодный трудовой отпуск продолжительностью 56 календарных дней.

2. Педагогам, осуществляющим профессиональную деятельность в организациях высшего и (или) послевузовского образования, работающим в сельской местности:

1) по решению местных представительных органов устанавливаются повышенные не менее чем на двадцать пять процентов оклады и тарифные ставки по сравнению со ставками педагогов, осуществляющих педагогическую деятельность в городских условиях;

2) оказывается социальная поддержка по оплате коммунальных услуг и приобретению топлива за счет бюджетных средств в порядке и размерах, утвержденных местными представительными органами.

2-1. Педагогам, осуществляющим профессиональную деятельность в организациях высшего и (или) послевузовского образования, работающим в сельской местности, предоставляются дополнительные меры социальной поддержки, предусмотренные законодательством Республики Казахстан.

2-2. Педагогам, осуществляющим профессиональную деятельность в организациях высшего и (или) послевузовского образования, работающим в сельской местности, имеющим скот в личной собственности, предоставляются корма, земельные участки для пастбы скота и сенокосения по решению местных представительных и исполнительных органов.

3. Педагогам, осуществляющим профессиональную деятельность в организациях высшего и (или) послевузовского образования, ежегодно за счет средств соответствующих бюджетов выплачивается:

1) в государственных организациях высшего и (или) послевузовского образования пособие на оздоровление один раз в календарном году при предоставлении им очередного трудового отпуска в размере, определяемом трудовым законодательством Республики Казахстан;

2) обладателю звания "Лучший преподаватель вуза" - государственный грант в размере 2000-кратного месячного расчетного показателя, направления расходования которого определяются Правительством Республики Казахстан.

3) исключен Законом РК от 27.12.2019 № 294-VI (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования).

Сноска. Статья 53 с изменениями, внесенными законами РК от 24.12.2008 N 111-IV (вводится в действие с 01.01.2009); от 24.10.2011 № 487-IV (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после его первого официального опубликования); от 13.11.2015 № 398-V (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования); от 02.07.2018 № 165-VI (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования); от 27.12.2019 № 294-VI (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования).

## **Глава 8. ГОСУДАРСТВЕННОЕ РЕГУЛИРОВАНИЕ В ОБЛАСТИ ОБРАЗОВАНИЯ**

### **Статья 54. Цели и формы государственного регулирования в области образования**

1. Государственное регулирование в области образования направлено на создание условий, обеспечивающих реализацию конституционных прав на образование, и обеспечение высокого качества образовательных услуг, предоставляемых организациями образования.

2. Государственное регулирование в области образования осуществляется путем правового обеспечения, управления качеством образования, стандартизации, проведения контроля.

### **Статья 55. Управление качеством образования**

1. Управление качеством образования направлено на реализацию единой государственной политики в области образования и включает государственные и институциональные структуры, составляющие единую национальную систему оценки качества образования, рациональности использования средств, выделяемых на финансирование образования, и в целом эффективности функционирования системы образования.

2. Управление качеством образования осуществляется путем принятия управленческих решений на всех уровнях образования на основании результатов образовательного мониторинга.

3. Образовательный мониторинг осуществляется с помощью комплекса административных данных и аналитических оценочных показателей для внешней и внутренней оценки качества системы образования.

4. Мониторинг образовательных достижений обучающихся является независимым от организаций образования систематическим наблюдением за качеством обучения.

В организациях начального и основного среднего образования мониторинг образовательных достижений обучающихся осуществляется в целях оценки качества знаний обучающихся на соответствие государственным общеобязательным стандартам начального и основного среднего образования.

В организациях технического и профессионального, послесреднего образования мониторинг образовательных достижений обучающихся осуществляется в целях оценки уровня освоения общеобразовательных дисциплин и (или) профессиональных модулей или общепрофессиональных, специальных дисциплин на соответствие государственному общеобязательному стандарту технического и профессионального, послесреднего образования.

**5. Исключен Законом РК от 08.01.2021 № 410-VI (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования).**



6. Перечень организаций среднего, технического и профессионального, послесреднего образования, в которых проводится мониторинг образовательных достижений обучающихся, определяется уполномоченным органом в области образования.

7. Организация, осуществляющая комплекс мероприятий по проведению мониторинга образовательных достижений обучающихся:

1) **исключен Законом РК от 08.01.2021 № 410-VI (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования);**

2) разрабатывает методологию оценивания и инструменты мониторинга образовательных достижений обучающихся;

3) проводит мониторинг и обработку ответов обучающихся;

4) проводит комплексный анализ результатов мониторинга образовательных достижений обучающихся.

**Сноска. Статья 55 с изменениями, внесенными законами РК от 24.10.2011 № 487-IV (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после его первого официального опубликования); от 13.11.2015 № 398-V (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования); от 04.07.2018 № 171-VI (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования); от 25.06.2020 № 347-VI (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования); от 08.01.2021 № 410-VI (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования); от 23.02.2024 № 64-VIII (вводится в действие по истечении шестидесяти календарных дней после дня его первого официального опубликования).**

## **Статья 56. Государственные общеобязательные стандарты образования**

1. В Республике Казахстан устанавливаются государственные общеобязательные стандарты образования, определяющие совокупность общих требований по каждому уровню образования к:

- 1) содержанию образования с ориентиром на результаты обучения;
- 2) максимальному объему учебной нагрузки обучающихся и воспитанников;
- 3) уровню подготовки обучающихся;
- 4) сроку обучения.

2. Государственные общеобязательные стандарты соответствующих уровней образования обязательны для всех организаций образования независимо от типов и видов.

3. Государственные общеобязательные стандарты образования разрабатываются с учетом инклюзивного образования.

**Сноска. Статья 56 с изменениями, внесенными законами РК от 13.11.2015 № 398-V (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого**



официального опубликования); от 03.12.2015 № 433-V (вводится в действие с 01.01.2016); от 04.07.2018 № 171-VI (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования).

## **Статья 57. Лицензирование деятельности в сфере образования**

Сноска. Заголовок статьи 57 в редакции Закона РК от 13.11.2015 № 398-V (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования).

1. Образовательная деятельность юридических лиц (далее – лицензиат) подлежит лицензированию в соответствии с настоящим Законом и законодательством Республики Казахстан о разрешениях и уведомлениях.

2. Лицензирование деятельности в сфере образования юридических лиц, реализующих образовательные программы технического и профессионального, послесреднего образования, производится по специальностям, включенным в реестр образовательных программ, для военных, специальных учебных заведений по группам специальностей.

В приложении к лицензии на занятие образовательной деятельностью:

для технического и профессионального, послесреднего образования указываются код, наименование специальности в соответствии с классификатором специальностей и квалификаций технического и профессионального, послесреднего образования;

для военных, специальных учебных заведений указываются код, группа специальности в соответствии с классификатором специальностей и квалификаций технического и профессионального, послесреднего образования.

Лицензирование деятельности в сфере образования юридических лиц, реализующих образовательные программы высшего и (или) послевузовского образования, производится по направлениям подготовки кадров и формам обучения.

При этом в приложении к лицензии на занятие образовательной деятельностью указываются код, срок действия (за исключением приложения к лицензии, выданного до момента введения в действие пункта 3-1 настоящей статьи) и наименование направления подготовки кадров в соответствии с классификатором по направлениям подготовки кадров и форма обучения.

3. Лицензиар создает консультативно-совещательный орган для коллегиального и гласного рассмотрения вопросов выдачи, прекращения лицензии и (или) приложения к лицензии на занятие образовательной деятельностью, а также переоформления лицензии и (или) приложения к лицензии на занятие образовательной деятельностью в случаях, предусмотренных частями четвертой, пятой и шестой пункта 3-1 настоящей статьи.

3-1. Лицензии и (или) приложения к лицензии на занятие образовательной деятельностью выдаются без ограничения срока их действия для организаций образования, реализующих образовательные программы начального, основного

среднего, общего среднего, технического и профессионального, послесреднего образования, а также для Академии правосудия, военных, специальных учебных заведений.

Лицензии и (или) приложения к лицензии на занятие образовательной деятельностью для организаций высшего и (или) послевузовского образования выдаются со сроком действия пять лет.

Срок действия лицензии и (или) приложения к лицензии исчисляется с даты ее выдачи.

Лицензиат подает заявление для переоформления лицензии и (или) приложения к лицензии не ранее чем за четыре месяца, но не позднее тридцати рабочих дней до истечения срока их действия с приложением:

1) документов, предусмотренных пунктом 3 статьи 33 Закона Республики Казахстан "О разрешениях и уведомлениях";

2) сведений и документов о соответствии квалификационным требованиям, предъявляемым к образовательной деятельности.

Лицензиар в течение двадцати рабочих дней со дня регистрации документов заявителя:

1) рассматривает заявление о переоформлении лицензии и (или) приложения к лицензии организаций высшего и (или) послевузовского образования;

2) осуществляет разрешительный контроль на соответствие квалификационным требованиям, предъявляемым к образовательной деятельности;

3) переоформляет лицензию и (или) приложение к лицензии организаций высшего и (или) послевузовского образования либо отказывает в их переоформлении.

Лицензиар отказывает в переоформлении лицензии и (или) приложения к лицензии на занятие образовательной деятельностью по следующим основаниям:

1) несоблюдение требования части четвертой настоящего пункта либо ненадлежащее оформление документов;

2) несоответствие заявителя квалификационным требованиям, предъявляемым к образовательной деятельности.

4. Действие лицензии и (или) приложения к лицензии на занятие образовательной деятельностью ограничивается пределами административно-территориальной единицы по месту регистрации лицензиата (согласно юридическому адресу), за исключением лицензиата, осуществляющего образовательную деятельность через филиалы, имеющие статус международных школ.

Приложение к лицензии выдается на каждый объект организации образования на подвид (подвиды) деятельности, на который (которые) выдана или выдается лицензия, с указанием фактического адреса осуществления деятельности с проведением разрешительного контроля.

4-1. Филиалы некоммерческих организаций, имеющие статус международных школ, вправе осуществлять образовательную деятельность, подлежащую лицензированию, на основании лицензии и (или) приложения к лицензии на занятие образовательной деятельностью, выданной этой некоммерческой организацией.

5. Лицензиар имеет право приостановить действие лицензии и (или) приложения к лицензии на занятие образовательной деятельностью на срок до шести месяцев в порядке, предусмотренном Кодексом Республики Казахстан об административных правонарушениях.

В период приостановления действия лицензии и (или) приложения к лицензии на занятие образовательной деятельностью лицензиат:

- 1) продолжает учебный процесс;
- 2) завершает учебный год обучения с выдачей документа об образовании;
- 3) устраняет нарушения, повлекшие приостановление действия лицензии и (или) приложения к лицензии на занятие образовательной деятельностью.

При приостановлении действия лицензии и (или) приложения к лицензии на занятие образовательной деятельностью лицензиат не вправе:

- 1) участвовать в конкурсе на размещение государственного образовательного заказа ;
- 2) производить действия с лицензией и (или) приложением к лицензии на занятие образовательной деятельностью (прекращение, переоформление, получение новых приложений к приостановленной лицензии на занятие образовательной деятельностью) ;
- 3) осуществлять прием на обучение, в том числе путем перевода и восстановления из других организаций образования.

6. В случае реорганизации организации образования путем изменения ее вида имеющиеся у нее лицензия и (или) приложение к лицензии на занятие образовательной деятельностью подлежат переоформлению в случае подтверждения соответствия вновь возникшей в результате реорганизации организации образования квалификационным требованиям, предъявляемым при лицензировании образовательной деятельности.

В случае реорганизации организаций образования, финансируемых за счет средств бюджета, лицензиар проводит проверку соответствия реорганизуемой организации образования квалификационным требованиям, предъявляемым при лицензировании образовательной деятельности, до проведения реорганизации.

После проведения реорганизации лицензиат подает заявление на переоформление лицензии и (или) приложения к лицензии на занятие образовательной деятельностью, а лицензиар выдает лицензию и (или) приложение к лицензии на занятие образовательной деятельностью на основании проведенной ранее лицензиаром проверки на соответствие квалификационным требованиям, предъявляемым при лицензировании образовательной деятельности.

Для переоформления лицензии и (или) приложения к лицензии на занятие образовательной деятельностью лицензиат подает заявление по форме, утверждаемой уполномоченным органом в области образования, документ, подтверждающий уплату лицензионного сбора, а также:

1) копии документов, содержащих информацию об изменениях, послуживших основанием для переоформления лицензии и (или) приложения к ней;

2) сведения и документы о соответствии квалификационным требованиям, предъявляемым при лицензировании образовательной деятельности.

Лицензиар отказывает в переоформлении лицензии и (или) приложения к лицензии на занятие образовательной деятельностью по основанию, предусмотренному настоящим пунктом, в случае:

1) непредставления или ненадлежащего оформления документов, указанных в части четвертой настоящего пункта;

2) несоответствия заявителя квалификационным требованиям, предъявляемым при лицензировании образовательной деятельности.

Лицензия и (или) приложение к лицензии на занятие образовательной деятельностью переоформляются в течение тридцати календарных дней со дня представления заявления с соответствующими документами.

До переоформления лицензии и (или) приложения к лицензии на занятие образовательной деятельностью лицензиат осуществляет деятельность на основании лицензии, подлежащей переоформлению.

**Сноска. Статья 57 с изменениями, внесенными законами РК от 16.05.2014 № 203-V (вводится в действие по истечении шести месяцев после дня его первого официального опубликования); от 21.07.2015 № 337-V (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования); от 13.11.2015 № 398-V (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования); от 04.07.2018 № 171-VI (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования); от 21.02.2019 № 227-VI (порядок введения в действие см. ст. 2); от 08.01.2021 № 410-VI (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования); от 03.05.2022 № 118-VII (порядок введения в действие см. ст. 2); от 23.02.2024 № 64-VIII (вводится в действие по истечении шестидесяти календарных дней после дня его первого официального опубликования).**

#### **Статья 57-1. Уведомление о начале или прекращении осуществления деятельности в сфере дошкольного воспитания и обучения**

1. Деятельность организации образования, реализующей общеобразовательные учебные программы дошкольного воспитания и обучения, осуществляется в

уведомительном порядке в соответствии с законодательством Республики Казахстан о разрешениях и уведомлениях.

2. Прием уведомлений о начале или прекращении осуществления деятельности в сфере дошкольного воспитания и обучения осуществляется уполномоченным органом в области образования.

3. При приостановлении деятельности организаций образования, реализующих общеобразовательные учебные программы дошкольного воспитания и обучения, организации образования не вправе:

1) участвовать в конкурсе на размещение государственного образовательного заказа ;

2) осуществлять деятельность до устранения нарушений и возобновления деятельности территориальным подразделением ведомства уполномоченного органа в области образования.

4. При неустранении нарушений, выявленных в результате проверки и (или) государственной аттестации, организациями образования, реализующими общеобразовательные учебные программы дошкольного воспитания и обучения, территориальное подразделение ведомства уполномоченного органа в области образования исключает организацию образования из государственного электронного реестра разрешений и уведомлений по дошкольному воспитанию и обучению и дополнительному образованию для детей.

**Сноска. Глава 8 дополнена статьей 57-1 в соответствии с Законом РК от 16.05.2014 № 203-V (вводится в действие по истечении шести месяцев после дня его первого официального опубликования); с изменениями, внесенными законами РК от 13.11.2015 № 398-V (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования); от 06.04.2024 № 71-VIII (вводится в действие по истечении шестидесяти календарных дней после дня его первого официального опубликования).**

## **Статья 58. Аккредитация организаций образования**

**Сноска. Статья 58 исключена Законом РК от 24.10.2011 № 487-IV (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после его первого официального опубликования).**

## **Статья 59. Государственный контроль в системе образования**

1. Государственный контроль в системе образования направлен на обеспечение государством права на образование и соблюдение юридическими лицами, а также индивидуальными предпринимателями без образования юридического лица, реализующими общеобразовательные учебные и образовательные программы, соответствия осуществляемой ими образовательной деятельности и деятельности органов управления образования области, города республиканского значения, столицы, района (города областного значения) требованиям законодательства Республики

Казахстан и осуществляется уполномоченным органом в области образования, его ведомством и территориальными подразделениями ведомства, местными исполнительными органами в пределах их компетенции.

Внутренний контроль, осуществляемый органами управления образованием области, города республиканского значения, столицы за исполнением его структурными, подведомственными государственными органами и организациями, должностными лицами принятых государственным органом решений, а также требований законодательства Республики Казахстан, проводится в соответствии с Административным процедурно-процессуальным кодексом Республики Казахстан.

2. Объектами государственного контроля в системе образования являются:

1) образовательная деятельность юридических лиц, реализующих общеобразовательные учебные и образовательные программы;

2) уровень освоения обучающимися соответствующих общеобразовательных учебных и образовательных программ;

2-1) оценивание результатов обучения воспитанников и обучающихся;

3) деятельность органов управления образования областей, городов республиканского значения, столицы, районов (городов областного значения).

3. Государственный контроль в системе образования осуществляется в форме проверки, профилактического контроля с посещением субъекта (объекта) контроля и профилактического контроля без посещения субъекта (объекта) контроля.

Проверка и профилактический контроль с посещением субъекта (объекта) контроля осуществляются в соответствии с Предпринимательским кодексом Республики Казахстан.

Профилактический контроль без посещения субъекта (объекта) контроля осуществляется в соответствии с Предпринимательским кодексом Республики Казахстан и настоящим Законом.

4. Государственная аттестация проводится посредством профилактического контроля независимо от форм собственности и ведомственной подчиненности один раз в пять лет ведомством уполномоченного органа в области образования и его территориальными подразделениями, ведомством уполномоченного органа в области науки и высшего образования в соответствии с Предпринимательским кодексом Республики Казахстан, настоящим Законом.

Государственная аттестация организаций образования, реализующих образовательные программы технического и профессионального, послесреднего образования в области здравоохранения, осуществляется уполномоченным органом в области здравоохранения в соответствии с Предпринимательским кодексом Республики Казахстан, настоящим Законом.

Государственная аттестация Академии правосудия осуществляется Высшим Судебным Советом Республики Казахстан в соответствии с Предпринимательским кодексом Республики Казахстан, настоящим Законом.

Для организаций образования, реализующих образовательные программы технического и профессионального, послесреднего образования, а также высшего и послевузовского образования в Академии правосудия, военных, специальных учебных заведениях, государственная аттестация осуществляется по специальностям или направлениям подготовки.

Должностные лица ведомства уполномоченного органа в области образования, его территориальных подразделений, ведомства уполномоченного органа в области науки и высшего образования, уполномоченного органа в области здравоохранения и Высшего Судебного Совета Республики Казахстан при проведении государственной аттестации имеют право привлекать специалистов, консультантов и экспертов государственных органов и подведомственных организаций.

Состав комиссии при проведении государственной аттестации формируется из числа должностных лиц, специалистов уполномоченных органов в области образования, науки и высшего образования, здравоохранения и Высшего Судебного Совета Республики Казахстан, местных исполнительных органов и консультантов, экспертов, соответствующих типовым квалификационным характеристикам должностей педагогов.

По результатам государственной аттестации выдается одно из следующих заключений:

1) аттестован в случае, если образовательная деятельность организации образования полностью соответствует требованиям государственных общеобязательных стандартов образования;

2) не аттестован в случае, если образовательная деятельность организации образования не соответствует требованиям государственных общеобязательных стандартов образования.

Первая государственная аттестация проводится во вновь созданных:

1) организациях образования, реализующих общеобразовательные учебные программы дошкольного воспитания и обучения, через три года;

2) организациях образования, реализующих общеобразовательные учебные программы начального, основного среднего, общего среднего образования, через четыре года;

3) организациях образования, реализующих образовательные программы технического и профессионального, послесреднего, высшего и послевузовского образования в военных, специальных учебных заведениях, не позже года первого выпуска специалистов.



4-1. Организации образования ежегодно проводят самооценку образовательной деятельности и представляют материалы самооценки в ведомство уполномоченного органа в области образования, его территориальные подразделения, ведомство уполномоченного органа в области науки и высшего образования, уполномоченный орган в области здравоохранения и Высший Судебный Совет Республики Казахстан.

5. Исключен Законом РК от 24.05.2018 № 156-VI (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования).

6. Исключен Законом РК от 24.10.2011 № 487-IV (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после его первого официального опубликования).

7. Исключен Законом РК от 24.10.2011 № 487-IV (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после его первого официального опубликования).

8. Исключен Законом РК от 08.01.2021 № 410-VI (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования).

8-1. Исключен Законом РК от 08.01.2021 № 410-VI (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования).

8-2. Исключен Законом РК от 08.01.2021 № 410-VI (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования).

8-3. Исключен Законом РК от 06.04.2024 № 71-VIII (вводится в действие по истечении шестидесяти календарных дней после дня его первого официального опубликования).

8-4. Исключен Законом РК от 06.04.2024 № 71-VIII (вводится в действие по истечении шестидесяти календарных дней после дня его первого официального опубликования).

8-5. Целями профилактического контроля без посещения субъекта (объекта) контроля являются пресечение и недопущение субъектами (объектами) контроля нарушений требований государственного общеобязательного стандарта образования.

8-6. Профилактический контроль без посещения субъекта (объекта) контроля проводится путем анализа, изучения и сопоставления данных:

- 1) материалов самооценки образовательной деятельности, размещенных на официальных интернет-ресурсах организаций образования;
- 2) объекта информатизации в области образования;
- 3) сведений от организаций и уполномоченных государственных органов.

8-7. Перечень организаций образования, подлежащих профилактическому контролю без посещения субъекта (объекта) контроля, утверждается ведомством уполномоченного органа в области образования, его территориальными подразделениями, ведомством уполномоченного органа в области науки и высшего образования, уполномоченным органом в области здравоохранения и Высшим

Судебным Советом Республики Казахстан в пределах их компетенции, а также размещается на официальном интернет-ресурсе государственного органа и Высшего Судебного Совета Республики Казахстан.

8-8. Профилактический контроль без посещения субъекта (объекта) контроля проводится в срок не более семи рабочих дней. При выявлении нарушения субъекту контроля разъясняется порядок его устранения.

8-9. Завершением срока профилактического контроля без посещения субъекта (объекта) контроля считается день вручения субъекту контроля заключения не позднее срока окончания, указанного в правовом акте ведомства уполномоченного органа в области образования, его территориальных подразделений, ведомства уполномоченного органа в области науки и высшего образования, уполномоченного органа в области здравоохранения и Высшего Судебного Совета Республики Казахстан в пределах их компетенции.

8-10. Заключение должно быть направлено субъекту (объекту) контроля одним из нижеперечисленных способов:

1) почтой – заказным письмом;

2) электронным способом – с датой отправки на электронный адрес субъекта (объекта) контроля, указанный в материалах самооценки или на официальном интернет-ресурсе организации образования. Направленное заключение подтверждает факт отправки и считается врученным субъекту (объекту) контроля.

8-11. Субъект (объект) контроля по нарушениям, указанным в заключении, в срок не позднее пяти рабочих дней со дня, следующего за днем его вручения, предоставляет информацию о мерах по устранению нарушений с указанием сроков не более одного года, которые согласуются с ведомством уполномоченного органа в области образования, его территориальными подразделениями, ведомством уполномоченного органа в области науки и высшего образования, уполномоченным органом в области здравоохранения и Высшим Судебным Советом Республики Казахстан в пределах их компетенции.

8-12. По истечении срока устранения нарушений субъект (объект) контроля обязан представить отчет об устранении нарушений в ведомство уполномоченного органа в области образования, его территориальные подразделения, ведомство уполномоченного органа в области науки и высшего образования, уполномоченный орган в области здравоохранения и Высший Судебный Совет Республики Казахстан в пределах их компетенции.

8-13. На основании отчета субъекта (объекта) контроля ведомство уполномоченного органа в области образования, его территориальные подразделения, ведомство уполномоченного органа в области науки и высшего образования,

уполномоченный орган в области здравоохранения и Высший Судебный Совет Республики Казахстан в пределах своей компетенции в течение пяти рабочих дней выносят повторное заключение.

В случае неустранения нарушений или непредставления в установленный срок отчета организация образования считается неаттестованной, что является основанием для проведения профилактического контроля с посещением субъекта (объекта) контроля.

9. - 10. Исключены Законом РК от 17.07.2009 N 188 (порядок введения в действие см. ст.2).

11. Международные и иностранные организации образования и их филиалы, созданные на территории Республики Казахстан, проверяются в соответствии с законами Республики Казахстан.

12. - 16. Исключены Законом РК от 17.07.2009 N 188 (порядок введения в действие см. ст.2).

Сноска. Статья 59 с изменениями, внесенными законами РК от 17.07.2009 N 188 (порядок введения в действие см. ст.2); от 06.01.2011 № 378-IV (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после его первого официального опубликования); от 15.07.2011 № 461-IV (вводится в действие с 30.01.2012); от 24.10.2011 № 487-IV (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после его первого официального опубликования); от 16.05.2014 № 203-V (вводится в действие по истечении шести месяцев после дня его первого официального опубликования); от 29.10.2015 № 376-V (вводится в действие с 01.01.2016); от 13.11.2015 № 398-V (порядок введения в действие см. ст. 2); от 24.05.2018 № 156-VI (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования); от 08.01.2021 № 410-VI (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования); от 06.04.2024 № 71-VIII (вводится в действие по истечении шестидесяти календарных дней после дня его первого официального опубликования); от 27.03.2023 № 216-VII (вводится в действие с 15.07.2024).

**Статья 59-1. Государственный контроль в отношении органов управления образованием области, города республиканского значения, столицы, района (города областного значения)**

1. Государственный контроль в отношении органов управления образованием области, города республиканского значения, столицы, района (города областного значения) направлен на обеспечение соответствия деятельности органов управления образованием области, города республиканского значения, столицы, района (города областного значения) требованиям законодательства Республики Казахстан в области образования и осуществляется территориальными подразделениями ведомства уполномоченного органа в области образования.

2. Требования, предъявляемые к деятельности органов управления образованием области, города республиканского значения, столицы, по:

1) созданию, реорганизации и ликвидации в установленном законодательством Республики Казахстан порядке государственных организаций образования, реализующих общеобразовательные учебные программы дошкольного воспитания и обучения, начального, основного среднего и общего среднего образования и дополнительные образовательные программы для детей, за исключением государственных организаций образования, реализующих специализированные общеобразовательные и специальные учебные программы, а также по согласованию с уполномоченным органом в области образования государственных организаций образования, реализующих образовательные программы технического и профессионального, послесреднего образования, специализированные общеобразовательные и специальные учебные программы, детско-юношеских спортивных школ;

2) организации заказа и обеспечения организаций образования, реализующих общеобразовательные учебные программы основного среднего, общего среднего образования и образовательные программы технического и профессионального, послесреднего образования, бланками документов государственного образца об образовании и осуществлению контроля за их использованием в соответствии с правилами, определенными уполномоченным органом в области образования;

3) организации и обеспечению организаций образования интернатного типа в соответствии с законодательством Республики Казахстан;

4) определению потребности региона в необходимости строительства, реконструкции объектов среднего образования за счет средств Фонда поддержки инфраструктуры образования в соответствии с законодательством Республики Казахстан;

5) размещению государственного образовательного заказа на дошкольное воспитание и обучение, среднее образование, дополнительное образование детей и на подготовку кадров с техническим и профессиональным, послесредним образованием с учетом потребности рынка труда в соответствии с правилами, определенными уполномоченным органом в области образования;

6) утверждению и размещению государственного образовательного заказа на специальную психолого-педагогическую поддержку детей с ограниченными возможностями в соответствии с правилами, определенными уполномоченным органом в области образования;

7) организации учета детей дошкольного и школьного возраста, их обучению до получения ими среднего образования в соответствии с правилами, определенными уполномоченным органом в области образования;

8) обеспечению обучения лиц (детей) с особыми образовательными потребностями, созданию им специальных условий для получения образования в организациях образования, доступности зданий, сооружений и помещений организаций образования в соответствии с законодательством Республики Казахстан;

9) оснащению материально-технической базой государственных организаций образования, реализующих образовательные программы технического и профессионального, послесреднего образования, специализированные общеобразовательные и специальные учебные программы (за исключением организаций образования в исправительных учреждениях уголовно-исполнительной системы) в соответствии с нормами, определенными уполномоченным органом в области образования;

10) оказанию поддержки и содействия в материально-техническом обеспечении государственных организаций образования, реализующих общеобразовательные учебные программы начального, основного среднего и общего среднего образования (за исключением организаций образования в исправительных учреждениях уголовно-исполнительной системы) в соответствии с нормами, определенными уполномоченным органом в области образования;

11) ежегодному своевременному приобретению и доставке учебников и учебно-методических комплексов на бумажных и электронных носителях для организаций образования, реализующих образовательные программы технического и профессионального образования, а также специализированные общеобразовательные и специальные учебные программы на основе государственного заказа;

12) ежегодной организации своевременного приобретения и доставки учебников и учебно-методических комплексов организациям образования, расположенным в районах (городах областного значения), реализующим общеобразовательные учебные программы дошкольной подготовки, организациям среднего образования, в объеме, прогнозируемом органами образования на учебный год;

13) обеспечению обучения одаренных детей в специализированных организациях образования в соответствии с законодательством Республики Казахстан;

14) проведению школьных олимпиад и конкурсов научных проектов по общеобразовательным предметам, конкурсов исполнителей и конкурсов профессионального мастерства на уровне области или города республиканского значения, столицы в соответствии с законодательством Республики Казахстан;

15) соблюдению порядка организации, проведения курсов повышения квалификации педагогов, а также порядка организации, проведения посткурсового сопровождения деятельности педагогов в соответствии с законодательством Республики Казахстан;

16) соблюдению порядка проведения аттестации педагогов и присвоения (подтверждения) квалификационных категорий педагогам в соответствии с правилами и условиями, определенными уполномоченным органом в области образования;

17) соблюдению порядка назначения на должности, освобождения от должностей первых руководителей и педагогов государственных организаций образования, а также порядка оказания государственной услуги в соответствии с правилами, определенными уполномоченным органом в области образования;

18) соблюдению законодательства Республики Казахстан о статусе педагога;

19) соблюдению порядка проведения ротации первых руководителей государственных организаций образования в соответствии с правилами, определенными уполномоченным органом в области образования;

20) организации медицинского обслуживания обучающихся и воспитанников организаций образования, в том числе расположенных в районах (городах областного значения), за исключением дошкольных организаций и организаций среднего образования, не относящихся к интернатным организациям, в порядке, установленном законодательством Республики Казахстан;

21) обеспечению обследования психического здоровья детей и подростков и оказанию психолого-медико-педагогической консультативной помощи в порядке, установленном законодательством Республики Казахстан;

22) обеспечению реабилитации и социальной адаптации детей и подростков с проблемами в развитии в порядке, установленном законодательством Республики Казахстан;

23) осуществлению государственного обеспечения детей-сирот, детей, оставшихся без попечения родителей, в соответствии с законодательством Республики Казахстан;

24) организации бесплатного и льготного питания отдельных категорий обучающихся и воспитанников в порядке, предусмотренном законодательством Республики Казахстан;

25) обеспечению функционирования центров адаптации несовершеннолетних и центров поддержки детей, нуждающихся в специальных социальных услугах, в соответствии с порядком и условиями, которые определены уполномоченным органом в области образования;

26) выдаче разрешения на обучение в форме экстерната в организациях основного среднего, общего среднего образования, организациях образования, реализующих специализированные и специальные общеобразовательные учебные программы, а также образовательные программы технического и профессионального, послесреднего образования по специальностям культуры и искусства, физической культуры и спорта, в соответствии с правилами, определенными уполномоченным органом в области образования;

27) обеспечению организации подготовки квалифицированных рабочих кадров и специалистов среднего звена по дуальному обучению в соответствии с правилами, определенными уполномоченным органом в области образования;

28) наличию и проведению образовательного мониторинга в порядке, установленном уполномоченным органом в области образования;

29) оказанию содействия по обеспечению жилищно-бытовых условий молодых специалистов, прибывших на работу в организации образования, находящиеся в сельской местности, в соответствии с законодательством Республики Казахстан.

3. Требования, предъявляемые к деятельности органов управления образованием района (города областного значения), по:

1) осуществлению обязательного трудоустройства и обеспечению жильем детей-сирот, детей, оставшихся без попечения родителей, в соответствии с законодательством Республики Казахстан;

2) оказанию содействия по обеспечению жилищно-бытовых условий молодых специалистов, прибывших на работу в организации образования, находящиеся в сельской местности, в соответствии с законодательством Республики Казахстан;

3) созданию, реорганизации и ликвидации в установленном законодательством Республики Казахстан порядке государственных организаций образования, реализующих общеобразовательные учебные программы дошкольного воспитания и обучения, начального, основного среднего и общего среднего образования и дополнительные образовательные программы для детей;

4) организации заказа и обеспечению организаций образования, реализующих общеобразовательные учебные программы основного среднего, общего среднего образования, бланками документов государственного образца об образовании и осуществлению контроля за их использованием в соответствии с правилами, определенными уполномоченным органом в области образования;

5) размещению государственного образовательного заказа на дошкольное воспитание и обучение, среднее образование, дополнительное образование детей в соответствии с правилами, определенными уполномоченным органом в области образования;

6) организации учета детей дошкольного и школьного возраста, их обучению до получения ими среднего образования в соответствии с правилами, определенными уполномоченным органом в области образования;

7) обеспечению обучения лиц (детей) с особыми образовательными потребностями, созданию им специальных условий для получения образования в организациях образования, доступности зданий, сооружений и помещений организаций образования в соответствии с законодательством Республики Казахстан;

8) оснащению материально-технической базы государственных организаций образования, реализующих общеобразовательные учебные программы начального,



основного среднего и общего среднего образования (за исключением организаций образования в исправительных учреждениях уголовно-исполнительной системы) в соответствии с нормами, определенными уполномоченным органом в области образования;

9) проведению школьных олимпиад и конкурсов научных проектов по общеобразовательным предметам, конкурсов исполнителей и конкурсов профессионального мастерства на уровне района (города областного значения) в соответствии с законодательством Республики Казахстан;

10) соблюдению порядка организации курсов повышения квалификации педагогов, а также порядка организации, проведения посткурсового сопровождения деятельности педагогов в соответствии с законодательством Республики Казахстан;

11) соблюдению порядка проведения аттестации педагогов и присвоения (подтверждения) квалификационных категорий педагогам в соответствии с правилами и условиями, определенными уполномоченным органом в области образования;

12) соблюдению порядка назначения на должности, освобождения от должностей первых руководителей и педагогов государственных организаций образования, а также порядка оказания государственной услуги в соответствии с правилами, определенными уполномоченным органом в области образования;

13) соблюдению законодательства Республики Казахстан о статусе педагога;

14) соблюдению порядка проведения ротации первых руководителей государственных организаций образования в соответствии с правилами, определенными уполномоченным органом в области образования;

15) обеспечению дополнительного образования детей, осуществляемого на районном (в городах областного значения) уровне, в соответствии с законодательством Республики Казахстан;

16) организации бесплатного и льготного питания отдельных категорий обучающихся и воспитанников в порядке, предусмотренном законодательством Республики Казахстан;

17) наличию и проведению образовательного мониторинга в порядке, установленном уполномоченным органом в области образования;

18) обеспечению дошкольного воспитания и обучения, в том числе организации в порядке, установленном законодательством Республики Казахстан, медицинского обслуживания в организациях дошкольного воспитания и обучения в районах городов, городах областного и районного значения, поселках, селах, сельских округах;

19) обеспечению дополнительного образования детей, осуществляемого на областном и районном (в городах областного значения) уровнях в соответствии с законодательством Республики Казахстан;

20) организации бесплатного подвоза обучающихся до ближайшей школы и обратно в случае отсутствия школы в соответствующем поселке, селе, сельском округе в порядке, установленном законодательством Республики Казахстан.

4. Государственный контроль в отношении органов управления образованием области, города республиканского значения, столицы, района (города областного значения) (далее – субъекты контроля) осуществляется территориальными подразделениями ведомства уполномоченного органа в области образования в форме плановых и внеплановых проверок.

5. Проверка проводится путем совершения одного из следующих действий:

- 1) посещения субъекта контроля должностным лицом территориального подразделения ведомства уполномоченного органа в области образования;
- 2) запроса необходимой информации, касающейся предмета проверки;
- 3) вызова субъекта контроля с целью получения информации о соблюдении им требований, установленных законодательством Республики Казахстан в области образования.

6. Предметом проверки является соблюдение субъектами контроля требований, установленных в пунктах 2 и 3 настоящей статьи.

7. Плановая проверка в отношении субъекта контроля проводится один раз в три года по комплексу вопросов соблюдения требований, предусмотренных пунктами 2 и 3 настоящей статьи.

Внеплановая проверка проводится в отношении субъекта контроля по отдельным вопросам соблюдения требований, предусмотренных пунктами 2 и 3 настоящей статьи.

8. Основанием для назначения плановой проверки субъекта контроля является ежегодный перечень, утвержденный первым руководителем уполномоченного органа в области образования до 20 декабря года, предшествующего году проведения плановых проверок.

Ведомство уполномоченного органа в области образования направляет перечень плановых проверок в территориальные подразделения ведомства уполномоченного органа в области образования.

Территориальные подразделения ведомства уполномоченного органа в области образования размещают перечень плановых проверок на своих интернет-ресурсах в срок до 25 декабря года, предшествующего году проведения плановых проверок.

Внесение изменений и дополнений в перечень плановых проверок осуществляется в случаях ликвидации, реорганизации субъекта контроля, а также возникновения чрезвычайных ситуаций природного и техногенного характера, введения режима чрезвычайного положения, возникновения или угрозы возникновения распространения эпидемии, очагов карантинных объектов и особо опасных вредных организмов, инфекционных, паразитарных заболеваний, отравлений, радиационных аварий и связанных с ними ограничений.

При наступлении вышеуказанных случаев плановая проверка может быть продлена, приостановлена.

9. Основаниями внеплановой проверки субъекта контроля являются:

- 1) поручение первого руководителя уполномоченного органа в области образования ;
- 2) требование прокурора и поручения правоохранительных органов;
- 3) контроль исполнения заключения об устранении выявленных нарушений в результате проверки;
- 4) обращение физических и (или) юридических лиц по конкретным фактам нарушений требований законодательства Республики Казахстан в области образования и обращения государственных органов;
- 5) нарушения подведомственными организациями образования субъектов контроля требований законодательства Республики Казахстан в области образования, выявленные по результатам государственного контроля и мониторинга;
- 6) публикации и сообщения в средствах массовой информации о нарушениях законодательства Республики Казахстан в области образования.

Внеплановые проверки не проводятся в случаях анонимных обращений.

10. Порядок организации и проведения проверок определяется настоящим Законом.

11. При проведении проверок требуется предварительное уведомление субъекта контроля о назначении проверки не менее чем за сутки до начала проверки с указанием даты ее начала.

12. Началом проведения проверки считается дата вручения субъекту контроля акта о назначении проверки с указанием сроков и предмета проведения проверки.

В акте о назначении проверки указываются:

- 1) номер и дата акта;
- 2) наименование государственного органа;
- 3) фамилия, имя, отчество (если оно указано в документе, удостоверяющем личность) и должность лица (лиц), уполномоченного (уполномоченных) на проведение проверки;
- 4) сведения о специалистах, консультантах и экспертах, привлекаемых для проведения проверки;
- 5) наименование субъекта контроля;
- 6) вид и предмет назначенной проверки;
- 7) срок проведения проверки;
- 8) основания проведения проверки, в том числе нормативные правовые акты Республики Казахстан, обязательные требования которых подлежат проверке;
- 9) период проведения проверки;
- 10) права и обязанности субъекта контроля, предусмотренные пунктами 25 и 26 настоящей статьи;

11) подпись руководителя субъекта контроля либо его уполномоченного лица о получении или отказе в получении акта;

12) подпись лица, уполномоченного подписывать акты, и печать государственного органа.

13. Сроки проведения проверки устанавливаются с учетом объема предстоящих работ, а также поставленных задач и не должны превышать:

1) при проведении внеплановых проверок – пять рабочих дней и с продлением до пяти рабочих дней;

2) при проведении плановых проверок – десять рабочих дней и с продлением до десяти рабочих дней.

При необходимости проведения запроса в государственные органы, а также в связи со значительным объемом проверки срок проведения проверки может быть продлен только один раз руководителем территориального подразделения ведомства уполномоченного органа в области образования на сроки, предусмотренные частью первой настоящего пункта.

В случае продления сроков проверки территориальное подразделение ведомства уполномоченного органа в области образования в обязательном порядке оформляет дополнительный акт о продлении срока проверки и уведомляет об этом субъект контроля за один рабочий день до продления проверки.

14. Проверки осуществляются в рабочее время субъекта контроля, установленное регламентом работы субъекта контроля.

15. По результатам проверки должностным лицом территориального подразделения ведомства уполномоченного органа в области образования составляется заключение о результатах проверки.

16. В заключении о результатах проверки указываются:

1) дата, время и место составления заключения;

2) наименование государственного органа;

3) дата и номер акта о назначении проверки, на основании которого проведена проверка;

4) фамилия, имя, отчество (если оно указано в документе, удостоверяющем личность) и должность лица, проводившего проверку;

5) наименование субъекта контроля;

6) дата, место и период проведения проверки;

7) вид и предмет проверки;

8) сведения о результатах проверки, в том числе о выявленных нарушениях, об их характере;

9) требования об устранении выявленных нарушений с указанием срока исполнения требований и принятия мер в отношении лиц, допустивших нарушения;

10) сведения об ознакомлении или отказе в ознакомлении с заключением представителя субъекта контроля, а также лиц, присутствовавших при проведении проверки, их подписи или отказ от подписи;

11) подпись должностного лица, проводившего проверку.

17. К заключению о результатах проверки прилагаются копии документов, связанные с результатами проверки (при их наличии).

18. Первый экземпляр заключения о результатах проверки с копиями приложений вручается на бумажном носителе под роспись или в электронной форме субъекту контроля (руководителю либо его уполномоченному лицу) для ознакомления и принятия мер по устранению выявленных нарушений, второй экземпляр в электронной форме сдается в государственный орган, осуществляющий в пределах своей компетенции деятельность в области государственной правовой статистики и специальных учетов, и его территориальные органы, третий экземпляр остается у территориального подразделения ведомства уполномоченного органа в области образования.

19. В случае наличия замечаний и (или) возражений по результатам проверки руководитель субъекта контроля излагает их в письменном виде.

Замечания и (или) возражения прилагаются к заключению о результатах проведения проверки, о чем делается соответствующая отметка.

В случае отказа от принятия заключения о результатах проверки составляется акт, который подписывается должностными лицами, осуществляющими проверку, и руководителем субъекта контроля либо его уполномоченным представителем.

Субъект контроля вправе отказаться от подписания акта, дав письменное объяснение о причине отказа.

20. Субъект контроля по нарушениям, указанным в заключении о результатах проверки, в срок не позднее трех рабочих дней со дня, следующего за днем его вручения, предоставляет информацию о мерах, которые будут приняты по устранению выявленных нарушений, с указанием сроков, которые согласовываются с руководителем территориального подразделения ведомства уполномоченного органа в области образования.

Сроки исполнения заключения о результатах проверки определяются с учетом обстоятельств, оказывающих влияние на реальную возможность его исполнения, но не менее десяти календарных дней со дня вручения заключения.

По истечении срока устранения выявленных нарушений, указанных в заключении о результатах проверки, субъект контроля в течение срока, установленного в этом заключении, обязан предоставить в территориальное подразделение ведомства уполномоченного органа в области образования, проводившее проверку, информацию об устранении выявленных нарушений.

К предоставленной информации об устранении выявленных нарушений субъект контроля прилагает (при необходимости) материалы, доказывающие факт устранения нарушения.

В этом случае проведение внеплановой проверки в соответствии с подпунктом 3) части первой пункта 9 настоящей статьи не требуется.

В случае непредоставления субъектом контроля в установленный срок информации об исполнении заключения о результатах проверки территориальное подразделение ведомства уполномоченного органа в области образования в течение двух рабочих дней направляет субъекту контроля запрос о необходимости предоставления информации об исполнении заключения.

В случае повторного непредоставления информации об исполнении заключения о результатах проверки территориальное подразделение ведомства уполномоченного органа в области образования вправе назначить внеплановую проверку в соответствии с подпунктом 3) части первой пункта 9 настоящей статьи.

21. В случае отсутствия нарушений требований, установленных в пунктах 2 и 3 настоящей статьи, при проведении проверки в заключении о результатах проверки производится соответствующая запись.

22. Завершением срока проверки считается день вручения субъекту контроля заключения о результатах проверки не позднее срока окончания проверки, указанного в акте о назначении проверки или дополнительном акте о продлении срока проверки.

23. Запрещается проведение иных видов проверок, не установленных настоящей статьей.

24. При проведении проверки должностные лица территориального подразделения ведомства уполномоченного органа в области образования не вправе:

1) проверять выполнение требований, не установленных в пунктах 2 и 3 настоящей статьи, а также если такие требования не относятся к компетенции территориального подразделения ведомства уполномоченного органа в области образования;

2) требовать предоставления документов, информации, если они не являются объектами проверки или не относятся к предмету проверки;

3) разглашать и (или) распространять информацию, полученную в результате проведения проверки и составляющую коммерческую, налоговую или иную охраняемую законом тайну, за исключением случаев, предусмотренных законами Республики Казахстан;

4) превышать установленные сроки проведения проверки;

5) проводить мероприятия, носящие затратный характер, в целях государственного контроля за счет субъектов контроля.

25. Субъекты контроля вправе:

1) не допускать к проверке должностных лиц территориального подразделения ведомства уполномоченного органа в области образования, прибывших для проведения проверки на объект, в случаях:

несоблюдения временных интервалов по отношению к предшествующей проверке при назначении плановой проверки;

превышения либо истечения сроков, указанных в акте о назначении сроков проверки (дополнительном акте о продлении срока при наличии), не соответствующих срокам, установленным настоящей статьей;

поручения проведения проверки лицам, не имеющим на то соответствующих полномочий;

продления сроков проверки свыше срока, установленного настоящей статьей;

отсутствия акта о назначении проверки, служебного удостоверения (идентификационной карты);

2) не представлять сведения, если они не относятся к предмету проводимой проверки;

3) обжаловать заключение о результатах проверки территориального подразделения ведомства уполномоченного органа в области образования в порядке, установленном законодательством Республики Казахстан;

4) фиксировать процесс осуществления проверки, а также отдельные действия должностного лица территориального подразделения ведомства уполномоченного органа в области образования, проводимые им в рамках проверки, с помощью средств аудио- и видеотехники, не создавая препятствий деятельности должностного лица.

26. Субъекты контроля обязаны:

1) обеспечить беспрепятственный доступ должностных лиц территориального подразделения ведомства уполномоченного органа в области образования на территорию и в помещения проверяемого объекта;

2) явиться по вызову должностных лиц территориального подразделения ведомства уполномоченного органа в области образования в соответствии с подпунктом 3) пункта 5 настоящей статьи;

3) предоставить информацию по запросу территориального подразделения ведомства уполномоченного органа в области образования в соответствии с подпунктом 2) пункта 5 настоящей статьи;

4) с соблюдением требований по охране коммерческой, налоговой либо иной тайны представлять должностным лицам территориального подразделения ведомства уполномоченного органа в области образования документы (сведения) на бумажных и электронных носителях либо их копии для приобщения к заключению о результатах проверки, а также доступ к автоматизированным базам данных (информационным системам) в соответствии с задачами и предметом проверки;



5) сделать отметку о получении заключения о результатах проверки в день ее окончания;

6) не допускать внесения изменений и дополнений в проверяемые документы в период осуществления проверки, если иное не предусмотрено настоящим Законом либо иными законами Республики Казахстан;

7) в случае получения акта о назначении проверки обеспечить пребывание руководителя субъекта контроля либо его замещающего лица на месте нахождения объекта контроля в назначенные сроки проверки.

27. Субъекты контроля вправе обжаловать решения, действия (бездействие) территориального подразделения ведомства уполномоченного органа в области образования и их должностных лиц в порядке, установленном законодательством Республики Казахстан.

**Сноска. Глава 8 дополнена статьей 59-1 в соответствии с Законом РК от 06.04.2024 № 71-VIII (вводится в действие по истечении шестидесяти календарных дней после дня его первого официального опубликования).**

## **Статья 60. Права и обязанности должностных лиц, осуществляющих государственный контроль**

1. Должностные лица, осуществляющие государственный контроль в области образования, должны обладать необходимой квалификацией и проходить соответствующее обучение в системе дополнительного образования не реже одного раза в пять лет.

2. Должностные лица, осуществляющие государственный контроль в области образования, имеют право:

1) при предъявлении служебного удостоверения либо идентификационной карты беспрепятственно посещать организации, учреждения и предприятия образования в целях обследования, а ведомственные организации образования - с учетом установленного режима их посещения;

2) при проведении проверки запрашивать любую необходимую информацию, знакомиться с оригиналами документов, относящихся к предмету проверки.

3. Должностные лица, осуществляющие государственный контроль в области образования, обязаны:

1) соблюдать законодательство Республики Казахстан, права и законные интересы субъектов образовательной деятельности;

2) проводить проверки на основании и в строгом соответствии с порядком, установленным настоящим Законом и иными нормативными правовыми актами Республики Казахстан;

3) не препятствовать установленному режиму работы организации образования в период проведения проверки;

4) своевременно и в полной мере исполнять предоставленные в соответствии с законами Республики Казахстан полномочия по предупреждению, выявлению и пресечению нарушений требований, установленных законодательством Республики Казахстан в области образования;

5) вручать организации образования акт о результатах проверки в день ее окончания;

6) обеспечивать сохранность полученных документов и сведений, полученных в результате проведения проверки.

4. Действия (бездействие), решения должностных лиц, осуществляющих государственный контроль в области образования, и послужившая основанием для совершения действий (принятия решений) информация могут быть обжалованы заинтересованным лицом в порядке, установленном законами Республики Казахстан.

**Сноска. Статья 60 с изменениями, внесенными законами РК от 13.11.2015 № 398-V (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования); от 26.11.2019 № 273-VI (вводится в действие по истечении шести месяцев после дня его первого официального опубликования); от 29.06.2020 № 351-VI (вводится в действие с 01.07.2021).**

## **Глава 9. ФИНАНСОВОЕ ОБЕСПЕЧЕНИЕ СИСТЕМЫ ОБРАЗОВАНИЯ**

### **Статья 61. Система, принципы и источники финансирования**

1. Система финансирования образования - совокупность республиканского и местных бюджетов, других источников доходов.

2. Система финансирования образования основывается на принципах:

- 1) эффективности и результативности;
- 2) приоритетности;
- 3) прозрачности;
- 4) ответственности;
- 5) разграничения и самостоятельности всех уровней бюджетов.

3. Источниками финансирования образования являются:

1) бюджетное финансирование содержания государственных учреждений образования;

2) бюджетное финансирование государственного образовательного заказа;

3) доходы от оказания платных услуг, не противоречащих законодательству Республики Казахстан;

4) кредиты финансовых организаций;

4-1) бюджетное финансирование стипендиальных программ;

5) благотворительная помощь, безвозмездные отчисления и пожертвования, гранты, вклады учредителей (участников) организаций образования, средства инвестиционных доходов эндаумент-фондов организаций высшего и (или) послевузовского образования.

Источниками финансирования государственного образовательного заказа на подготовку кадров с высшим и послевузовским образованием являются средства республиканского и местных бюджетов.

Примечание ИЗПИ!

Часть третья пункта 3 действует до 01.01.2026 в соответствии с Законом РК от 30.12.2022 № 177-VII.

Источниками финансирования бюджетных инвестиционных проектов, реализуемых в рамках пилотного национального проекта в области образования, являются средства государственного бюджета, Национального фонда Республики Казахстан и иные источники, не запрещенные законодательством Республики Казахстан.

Сноска. Статья 61 с изменениями, внесенными законами РК от 24.10.2011 № 487-IV (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после его первого официального опубликования); от 13.11.2015 № 398-V (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования); от 16.11.2015 № 403-V (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования); от 05.05.2017 № 60-VI (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования); от 04.07.2018 № 171-VI (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования); от 30.12.2022 № 177-VII (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования).

## **Статья 62. Государственное финансирование организаций образования**

1. Государство обеспечивает выделение бюджетных средств на образование с учетом его приоритетности.

2. Финансирование государственных организаций образования осуществляется за счет бюджетных средств на основе требований, устанавливаемых государственными общеобязательными стандартами образования по уровням образования, и норм, определяемых законодательством Республики Казахстан.

3. Финансирование государственных учреждений образования за счет бюджетных средств обеспечивает содержание и выполнение функций учреждений в соответствии с государственными общеобязательными стандартами образования.

Финансирование государственных учреждений образования, в которых реализуется подушевое нормативное финансирование, осуществляется в объеме, определяемом методикой подушевого нормативного финансирования и иными расходами, предусмотренными законодательством Республики Казахстан.

4. Финансирование государственных предприятий образования, организаций образования других организационно-правовых форм осуществляется на основе государственного образовательного заказа.

Объем государственного образовательного заказа для государственных предприятий образования определяется в соответствии с методикой подушевого нормативного финансирования и иными расходами, предусмотренными законодательством Республики Казахстан, за исключением Академии правосудия, медицинских, военных, специальных учебных заведений, организаций образования в области культуры, а также республиканских организаций среднего образования, объем финансирования которых определяется уполномоченным органом соответствующей отрасли самостоятельно.

Перечень услуг, связанных с государственным образовательным заказом, утверждается уполномоченным органом в области образования.

Доходы от реализации услуг, предоставляемых в рамках государственного образовательного заказа, оставшиеся в результате финансово-хозяйственной деятельности организаций образования за текущий финансовый год, используются ими в очередном финансовом году.

**4-1. Исключен Законом РК от 04.07.2018 № 171-VI (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования).**

4-2. Местные исполнительные органы размещают государственный образовательный заказ на среднее образование в государственных организациях образования.

4-3. Размещение государственного образовательного заказа на среднее образование в частных организациях образования возлагается на оператора уполномоченного органа в области образования.

4-4. Местные исполнительные органы областей, городов республиканского значения, столицы размещают государственный образовательный заказ на дополнительное образование детей в пределах объемов бюджетных средств, утвержденных в местных бюджетах на соответствующий финансовый год.

5. Государственный образовательный заказ на подготовку кадров, повышение квалификации и переподготовку квалифицированных работников и специалистов должен содержать:

1) направления подготовки кадров;

2) объем государственного образовательного заказа по формам обучения (количество мест, грантов);

3) среднюю стоимость расходов на обучение одного обучающегося (специалиста).

При размещении государственного образовательного заказа на подготовку кадров с техническим и профессиональным, послесредним, высшим или послевузовским

образованием в государственных учреждениях образования указываются администратор бюджетной программы и наименование организации образования.

В государственный образовательный заказ также включаются подготовка кадров в учебных заведениях и (или) их филиалах, созданных в порядке, предусмотренном пунктом 4 статьи 65 настоящего Закона, а также обучение иностранцев и лиц без гражданства на подготовительных отделениях организаций высшего и (или) послевузовского образования.

5-1. Финансирование подготовки кадров с высшим или послевузовским образованием на основе образовательного гранта или государственного образовательного заказа осуществляется в организациях образования, прошедших аккредитацию в аккредитационных органах, внесенных в реестр признанных аккредитационных органов, за исключением Академии правосудия, военных, специальных учебных заведений.

Финансирование подготовки кадров с техническим и профессиональным, послесредним образованием на основе образовательного заказа осуществляется в организациях образования, соответствующих требованиям, установленным уполномоченным органом в области образования, за исключением военных, специальных учебных заведений.

6. Государственный образовательный заказ, размещаемый в организациях дошкольного воспитания и обучения, должен содержать количество воспитанников и среднюю стоимость расходов на одного воспитанника.

6-1. Государственный образовательный заказ, размещаемый в организациях среднего образования, должен содержать количество учащихся и среднюю стоимость расходов на одного учащегося.

6-2. Государственный образовательный заказ на дополнительное образование детей должен содержать количество обучающихся и (или) воспитанников и среднюю стоимость расходов на одного обучающегося и (или) воспитанника.

6-3. Государственный образовательный заказ на специальную психолого-педагогическую поддержку детей с ограниченными возможностями должен содержать количество обучающихся и (или) воспитанников и среднюю стоимость расходов на одного обучающегося и (или) воспитанника.

7. Требования к содержанию государственного образовательного заказа по учебно-методическому обеспечению системы образования определяются уполномоченным органом в области образования и (или) уполномоченным органом в области науки и высшего образования.

8. Государственный образовательный заказ на финансирование высшего или послевузовского образования с присуждением степени "бакалавр" или "магистр"

размещается в виде образовательных грантов дифференцированно в зависимости от образовательных программ, вида и статуса организации высшего и (или) послевузовского образования.

9. Финансирование обучения иностранцев, в том числе лиц казахской национальности, не являющихся гражданами Республики Казахстан, по стипендиальным программам в казахстанских организациях высшего и (или) послевузовского образования осуществляется путем выделения бюджетных средств на соответствующий период обучения.

**Сноска. Статья 62 с изменениями, внесенными законами РК от 24.10.2011 № 487-IV (порядок введения в действие см. 2); от 13.11.2015 № 398-V (порядок введения в действие см. ст. 2); от 05.07.2017 № 88-VI (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования); от 04.07.2018 № 171-VI (порядок введения в действие см. ст. 2); от 04.07.2018 № 172-VI (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования); от 21.02.2019 № 227-VI (порядок введения в действие см. ст. 2); от 27.12.2019 № 291-VI (вводится в действие с 01.01.2020); от 08.01.2021 № 410-VI (порядок введения в действие см. ст. 2); от 26.06.2021 № 56-VII (вводится в действие с 01.09.2022).; от 19.04.2023 № 223-VII (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования).**

### **Статья 63. Предоставление организациями образования товаров (работ, услуг) на платной основе**

1. Образовательные услуги, оказываемые организациями образования обучающимся и воспитанникам за счет бюджетных средств, предоставляются бесплатно.

2. Государственным учреждениям образования и организациям среднего образования в организационно-правовой форме государственных предприятий на праве хозяйственного ведения запрещается:

- 1) предоставлять обучающимся и воспитанникам образовательные услуги на платной основе в рамках государственного общеобязательного стандарта образования;
- 2) взимать с учащихся и педагогов деньги, за исключением случаев, предусмотренных пунктом 3 статьи 63 настоящего Закона.

Государственные учреждения образования, реализующие образовательные программы высшего и послевузовского образования по специальностям искусства, а также образовательные программы технического и профессионального образования, вправе предоставлять образовательные услуги на платной основе сверх объемов образовательных услуг, оказываемых за счет бюджетных средств.

3. Государственные учреждения образования и организации среднего образования в организационно-правовой форме государственных предприятий на праве хозяйственного ведения вправе предоставлять на платной основе с заключением

договора об оказании платных услуг следующие товары (работы, услуги) сверх требований государственных общеобязательных стандартов образования по:

1) реализации дополнительных образовательных программ (развития детского и юношеского творчества, склонностей и интересов в области спорта, культуры и искусства, повышения квалификации специалистов);

2) организации дополнительных занятий с отдельными обучающимися по предметам (дисциплинам и циклам дисциплин) сверх учебного времени, выделенного по учебному плану и программам;

3) организации углубленного изучения с обучающимися основ наук по предметам (дисциплинам и циклам дисциплин);

4) организации и проведению различных мероприятий: спортивных соревнований, семинаров, совещаний, конференций среди обучающихся и воспитанников, педагогов и взрослого населения, а также по разработке и реализации учебно-методической литературы;

5) предоставлению в пользование музыкальных инструментов и дополнительных услуг Интернет-связи;

6) организации летнего отдыха, обеспечению питания обучающихся и воспитанников, участников различных мероприятий, проводимых в организациях образования;

7) отпуску теплоэнергии, подаваемой энергоустановками и котельными;

8) организации профессионального образования (переподготовке и повышению квалификации квалифицированных рабочих кадров и специалистов среднего звена);

9) организации производства и реализации продукции учебно-производственных мастерских, учебных хозяйств, учебно-опытных участков;

10) проведению научных исследований.

Военные, специальные учебные заведения также вправе предоставлять на платной основе товары (работы, услуги) сверх требований государственных общеобязательных стандартов образования в соответствии с правилами оказания платных видов деятельности по реализации товаров (работ, услуг) военными, специальными учебными заведениями и расходования ими денег от реализации товаров (работ, услуг), утверждаемыми первыми руководителями тех государственных органов, в ведении которых находятся военные, специальные учебные заведения.

Правила оказания платных видов деятельности по реализации товаров (работ, услуг) Академией правосудия и расходования ею денег от реализации товаров (работ, услуг) утверждаются аппаратом Высшего Судебного Совета Республики Казахстан.

3-1. Государственные организации среднего образования вправе предоставлять услуги по передаче физкультурно-оздоровительных и спортивных сооружений в имущественный наем (аренду).



Доходы, полученные от передачи в имущественный наем (аренду), используются государственными организациями среднего образования самостоятельно.

3-2. Организации образования, реализующие образовательные программы технического и профессионального, послесреднего образования в организационно-правовой форме государственных предприятий на праве хозяйственного ведения или оперативного управления, вправе представлять на платной основе с заключением договора об оказании платных услуг следующие товары (работы, услуги) сверх требований государственных общеобязательных стандартов образования по:

1) организации профессионального образования (переподготовке и повышению квалификации рабочих кадров и специалистов среднего звена);

2) организации дополнительных занятий с отдельными обучающимися по предметам (дисциплинам и циклам (модулям) дисциплин) сверх учебного времени, выделенного по учебному плану программ;

3) реализации дополнительных образовательных программ (по развитию детского и юношеского творчества, интересов в области спорта, культуры и искусства);

4) организации и проведению спортивных, культурно-массовых мероприятий, совещаний, конференций среди обучающихся и воспитанников, педагогов и взрослого населения, а также по разработке и реализации учебно-методической литературы;

5) издательской и полиграфической деятельности для обеспечения образовательного процесса, исследований, воспитательной и социально-культурной, научно-практической деятельности;

6) организации и проведению мероприятий, связанных с поступлением обучающихся и проведением промежуточной или итоговой аттестации обучающихся (подготовительных занятий для абитуриентов, пробного тестирования);

7) предоставлению мест в общежитии на время учебы обучающимся на платной основе, работникам организации технического и профессионального, послесреднего образования на период работы при наличии свободных мест;

8) организации, созданию и развитию цифровых интерактивных образовательных ресурсов и учебных фильмов;

9) реализации товаров (работ, услуг) собственного производства, выпускаемых в учебно-производственных мастерских, учебных хозяйствах, на учебных полигонах и учебно-опытных участках.

3-3. Доходы, полученные государственными организациями образования, реализующими образовательные программы среднего, технического и профессионального, послесреднего образования в организационно-правовой форме государственных предприятий на праве хозяйственного ведения или оперативного управления в соответствии с пунктами 3 и 3-2 настоящей статьи, используются самостоятельно.

4. Цены на товары (работы и услуги) государственных учреждений образования, предоставляемые на платной основе, подлежат утверждению в порядке, установленном законодательством Республики Казахстан.

Цены на товары (работы, услуги) военных, специальных учебных заведений, предоставляемые на платной основе, утверждаются первыми руководителями тех государственных органов, в ведении которых находятся военные, специальные учебные заведения, по предложениям их руководителей.

Цены на товары (работы, услуги), связанные с уставной деятельностью Академии правосудия, утверждаются Академией правосудия по согласованию с аппаратом Высшего Судебного Совета Республики Казахстан.

5. Частные организации образования используют доходы от реализации товаров (работ и услуг), предоставленных на платной основе, в том числе за обучение в рамках государственных общеобязательных стандартов образования, средства учредителей и другие, не запрещенные законодательством, источники финансирования самостоятельно.

6. Взаимоотношения организации образования, оказывающей услуги на платной основе, и обучающегося (воспитанника), его родителей и иных законных представителей регулируются договором.

В случае оплаты обучающимся расходов за весь период обучения единовременно на момент заключения договора сумма оплаты является неизменной до окончания срока обучения.

При поэтапной оплате обучения сумма оплаты может быть изменена не более одного раза в год в случае увеличения заработной платы и с учетом индекса инфляции.

**Сноска. Статья 63 с изменениями, внесенными законами РК от 24.10.2011 № 487-IV (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после его первого официального опубликования); от 19.05.2015 № 315-V (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования); от 13.11.2015 № 398-V (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования); от 04.07.2018 № 171-VI (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования); от 21.02.2019 № 227-VI (порядок введения в действие см. ст. 2); от 19.04.2019 № 250-VI (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования); от 08.01.2021 № 410-VI (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования); от 23.02.2024 № 64-VIII (вводится в действие по истечении шестидесяти календарных дней после дня его первого официального опубликования); от 27.03.2023 № 216-VII (вводится в действие с 15.07.2024).**

**Статья 64. Развитие материально-технической базы организаций образования, отчуждение организаций образования**

Сноска. Заголовок – в редакции Закона РК от 26.06.2021 № 56-VII (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования).

1. Создание и развитие материально-технической базы государственных организаций образования осуществляется за счет бюджетных средств, доходов от услуг, оказываемых на платной основе, иных источников, не запрещенных законодательством Республики Казахстан.

2. Организации образования имеют право владеть и пользоваться имуществом в порядке, определенном законодательством Республики Казахстан. Государственное имущество организации образования не подлежит изъятию или использованию в целях, противоречащих основным задачам организации образования.

3. Приватизация организаций образования осуществляется в соответствии с Законом Республики Казахстан "О государственном имуществе" и по согласованию с уполномоченным органом в области образования.

3-1. Государственные организации высшего и (или) послевузовского образования и акции организации высшего и (или) послевузовского образования со стопроцентным участием государства не подлежат отчуждению.

3-2. Государственные дошкольные организации, государственные организации дополнительного образования для детей с принадлежащими им имущественными комплексами не подлежат отчуждению.

3-3. Государственные организации среднего, технического и профессионального, послесреднего образования с принадлежащими им имущественными комплексами не подлежат отчуждению.

4. Государственные организации среднего, технического и профессионального, послесреднего образования, получившие на конкурсной основе гранты "Лучшая организация среднего образования", "Лучшая организация технического и профессионального, послесреднего образования", расходуют гранты на материально-техническое и научно-методическое обеспечение образовательного процесса.

Сноска. Статья 64 с изменениями, внесенными законами РК от 01.03.2011 № 414-IV (вводится в действие со дня его первого официального опубликования); от 24.10.2011 № 487-IV (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после его первого официального опубликования); от 04.07.2018 № 171-VI (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования); от 04.07.2018 № 172-VI (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования); от 26.06.2021 № 56-VII (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования); от 30.12.2022 № 177-VII (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования).

опубликования); от 23.02.2024 № 64-VIII (вводится в действие по истечении шестидесяти календарных дней после дня его первого официального опубликования).

#### **Статья 64-1. Ответственность государства по обязательствам организаций среднего образования в организационно-правовой форме государственных предприятий на праве хозяйственного ведения**

При недостаточности денег у организации среднего образования в организационно-правовой форме государственного предприятия на праве хозяйственного ведения субсидиарную ответственность по ее обязательствам несет административно-территориальная единица средствами соответствующего бюджета.

Сноска. Глава 9 дополнена статьей 64-1 в соответствии с Законом РК от 04.07.2018 № 171-VI (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования).

### **Глава 10. МЕЖДУНАРОДНАЯ ДЕЯТЕЛЬНОСТЬ В СФЕРЕ ОБРАЗОВАНИЯ**

#### **Статья 65. Международное сотрудничество и внешнеэкономическая деятельность**

1. Международное сотрудничество Республики Казахстан в области образования осуществляется на основе законодательства Республики Казахстан и международных договоров Республики Казахстан.

2. Организации образования в соответствии со спецификой своей работы имеют право устанавливать прямые связи с зарубежными организациями образования, науки и культуры, международными организациями и фондами, заключать двусторонние и многосторонние договоры о сотрудничестве, участвовать в международных программах обмена студентами, магистрантами, докторантами, педагогами и научными работниками, вступать в международные неправительственные организации (ассоциации) в области образования.

Военные и специальные учебные заведения имеют право в соответствии с международными договорами и контрактами осуществлять подготовку специалистов из числа иностранных граждан.

Организации образования вправе заниматься внешнеэкономической деятельностью в порядке, определенном законодательством Республики Казахстан и уставом организации образования.

3. Порядок осуществления международного сотрудничества организациями образования Республики Казахстан устанавливается уполномоченным органом в области образования.

4. Создание международных и иностранных учебных заведений в Республике Казахстан и (или) их филиалов осуществляется на основе международных договоров или по решению уполномоченного органа в области науки и высшего образования.

Присвоение статуса международной школы осуществляется по решению Правительства Республики Казахстан в порядке, определяемом им.

5. Лицензирование образовательной деятельности международных учебных заведений и учебных заведений, создаваемых на территории Республики Казахстан другими государствами или их юридическими и физическими лицами, их филиалов, а также контроль и аккредитация таких учебных заведений осуществляются в соответствии с законодательством Республики Казахстан, если иное не предусмотрено международными договорами, ратифицированными Республикой Казахстан.

**Сноска. Статья 65 с изменениями, внесенными законами РК от 15.07.2011 № 461-IV (вводится в действие с 30.01.2012); от 09.01.2012 № 535-IV (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после его первого официального опубликования); от 13.02.2012 № 553-IV (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после его первого официального опубликования); от 24.05.2018 № 156-VI (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования); от 27.12.2019 № 294-VI (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования); от 19.04.2023 № 223-VII (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования).**

## **Статья 66. Удовлетворение образовательных потребностей зарубежной казахской диаспоры**

1. Лица казахской национальности, не являющиеся гражданами Республики Казахстан, имеют право на получение образования в Республике Казахстан.

2. Государство содействует удовлетворению образовательных потребностей зарубежной казахской диаспоры.

3. Создание организаций образования для казахской диаспоры за рубежом и предоставление ей финансово-материальной помощи осуществляются в порядке, установленном международными договорами.

## **Глава 11. ОТВЕТСТВЕННОСТЬ ЗА НАРУШЕНИЕ ЗАКОНОДАТЕЛЬСТВА РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН В ОБЛАСТИ ОБРАЗОВАНИЯ**

### **Статья 67. Ответственность за нарушение законодательства Республики Казахстан в области образования**

Нарушение законодательства Республики Казахстан в области образования влечет ответственность в соответствии с законами Республики Казахстан.

## **Глава 12. Заключительные и переходные положения**

Сноска. Заголовок главы 12 в редакции Закона РК от 04.07.2018 № 171-VI (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования).

#### **Статья 67-1. Переходные положения**

1. Срок действия лицензии на занятие образовательной деятельностью и (или) приложений к лицензии, выданных по образовательным программам высшего и (или) послевузовского образования, в связи с изменением наименования подвида деятельности распространяется на период обучения лиц, поступивших до 1 января 2019 года.

2. В случае переоформления лицензии на занятие образовательной деятельностью и (или) приложений к лицензии, выданных по образовательным программам высшего и (или) послевузовского образования, в связи с изменением наименования подвида деятельности организации высшего и (или) послевузовского образования вправе выдавать документ об образовании по специальности лицам, зачисленным в них до 1 января 2019 года.

3. Срок действия лицензии и (или) приложения к лицензии, установленный частью второй пункта 3-1 статьи 57 настоящего Закона, не распространяется на лицензии и (или) приложения к лицензии, выданные организациям высшего и (или) послевузовского образования до момента введения в действие данной нормы.

4. Срок действия лицензии на занятие образовательной деятельностью и (или) приложений к лицензии, выданных по образовательным программам технического и профессионального, послесреднего образования, в связи с изменением наименования подвида (подвидов) деятельности распространяется на период обучения лиц, поступивших до 1 января 2024 года.

5. В случае переоформления лицензии на занятие образовательной деятельностью и (или) приложений к лицензии, выданных по образовательным программам технического и профессионального, послесреднего образования, в связи с изменением наименования подвида (подвидов) деятельности организации технического и профессионального, послесреднего образования вправе выдавать документ об образовании по квалификации лицам, зачисленным в них до 1 января 2024 года.

Сноска. Глава 12 дополнена статьей 67-1 в соответствии с Законом РК от 04.07.2018 № 171-VI (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования); с изменениями, внесенными законами РК от 03.05.2022 № 118-VII (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования); от 23.02.2024 № 64-VIII (вводится в действие по истечении шестидесяти календарных дней после дня его первого официального опубликования).

#### **Статья 68. Введение в действие настоящего Закона**

1. Настоящий Закон вводится в действие по истечении десяти календарных дней со дня его первого официального опубликования, за исключением части второй пункта 2 статьи 8, абзаца второго пункта 6, абзацев второго и пятого подпункта 1) пункта 7, подпунктов 2), 3) пункта 8 статьи 52 и подпунктов 1), 3) пункта 3 статьи 53, которые вводятся в действие с 1 января 2008 года.

2. Лица, поступившие на обучение с соответствующими сроками обучения в организации образования до введения в действие настоящего Закона, заканчивают обучение по образовательным программам, действовавшим на момент поступления на обучение, с выдачей документа об образовании установленного образца, действовавшего на момент поступления на обучение.

3. Признать утратившим силу Закон Республики Казахстан от 7 июня 1999 г. "Об образовании" (Ведомости Парламента Республики Казахстан, 1999 г., N 13, ст. 429; N 23, ст. 927; 2001 г., N 13-14, ст. 173; N 24, ст. 338; 2004 г., N 18, ст. 111; N 23, ст. 142; 2006 г., N 1, ст. 5; N 3, ст. 22; N 12, ст. 71; N 15, ст. 92; 2007 г., N 2, ст. 18; N 9, ст. 67).

**Сноска. Статья 68 с изменением, внесенным Законом РК от 24.10.2011 № 487-IV ( вводится в действие по истечении десяти календарных дней после его первого официального опубликования).**

*Президент  
Республики Казахстан*